

SE 1133.

To

Dat Nordfrash Institut
ma hartliken tank.

Løkken, 10.-9.-51.

Axel Noack
Ringe

Ellen Noack
Rønne

Oversædning til
Løkken

Ferilning for nationale Frashe
Lindholm (Nordfriesland)

Risum, d. 31. 8. 1965.

Gavlen Præsen,

Safe A 16

GYSBERT JAPIX
F R I E S C H E
R Y M L E R Y E;

In trye dielen forschaet:

d'Eerste binne

L-J E A F D i n B O R T L Y C K E
M I N G E L - D E U N T J E S :

t' Orde sinte

G E M I E N E a f H U W Z M A N N E
P E T E A R , more K A T E R Y E :

t'Esterste iz:

H Y M M E L S C H H A R P - L U W D .

Dat iz to sezzzen , yllycke sen

D A V I D S P S A L M E N .

Dy orde druwck , mei ien twaede Diel forgreat.

T O Z E U W A R D ,

By K E R S T T J A L L I N G S in G E R R I T
H E E G S L A G , Boekforskæpers. 1681.

SENECA
HERCUL. FURENT.
VIRTUTIS. EST. DOMA-
RE. QUAE. CUNCTI.
PAVENT.

Aan de Edel Mogende
Heeren

De

S I T A T E N

Van

F R I E S L A N D,

Tusschen het Flie en
Laauwars;

Zaame gevoegt uit vier leeden,

Naamenlijk:

OOSTERGOO. WESTERGOO.
ZEVENWOLDEN. en S T E D E N.

(*) 2

EN

EN DEN
*Doorlugtigste en Hooggeboore Vorst
en Heere,*

HENRIK CASIMIR,

Vorst tot Nassauw , Grave tot Katzen-ellenbogen , Vianden , Diets , Spiegelbergen , &c. &c. &c. Heere van Bielstein , Baron van Liesveld , Erf-Stadhouder van Friesland , Stadhouder en Capitain Generaal over Stad en Lande en Drenthe. Colonell. &c. &c. &c.

*Edele Moogende Heeren ,
Doorlugtigste en Hooggebooren Furſt.*

Et word verhaalt , dat Artoixerxes Memor , Koning van Perzen , dochters zoon van den eersten Artoixerxes , die , om dat zijne eene hand langer was , dan de andere , genoemt wierde μαρξης , en *Longimamus* , hoog-

O P D R A G T.

hooglijk geroemt is geweest , wegens de Edelmoedigheid zijner zeden , en boven gewone mildadigheid tegens die geene , die hy zelve iets schonk , of die hem , uit een ongeveinst gemoed , ietwes vereerden , het ware hoe gering het ook mogte zijn ; hy nam alles aan met een wonderlijk vermaak en genade , die aan 't grootmoedig hert van zoo groot een Monarch betaamde . Want als eener van de gemene rang , hem een Gra-naat-appel , van eene uitmuntende schoonheid en bovenmaate groote , tot een schenk-aadje op-droeg , 't is niet te bevatten , met wat een vrooilykheid die hooge Mogenheid , die gifte heeft omhelst en met woorden van eere gepreezen den loffelykken en aardigen geest van dien perzoon , en daar by uitge-boezemt , *Dat hem nooit aangenaamers iets te vooren was gekomen* . Een ander ziende , dat elk beezig was , om met alle teekke-nen van eer-bewijzinge dien Opper-koning te bejeegenen , en niets by zich hebbende ,

O P D R A G T.

dat de waarde konde draagen om zijn
grootsheid op te offeren , liep haastig na de
naaste spring-bron , en schepte , met beide
handen waater daar uit , en aan-bood dat ,
met de hoogste eerbiedigheid , aan Artoxes-
xes,die vermaakt met de hoflykke gedien-
stigheid van zijn onderdaan , dien niet on-
beschonkken heeft laten van hem gaan.

Is het dan zoo , *Eed: Mog: Heeren* ,
Doort: Vorst, dat dien groten Kooning ,
de schenkaadje van een appel van Granaa-
te , van een handeke vol waaters , hem van
zijne onderdanen verhandreikt , tot blyk
van hunne genegenheid zijnrewaart , zoo
dierbaar gewaardeert heeft , wat zullen wy ,
dan , niet verhopen van de Grootmoedigheid
der Vaderen en voorstanderen onzes lieven
Vaderlands , ten opmerke van het geene wy ,
althans in allen oodmoed komen voor de
voeten van *Haar Eed: Mog:* en zijn *Doort:*
Hoogh: neérleggen en Opdragen , te weeten ;
een werk , dat zoo verre de giften van en aan

Ar-

O P D R A G T.

Artoxerxes in heerlijkheid te booven streeft,
als de Oosterze paarlen en Westersche ge-
steenten , de allersnoodste kaay-steentjes
van de Amerfoordschen berg oovertreffen.
En ook ginger wel vii jaar zeggens te loir
wilden wy alleen de frengien van dit fijne
kleed vertoonen , en slegs den omtrek met
doode verwe afmalen.

Wy offeren , dan , een werk in Rijm en rij-
meloos , toegetaakeld met verscheidene stoffen
in't geestelijk , en weyrlijk , maar in de Psal-
men van den man na Gods herte , dien grooten
Harpen-slager boven alles uyt-schitteren , in
Frieschen Rijm , en zuyvere Friesche woord-
den , gelukkiglijk en geleerdelyk bevaademt
door Mr. Gysbert Jakobs in leven School-
dienaar binnen de oude Hanze-stad Bolsward ,
voor eenige jaren de weg van alle vlees inge-
treden. Deze zijn al voor lange aan de op-
rechte waardeerders der Friesche moeder-taal
omgedeelt , waar uit een duldelloos verlan-
gen ontsprooten is tot een anderde druk ,
die

O P D R A G T.

die wy, nu, den Vaderlandeter eere, den Medelanderen tot nut en vermaak hebben uitgewrocht, en met een tweede deel, uit zijne eigen schriften vermeerdert.

Wat kander aangenaamers zijn, dan dat me zijn eigen Land-taal, althans seer ellen-diglijk verslenst en verwordden, gezuiverd van de bastaardwoordden, mag leezen. Aldus heeft yder Land gepoogd te doen. waar wy de blykken van ouds af vindden, in de oude Hollandsche Rijm-kronijk van *Melior Stokke*. In de Engels-zakxzische by *Aelfrycus* en *Alfreed*, Engels-en-zakxzische Koonigen. In 't Evangeli-boek in 't Engels-zakx, tot Londen in den jaare ons liefs Heeren 115 15 LXXI. gedrukt. Als meede in de wetten van de Koningen, *Ina*, *Alfred*, *Eduard*, *Ethelstan*, *Edmund*, *Edgar*, *Ethelred*, *Kanut*, enz. In ouwd Frenkisga, *Otfrids* nieuw verbond met God. De Abt *Willeramus*. 't Leeven van den Haailigen *Anno*, met meer andere.

In

O P D R A G T.

In Cimbrisch was zeer ervaren , *Olaus Wormius* , als blyk geeven zijn Runis Woordden-boek , zijne jaar-boekken , en oudheden van Dannemarkken , enz. Zoo heeft mede gedaan anderen Land-aart : waar af de staaltjes overvloedig te vinden zijn by *Gesner van Baazel* en *Vulcanius van Brugge*.

Dat in onze eigen taal geen geschriften gevonden worden , die in zijnen tijd niet boven de zeven honderd jaar konden halen , is het gevoelen van *Suffridus Petri van Leeuwaarden* , Geschicht-schrijver van Friesland en Knunink binnen Kolon. De waarom is bekent. Want de *Fries* een strijdbaar volk was en zette niet op papier ; maar gaf van mond tot mond over eenige gezangen , tot lof der dappere Helden , die zy in hunne brasmalen , volgens het oud herkoomen by alle Duitschen , zongen. Het oudste geschrift , dat wy thans bezitten , word gereekent te zijn , de *Friesche wetten*. Want den *Fries* stelt vast dat voor des grooten Kaarls tijdden geen wetten
(* *) hebben

O P D R A G T.

hebben gehadt. ('t welk bezonderlyke verstaan is , van geschreven of Kaaizerlijk regt; dan hadden *inlandsche willekeuren*, die zy den nakoomelingen by monde overgaaven) Hy heeft wel van Kaarl wetten ontfangen , maar niet versamelt , dan na drie honderd jaar , achter sijn dood , op 't feest van den H. Jan de Dooper.

De wijd-beroemde *Ubbo Emmen* is van een ander gevoelen in 't v Boek der *Vriesche geschiedenis* , op 't LXXI blad op 't jaar 1000. alwaar dat adelijk verstand gewaagt van dese *Friesche wetten*. *Hoewel* deeze dingen doorgaans den grootten *Kaayzer Kaarl* worden toegeschreven , zoo is by my , alles wel overwogen wezende , geentwyffel , of zy hebben meestendeel heur begin van *Martel*. *Deze planter van de Gods-dienst* , na de dempinge van *Raadebout* , in Friesland , is genood-dronken geweest , dat onbeschaafde volk met wetten te zeede-vormen , en met aanbiedinge van *vryheyd* , in *Kristus wet en geboorzaamheid* te bevestigen

OP D R A G T.

vestigen, o't welk zonne-klaar blijkt, gelijk de woordden des zeldens genoegzaam te kennen geven. Edoch het gene van Martel wel was begonnen, door den Deen vernietigt wezende, is door Kaarl herstelt, en met een gezond oordeel en ooverleg, daar het vereischt wierde, vermeert. en in 't xi boekop 't jaar c*15*CCLXXII. spreekt dien zelfden Heer, dat Kaaizar Reilif van Habsburg tien hoofdst: by de Friesche Wetten heeft gevoegt, die te gelijk in eenen bondel met onze Vaaderlandsche wetten in vergrijsd Friesch voor cxxx. jaar te Kolon met den druk zijn gemeen gemaakt, die noch, maar schaarzelijk, gevonden wordden. Dit schreef Emmen al voor den jare c*15*10.

Van dit dierbaar kleenood der Friesche oudheden schreef Botto van Holdinga, een voornaam Friesch Edelman, en Vaader van den Wilko van Holdinga van Eizinga, in zijn groot Werk van de Herkomst, oudheid en gestaltenisse van heel Friesland, in Latijn, tot noch ongedrukt; edoch by de Erfgenamen

O P D R A G T.

in weezen, in 't tweede Boek op 't jaar
CIOCCCCLXX. aldus; *Heer Hiddo van Kam-*
minga, eerst tot Dokkum en naaderhands tot
Aanjum *Perzinna*, heeft ontrent die tijd, dat
boek daar wy deeze Afdeelinge van Friesland
ontleent hebben, op zijn eygen perszen gedrukt,
en aan 't licht gegeeven, zonder zijne of des
drukkers naam daar by te voegen, gelijk noch
vele vorhanden zijn. Een boek hebbe van de
zelfde stoffe met de hand van Zijds Unia in
den jaare CIOCCCCLXXV. geschreven, dat van
het voorverhaalde niet verschilt.

Heeft men doen ter tijd zo naau-keurig
en naaryverende geweest onze adel-oude taal
voort te plantten, doenze noch in eenige
bloei was: hoe veel te meer, dan, zijn de on-
derdanen, onder de genadige bescherminge
der Vad-ren onses Vaderlands schuldig, in
deze tijdden, daar de taal zo aaterlings ver-
basterd is, die na hunne vermogen op te bou-
wen.

Dit heeft waarlijk bespeurt dien vlijtigen
en

O P D R A G T.

en arbeidzaamen meester *Gijsbert Jakobs*, een persoon uit een eerlijk geslacht gesprooten, en die niet hoefde te schroomen om met de gaauste Taalwijse in de renbaan van een letterstrijd, over de suyverheid der *Friesche* woordden te verschijnen. 't Welke waarlijk blykken zal zoo eenig groot minnaar der zelfde zich zoude willen opwerpen om iets in zijne werkken met oprechte kennisse te verhakstukken.

God zy gebeden eenen , hem gelijk te verwelken , die met eer en roem en onvermoeiden yver , naa zijn uytterste kunde ons vereerde taal zoekke te verhelderen. *Hy* is overleden , en heeft de *Lampada* den naamen overgegeeven. *Hic Rhodus , hic saltus.* De weg is gebaant. Yder eerlijk *Fries* kan hem navolgen. *Hy* heeft het pad gewezen en het ys gebrookken daar wy , zonder schending, konen doorzeilen. De lust is 't eenigste datter vereischt word.

Wy verseekeren het ons en sien 't ook

(* *) 3

waar-

O P D R A G T.

waarlijk te gemoet , datter ontallijkke spotters een volkje geklonttert van venijn , ingenomen met spijtige misduidingen , gegrond op een ongegrond zelf-behaag , door haer oorzaakeloos voor oordeel , zullen uyt kraayen ; waar toe deeze beuzelingen ; wat nut brengt aan het onderzoek van vergrijsde oudheid der talen die niemand kan verstaam ? wy verhopen , in tegendeel , dat 'er zullen opstaan eelaarder *Friezen* die de Vaderlijcke oudheden teederlijcker zullen omarmen en hand-haven , en wy by die zelfde gunste vinden ; zo dat der eerster beestigheid , zal moeten wijkken voor de deugden opperste genegenheid der laaste .

Wy dan hier op steunende willen verhopen
Ed: Mog: Heeren , en *Doort: Vorst* , dat dese onze needrige opdragt met genoegen sal aangevaardigt wordden van uwer *Mog: en Hoogh:* getrouwste dienaaren , door dien niemand , die met meerder recht dan *Uwe Mogenheden* sich konde aanmatigen ; die waarschijk

O P D R A G T.

lijk zijt getrouwe handhavers van de diergekofte vryheid van ons Vaderland , gemetselt in het bloedig Zement van ons Voorouders ; en dies oorsaakx halven mede verplicht onse *Vriesche Moeder-spraak* te handhaven. Een *Taal* die heurs gelijkke van oudheid in Nederland niet ken. En diese naau wil ziften, sal bevinden , datse in een naauwe verbintenis van maagschap staat , met de overoude Duytsche en Gottische talen. Ik laat andere staan. 't Ondersoek daar van sal *Uwe Ed: Mo:* en *Hoogh:* tot vermaak en lust gedyen en andere door dit loffelijk voorbeeld aankikkelen en met een yver aanblasen dit zelfdespoir in te slaan. En wy zullen den arbeid onser perszen roemen, en aangemoedigt worden, om noch kosten noch moeiten te sparen om andere diergelijke werken , tot roem onses Vaderlands , tot voordeel der insaten en verwonderinge der uitheemsche aan den dag te brengen.

Op dat wy dan met onse wijdlopige aanspraak

O P D R A G T.

spraak de lijdzaamheid van *Hare Ed: Mo:*
niet te veele vergen , en geen verhinderinge
brengen in de beestigheden die *Haare Ed: Mog:* tot voorstand van het gemene bestre
getrouwelijk aanwenden , breken wy af niet
ootmoedige beede , dat *haar Ed: Mo:* en
Hoogh: ons stout bestaan gelieven genadelijk
in de beste vrouwe te slaan. Wy zullen middle
lerwijle de *goede* en *opperste God* van herteen
bidden dat die *hare Ed: Mog:* en *Hoogh:* in
voorspoed, eere, en gezondheid lange late lle
ven, en zeegene onze waerde Vaderland met
voorspoed onder der zelfder loffelijcke re
geeringe tot welstand van Staat en Kerkkē ,
ten uiteinde toe. 't Welke de eenigste wensch
is van

Ed: Mo: HEEREN

Doort: VORST,

Uwer Ed: Mog: en Hoogh:

Alleronderdanigste Dienaarsrs ,

K. Tjallings. G. Hoogslagg.

Aen den
T A A L-en S P R A A K-
F R I E S C H -K U N D I G E
L E E Z E R.

Die geene , die de gedachtenisze der aadel ouwde
Geschiedeniszen ende de grijze wetten hunnes
Vaaderlands , Hand-havinge van het Ge-
meene-besté , Zeeden en plegtigheden voor-
neemen aan het licht te brengen , en den na-
koomelingen , met smaak , achter te laaten ,
doorwroetten de oude taalen der landschappen
en Jaar-boekken van hun Vaaderland. Want yder-een kan dit
middag-klaar , gevoeglijk af neemen , dat niemand van der
oover-ouwderen helde-daaden grondiger kennisze draagt , dan
den Inboorling zelve. En datze nieuwaars gelukkiger ontfouwen
worden , dan in des Vaaderlands eygen geschicht-boekken , in
de oprechte moeder-taal der ouwden , met vlijt , op papier gebragt.
Aldus , door dien dit pal staat , zien wy , de Engelsche , Fransche ,
Franken , Duytschen , Deenen , Zakxzen , ja Yslanders , (daar Pom-
ponius Mela het afgeleegen Thule plaatst , Want dus zegt hy in 't
III. Boek , aan 't VI. Hoofdstuk ; T H U L E Belgarum littori oppo-
sita ; 't word doorgaans op deeze wijze by hem gevonden. Maar
leest Bergarum ; Bergen in Noorweegen. Dat met Ysland oover een
komt) en andere natien , hun angebooren taal , in spreekken en
schrijven beschaaven , en op 't zinnelijksste in gebruyk herstellen ,
om dier wijze , als door Daedalus lijn geleyd , uyt de binne-kaa-
meren der ouwdheyd , zijner voorvaaderen ridderlykke uytwerk-
zelen , manieren en rechts-wetten af te haalen , en op het toon-
sal van eere der Alverduyrenheyd in lijven. Wie is 'er nu die de
haaylige boekken van G O D S zaalig Verbond met den mensche ,
de Gedenk-boekken van verscheyden Land-aard , jaa ! de stand
van het Roomelijnsche Gemeene-besté in 'er eyge taalen niet en leest
en zich des verwondert ? En , om met Plinius te gaan , zich , dier

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

wijze , in-beeld in't gezelschap van zijn' ooverouders te zijn.
't Is my , thans , der moeyenisze niet waard , uyt elke land-aard ,
hier , blykstukken in te lafchen. Een , zoo goed als hondert ;
naamenlijk , dien uytmunten Engels-man *Willem Kamden* ,
grondig onderzoekker van zijn Vaaderlands ouwdheeden , die by
hulp van de ouwde *Britannische en Zakxzische* , waarlyk de F R I E-
S C H E taalen , een volmaakte Historie van het gansche Koo-
ningrijk , en de waare benaamingen der volkeren , steden , ber-
gen , land-streekken , rievieren *enzv.* tot zoodaanig eene hoogte
van glorie heeft opgetoogen , der maate , dat hy den nabuyren
niet dan nyt , en zich zelve zijs naams onvergankelijkheyd , op
't heerlijckste oovergedraagen heeft. Zoo dikwerwe ik dit her-
kaauwe , kan ik my niet genoeg zaam verwonderen , dat 'er „ tot
noch toe , in deezer geletterde eeuw , en zelfs in F R I E S L A N D ,
een voedstermoeder van geleerdheyd en kunst , niemand gewon-
den word , die , naa 't voorbeeld der benabuyrde volken , of uyt
lust tot de roemruchtigheyd onzes waarden Vaaderlands , lheur
grijze spraak , niet uyt de puynhoopen der verstroyenisze opceest ,
en uyt de alderbarbarischtē slavernye der uytheemsche taalen , in
een Franke , Frye , F R I E S - rustige vryheyd , herstelle. Wil-
len wy aldus voort , eer lange raakt onz' grijze moeder-taall ten
lande uyt , en slijt 'er tiijdden , met de ouwde vryheyd in een eeu-
wige Banlinkschap. En de F R I E Z E N zullen in hunn' eyge
landen Vremdelingen zijn. Onze ouwde Vaaders , gelijk , ook ,
andere *Duytschen* daar *Tacitus* in zijn *Germania* van gewaagt , lietien
de gedachtenisze der dappere daaden van de Vaaderen in eyge
land-taal , in verzen beklemt , den Naa-neeven , tot een onwaar-
deerlijk pand , naa , op dat alzoo , meede hun taal te gelijk niet
kennisze van onverschrokken dapperheyd in eeven stand van lang-
duyrenheyd mochte vergrijzen. Alwaaromme zy verouwdeirdie ,
en quaalk te uytten , woordden , verzonnen en zaame schaakel-
den , schaarende die , als een beschut-stekkaadje , voor de wer-
eewde taal. Zulke waaren in de laater eeuwen , *Raed bird wrekt*
ryrren lyra. en , *Dir iz nin klirk zo krol , az Klirkamstir krol , Hierie ,*
di klirk , allir klirken iz hja to klol , en 'er zoort-gelykke , die my ,
thans , niet voorkoomen. Deze niet konde uytspreekken , was
geen

kundige L E E Z E R.

geen F R I E S , en moest te waater, daar hy met de verrejaagers
zoo lange wierde ondergedompelt tot dat de ziele van den lichaam-
me was gescheyden. Dit noemdeme *Waapel-djepingha* of *Waapeldrank*. Door dit bezorg en naarstigheyd hebben onze ouwders
zoo veel uytgewrogt, dat zy , van eersten af , langs zoo een reekx
van eeuwen, tot aan den Jaare c10 ccc. hun landtaal , onbezoe-
delijk als een onbevlekte Leelye, en zuyver Rozlijn bewaart
hebben. In deeze daagen waaren zeer jeloers op de F R I E-
S C H E Vryheyd de *Peelingen* , die me de Westelijcke noemt
met de *Groeninge* , aan de eene kant , aan de andere , de *Geldersche*
en *Hollander*. Deeze tasten ons aan allen oord met sellen oorlog
aan , doch met geen eenpaarige gelukking. Hier op volgde ge-
meenlijk een waapen stand , en vryen omgang en koophandel on-
der elkand're. De uyt-lander , deezer wijze , ten landschappe
inboorende , verbasterde geheelijk den F R I E S , die , daar
door volkoomenlijk , van de glans , die hy bezat , af raakte.
Hier quam noch by het inhaalen van een gebroedzel van monniken ,
die me *Eenwooners* (om dat zy asgesloten van den omme-
gank met de weereldsche menschen , hun Godsdienstigen yver ,
binnen de wanden van een klooster , booven andere , zuyverder
scheenen te oeffenen) noemde. Deeze waaren gemeenlijk buyt-
tenlandsche klerken , die me , - om de waan van hun geleerdheyd ,
gebruykte tot het instellen , schrijven en verzegelen van verdraa-
gen , uptspraakken , gedingen , laaste willen , en wes in een
burgerlijk gebied meer voorvalt. Te vooren pleegme zoo naauw-
keurig eene opmerking te neemen , dat me wetten liet uyt gaan ,
en daar in vloeyen , *Nen Hollandera Schilma ontsaan for en burgir*.
Zeeker Schrijver spreekt in't algemeen van de F R I E Z E N ;
*Dat zy niet alleen een asschouw hadden van de uyttheemsche bouwelykk'en ,
nemaar ook van hun regenspaalen te betreden ; dat zy de vreemdelingen
naauwlykx een nagt by hen dulden , hoewel zy ben , anderzins genoeg ,
alle reeknen van een verpligtende gedienstigheyd lieten toekommen.* De
waarom is klaar. Te weeten , op dat hunn' zeeden en loflijcke
Lands-gewoonten niet bemort wierden door den draf van een
daagelijksze bywooninge der naabuuren en andere volken.
Koomt nu eens. 't is ooveral vol van't vremdelingschap en door-

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

zaayt met een ontalbaar tal van aacerlinkxze F R I E Z E N. Eer lange wierde ons Vaaderland ontrust door de verwoedde gespan-schappen van Schieringer en Verkooper, die elkandere ten scherpsten vervolgden, en niemand, die in hun gewouwd quam, lijfsgeñaā toestonden: zoo dat, endelijk, door deez' genoodschappen, de Vryheyd, vastgemetzelt in 't bloedig Sement der Vaaderen, den Zakx, vrywillig, wierde opgedraagen. En is, als toen, te gelijk met de Zakxzische Rechtspleegingen, door 's Vorsten Ooverste Richters, de Zakxzische taal ingesloopen. Naamaals raakten wy onder 't juk van Kaarl, naamaals Kaayzar van Germanie: deeze stelde een Hof van Rechtspleeginge in, en vulden't met buytten-landers, en eenige ingezeetenen; Van doen af wierden alle kennis-schriften, en verdingen, in de Braabandsche taal uytgeleevert. By welke geleegenheyd de F R I E S C H E moederspraak endelijk uyt de kerkken, schoolen, gerichthooven en recht-bankken, ja! van de straat en uyt de gedachten der menschen gebannen wierd, der voege, dat wy nauwlijkx, op heeden, van de woorden of uytspreek der grijze taal de minste kennisze hebben om die te leezen, of al staamerende, nate babbelen. Dit leert ons niet alleene eygen ervaarenheyd, neemaar, ook de uytheemsche getuygen hier af met smart en verwonderinge. Aldus schrijft den taalkondigen Konraad Gesuer van Bazel in zijn Mithridates, D e F R I E Z E N, gehruykten een angeboore en straffe taal, die verre van der naabuuren uytspreek afweek. In deeze schreevenzy alle verbanden en handel zaakken. Heeden aapen zy, voor-neemelijk in de steeden, de Braabandsche en Hollandsche naa. Spruyt-zende uyt den handel, die weederzyds in zwang gaat, en 't Hooge Hof van Rechtspleeginge, doorgaans vol Braabanders, die in hun taal het recht wijzen en de twist-zaakken en oovereenkomingen den volke op 't Braabands voorschrijven. Het is moogelijk, ja! zonne-klaar te bewijzen, uyt de beroemste Schrijvers van Griekken-land en Roome, dat wy, als noch, bezitten die land-streek tusschen de Eems en Rijn, die Ptolomeus, Tacitus, en Plinius ons hebben toegekent, en die wy door de deugd en dapperheyd der Vaaderen, die hunn' paalen tegen het geweld en moed-dwangloosheyd der benaabuyr-de Princen verdaadigden, als noch bezitten. Maar de grijze taal

kundige L E E Z E R.

en loffelijkke instellingen zijn verdweenen. Daagden'er eene van den dooden op , die voor eenige honderd jaaren , het pad van alle vleesch is ingegaan , hy zoude ons voor geen FRIESEN , maar ander land aard erkennen , noch wy zouden zijne noch hy onze taal begrijpen. Voorwaar , het en waare den Aadel , en Huysmanne-stand , deeze , als hun eygen spraak , te landewaart niet oeffenden , ons was , al voor lange , brieven van voorschrijvinge of een Tolk van nooden gewecft , zoo wy hen hadden willen verstaan. Dus zijn wy , doorgaans , moedwillens *Barbaren* in ons eyge Vaaderland , en rekenen het voor schande de ålouwde moeder-spraak , grondig , te verstaan , en zeggen met Akkursius , *Greca sunt , legi non possunt* , daar ik by doe , *multo minus intelligi*. Heel anders was VIGLE AYT TA van Zuichum , Raads-Hoofdman in den heymelijkkhen Raad van den grootsten Kaal , van gevoelen. Want , als , te zeekeren daage , eenes vremden Princens Afgezant , te Bruxel verscheen , deede die zijn aanspraak in zijn's Princens land-taal . VIGLE , die't woord , in 's Kaayzars naam zoude voeren , 't zy hy den Afgezant niet verstond , of dat hy hem ten toon wilde stellen , en leeren , dat me een taal moet voeren , die elkman in den Raade konde begrijpen , hoewel zelve veel 'er taalen kennis hadde , andwoerde flechts in zijn FRIESCH moeder-spraak . dat zijn Stoelbroeders beaangenaamden ; en , hy zich tot hen omwendende , sprak ; *Waarom zoude 't my ongeoorloft zijn FRIESCH te spreekken , daar deeze zijn's Princens landtaal heeft gevoert*. Zoo hoog waardeerde dat Eedel verstand zijn landtaal , en mogt in geener voege dulden , dat een FRIES , hem koomende begroeten , anders aansprak , als in 't FRIESCH. Geen minder liefde , droeg dien Grooten en waarlijk taal-kundigen Staats-mol , LIEUWE van AYTZEMA , Afgezondene van Doorlugte Princen en vermoogende Gemeene-besten by den Vereenigden Staat , en die voor VIGLE in geenen deele behoeft te zwigten , de FRIESCH taal toe ; waar af wy veele blykken zouden koonen voortbrengen , maar achten't niet noodig , oover mids zijn asterven noch in verscher geheugnis is , dat ontallijkke Perzoonaadjen , van hoogen en laagen stand , die , daagelykx , de kerne van zijn bevallijkke

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

ommegang, met volnoegen, genooten, daar af genoegkennisze draagen. My gedenkt gelezen te hebben in't eerste Boek de Origine Fristorum aan 't vijftiende Hoofdstuk, door Suffridus Petius der weerd opgeoffert, dat hy in 't jaar CIC LXVII. uyt trek tot de geleerdheyd te Looven koomende, bevonden hebbe, dat onze Lâands- genooten, in heure vergaaderingen, die op bestemde daagen gehandhaast wierden in de Kerk van Santa Barbara, geen andere, dan de F R I E S C H E taal verbeezigden. Want, naademarl het een algemeene en beylige plaats was daar niemand uytgesloten wierde. En of'er al,, yemand van vremden landaard, uyt nieuw's giergheyd, daar omtrent quam, of door de Kerk, die oopene doorgangen had, by geval trad,, zoo konden zy echter, in volle gerustheyd spreekken van die dingen, dlie'er voorgedragen wierden. Te meer, noch Gottlander, noch Deen, noch Holsteiner, noch Zakx, noch Embder-FRIES, noch Pheeliing, noch Groeninger, noch Geldersman, noch Hollander, noch Braabander, noch Vlaaming, noch andere uyt Hoog en Neder-Duyttschland, ik laate Spaangjaard, Fransman en Itaaliaan, 't minste gierke van de woorden kon begrijpen. 't FRIESLAND, dat hy meent is 't geene daar Leeuwarden de Hoofdstad af is. Konden wy onze medelanders inprentten, dat zy, naa't grootmoedig voorbeeld der Engelsche, onz' afzettelingen, die in zeeker Klooster, van Otgaar, Graave van Denshire, by 't Steedeken Tanistooke, gebouwt, oopenbaare leszen hebben laaten doen, in de ouwde Zakxzische, dat is F R I E S C H E, taal, meede zoodaamige oeffening-plaatzen oprichteden, wy zouden waarlijk verneemen, wat een onooverwinnelike schaade ons Gemeene-bestre op den hals is gevallen, in't verjaagen der grijze moeder-spraak. IEn, weederom, wat een klaar ligt wy zouden scheppen uyt de ouwde Geschigtboekken, als meede in de uytleggingen der Wille-keuren en plegtigheeden, in het weg neemen der twisten, rijzende uyt de Afscheydingen en merkpaalen der landen van elckandere,, in het onderzoekken der ouwde stammen, hunn' houwelijkk, en verwandschappen, in't onderzoekken van de waare oorspronckelijkheyd van Steeden, Rievieren en Landschappen, ja! de wolkomene kennis van des Vaaderlands ouwdheeden, onvernift,, voor onz' oogen open leggen, indien de Barbaare taal der uyt-landers

kundige L E E Z E R.

landers de schop wierde gegeeven, en de moeder-taal benefessens de bezweekke Vryheyd, in de zeetel van heur voorig bezit en achtbaarheyd herplaatst. Ouwelinkx, viel de uytboezinge der woordden en eygen naamen op een A. uyt, die nu alleenlyk in de Stam-naamen der oprechte F R I E Z E N gevonden word. Reede was die gewoonte ten tijdde van *Plinius* de ouwde, *Facius* en *Piolomous* in zwang, als blijktuyt weynige woordden B R I T A N N I C A, B A D U H E N N A, t' A N F A N A en S I A T U T A N D A, in hunn' boekken te vinden. *Plinius* in zijn xxv. boek *Natur. Hist.* aan't III. Hoofdstuk brengt dit van de B R I T A N N I C A te berde. In Duytschland schrijft hy, oover Rijn, hadde Germanicus Cæsar zijn leger neergeslaagen ende d'ar was alleenlyk eene fonteyn, vol zoet waater, aan de zeekant; die daar af dronken vielen binnen twee jaer de tanden uyt, en de vastigheeden in de wangen verfletsten. Deez quaal noemden de artzen Stomacace, en Scheletyrbē. Voor hulpmiddel is uytgevonden een kruyd, dat B R I T A N N I C A genoemt wierde, zeer heylzaam voor de zeenuwen en gebreeken des monds en onsteekkinge des gorgels en voor de voortkruyppende invretingen. 't Heeft lange en zwarte blaaden en een zwarte wortel. 't Zap parst me uyt de blaan en wortel; De bloem noemen zy Vibones, welke gelezen, eer de donder geboort word, en doorgelokt, zet den mensch een volle onbeschroomtheyd, in alles, aan. De F R I E Z E N hebben dit kruyd, ter plaatze daar het veldleeger lag, den onzen aangewezen. En ik verwondere my oover des naams herkomst, 't en ware de Bylanders van de Noord-zee, als na:buyren van Brittannie, die aan heur naam hebben opgedraagen. Heeft *Plinius*, in zijn daagen, reede twijffelmoedig geweest oover des naams eygenschap, hoe veel te min is het dan wonder, dat in onzer ouwderen en onze tijdden, zoo veel gespitste herszenen hen verstompt hebben op het naa-speuren deezes kruyds. Ontallijkke zijn'er, en elk meent hy hebbe het doel getroffen. Ik zal hier eene spiegeling, die, ik waane, noch in geenen druk is geweest, laaten volgen. Valtze wansmaakelyk, wat is'er aan geleegen? 't Is maar een oogenblikje tijds oover stag gesmeetten. Ik hebt op een versleeten stuk papiers gevonden. Dit's de zin; De Schrijver wil, dat het woord B R I T A N N I C A zy afkomstig van *Brijd-panna*, dat is, *Sartago*, een

Braad-

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

Braad-panne ; Dat de Cochlearia , (doorgaans voor BRITANNICA genomen ,) Leepel-blaaden by een leepel zijn vergeleken , en van 'er holte de naam hebben verwurven. Dat zey weinig van kleene Braad-pannetjes verscheelen. Zouw onze man niet verbijsterd zijn , en het herba Nymphaea , Plompen , in 't ouwde FRIESCHE waapen noch op te speuren , en in deezen landen oovervloedig groeyende , niet meenen ? De woordden van Plinius heeft hy niet naauwkeurig genoeg ooverwoogen. Plinius schrijft , dat de plant lange en zwartte blaaderen en zwartte wortel uytleevert. Hoe kan dit met de Braad-pannen of pannetjes oovereenstemmen ? 't oprechte BRITANNICA is het Lapathum of zoo de winkels spreekken , Lapathium , daar me veelderhande zoortten van vind. Die anders gevoelt , non sapit ille mihi . Vorders is 't gevoelen van ons Schrijver , dat het heir als doe , ontrent Dokkinga lag uytgestrekt , een stad in 't ouwde Graaffschap Oostergoo. En dat 'er noch kampen zijn , zoo vol van Leepel-blaaden , dat ze het gras en ander kruyd verstikken. Aldaar zoude de aangeroerde bron , van zoet waatter , door Halbo , Pijpyns Leeger-voerder , weederom ontdekt zijn. Een zoortgelijkke opmerkkinge volgt 'er by ons Schrijver oover 't woord BADUHENNA , by Tacitus in 't vierde der Jaarboekken aan 't XLIV. Hoofdstuk aangetoogen. Zijn' woordden luydden aldus ; En daar is naaderhants uyt de ooverloopers verstaan , datt 'er neegen honderd Romeynen by het woud BADUHENNA , door den strijd , die op het allerlaaste geschiedde , waaren gesneuvelt. Hier oover vallen by vele weederom veel miszelykke invallen voor , onder andere meent Hieronymus Verrutius , dat het Bakkeveen , in de Gretanye van Opster-land , zy. Maar 't kan 'er niet door. Maar laaten wy ons Schrijver met aandagt hooren. Die tot noch toe , schrijft hy , hier af gewaagen , meenen dat het een 's mans of vrouwen naame zy. Wy erbeelden ons uyt de ouwde FRIESCHE taal , dat het een plaats was , die genoemt waar van een gehouden veldslag , en dat ze met geen drie maar twee lettergreepen , niet BADUHENNA , maar BAT-HUENNA wordt uytgesproken. BAT-HUENNA beteekent een Slag-veld. Want Batenis by hem slaan en Huenna een Fenne , of Veenen of ook een Heyde. Zeekker , dit heeft al eenigzins zijn bedenken en was wel

kundige LEEZER.

wel aan te neemen in gevalle deeze plaats niet B A D U H E N N A voor den Kamp-flag geheeten hadde. Ik vindt in zeer ouwde Geschicht-boekken , parkementen en papieren , voor meenig honderd jaar beschreeven, dat , doorgaans , een *H*. voor een *U*. of *W*. en andere letteren geplaatst wierde , waat af my deeze nu in gedagten schietten ; Klokka *Hletten*, Klok-luydden ; *Hoe*, zy ; *Hia*, zy ; *Hweerumba*, *Hweerom*, waarom? *Hwafo*, wie ; *Hwa*, wie ; *Hiara*, Hare ; fan *Hwaan*, van wie ; fan *Hwammas*, van wiens ; *Hioda*, hadde ; *Hwarzo*, wie ; *Hweerzo*, waar dat ; *Hjeld*, geld ; *Hwana*, van waar ; *Hwenzen*, hangen ; an tha brewa *Hwinzen*, aan dat brief gehangen. *Hwarzoma*, zoo wie ; *Hwiten*, zweeren ; *Hjechtwirddaa*, Bekentnis woordden ; *Hwita*, een lijk-teekken ; en zoo voort. Vry staat yder zijn verkiezinge. Ik hebb't gestelt zoo 't my voor quam , en scheyd'er met uyt. Maar in 't woord SIATUTANDA zullen wy ruymer lucht scheppen, en aan Tacitus geeven, naa dat wy alvoorens de woordden van Ptolomeus gestelt zullen hebben uyt het tweede boek van zijn Aard-beschrijvinge. *Fleum*, Φληνύμ; dan SIATUTANDA, σιατοτάνδα; en *Tecelia*, τεξιλία; *Texel*. enzy. Alle plaatzen niet verre van elk ander en in FRIESLAND geleegen. De woordden van Tacitus zijn lib. Ann. iv. Cap. XLV. *Ac simulac utrumque exercitum*, Reno devectum, FRIESIIS intulit, soluto jam castelli obsidio & ad SUATUTANDA digressis rebellibus. dat is , En is met beyde Heirkrachten den FRIEZEN op 't lijf gekoomen. Reede hadden die 't beleg voor de sterkte (Flevum) opgebrookken om hunn' EYGE LANDEN TE BESCHERMEN. Met een letters veranderinge is Tacitus uyt Ptolomeus te verhelpen , zettende voor SUA, SIA en 't zal SIATUTANDA uytmaakken. Dat dit zoo zy , houd ik voor onwrikbaar. Want die zijn oog laat gaan oover den stand dier tijdden , en de sterkte Flevum plaatst ontrent *Flie-land* , of *Ter Schelling* (daar Philippus Cluverius een wel-gevallen in heeft , Cap. xxiiir. *de tribus Reni alveis*. en stelt daar nu de toorn van S. Brandarius diep in zee zich op doet) of heinder aan Harlingen , op de Wadden , thans door de woedende Zee opgeflokkt. en SIATUTANDA aan den uytgang des Middel-zees , die Oostergoo van Westergoo afscheyde , daar nu 't dorp Berkum leyt,

* *

(be-

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

(beroemt door de Stam-plaats der Eedelen van Hemminga of Henmema, gelijk zy nu genoemd wordden, onder welke Sixtus Hemminga ervaaren in veele konsten in vollen roem heeft gebloeyst, Hy stierf binnen Leeuwarden in 't jaar 1515 lxxxiv. (Suffrido lxxxviii.) tusschen den xv. en xvi. van Grasmaand) zal het eenstemmig met my goedvinden. En zien wy op des naams oorspronkelijkheyd, noch doet zich wijd-lugtiger blyk oopen. Want leezen wy SIA-T'-UT-ANDA, wy koonen'er afmaakken *ad ostium*, seu *exitum maris*, als wilde men zeggen, Des Zees uyt eynde. SIA, is Zee, zoo by den FRIES als Deen. Dus heeftme een Eyland onder zijn' Landen, dat *Sia-land*, Zeeland genoemt wordt. Geboortte-land van Zakxzo Grammaticus, die hem voor een Sialander uyt geeft. Men vind in de FRIESCHE wetten FIA, voor *vee* en *Kesling* xvi. That alli FRESENA *Hiara fird beta mey biara* FIA. Tit. van des Graaven inkomst; *sondir* FIA. In Glossis FIA, *pecunia*, quia pecunia dicitur a pecude. T'-UT-ANDA, is *Te uyt eynde*, Te zaamen dan geltelt, is SIAT'UTANDA des Zees uyt eynde. naamaals verwiszelt in *Tutgungh*, of me zeyde *Thouyt gongh*, aan den uytgang, *ad exitum &c.* 't Zijn Beuzelaars die SIAT'UTANDA, *Schiltwolde*, of *Ziddeburen* in de Groeninger Ommelanden waanen te zijn. Maar 't raakt noch eg noch kant. Met beeter gelijkkenisze kan me 't meir Mareoris, by den Schiten TEMERINDA genoemt afkomstig maakken van *het Meirs eynde*. TE, voor *het*, MERINDA, *Meirs eynde*. Maar genoeg van deeze losze opmerkingen. Voorheene hebben wy geschreeven, dat de Zakxzische taal in Engeland, de oprechte FRIESCHE is, gelijk wy, hier, zullen doen blykken, hoe wel de FRIES niet veele gedagt word onder de volkplantters; maar dit wel, dat de FRIEZEN in die tijdden met de naam van *Needer-zakxzen* gedagt wierden. Wat dan die bendden, die de broeders, *Engistus* en *Horza*, in Engeland ooverbragten, belangt, daaraf is dit mijn gevoelen, dat er meer FRIEZEN dan Zakxzen onder geweest zijn: want de gestaltenisze van FRIESLAND, begaast met bequaeme Zeestrandden, veylige haavens, en de afgelogenheyd der Zakxzen-sche van de Zee, en dien volgens een vaardiger middel om de Scheepen

kundige L E E Z E R.

Scheepen zee te doen kiezen by den F R I E S , dan Z a k x en andere eenpaarige zaakken meer , verbiedden my hier aan te twijfelen . Vaster blijk verschaft de taal , by deeze volkplantinge in dit Eyland ingevoert . Want de oover een stemminge met de F R I E - S C H E , is vry groter , als met de Z a k x z i s c h e , of andere D u y t - sche spraakken . En , zeekker , niet alleen onze Inlandsche Jaarboekken bewaarheeden 't , neemaar ook de doorlughtigste verstanden van anderen Land-aard , by wie 'er getuygenisze deeze zaak dieper wortelen schiet , koonen my niet anders doen gelooven . Beda , uyt deeze Voorouwderen gesprooten , en die in de daagen van Pipijn de Vette en zijn Zoon Kaarl Martel leefde , verdeelt wel in het begin van zijn Historien , de meenigte , die , met de broeders , ooverschepte , in drie'erhande volken van D u y t s c h l a n d , by naame Z a k x z e n , A n g l e n en F u t t e n , gaande de F R I E - Z E N met een stilzwijgen voorby : echter , wat 'er af zy , blijk ellewaart by hem breeder , daar hy aanteekkent , dat Wilfrid , W i k b o r t , W i l l e b o r t en andere afzetzels van deeze volkplanters , uyt Engeland in F R I E S L A N D toogen , en aldaar , den F R I E Z E N , G O D S woord , in 'er eyge taal aankondigden , 't welk in een uytlandische ondoenlijk waar geweest . M a r c e l l i n u s , Bedaas tydgenoot , Schrijft in 't leeven van Zwidbert , zijn Gevlachtenaar , en F R I E S L A N D S eersten Bisshop ; Dat hem dorste naa de zaaligbeyd aller menschen , doch , inzonderbeyd , der ongeloovige F R I E Z E N en Z a k x z e n , door dien de Engelsche uyt hen waaren voortgeteelt . Ellewaart spreekende van Willebort , Zwidbert ende de vordere mede-werkers in den bouw des H E E - R E N , waar Hy (Marcellyn) zelf onder was , die uyt Engeland , om den Zaalig-maakker te verkonden , wierden afgeschikt , luydden zijn woorden aldus ; Oovernids die heylige Lee - raars , waaren voort gesprootten , uyt de stam der F R I E Z E N en Z a k x z e n , die'r oorzaakx-halven konden zy ben , in de D u y t s c h e spraak , de blÿdde boodschap van K R I T U S gevoeglykcket aan melden . Dit waar genoeg , maar noch een staaltje tot oovervloed , uyt Procopius van C a s a r e u , die ten tijdde van Justinian leefde , in zijn Gottischen oorlog , daar me leest ; Drie talrijcke Volken bewoonen 't Eyland Brittanie , die yder hun eygen Kooning

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

hebben; deeze noemtme de Angilen, F R I E Z E N , en die de naam voeren naa het Eyland , de Brittoenen. In wat gat steeckken nu hier de Zakxzen ? Naamaals, naamenlijk 10^{cccxxxviii}. zijn de F R I E Z E N nochmaals, beneevens andere Barbaren in Engeland ingevallen. Dus spreekt'er Matthæus Westmonasteriensis in'c boek van zijn' *Historysche-bloemen*, af. Daarom heeft G O D hen toegezonden bloed-dorstende Heydensche volken , gelijk een zwarm byen , die noch de vrouwelijkke kunne , noch de onnooz'le kindsheyd spaarden ; te weeten, Deenen en Nooren Gotthen. en Zwatheden, Wandaalen en F R I E Z E N , die van't begin van Kooning Æthelulf, vooren noemd , tot aan der Nooren ooverkomst , lankx een reekx van by naa ccxxx. Jaar , dit zondige Land , van zee tot zee , van menschen tot de beesten toe vernield hebben. Heeden, noch, naa de fleet van zoo veel eeuwen , is de gelijkformigheyd beyd' er taalen , zoò groot , dat die de F R I E S C H E woordden uyt de Engelsche wilde schiften , die , van'er meeste tal , zoude ontblootten. Der taalen maagschap is blyk van der volken naauwerder verwandschap. Ik stelle , dan , onwrikbaar vast , dat , hoe naauwer de Engelsche met de F R I E S C H E , als Zakxzensche oover-een-koomt , dat dies , ook , zoo veel te grootter aantal van volk-plantters uyt F R I E L A N D dan Zakxzen , naa Brittanje zijn oover gevaren , het sy Beda hen onder de Jutten , of Anglen of ook zelfs wel onder de Zakxzen beklemt. Janus Vlitius in zijn doorwrogt veirs , aan Graaf Magnus Gabriel de la Gardee. voor't Glossarium Gothicum , van den Eedelen en eerwaarden Heer Franciscus Junius , zoon van dien beroemden God-geleerde , Franciscus Junius , geplaatst. zingt,

..... potior fuit illi cura Goihorum Ductaque per socias , lingua
vetusta , decem. En op de kant , Gy zult in dit Glossarium , bie-
halven de Gottische , de Cimbrische , de Cambro-Brittannische ,
Engels-zakxzische , verscheyden Duytsche , ouw F R I F S C H E ,
Islandische , Deensche , Hoogduytsche , Neerlandsche , Engel-
sche taalen , tegens elkandere ooverwoogen en 'er verwandschap aam-
gewezen vinden op , dat ik van de Grieksche en Hebreuwsche
zwijge. Maar hier genoeg af.

Het heest dien onvermoeyden onderzoekker der F R I E -
S C H E

kundige LEEZER.

S C H E moeder-spraak Mr: G Y S B E R T J A K O B S Zoon , in onze daagen , belieft zijn uytterste vlijt aan te wendden , om de vervallene glans der zelfde , voor zoo veel zijn vermoogen meede brachte , op te helderen ; 't geene hy , niet alleen in zijn' gerijmde PSALMEN en andere Weerelsche Gedichten ; nemaar ook in't rijmeloos met grooten roem betoont heeft , naa 't voorbeeld van anderen Land-aard . Zoo bezitten wy OTFRID van WEYSZENBURCH Monnich van S. Gallen , die het Nieuwe Verbond voor acht honderd Jaar beschreef in ouwd Frankschen rym , een dierbaar gedenk-teekken van der Duytschen Spellinge , Poëzije ende Godsdienst . Aldus leezen wy door de weldaad van Melchior Haiminsfeldius Goldastus , de Leeringen die Kooning TYRO van Schotland aan zijn Zoon Fridebrand gaf , voor bet dan vijfde half honderd Jaar in Duytschen rym geschreeven ; als meede de leszen van Winsbach en zijn vrouw aan hun zoon en dochter . Aan Paulus Merula zijn wy schuldig 't Hooge-lied Salomonis van den Abt W I L L E R A M U S voor bet dan zes honderd Jaar , in ouwd Frenkisga taal beschreeven , met de Neederduytsche ooverzettinge van Jan van Houiten ; en aan den Heer Franciscus Junius F. F. de heerlykke Aanteekeningen daar op . Aan Martinus Opitius de Rijmen van een in gevoemde Dichter van het leeven van den Haaylichen Anno Aarts-Bisschop van Keulen , die ten tijdde van Willeramus leefde . Maar het geen de voorige in ouwdheyd oovertreft , is Caedmonis Monachi paraphrasis poëtica Genesios ac precipuarum Sacrae paginae Historiarum ab hinc annos C I O LXX . Anglo-Saxonice conscripta ; als meede de zeer ouwde ooverzettingen op de I V . Evangelisten in 't Gottisch en Engelsch-Z. kx , beyde door welgemelden Junius uytgegeven . met een woordden boek daar op ; Zijnde het Gottisch een affschrift van dat vermaarde C O D E X A R G E N T E U S . Telle deeze Schrijvers alleene daarom op , op dat die geene die lust scheppen in 't onderzoekken der aadel ouwde moeder-spraakken , de eene met den anderen moogen vergelijkken ; en daar door bevinden de naauwe band van maagschap , met welke deeze aan de F R I E Z E N verknogt zijn , zoo dat zy schijnen zaamenlijk aan eene en des selfdens moeders borsten geleegen te hebben . Het was de Heere Franciscus Junius

Aan den Taal- en Spraak-Friesch- &c.

niet genoeg, de Gottische, Engel Zakxzische en meer andere uyt-beemsche taalen grondig te verstaan, ten waare zijne Eedt. de FRIESCHE daar hadde by gevoegt. Alwaaromme uyt Engeland in FRIESLAND ooverscheepende binnen Bolsward quam, alwaar eenige tijd, onder de naam van Nadabus Agmonius, de onderwijzinge in de zelfde by onzen Mr. GYSBERT JACOBS Zoon, zaaliger gedachtenisze, met genoegen heeft genooten, gelijk my gedenkt, zulkx uyt de mond van zijn Eedele in's Graavenhaage verstaan te hebben. Wy konden nu hier meer andere zaakken byvoegen, en in den lof van Mr. GYSBERT wijd en zijd gaan weydden, maar zijn werk zal dat voor ons doen; en ook zijn wy anderzins lang genoeg van stijl geweest. Daar zullen wel zijn, die uyt-schreeuwen zullen, dat wy deeze dingen wel konden ontbeeren, maar wy laaten zulke menschen aan hun oordeelloos oordeel verblijven.

S. A. G. Hist. Fr.

NAUW-

N A U W - K E U R I G E N
N E E D E R - L A N D E R.

DN de Spellinge van 'et ver-euwde FRIESCH, (een praal-bloeme aan uw al-gemeene eer-en-krans) in't stellen van 'et by anderen, ja, dat meer ende seldsaem is, by de FRIEZEN selver, wonderlyke woord-boek-sta vinge der FRIESCHE moeder-tale (waer van ick noodsakelijckx yets moet gewagen) moet insonderheyd gelet werden (immers soo ick 't Schrijve) op d'eersteen vijfde klinck-aerd. d'Eerstenaamelyck (A) moet men uyt een wijde keele halen, de mond een weynigh meerder, om des selfs wille, openende als de Hoogduytschen in't uytteren van dien doen, doch niet so O-achtigh als sy lieden; maar liever gelijk de Schier-kraey 's winters sneeuw ende ys-vorst-kille uyt-keelt, met een FRIESCH woord: *Kâd*, *Kâd*. i. e. koud, koud (Recht of onze Lând-tale so oud ware van dien tijd af dat de beeften spraecken, waer van her den voornoemden Kraey dit woord noch schijnt behouden te hebben) 't Zelve gekroch dient men oock te volgen in deze en dezer-gelycke woord-uyttingen: *âd*: oud. *Fâd*: vrouwe ofte voogd. *Hâd*: houd. *Sât*: sout. *Mât*: mout. *Kât*: kout. *Kâtjen*: kouten *Sâtjen*: souten. *Wad*: woud. *Wrâd*: wereld. enz. In welke, ende meer andere dezer-gelycke woorden, ick hem, op sijn wijd keel-gat, met een dackjen, aldus (â) decke.

Den vijfden klanck-luyder klinckt seer na by, doch niet volkommen, als *ou*, niet so de Seeuwischen, ende andere,

Nanwkeurigen Neede-lander.

andere, in de woorden *Houck*, *Douck*, *Bouck*, (die men elders, als oock by ons, *Hoeck*, *Doeck*, *Boeckstaft*) doen: maer gelijck-men uyt-galmt: *Tou*, *Trouw-e*, *Vrouwe*. enz. Edoch vermits dit'et niet ten nauwsten uytdructt, was't nut dat den sinnelijcken Lezer de middel klanck uyt vorschte tusschen *ou* en *oe*, dat is tusschen *brouw* ende *broe*, *Schouw* ende *Schoe*; ende segt dan *uwne*: oven. *Gruwne*: grond. *Juwne*: avond. als ook, *uwz huwz-muwz*: onze huys-muys niet *uws huws* met een *s*. om dat hy het te hort afbijtet, maer met een *z*. die wat langer zuyzet. Dan siet men oock dagh-licht, hoe noodsakelijk sich de *z* moet plaetsen in deze FRIESCHE woorden; *Bliezen*, *wezzzen*, *lizzzen*, *sizzzen* enz. Daer ik *ea*: oyt. *Brēa*: brood. *Rēa*: rood. *Quēa*: quaed. *Schēa*: schade. *Dēa*: is dood. *Dēad*: de dood. *Blēat*: bloet. *Blēa*: bloede. *Mōar*: moeder. *Brōar*: broeder. *Snōar*: snaer of swager in schrijve, wilde ick datmen in deze een-silbige woorden des voor-staenden galmer het groote woord (om so te spreken) liet voeren, den anderen sich'er een weynigh onder mengende.

De æ. gebruyck ick in *Bæa*. *Tæ*. mans-ende *Græts*, *Sæts-vrouwe-namen*, ende noch *ægen*: oogen. *Wetter-wægen*: water-baren. *Plægen*: plagen. *ææk*: oock. *æf*: af ende of. *Græf*: graf. *tsæf*: kat. *laef*: laef. In dese vier laaste voldoet my de F. niet, die te scherp is, endc echter qualijck in stomme U (mijns oordeels goed) kan verwisseld worden. Om de lange Y-igheyt van de woorden, *Rijick*; roock. *Sjick*; soeck. it *Brijick*; het brack. uyt te beelden, neeme ick soo veele I-en; iji. ofte yyy. in een silb, tot naarder verbeteringe. Oock stelle iclk in voor 'et koppel-woordtjen ende. als mede *ijn* voor *im*. om

Nauwkeurigen Neder-lander.

om datse my soo in de oren klincken. Noch handel ick de *O*. of sonder of met een circumflexje na my de woorden voor-koomen , als by exemplē : *Hol*; helle. *Hōl*; hol. *Dol*; dul. *Dōl*; del , of beneden. *Holle*; hooft. *Hōlle-wāgen*; holle-golven. Maer eenmaal ge-noegh mijn hooft met Soilus ondanck gebroocken.

Seytmen my , de oude FRIEZEN hebben uwe Spellinge niet gebruyckt ende waromme een vergrijs-de tael met nieuwe snof van letter-versetting door-ge-heekeld ? De FRIEZEN zijn (met ootmoedigen verlof-smeking van onse vaderen) eertijds, gelijck alle Nēerlandsche Provincien , wat ruweliick ende wan-schickelijck in 't stellen det letteren vervallen geweest , dat hadden se met anderen gemeen : my belangende, soeck mijn grijze moeder-ja beste-moeder-tael in foodanige letter-beelden te bekleden en beklemmen , datse een letter-kundigen on-F RIEZE fal kunnen (soo waen ick) lezen. Ja ! daer na heb ick geploeght ende gepooght als Icarus na 't wieck-wisjelen ende Phaëton na 't karre-mennen. O bescheydenste FRIEZEN ! ende , onder alle mijn letter-louterende Lands-lieden , ghy hoogh- abel en edel - bewetenschapten , SIMON ABBES GABBEM A be-aengenaemt ende behelpelijckt in dezen uwer aller mede in-geboorteling ende ootmoedigsten Dienaer

G. JACOBZ.

Bolsward dezen IV. in Hoge
maent. CIOIC LV.

* * *

Oon

O O N M Y N
L A N - A E R D E
L E Z Z E R S.

Leaſd'-wirddige Lānz-ljue, ruwnē Friesen, gol-hertige lezzers in ſjongers; So' er immen aet, æf hette, fijnt te laeckjen in to berispjen, oon-gēande uwz windnamme-letter-boeck-stôay-spjaldinge æf boeckſtoyinge (dēar ijn wy uwz ſalm naet foldwaen kinne) az æack ijn't rijmjem, ferſle-meytsjen, miette-klinckjen æf oorz hette: wy fille goemoeds, já fen ſeft-finnige in blier-hertige lomme fuwn wirde, om dat petēar, to uwz onderrjuechtinge, oon to herckjen: Mar az'er immen, for it yensken trognoaze in oer-kôge to habben, oon-komt mey'e fuwle griem-pin fen dy grimmytige **M O M U S**, om alle dwaen oer to eyd'-tynjen, dy geliēavje dogge so wol to dwaen, om (ney t hy t alle gēarre, mey'e ſchern-stirt beslingere het, dat'im tjin ſtiet) uwz æaeck to-komme to litten dat 'im wol-behägjende better tinckt; op dat wy reyz lōaytsje mogge, æft"er ſo mommel, nolck in ljēap, al iz ijn't oon bouwjen, op-rjuechten, in ſtâl-çieraetjen, az ijn't dôl-brecken, om-schoerren in for-wôastgjen: æf it lock to floeg dat'er yen trodde kaem, dy uwt it miz-grijpjjen fen uwz twaēn, twiffche twijn, 't liēacht in fol macker glanz-wirck oon-bêa, ijn glôarje fen uwz âde **F R I E Z ' N E** tonge, dy met'onrjuechte beschild'get, dat

Oon mijn Lân-aerde Lezzers.

dat me zijn petêare mey nin letter-kreft , ney't libben
Schilderjende, uwt-bijldje schoe kinne.

Dit so on-dild lijcke az flouheftigh forwijttjen , het
uwz , al oer-langh , so libb'ne recke , dat wy de pinne
mielje liet'ne (sommes ijn uwz formeysts-in-uwr-flag-
ge uwre) oer't klad-pampiere , om to ondertaestjen
æf me uwz schiere warden naet ijnne lett'ren , in uwz
grijz kât ijn miette ferssen (dat me uwz to-biet on-
muwlck te wezzen) beknettjende fetfoenearje koe.
Dit iz den in stielke sen uwz stâl-lêaze flaesch-klompe ,
dy wy to wrâd' brocht habbe. Holpje dit bâerre
kéal sabbjen , Liêafsd-wirdige Lânz-ljue , ruwne F R I E-
Z E N , gol-hertige Lezzers in Sjongers jimme oer-
boadige

Tjianner

G. J A P I X.

Sljuecht in Rjuecht.

* * * 2

Oon

Oon myn wirde frjuene

NINNE FENN'-HUVZ,

op sijn Langjen ney 't Ljeacht sen dizze

FRIESCHE RYMLERYE

't **L**icket. Frjuene', æf bergen swolle,
Bergen bergen kēalje wolle,
Bergen antje, ô Frjuen', FENN'-HUVZ,
Droag-je' aet greats? 't Kēal wirt in Muwz.

Oon dy Lit-tinckene Eyn-wittert.

WA dit wirck schoert, mey ZOYLI hânnen,
Æf kôaget 'it, mey MOMI tânnen,
Quanz-quijz, 't iz aerne' nog naern' to goe,
Hertse', hertse', o Lanst, so booz az tjoe,
Ontjou dy naet t' uwt-litt'ne geyen:
't Iz ommers nolck to 't portte-feyen.

Jiette in Wirdke

d' **A**Bare trapet, plomp ijn't gnod,
Oer 't goe kruwd hinne' in sijkt de Podd':
Dy hier uwt naet az fuwl opfijkje,
Momme' eack, mey rjuecht, by Rea-schonck lijckje.

Friesche

Friesche T J E R N E.

OE F

*Een Friesche Brullofts-Praet,
Ten Huwz-Man Tjerne-Maet.*

BCk winsck *Lân-Here* lock, mey uwz nye *Lân-Frou*,
Dat ljeafde jimme bijn, in nimmer naet bejou.
Lock moat y habbe Tzjerl, *Lân-Frou* in Y to gearre
Trog yerdsc̄e' in yv'ge seyne', al fen uwz lejave
H E R E.

Da'k ijgne Koackne koam, ho! dear wier socken rid
Fen Feynten, Famnen, Bern: 'k tocht dit reytsick ijn 't lid,
Az 't Wijv de Wirttel die, dit schoe my eak wol flye,
Tjochtme doz de' Hijmmel ijn? Frjuuen lit my mey lye.

Ick siet mey oon, ick yet ijn tijgge ruwn swiet lijv,
O wijlde Sarlle! hie 'k de Buwck mey fen mijn Wijv,
Fen Beauwe, Bints in Royts, fen uwz heal-wuwg'sen jonge,
Ick proppeſe fo fol az *Lille-Piepkers Bonge*.

Dat jilt, war dy, mijn Buwck! iz de Buwk-lapper dea?
Gear tytten tijnt neat uwt. Goe Bjear iz eack naet quæ.
Dy Dekers yens! allijck is 't Brulloftjen az 't kuwppjen,
Er'n da uwz Gritman sloar, ho ging it op in suwppjen,
In op in Ytten Snejcons? al wier ick roan of stoe,
Dear wier ford de' yen oef de' oor' dy my fen fieresjoe.
In traepē' ick trogge Sted, korts elcke striette herne
Wier't: Huwz-men, Friun'konme ijn: hertse, hertse reys *Tjerne*.

In wirdke, Broat in wird, y rinne' immers to red,
Y Brecke' in schonck', de striette' iz hird, in wiet, in gled,
Hier's Bjear, Hamme in Taback. Dear mōft ick den oon 't ijttēn,
In dat al oon in oon; ick hie my ney bemoddere.

Lân-Here ick wier hier komn, jo hette hier to jaen,
Ney ick dit spil beloysts, jild binne y wol fen dwaen.

Friesche Tjerne.

Ick kijck ! ick loyts ! ick sjog ! Iz't hijmmelrijck to sijnnen
 Oppe Yerde, 'k hab't hier fuwn. 't Iz naet az Sinneschijnen,
 Dear bleakerje yn mijn eag , fen Sulver , Stient in Goud.
 O tinse' het de' ijn-goe God , de' on-wirdde Minsche' al jout !
 Lân-geanne ! ljeave Ljue ! hier kinnes't ytten meytse
 Az Beammen , Kruwd in Djier : in dat kin jiette smeytse ?
 O derten liete ! Mieri ! het iz hier in nocht !
 De Wrâd is opper rin , ho wirt it al betocht ?
 De Muwrren Tecken-wirck , bebeamd , bebijld' mey Sijde.
 Ho ! schil uwz hijmmelsche haad , yn Jerus'lem rijke ?
 OEf tjea de Brægeman in Breed ney bed-lehim ?
 De Spijl-ljue fijlje' ynn' pleats fenn' âde' Hosanna-stem.
 Da'k boaske' , er'n , oon uwz Tnts (het wier ick jiette yen Jobbe !
 In jaer wier earm' Djier jong) ick lille' ick bortte ick sobbe ;
 Tnts knuwck-forsche my weer , so lordig in so swiet :
 O jeugd ! o swiete jeugd ! Ick mecke in s' jongsum Liet
 Fen uwz eyn' Booschery ; hertse : elck sijn beriz't rijme ,
 'k Sil sjonge frjunen , 't het de Teanfen Mâlle Sijme.

I.

- T J E R N E .** Hilla ! het Famkesjog ick dear ?
 Iz't Tntske Widmers ? swiete ljeave Djeare !
 Tntske , ljeaf , wier hinne ? Docken hert allinne !
 Ich had dy silfchip , Bout , iz't dijn bejear.
V N T S K E . Ne Tjerne , dat komt nearne foor ,
 Seft , gong' wiërom , du witste wol in oor'.
 Linckert loytf' dear jinsen , Leyt dijn ljeaffte Rinsen ,
 Yn 't Buwtte-huws to kijtsen oere Door.
- T.** 't Iz om Dy , Dat ick ly ,
 't Santig tuwzen deaden.
- V.** Neat om my , Het mient hy ,
 Klegge Rins dijn neaden.
- T.** Tntske ljeaf , du biste 'et hert.
- V.** Jou ! datm'er naet grien om wirt !
- T.** 'k Ly om dy so gritte smert.
- V.** Feynt , het iz 't den dat dy dert.
- T.** Gouden het schoe't wezze ? Ick kin naet genezzze ,
 Az ijn de hijmmel fen dijn ljeave Schirtt ,

2.

- Ick bin for-eald op dy op dy,
 Mijn huyningh-twiete Tuytelke, leauw' my,
 't Libben, in mijn stearren,, Stiet oon dijn be-jeарren,
 Forlifste my, d'r kādde dead ick ly.
 v. Kin ick dy ? libben nimme' oef jaen?
 Frjune' hoe wier 't muwick for my om dat to dwaen?
 Gick, hoe kinste kleye ,, Wier mey soe'k dy deye?
 't Is nin petear. Het! soe'k dy den forjaen?
 t. Ljeaf ick bin,, Trog dijn Min,,
 Az in fjoer ontflissen.
 y. Tuwzel-fin,, In 't begin,,
 Hād it fjoer beritsen.
 t. Ljeave Bijld, dat is to let.
 y. Wierom? 't fjoer mey wetterbett?
 t. Minne-fjoer ontstectt to red.
 y. Tjerne dog ick dat? je het!
 t. Om dy, in oors naerne,, Met mijna hert doz baerne,
 'k Wit sijcker dat'et my oors nimm'en det,

3.

- Tuwt, az ick by dy wezze mey,
 Den iz mijn hert so nochlijck alle dey;
 Alle swiere fleagen,, Tjeane' uwt mijn droove 'eagen
 Dy goeyfje 'in galje' az tu, ljeaf, rinstewey.
 y. Ja Tjerl! het woeste dat ick die?
 My ængel rju for't raebjen fenne Lie;
 Schoe ick by dy bliceuwe,, In dijn pleagg' fordrieuwe?
 Dy Ljue dy seyne' oer al dat ick dy hic.
 t. Swiete Laem,, Az 't so kaem,,
 't Hert wier my fornoegge.
 x. 't Ick dy naem,, Sljuechte Faem,,
 Wierste dear mey foegge?
 t. Ljeaf oer-floedig; Iz 't den fo?
 y. 'k Gick 'er mey; ho doz! ho ho!
 t. Sjogh dear moye, kijcke-bo!
 y. Socken Knōtte'k taest al to.
 t. Swiet, oer-swiete Famke,, Ljeaf ijn-ljeave lamke,
 't Iz keap, 't iz keap: kom paetke my, so, so, so so so so.

LAn-here' y habbe 't hier so janick, so wrâdsch, so wijld,
 Jân Breed iz oors nog' oors, az in elbast're Bijld,

Jæ's oere miete mðy mey Sijde' in Goud behinge,
 In Wann' hetse' ersling' om , fent in doeck , dy's ðm-slinge
 Mey Spjeald-wirck , hann'-brie lang : ja al dat ick hier sjog ,
 Dat iz so mðy , so fracy , so ljeaflyck az it mog .
 In lijck' wol ljeau ick naet , y droagje' y sliepje' y weytse ,
 Dat meer , az ick mey Y N T S , y jo mey her formeytse .
 Mar ; Tzjerl , ick gin't jo wol , ja tuwzen reys so goe ,
 Y hiene' al heel jðn winscke' , az ick it jo jaen koe .
 Jðn wille oppe Wrâd iz (ney my tinckt) folmecke .
 Habbe' y in hert az ick , da'k dit Boasch-lietje mecke'
 Da wier ick yn mijn schick , je Feynten ! ick wier so rijck ;
 'k Tocht , ynne wyde Wrâd iz nimmen my allijck :
 Mijn Y N T S jæ wier 'etal , mijn Y N T S jæ wier mijn wille ,
 Mijn hert dat wier so licht , in Goese-plomm' koe't tille .
 O fijn gouwne eerste Jier ! ho red roonstu ney 't eyn !
 Wy sjillen meye Pream , wy jottjen meye Weyn ,
 Ney Oore-heytes nu , den ney uwz Y N T S K E Mygen ,
 OEf ney myn Yeme' oef Mðyts , dear wy den huwz-rie kriggen .
 Doz gearren wy it goed to gearre , mey uwz twaen ;
 Ho ! for Graef Hendricx steat woen' wy uwz lock naet jaen .
 On jueggen-duwbbeld swiet ! az ik myn Ingel-swiete
 Juws yn myn earmen noam , (seft , het soe 'k dear uwt-sjete :)
 't Ney-tinsen iz so swiet , ja swieter iz it my
 Az Pyp-keniel in suwcker oere rysen' Bry :
 Dear wier nin deyen oon , Goud soe 'k er uwt pœrrearje ,
 In jæwoe az ik woe , dat koe nog' mðcht felearje .
 O jouw'ren Groat ! wier blieut myn tyd ? nu'st naet in bean' .
 Ho ! praet ick roun yn't boun ? so'st heag tyd , ick mðt geam .
 O Bôle , dy gean Koe ! het dert het schirt myn schoncken
 De holle rint my om . Ick bin , forsijcker , droncken .
 'k Hab myn buwck so swiet fol , dat't naet scholperje mey .
 Ick tanck-je ljeaflyck , Faer , Lân-here' , in siz gin-dey .

Friesche Tjerne.

9

T O H A E C K E.

Tjerne sjongt lansē Wey , geande ijnne
suwe , ney huws.

(Stem: Rosemonije lagh gedooken , &c.)

SWiet , ja swiet iz 't , oere miete ,
't Boaskien fore jonge Lie ,
Kreftig twiet iz 't , siz ick jiette ,
Az it giet mey A'ders rie .
Mar oorz tijggetet to'n pleag' ,
Az ick oon mijn Gea-feynt seag .

Goune Swobke lit uwz pearje ,
Bea hy her mey mijlde stemm' .
Ofke seys' ho soe 'k it klearje ,
Wistu rie to Heyte' in Mem ?
Ljeaf dat nim ik to mijn lest .
Dear mey wier dy Knotte fest .

3.

Da dit Pear to gearr' soe ijtte ,
In jæ hiene nin gewin ,
Heyte seag , az woe hy bijtte ,
Men wier stjoersch in lef fen sin ;
Ofke , seys' , elck jier in Bern ,
Wier ick Faem , ick woe 't so jern .

B

Hoyte'

Friesche Tjerne.

E N D A H O T
4.

*Hoyte' in Hootske, Sneyns to keamer,
 Mecken 't mey elck-oorme klear.
 Tetke krigge Sjolle-Kreamer,
 To Sint Eal, by Wijn in Bjear.
 Nu rint elckum az in slet,
 En bekleye't: mar to let.*

*Oeds die better, ney ick achtje,
 Da hy Sæts sijn trouw' to-sey,
 Hy liet de' Aders even plachtje,
 Het-se' oon elcke' ig joene mey.
 Nu besit hy huwz in Schuurr',
 In sijn Bern fleanne' all' man uwr.*

6.

*Orck, mijn Soon, wot du bedye,
 Rin neat oon allijck in Moll',
 Ield in rie lit mey dy frye,
 Bern, soo geann' dijn saken wol,
 Den fil de' Hijmmel oer dijn dwaen,
 Lock, in mijde Seyning', jaen.*

œ y t.

S J O L E

Sjolle Kreamer in Tetke.

LI

S J O L L E K R E A M E R
I N

T E S J O L L E K R E A M E R
J Outme' oer-al de Kreamers ney,
Datse lôy lizze' one wey,
Om te schoaschjen ijne Sinne,
Asse fjouwer huwzen rinne
Mey in Bârge-hock forby?
So is 't wier,ijn 't eerst, oon my.
Ick wird wirg; in 't schoe my leste,
Dat ick hier in bijtke reste:
Is 't lock jiette for'e stjuwn,
Ick berinn't licht oppe juwn.
Mersse stân: ick lit dy sluerckje.
'k Mot reyz bortlijck tuereljuerckje.
'k Mot reyz, fen in oorz fortriet,
Lille-pijpje' in nochlick Liet.
't Sil mijn Gea-Feynts seer neat reytse;
Lit ick my dear mey formeytsie.

(Wijse. Cet Anne si belle &c.)

T I E T E siet allinne,, Oon dy griene Wey,
Schoaschjen ija dy Sinne,, Op in Simmer Dey.

T I E T E kaerde de' holle,, Folfen gritte sinert',
Kreft! hy lie so folle,, Om sijn R ô Y T S ijn 't hert.

R ô Y T S K E, Ijeave herte,, Yn Sint Lamots Merck'
Sietstu op mijn Schertte,, Huyning-swiete wirck!

B 2

'k Härde

Sjolle Kreamer in Tetke.

4.
'k Heerde Dy dears jongen,, Hey ! hey het wier't in nocht
Al mijn ljae dy sprongen,, Az ick 'er oon tocht.

5.
Swietert ! ljeaye Schiepké !,, Nuw't ick fén dy bin
Mieleste' ija mijn sliepke,, Njuncke' in ijn mijn sin.

6.
't Droagjen mijn be-jeаррен,, Ja mijn libben iz,
't Weytien iz mijn steарren,, Om't ick dy den mis.

7.
Moacht ick by dy blicuwe !,, Mody', ey wierom neat?
'k Sil dijn Laemkes drieuwe,, Mey mijn Schiep to fleet.

8.
In ick sil-se foerje,, Morns yer in juwns let.
Bout ! den mogste gloerje,, Yn mijnu bout, opp'bed.

9.
Tuw! den meyste' eack sliepje,, Omt ick Dy to spreck.
Hey ! den sil ick piepje,, Op mijn Lille-seck.

10.
Swiet ijn laeyts in reden,, Soe ick dy omtfean,
Dodd' in swicrheden,, Moasten fen dy flean.

11.
Het ick koe bytinse,, Het mijn Tuwtel woe,
Schoe ick dy den schinse,, Ja al het ick koe.

12.
Fijt' ! mijn ljea dy trilje,, R Ø Y T S K E rinstewey?
'k Kin my neat by-stilje,, 'k Rin dy æfter-ney.

13.
Schoe dijn T I E T E lije,, Dat dy A E B L E krijt?
Lite im neat bedije,, Loft hy dy schien frijt.

14.
T I E T E fil dy tijenje,, Al sijn libben trogh,
Ju mey dy for-yenje,, Herck' mijn kiermen dogg'.

15.

Mieri ! mey 't neat wezze ! Sizz' wierom (ey lôyt!)
Kin ick neat belezze „ Dy mijn goun R ô Y T s ?

16.

Eren , ô du swiete ! „ Raeyste' oon A E B L E hân ,
Wierom neat by T I E T E , T I E T E ' ocr-lcaffte pân .

So mijn Piepe dat gingh swiet .

Tetke.

Leyste' in floytest' hier dijn liet ?
Litste't oppe Rieme drieuwe ?
Wol wotte' alle dey hier blieuwe ,
Leeg to fluwgjen , sleau in lôy ?
't Het nin schick in 't set nin rôy .

Sjolle.

Komste dear mijn Keamer-houwer .
d'Hijnser reste , joutmel' jouwer .
T E T K E soe 'k neat sitte ? (sey ?)
'k Sil hette' ijtte , moar , ijt' mey .
Sit , lit uws to gearre ombijtte .

Tetke.

Wa neat arbeyd' sil neat ijtte .
Dat 's in spreck-wird âd in wier .
Dijn segs bernkes , earme Djier !
Rinnc guwſjen omme fluwcke ;
Bleat , mey honger-hôlle buwcken :
Doz foo my betjean ,
In du lôykeste' one Lean .

Sjolle.

Moar , ick spearr' nin doave stocken .

Tetke.

Azste destē S J O L L E; het pocken,
In het pleage mienst'er mey !
Nim dijn Merse in gong dijn wey.

Sjolle.

Moar, dear mey, 'k sīl jitte rinne,
OEf ick juwn in stoer koe winne.

Tetke.

Fangt de fleande Krie aerne' aet,
Yen dy sit dy krijgget neat.

Sjolle.

Moar, al moghste nu doz kibbje,
Juwn, juwn sitte blyer libbje,
Az ick mey een tjocke Pongh,
Fen kåd jild ney huws to gongh.
Look', ick hab dat joed al stritsen;
Jitte heste my forspritsen
Joft ick neat in bijtte kry,
Twing' dijn muwle, schamme dy.

Tetke.

Az de bern my to' eare krijtte:
Mâm, mâm: Ytte, ytte, ytte !
In ick jild nogh' yten sijn
Yn mijn Pong, nogh' yn uws spijn,
Den tinckt my mijn hert moat brecke.
Soe 'k den neat in gleon wird sprecke,
Az stu doz, by 't sinne-fjoer,
Leyste', ia winste neat in stoer?

Sjolle.

Sjolle.

Moar.

Tetke.

Ja moar ; wer wol dit hinne?

Sjolle.

Moar , ho kin de tijd forrinne.

TETKE' het wierste mijld en blier,

TETKE' het wierste' in frjuenlijck Djier

Yn dijn fluegge Freester-jieren.

't Huwgget my hoe wy uwz tieren

Az wy , ynne tjuest're juwn ,

Mey in Feynte' in Famme-buwn ,

Lân-se Lean ney huwz to scholen ,

Ho wy laken , tuylen , holen :

Az den Fôkel , Foock in Fy'

Thuws wier , roon ick weer ney Dy .

Az den Koone' oef Nopke bijlle ,

Seft , seft (stoe-stu æfter stijlle

Fenne buwtt'-door) stil , ljeaf , stil ,

Heyte wecket : Gouden 'k sil

Dy uwz Schoerre Door ijn litte .

Heale nachten koen' wy fitte .

Kreft ! ick wier soo jern by dy .

In Du , wierste' eack ængh fen my ?

'k Onder kippe dy fen fore ,

Az in Schiere-krie de knore .

O Du lakeste soo wijt !

'k Wier ijn dy my selm al quijt .

Beyde' uwz Aders woen 't neat lye ,

Jiette , moye , koe 'k Dy krye .

't Huwgget

Sjolle Kreamer in Tetke.

't Huwgget my, oef 't joe schijd' ljeau,
 't Nochlijck, da 'k Dy 't jild to treau.

Tetke.

Meyste my 't hert jiette dolge?

Hie 'k mijn Heyte rie dogg' folge,

O dat Boaschjen buwtte rie!

Dertten wier ick da 'k it die.

Neat in Faem so gnep az T E T K E ,

Nu bin ick in smôrig fletke,

Wa my sjocht, ick lijckje', earm Djier!

Nimmen min az jaë dy 'k wier.

Al mijn moed iz my ontsoncken.

Al mijn goed hestu fordroncken,

In forspijlle, sneyn op sneyn ,

Moart! mijn lyen het nin eyn.

Sjolle.

Nu, nu, seftjes, moar, hoe beerste,

Hab ick schild, ljæf, ick bin de' eerste

Neat dy keatet; leauw' dat fest:

Better yer keate' az op 't lefft.

Ick sil mey 'er tijd wol wijzie.

Dat eerst møy schijnt kin ney grijzje.

Dy sijn jeugd in 't wijde' oon-stelt,

Bettert him wol oppe jelid.

Dear mey sil uwz lock beginne,

Du ney huws. ick op in hinne.

E T N.

L J E A F D E .

L J E A F D E.

Prins Robberts mars.
Wijse. { *(Een Jonckvrouw die mijn hert
door-wondt &c.)*

1 Johan, 4. 8.

Ljeafde, wurdste Ljeafde, oer-schienste Bijld,
 Puwck, boppa Sinn' oef Dey,
 Nin Faem, hoe moy, dijn glanz' besjill't
 Op tuwzen mijle ney.
 Yen strieltje' uwt dijn blier eag, ick tjuwg,
 Tjocht dat ick ney dy stjoer,
 Ja ijn dijn ljeafde baern in flueg,
 Az Migge' yn't Kersse-fjoer.

2.

Wae dy naet ljeast iz yn forstan
 Fen wit in fet * on-dreag. * on-swanger
 Mar, al-folmecke' oer-wirdste pân,
 Het Minsche fluecht so heag,
 Dy dijn widdry' wirddearje kin;
 Dijn gâven yn befat,
 Oef breyns begrijpp' groundearje kin,
 Hoe djiep me dear op let.

3.

'k Wol naet, lijck' folle minners dwaen',
 Asse' âlje bernsck in njuer,
 Dy alle schild de ljeafde jaen',
 (O wean-wit buwite stjoer!)

C

De

Ljeafde.

De' yen' neamtse wread, hird, doaf in blijn,
 De' Oore' hietse kåd az snie,
 Dy wijt' her on-joulijcke pijn,
 Dogge' al mey on-beschie.

4.

't Hiete' yerzen, uwt it smitte-fjoer,
 De Smid nimt, buwtte schea;
 Hy hanlet it mey goe bestjoer
 In 't det him quælck nogh quæ.
 Mar koamer aerne' in onbedreun'
 Dy 't fette' oon 't erslinge' eyn;
 Dat wier eyn schild, az hy oon 't gleann'
 Sijn gicke hannen scheyn'.

5.

Oertinckt mijn hert dijn frjuenlijckheyd,
 Jæ's alle reyts onteyn.
 Eack dijn mild-diedig heag beleyd
 Glanz'-glorret sonder eyn.
 Maer 't jienge' uwz crjuesget smert in smaed't,
 Iz schijn-ljeafde', in ondild.
 Wijt' dat dy ljeave Ljeafde naet.
 (Holp' Ljeafde!) 't iz eyn schild.

Heal dea! heal dea, trog Mimm'-sjochi', Ljeafke!
 Oon' dobbe ig het ljeafds wuw' my brocht:
 Het tinekt 'er jo sen, herte tjeafke!
 Witte y rie jin mijn ljeafde-sjochi'?

œ y t.

REONTSIE

R E O N T S E
 L J E A F D E - G A L ,
 O O N
 F R I E S K E - Lichtfirdigheydt.

(Stem: *Periofta.*)

Let ynne juwn (de Sinn' oone' oore' ig Duyn,
 Nacht-wâdsters eag belitsen mey yen Wolck',
 Fijld, wetter, lust oer-teyn mey tjaester bruyn)
 Siet *Reonts* oon' Strân, in wâlde' uwt herte-kolck,
 Yen triene-gjealp; dy lanz her wangen del
 Roon, wiet en hiet; in biet in spliet her fel.

2.

O Friesche! (seyf-se') in dear mey wird'-se stom;
 In jæ beschaet, in laey ynn' swijme' az dea.
O Friesche! (seyf-f') da-se hette weer bekðm)
 O't hert bejout m', hoe's, ljeaf, dijn *Reonts* ijnn' nea!
Reonts, eren, *Reonts*, dijn hert, dijn siel, dijn sin,
Reonts litste, ljeaf, ynne' wean fen freamde Min.

3.

Fljueg hinne' oer-drovig suchtjen sonder eyn,
 Reysts, reysts yn't hert fen him dy *Reonts* forjít
 (:Wierom ick tuwzen tuwzen trienen weyn:)
 Om fijnne-min, dy him, spoar-bjuester, rit.
O Friesche! koe'k mijnen trienen yn dijn bloed
 Trog-mingje 'k wit ick recke dijn gemoed.

A T I O N E R

Mar 't iz om naet al het ick kley oef gal,
 De Goden habbet, ljeaf, (och!) doz forsjoen,
 (It ty, it ty to goe; naet to dijn fäl :)
 Dat jæ dit bjuester fre amd Djier oon dy joen'.
 Ick rop, ick rop oone' Hijmmel in bejear
 Sijn tjawg, ljeaf, dat ick om dijn ljeafde stear.

(Continued)

Ho schoe ick libbje ! 'k fiel dijn hert in sin
 Ljeaf, eren rjuecht in sljuecht oon my forbawn,
 Nu fest oon dizz' blier-eage Meeremin,
 Dy (hoe-se' eack sjongt) jæ 's duwbbeld falsk ynn' gruwn.
 O 't tjuester græf mijn winsch' ! 't ljeacht bin ick sed,
 Om dy mijn treast, trog Mercurs floyt' forret,
 Op *Danens* Famne bed.

H E R.

HERDERS-LJEAFDE
TO
GALATHÆA.

Wijſe. { Treurt edel huys Nassauw, &c.
Na dien uw' Godlyckheit, &c.

1.

't **W**Yt ſen mijn hert in ſin
Iz GALATHÆE. Ick bin
(Trog her ſnie-wijt, in wirde).
Oon her, yn ljeafde, buwn':
Ick kin 't ſen her neat hirdde,
OEf ick flamje' az in uwn'.

2.

Her wezzen from in ſluecht,
Her wirdden klear in rjuecht,
Her onbespriten' wand'le,
Her inck'le ruwne' yefad,
Al her dwaen, wirck in handle
Iz 't nommelſt' fenne wrad,

3.

d'Onnos'le kerde dy,
Ljeaf, to ſijn ljeaf, eer hy
Sijn libben drovigh eyne:

C 3

Eer

Herders Ljeafde to Galathæa.

Eer him (ð Helsche rie !)
 Sijn eyn Broar deadlijck scheyne,
 In d'heale Wrâd fordie.

4.

O Goune GALATHÆE!
 Mocht ick mey dy , ijn free,
 Libbje , 'k hie wâd in winsche.
 O ! 'k nijd' nin Forst , ho heag ,
 'k Wier de lockigste Minsche ,
 Dy earne 't Sinne' eag seag .

5.

Môcht ick mey dy begean ,
 'k Schoe ney nin heagheyt stean ;
 'k Schoe my mey dy formeytse ,
 Om 't my de Gaest omteyn ,
 Ney dit libben mocht reytse
 Yn 't filligh sonder cyn .

6.

Wa 't den eack wezze mey ,
 Dy GALATHÆE stjoert wey ,
 Om Tethys , Pluto' of Rhæa ,
 Dy bouwje' op drieuwend' fan :
 Ick minje GALATHÆA
 Az wrâds heag-wirdste pân .

E Y N.

HER-

HERDERS NJUE,

T O

P A L E S.

Stem: *Van Cordewagen.*

1.

PALES puwckje fenne wrâd,
Mijn forhuwglyck herts bejaren,
By waem ick my lockig hâd,
Boppa kroon in prael fen Heeren,
Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

2.

Eren iz 't wol schijd in berd,
Dat Ljue, werz fen haed-stôck dragen,
Steat klien acht'ne, ja naet wird,
Om uwz *Pales* to byhagen.
Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

3.

Mars, yerts Fijne fen mijn *Minn'*,
Grouw'let nu oon ore weagen,
Nu bloeyt *Pales* az *Godinn'*,

Lod-

Herders njue, to Pales.

Lodder-laytsend' blier fen eagen.

*Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.*

4.

Wa jiette' ore Ljeafde' oonguw't,
Wa oon ore minne muwlket,
Wa njuencke' ore schienheyt luw't,
Wa mijn ker, az sljuecht; oon-tuwlket.

*Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.*

5.

Mar wa mey my ney her sjean',
Frjune 'k nijddje nin mey-fryér,
Komme' op greyde' in griende' oeyt-gean,
Ick gong mey him, des to blyer.
*Dear mijn Pales 't Djier-rijck' Fjild
Proncket wådt, in hådt inne' bild.*

œ y t.

Ljeafde

LJEAFDE GJEALPE.

Wijse: *Ick had voor desen, &c.*

I.

R Ea-goune Muwlckje,
 Ruwn-aerdigh' Djier,
 Ho komt, ho komt it by
 Dat y doz tuwlckje;
 Dear 't hert iz fier
 Fen ljeafde njoencke my?
Ick sied,, Ick bried,
 Ick koyts yn ljeafde fjoer.
 Jôn ljeafde wâlt my oer.
 Het stiet my 't ljeavjen djoer!
 In y sjeane dat ick bin,
 Tor in uwt-terd yn jôn Min,
 Mar blieuwe allijcke stjoer.

2.

For al mijn frejen,
 For al mijn dwaen,
 For al mijn pijn in smert',
 For al mijn lyen,
 Tjienst, hert oer-jaen,
 (Hert) win ick naet jôn hert.
Koe heyd', In weyd',
 Koe griente, Bearnte, Raem,
 Ky, Schiepkes, Ey in Laem,
 Koe Fuwggelt Dijck oef Daem,
 Jôn hird hert weack weackje' yn wiet,

D

Ljeaf,

Ljeafde gjealpje.

26

Ljeaf, it triene om mijn fortriet
Al het omtrint my kaem.

3.

Mar, och! jæ witte,
Jæ witte wol,
It iz, it iz om naet:
Wierom jæ 't litte.
O ÆMEROL!
Dy my doz t'on-rjuecht haet't,
Het stien „ Het bien,
Het Klippe hird in kad,
Het See-schomm' griyz in sad,
Het grijmm' brocht Jo te wrad:
Dat ick luwckje', in even hird
Y jo litte', in naet in wird
My treast't, oef treast fore' hadt.

4.

Och! nu besjet ick!
Och! my bjout
Mijn gaest! my wirt so ted!
Mijn siel uwt-jiet ick.
Swy' Floyte-hout,
Dyn nuintien bin ick sed.
Kom laem „ Kom raem,
Kom Fuwgelt, Beamt in gruwn,
Loyts' t libben my bejewn,
Trog ljeafds swiet soere wuwn:
Sjea de Stien oon fen mijn græf,
Dy my 't stienighe' hert schaet æf,
Dear my de Ljeafde' oon buwn'.

E T N.

B E R. T-

BERT-SANGH

twissche

Æmaril in Gōris.

Stem: *La volage. of Vrou van myn jeugd. &c.*

Goris.

Æmaril. **G** Oune Æ MARIL!

Wol GōRIS het 's er weer yn til?

G. Stæ, blieuw', bout, hâdde' in bjtke stil.
Hertse mijn bea.

Æ. Dat sil wol dwaen dijn GALATHÆA.

G. Yn dy allinne' iz al mijn free.

Tove' ey! Æ. Wier ney? G. Ney my.

Æ. 't Iz my so wee naet yens om dy.

G. Du blieuwste yz-kâd in fjoer
Al baernste my gleon az in fjoer.

2.

Hertse mijn klacht

Æ. Dijn kleyen ick nin fijter acht'.

G. Dat hird' wird wy't my yn on-macht.
Mijn yn-borst blet.

Æ. Het mey 't dogg' wezze dat dy let?

G. Trog *Min sjochme'* iz mijn hert beset,
Om dy. Æ. Om my? G. Dat 's wier.

Æ. Dock fizzen achtje' ick naet in hier.

G. O stege fjuwge sin
Wirdd' fizlijck om dy swiete *Min*.

3.

- Hertse' ey hertse' aet!
A. Næ, dear to krigge stu my naet.
G. Dat 's, mey in swird, mijn hert trog-staet.
 Holp', ljeaffste', ick stear.
A. Dat lelljen recket mijn doaf ear.
G. Du biste d'oorfaeck fen mijn seer.
 O my! **A.** Het 's dy? **G.** Mijn hert!
A. Ey loake het in leasen pert!
G. Dear field' ick, heard', in seag
 De dead-dolg' fen dy ljeafde-pleag.

4.

- Heelje my ljeauw'!
A. Dit 's oon in oon al 't âde kreau.
G. In jin mijn pleag' it yenigst' reau.
 Het biste moy!
A. Dat 's az in wetter-borls op-toy.
G. Wird' Frou mijns herts bouw, Stal in koy,
 'k Wird suwn. **A.** Dizz', juwa? **G.** Dizz' stuwn.
A. Wol biste den so deadlijck wuwn'?
G. Dy wuwn' dy ljeafde' uwz sjet
 De Weer-ljeafde' uws stracks weer forswiet't.

5.

- Ick stear, ick stear!
A. Het fiet dit kiermen al tijd weer?
G. Hoop' om ontlesting' fen mijn seer.
 Forbly mijn moed.
A. Wezz' bly in fry wier to so tjoed?
G. Ey pearje, ljeaf, mey my so's 't goed.
 Ey, ey! **A.** Wey, wey. **G.** Hâd dear.
A. O maet 't iz naerne ney so klear.
G. Doz gong ick (Herders bern)
 Yn frucht-leas ljeafjen gled forlern.

ONTSLEYN' HERT.

(Wyse. *Jacus Jacus, &c.*)

1.

BOCKE bea mey sad'ne hannen,
 Swietste tjeafke fen uwz jelde,
 Fen uwz Boerdt', Gea, Goa in Lannen,
 Dy my mijn eyn-salme' ontstelt:
 Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
 (Bjuester!) ick baern trog dijn kjeald.

2.

Tjeafke' o dy mijn borst op-sneyn her,
 Trog 't oongloerckjen fen dijn eag,
 Dy my 't hert dear uwt onteyn het,
 In weer foll' mey fjoer in leag.
 Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
 Tinck reys ljeaflijck oon mijn pleag'.

3.

Sonder hert iz sonder libben.
 Sonder libben libje' ick, klear.
 't Flesck fortorret fen mijn ribbon,
 In ick layts jiette' om mijn seer.
 Ljeafke, ljeafke,, Hert-in-sinne-tjeafke,
 Jou my hert in sinnen weer.

4.

Naet ljeaf: håd du 't sonder weer-jaen,
 Mar sluwit it dijn eyn hert yn,
 Den wier dien mijn sjochte' in seer-dwaen,
 Den rest mijn hert boeyte pijnen:
 Ljeafke, ljeafke,, Hert-in-sinne-tjeafke,
 Mijn yn dijn, in dijn om mijn.

E T N.

D 3

Op

Minne-Sinne.

Op de Print vân een HERDER-
kussende HERDERINNE.

L Yltsen paeyde Poppe' in pea,
Dear trog trillen, lef, sijn ljea,
Fijt'! him tocht him salm t'ontrinnen.
In swiet mulke it 'i thauwer-pæn.
't Is klear jou-leas-nimmend'-jæm.
Dock jaen jou-nimt hert in sinnen.

MINNE-SINNE.

L Fear' Lijltsen! az ick by dy bin,
(Mijn ljeacht mijn leag, mijn eag, mijn Sinn')
Az 't tjuester iz, midz ijnne nacht,
In 't Stijrt' bestjoert de Hÿmmel-wachi',
Ho tjuester it eack wezze mey,
't Iz my so ljeacht az Sinn' æf dey.

Mar az dijn gloar my naet oon-gloer't
So taest ick bjuester onbestjoerd,
In kijckje' az sto:ck-in stecke-blyjn,
Al jeld't de Sinne mid-dey-schijn.
Het baet, æf my de Sinne' oon-eag't?
Lylts iz mijn tjuester in mijn ljeacht.

U W T.

WOB-

W O B B E L K E.

S T E M M E.

Daer vond ick heynelijck, &c.

I.

MYn hert dat trillet my, it iz nin rôy !
 Mijn ljeafste *Wobbelke*,
 Mijn swietste *Wobbelke*,
 Mijn wirdste *Wobbelke*,
 Het biste moy !

2.

Ick siel oon 't kreauweljen, ljeaf, het my dert,
 Mijn gouden Ingelke,
 Mijn gouden Ingelke,
 Mijn gouden Ingelke,
 Du biste' yn 't hert,

3.

O! 't hert ontfluecht my beyd' mijn eagen trog.
 Ja 't rint uwt my yn dy,
 It tjocht uwt my yn dy,
 It ljeapt uwt my yn dy,
 Az ick dy sjog.

Ick

4.

Ick kin neat wezze fen dy , swiete djier,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 Dat 's inckel wier.

5.

Help Ljeaffste' , ô litste my yn docken quea,
 Paetke my swiete tuwt,
 Paetke my swiete tuwt,
 Paetke my swiete tuwt,
 OEf ick bin dea.

E Y N.

Wa

*Wa tijd naet bruwckt,, dy tijd ontglydt,
Ontfijuecht, ontduwckt,, me wirdse quijt.*

(Wijse. *Si c'est pour mon pucellage.*)

Lleafke lit uwz sobbjē' in sabbje
t'Wijl't uwz muwlket, ljoent, in leſt,
Dat iz immers fier' wey belt.
Litſe gnorje' in uwz belabbje,
Waems fjoer is oon yeffche terd.
Alle dwaen het tijd in berd.

Sinne in Moanne, rijzje' in duwckje,
Simmer, Winter, Foar-jier, Hearſt,
Eynje', in libbjē' alweer az eerſt.
Tuwttelke', az w'uwarz tijd naet bruwckje,
Nuſe' uwz tjienet, jā rint t'eyn,
Mar wa till't weer holle' oer-eyn.

Pajerke, mijn swiet formeytsen,
Dy my de Hijmmelsch' swietheyt jout,
Jouw' my hondert paetkes, bout!
Dat it uwz yn 't hert mōt reytſe:
Pā my hondert reyſen tjien,
Tuwt du wiſtet het ick mien.

Hondert-tuwzen paetkes jiette,
Tuwzen-tuwzen pæn dear to:
Bin ick gick! het ealje' ick? ho!
Lit uwz paetke', ò liordigh' swiete,
Oon uwz luſt-eyn, buwtte tol,
Swiet', uwz swiete buwck swiet fol.

E Y N.

E

Minne-

Minne - Fjuecht - Spil.

L JEA FD' deage' in trotte my eern' uwt,
 Om dat ick him *klien manke* hiette,
Bopp'-bortlijck Bernke, lijse guwt.
 Hy noam sijn boage in woe my siette.
 Dat jilt dy Jan, sey *Cypris* Soon.
 Kom oon (ick weer) wa schoe my derre?
 Ick hab in stielan harnasck oon,
 In wol my, az in Switser, werre.
 Hy scheat, hy flitse pijl om pijll',
 By tuwzenen sijn bouten fleagen.
 Ick stoe allijck in yken stijl'.
 Hy fleag. Ick seag him onder eagen.
 Mar do dy Bingel al sijn reauw
 Forschetten hie, Hy stoe yn' dodde,
 In mecke' in (quansquijz) eangstig kreauw.
 Ick, moed-great, oon : Ick noam in Lodde,
 Nu schil ick dy dobbje yn yen kuwl.
 Doz duwckt dijn borll'-bels snorckig pochjen.
 (Ick wuwgs ynn' wean, ick laecke' yn twill',
 Fjuecht-winst' begoe, tocht my, to sjochjen)
 Gick, sey'er, iz mijn Pijl-schie bleat,
 Ick meyts in Pijlle fen my selme.
 (De diede' op 't wird.) Hy, salm-pijll', scheat
 Him salm yn my. Da stoe 'k bedwelme!
 Da joe 'k it op. Laey' resting' dol,
 In kriet, mijn Fijnne fijn ick binne!
 Hy baernt mijn yngewand. O hol!
 Genaede' on-oerwinlijcke MINNE.

E T N.

K I P E D O

K I P E D O RJEAUWE - BJUESTER.

Wijse. Van Goosen.

1.

L Yts forlijnn' laey swiete muwle,
 Goune pole, wjueckte Wicht,
 Dear hy *Phæbi* strielle' omtschuwle,
 Onder beam'-schaed tjuester-ticht;
 Dol laey koker, boage, schicht',
 (Reauw' dear hy mey wircket)
 In hy kniep - Æge ynn' sliep
 Restlijck, dat 'et snircket.

2.

Dat begloerre' in ljordigh eaghje,
 In elbaster-libb'ne Bijld,
 Dat him laey in bortlijck leachje.
 Dear wier Kuwze ontboage', ontpyld.
 Da'er opwecke', in seag, yn 't wyld,
 Ney' gruwn in ney boppen':
 Hy begoe „ Njuer in tjoe
 Oon sijn Mem to roppen.

3.

Nu is 't galljen, nu is 't kiermen,
 Nu is 't tiermen sonder eyn.
 Ja by gammen! wylde wiermen,

E 2

Ick

Ick bin scheyne' duwbbeld scheyn' !
 Sjog ick fier, in loayts ick heyn,
 Fijt' ! mijn Arck iz stelne.
 (Moart, ick stear!) Ick wird weer
 Mietten mey cyn jelne.

4.

Mey eyn jelne wird ick metten,
 Dear ick elckom mey uwt-miet.
 'k wird fen wrijt en spijt besetten,
 Poer, uwltitten trogh fortriet.
 Mâm, dit spijllet my jæ Griet
 Tins in leau ick festlijck
 [: V E N U S:] Soon! „ Tjogh dy oon ”
 Dy huyn naet so lestlijck.

5.

Dat swiet Famke, gloer-eag' Grietke,
 Puwck-moy, aerdigh oer in oer,
 Blier-wijt Lamke, det in sjietke,
 Uwt eyn eagen-sinne fjoer,
 Den buwght elck ney her bestjoer,
 Sonder wird œf werr' dwaen.
 Jæ sil dy „ Leauw' dat fry,
 Dijn geweer wol weer-jaen.

œ y t.

*Forschaet' aerd æf tjin-stridig sin,
Dat pearet quelck, dat fet nm Min.*

Freamde, bjuest're, wond're tingen:
 Fen uwz Nieske nijllick sin,
 Neackje' ick her; jæ rint wol ringen.
 Troay' ick foar; jæ folg't mijn rin.
 Buwts ick oon; her portte' iz fletten.
 Weynje' ick' reg; her doar luwckt op.
 Nuysckje' ick njuet; jæ leapt uwt-litten.
 Duwkje' ick djiep; jæ klieut ynn' topp'.
 Freje' ick fjoerigh; jy 's beferzen.
 Kielts mijn moed; jæ 's ynne brân.
 Taest ick ney her; jæ 's oon 't werzen.
 Hannen thuws; jæ fet mijn hân.
 Kârje' ick drock; jæ 's sonder muwlle.
 Swy ick stil; her happert giet.
 Eernje' ick; jæ pettearret tuwlle.
 Loayts ick soer; jæ laket swiert.
 Gloerje' ick blier; jæ loaket grijme.
 Bin ick witten; jæ 's az dol.
 Malje ick; jæ 's beschieden. Tijmen
 Het 's dit? Oors wol-ſe' az ick wol.

E T N E.

Jaen iz ljeafie,, Nimmen tjeafte.

Wijse. Mijn herp bekleedt met rouwe, &c.

I.

YN' tuwl-wraegseljen, yn 't djoeyen,
 Yn 't snaep-snobbjen, ljeaf,
 Yn 't eal-lijlle-bortlijck stjoeyen,
 Neam'stu my tjeaf, tjeaf:
 Om 't ick ond're paetkerye.
 Pea-sjeack, sonder luwd,
 Duwe' yn muwlle-stiet twa trye,
 Dijn giel Podde-hyers tuwt.

2.

Goune bolle-krolle Holle,
 't Lijcket bernsch pittear,
 Jaen cef nimmen schijlt rju folle:
 Hab ick stelne, S W E E R,
 Az ick jou? Ho! kin in jouwer
 Tjeaverye' oon-gean?
 Bazeste naet, Fijlde-Bouwer?
 Wa schoe 't oorz forstea?

3.

Dy soe 'k eer', mey rjuecht oon-tuwge
 Tjeaf-stäl', stellery':
 Yn dijn paetgjen' dat it swuwge,
 Stielstu 't hert fen my.
 Dy nu, 't hert ontnomme', ynn' dwelme' stirt
 Stell't dy? swiete schelm!
 Næ, dy herte-steller selm, wirt
 Herte-tjeaf: Tjeaf-selm'.

E Y N.

MUW Z E-

M U W Z E -
 B O O S T E.

Wijse. Si c'est pour mon pucellage.

1.

YNNE' oer-lang forlijnne jieren,
 Yn *Saturnus* tyd, by åds,
 Yn dy goune tijd, åd-wrâds,
 Da de djier, oef't minschen wieren,
 Mey eyn taele' in spraeck forfjoen,
 Oon elck-oorme' in praetje joen'.

2.

YN dy tijd wier 't dat in Minsche,
 Dat in fillig Cluwſner siet
 Oone' igg' fen in rinnend' wiet,
 Dy de gave' hie, het hy winsche,
 Fen al 'tjinge' hy hearde' oef fjoen,
 Dat it wirdde' allijck hy 't woe.

3.

't Berde dat in Uwle-koffe,
 Lanz dizz' Sleat-ig, dear hy laey,
 Mey in Muwske noam sijn draey,
 Dat him, ynne flecht ontploffe.
 Dit wuwn' Heer-om ynne laep',
 Fen sijn mouwe, slippe', oef kaep'.

Hy

4.

Hy sloeg d'eagen neye Stearren,
 In hy winsche dat dit djier
 Dit Muwsintje' in Minsche wier.
 't ging ney' winsche, ney bejearren.
 Faer wier bly. Hy fed dizz' Pop,
 Az ey-berne Dochter op.

5.

Az jæ Faem, ney tiids forrinnen,
 Wuwgzen jeld in jieren hie,
 Tocht in socht uwz Cluwf' ner rie
 Om her Booste', in brijck sijn finnen,
 Want jæ hie to nimmen fal,
 Az de sterckste man boppe' al.

6.

Wa de kreftigst' nu moght wezze,
 (Oermits jæ him salm naet sey)
 Briek him de' holle dey oon dey:
 Hy koe 't tinse, fetje' oef lezze;
 Eynlinge' het hy him betocht,
 Oelft de Sinne wezze mocht.

7.

Hy stoep ney de Siane' in kate:
 Tsyrl, dy tyd in stuwnen stjoert,
 Dy de Wrâd roun-om begloerr't,
 Dy oer 't wetter, fersck oef late,
 Wad't; booschje' oon myn Bern: dynin
 Az de kreftigste' het yn 't sin.

Kreftigst'

8.

Kreftigſt' bin ick naet. Dy grijmme
 Tjocke wolcke twingt my wol,
 Dat ick az Kaep-momme' om-rol,
 Dat ick om rin az ynn' swijmme:
 (Sey de Sinne') y kinne 'tsjean:
 Dearom mogge' y to him gean.

9.

W O L C E ; schoene Y wezze mogge
 d'Alder-kreftigſte? herckje my,
 Wirdd' mijn Sweager bid ick Dy.
 Seft (sey Wolck') dat woe naet doge.
 Sjog dy Berghe' iz my to quea,
 Reyts ick him hy breckt mijn ljea.

10.

Stege stant-friels', ftjuwgge holle;
 Dy for ninter duwckt nogg' wijck't,
 By waems kreft eack nimmen lijck't,
 Wirdd' mijn Berns man, so y wolle?
 (Doz sprijck Heerom Monſe' yem oon)
 Wezze y mijn oon-boosche soon.

11.

Atlas gappe', ik môt it lye
 Dat de Muwz mijn Maeſter wirt,
 Dy my krabet, djiep, oon't hert;
 Koene' Y him to Schoon-foon krye:
 Dy my hyer in huwd trog bijt
 Is de sterckſte dy ick wijt.

F

Dear

12.

Dear ney wirdde *Muwz*-man freage.
 Muwz-man swol fen edel bloed,
 Muwz-man heag fen hert in moed,
 Muwz-man sprijck: Ick wol it weage,
 Lauw' my dat schien' Bijld to jeft'.
 Wa's er kreftig jin mijn kreft?

13.

't Famcke' eack, to dizz' Booste willig,
 Dit 's de man dy 'k ljeaffst bejear.
 Jouw' my trouw' kiermd-se al weer.
 Docken Booste' iz my lock-sillig.
 Dear mey wippe Muwz mey Muwz,
 Wol-fol-noegge' yn't Muwze-huwz.

E Y N.

P A R I S

P A R I S

forlittende

E N O N E,

In her kleyen dear oer.

DE Minne-sjoerige PARIS, sijn lock, sen rjuechter dear
trye godinnen west te habben, naet kennende forswye,
forhelle it oon sijn ENONE, dy'er yn forsheat, in yn't
djielste fen het hert om suchte, her forlies alreeds tinsende. Dy tijd,
dy oer al regeeret, oon-fiede PARIS eergierigheyt, dat hy besleat
sijn pleats yn sijn Heyte Hoaf to beklagen, dearom forsiere'er, op
dat'er sijn wijf ENONE, min æftertochtlijck, yn bewilligje soe,
dat hy sen sijn Heyte ombeane wier, sijn fortjog onder teck fen yen
Faderlijcke twange doz oon her ypen dwaende

*Ljeave belt, de Hymmel wol my fen dijn besittinge, nu ick'er my
maest yn forbeerlijckje, æf stelle, op dat ick, sen dy æf-schaet, dijn
uw-nimmenheyt to libbeniger fiel; witte den dat in streng befel sen mijn
Heyte, onbrekelycke wet oon mijn gehoorsaemheyt, my fen dijn eagen,
of eere sen my selme tjocht, wier fen mijn hert so pijnne fielende such-
tet, dat 'et fizzen oon mijn sinerte better, az it uwtrouwckjen oon
mijn tonge foegget. Dizze trienen, dy ick oon dijn meyljen, in oon
mijn quellinge jou, in dizze drove kley-wirdden oon alle beyde, kinne
dy, ho dienigh mijn schiedinge iz, betwungje: 't wier, bwutte twijvel,
de schiedinge fen mijn libben, az de hope fen dy weer to sseen, dy
wrang-idsigheyt naet forswiet'ge. Fou den to dizze wrede twange dijn
bewillinge, ick siz wrede, oermits ja my fen dijn ljeafde schaet, den
naet az mey it lijk', want mijn hert sil dy, to pân fen sijn djielpe ge-
negentheyt, de belt fen sijn libben lute.*

Trog dit pittear recke hy ENONE soo, dat ja also daetlijck om
sijn fortjean luchtje, dearom hy, om her freze to forswietjen, her
yn sijn earmen fette, in sijn ljeafde lefferye mey tuwzen paetkes oer-
huuningde, twingjende sijn ægen, om sijn ontrouwigheit to beschaed-
djen, trienen, op dizze ljeafsters cansicht to stirtten, in her, yn sijn

Paris verlittende Enone,

earmen, naet noagh kinnende trjieuwkje in muwlckje, sey'er: Och ! dat ick rjuechte ford de roosen fen dyn Muwille ploytfende, soo wol de stycckels fen myn oer-lyen, oermits ick dogge yenreys stearre mot, naet mjeen mey. O Sinne ! het det dy de dey fortsoafjen ? Myn siel, sonder dy to libbjen iz meer den stearren. Lit ick naet uwt dyn eagen, deljuechten fen myn libben, schiede. Mar myn bern-plichte twinght 'er my to , de ghehoorsaemheydt forknôttet my to dit strenge befelne fen myn Heyte ; az sijn soon, in eack twingt de ljeafde my, az dyn man, syn wetten to forachtjen. Het schil ick den wezze? gehoorsamjende in tygge soon , oef Dy, myn schiene, naet forlittende , in rjeucht trou ljeaver? mot ick alle beyd om-klimme? O onnutte wolle! oermits twae jinstrydene naet yn yen saeck wezze kinne. Bewilligheden, myn schiene, mar buwte dat ick wol, dat ick de wreadheyd fen yen Heyte , dy myn wolle sijne twinght to folghjen, gehoorsamje. Dizze mistrestighe ljeafster, dy ondertwissche, az trog to gritte quellinge stom, weyne, tocht oon PARIS, dear trogh uwt to bylden, dat jæ buwte Him naet libbjie koe, fizzende dear ney, mey ryzbosck-jende stemme :

Ho , PARIS ! woene yjon ENONE , in du ENONE ! dyn PARIS forlitte ? Næ ; næ , uwz nead-lot môtuws nead-schick folghje ; myn dead, oermits jôn libben myn deagen forluechte, môt myn græf, in jon schiedingemyn yvige oefwezzien wezze. Ick môt oon jon lichame , az y oon myn siel, forbuwne blicewe, op dat, az de Hymmeljo in straffe wol oplizze, ick dy mey jo besoerje. Ick wol, wier ane de Hymmeljo lieder, jon ljeave gefilne wezze. Ick sil, schien myn hert om jon wille suchter, de smerte naet siele, in alle onstommigheden dear see fille myn stantheftigheydt naet yens forwriggelje. Kin myn hert soo wol naet lye az jo be minne ? Jæ dear mey swyende, wirden fen PARIS doz beantwirde. Næ, Dyn hert iz naerne den to myn ljeafde schicke, in myn siel om dyn smerte to lyen. Ho (jæ weer) libbjie ick az on-kreftig ynne wrâdom to ljeafde fen jo to lyen ? Ja (sey hy) oermits it de reden wol, in de swackheyt fen dyn aerde belettet. Het reden (weer-noam jæ) roavet my fen myn rjuecht , in het swackheyd fen aerde iz so kreftig dy my dear yn lette kin ? ENONE (sey hy) du kinste om my wol lye, az ick so min erinhertigh wier dat ick it to-litte koe : Mar Dy to beminnen, en dat to bewilligjen binne twae jinstrydighe tingen. Ick leau (sey jæ) dat jon forbod eere uwt haet az uwt ljeafde spruwtet. Het kâteste ENONE (sey PARIS) beschildigeste my onnoselijck ? in twijveleste one wierheyt, soo ney by sijn fjoer, beferzen ? Iz 't ljeafde (jo weer) dat me, it jinge me bemint, forlit ? Mijn fortjean iz, oermits de nead wetleasiz, onschuldigh, sey hy. Het de nead (sprijck jæ) nin wet, jon wolle kinse wol yen jaen. Leer my dat ENONE (sey hy). Het hofte me jo, 't jinghe y witte to onderrjuechtjen, in witte y 't naet dats mey jon wolle, sey jæ.

O laesje !

Olaesje! (hy weeroon) hestu besletten my, om myn cefwezen foore te kommen, to deyen! mietigje de wreadheyd fen dyn wirdde hette. In Y (sey E N O N E) woene y datjon schiedinge dy schiedinge fn myn libben wier, in dat y fen my foor hette tyd schiedende, ick fen jo, foor y vigh, schaet? Ach myn ljeave Helt (spryck hy) Leauweste dat ick dyn dea bejearje? is 't wier ick mot nummer nin bejearde habbe; ir om dy dear fen to forlijckerjen, ick woe dat dit myn leste widdren wieme. Y, (jae weer) soo y se naet bejearje, y foroorsaeckjese to minste. Iz dat dyn dead foroorsaecke, dat ick, foortlyts, fen dy schied, weer-helle hy. Het koe ick, az stu stoarste, oermits wy allijcke ljeafde drage, yn dyn schiedinghe oorz den sock yen lot hoopje, in lijkewol mot it schean. Sluwte het y wolle (sey jae) forlit y my, ick forlit jo, ick fil, trogh jon ontrouwigheydt, my selme, mey my fen 't ljucht to be-roavjen, ontrouw wezze. Ljeave helt (hy weer) mietighje dyn lyen, de stantheftigheydt iz 'er de rie to. Het stantheftigheydt (jae weer) iz 'er jinjön forandringhe to setten? Hietstu my wif-holligh dat ick myn fornimmien folghje? (spryck Hy) dyn fizzen schil dy rouwe. Nim moed, ick libbjetrogh d'yenige hoope fen dy weer to sjean: Och (sey jae) ick stear trogh d'yenige eangste fen jo to forliesen. Ængje naet op dat dyn smerte forlichtet, (weer noam hy). Stuttje, meye feart de oorsaeck, az y de dead keere wolle, sprijck jae. Ick wol, markin naet (P A R I S weer) Oon waem fil ick my den bejaen fregejæ? Oon 't ongelock, ceflearre oone hymmel schickingh, antwirdde hy. Az 't ongelock oon myn kleyen dea, inne hymmel-schickinge oon myn smarten blyn iz, schil ick den buwtte holplibbje? (jae weer.) Ja (sey hy) oermits daste dy trogh fordildigheydt heelje kinste. Ho (sey jae) jon cef-wezzen sonder stearren lye? O Himmel! iz dit jon wolle, soo pearje 'er im ginstigh græf mey, op dat ick naet langer inne illindighe wrâd libbje. Dat swiere fuchtijen, dat her borst benauwe, koe naet to-litte datse langer kâte. De trienen rolle-ne her oer 't eansicht, dat om P A R I S, foort 't left to paetjen, in wol-fert to winschjen, ja her, on-after-tochtlijck, del bocke: in doz, blyn, seag naet dat hy de flucht noam. E N O N E! merc-keste naet, dat dit de leste offerhannen binne, dy Hy æ op soc-ke Aters offerje fil? och du kinste dyn to kreftige droafheyt naet jin-stein.

P A R I S wier ondertwissche yn 't Schip, dat al fordynne folle see fijlle. Hy forlear it sjean fen 't Lan. Lit im ferre, in uwz weer to d'Earme E N O N E keere, dy her kreften weernimmende, her gaest moed joe, om to her Man jiette to petearjen, d'eagen om him to sjean, oon alle kanten weynjende: mar om naet, ja fre-ze 't jingesel naet fizzen doarst. Jæ socht oer al, in suwn naet dat

Paris verlittende Enone,

her fornuwgge, jæ roon yane binnenste schawlhernen fen 't bolck, tinslende dat her ljeauwert him dear forstiten hie: nu roaftse, den hercke-se; mar jæ hearde naet den de weerstoyle fenne beamen, dy in fortrettigh luwd, yn her æren mecken. Jæ wirdde bedroasd, in, naet wittende to waem, om fen tjinge da'er fen wier naet te twijveljen, jæ her toflechte nimme soe, kleau oppe toppe fenne neyse berge, wer fen jæ, fier fen her, her ljeaverschip bruwsjen seag. Da bekibbese her eagen fen to folle sjoen to habben, in, om dat her dy miz-grijppe berouwe, forwijd herre om yvigh togâlen: in, fen lyen alle heel forfierd, helle her stemme opto dock kleyen: Wrede P A R I S, het ljeaf-de mecket jojin jon E N O N E soo wread, het quæ sojin her goe, het foranderinge so stantheftigjin her ongelock? fizze my. Och! jon oef-wezzen forbied'et jo my to antwirdjen. Y litte my den, onder so folle deaden libbjende, in onder soo folle libbens stearrende: libbens dy ammjende suchtje, in suchtjende amje, mar 't iz naet den her eyn: eyn, swiet eyn, dat Y mijn deagen, cef, learre, mijn nachten naet eynje, op dat de dead fen mijn smerten heldey hâdt. Dead, swiete dead, dat y ney detean fen mijn kleyen jon tredden naetspoedje, dat y dizze kliene muwlle naet stopje, in myn eagen, fen herre trienen to stirtten wirgh, naet to luwckje. Myn hert suchtet ney jôn jinwirdigheyt, om naet meer to suchjen. Wierom toavje y fen him to dwaen stearren? iz hy syn yessche, az syn græf, naet wurdigh? Græf, wol-beminne græf, y fille de yessche fen it fjoer fen myn ljeafde yvigh bewarje; y, my befetjende, fille de trouwheyt fenne wrâd begrypje: Y schille my, yn myn dead besitte, az P A R I S my yn myn libben, besiet; mar y schille my jiette trouwer wezze, az hy my ontrouw wier: want y schille my, yn myn nachten, naet forlitte, allyck hy my, yn myn deagen, forliet. O laesje! wer schort it oon dat ick jons naet bin. Wol-oon, wol-oon smerten forgreatje sonder ophâdden. Suchtjen stotytle naet; jiemme, trienen, fille næ fordroye, in eynlinge, jiemme straffen in pynen dy ickly, az 'er aet greats oon jiemme wezzen ontbreeckt, nim it firdig, op dat in ljeaf oer-lyen myn ljuecht uwtbliezter. Droave kerssen, dy myn nachten forljuechtje, wirdde jiemme naet wirgh fen jiemme illinde to sjean? mecket jiemme it bleakerende eagmerck fen myn ongelock naet blyn? het baet it jiemme dat jiemme de dey, oermits hy foor jiemme naet blierket, sjeane. Forjiette jiemme rjuecht gebruwck den om dat fen jiemme trienen to forfolgjen; in dat da deade jiemme naet stearren, stearre trogh jiemme eyn wapenen, fordrinse myn fjoerflammen yn jiemme wetteren; forsirddige myn schip-breck, op dat ick jiemme forlern habbende, forgongh.

Nau hie jæ dizze leste widdren uwtspitsen, cef de droafheyd yn kreft oon-waeghsende, formindere allenckom her libben, in ontstjoerrigde her gaesten, dat her 't spreken bejoeg, her da, al swyende, mey for-

forschate dingen, dy herre oon her eagen ypenbieren, onderhâdende, omt dat jæ de sprake weer kryende, her kley-wirdden doz weernoam: Droave tinsen, dy myn rest beroerje, stoytje, onder so folle illinden, jiemme deadlijck ljeaf-lefjen, stuttje jiemme rin, in tinsc op jiemme selme, litte jiemme hert krimpje oer de quellinge dy ick mey flypje. Æf, kinne de oerfloedige onresten myn smert formeerje, sparre jiemme kreft naet. It formeerjen fen myn smerte sil het forminderjen fen myn libben wezze. Libben, illindigh libben, woene y altyd libbjie? Schoene y onstearlyck wezze? schoene y nea stearre? De Sinne forljuechtje naet meer jon deagen. Jon nachten, om jo yn't græfto tojen, móitte herre rin beginne. Wer ney toafy, de dead forachtetjo, kinne y oer jo salm naet triômfearje, in jo, trogjoneyn-del-liz, oerwinne? Het eage y dat de Hymmel jo oonsjocht? olafye! 'tiz naet az uwt mey-lyen. Hy salme, hie hy eagen, begâlde jon ongelock. Ænget jo den naet dat hy jo jon misdiede forwytjesil? Hy schiltjuwge, in nin rjuechter, dear fen wezze. Forhaestigje den jon oerlyen. Dogge, wreade P A R I S, fizze my, eer myn hân myn hert, om dat 'etjo be-minne het, forkirtret, wier ane binne dy schiene widden dy my, oon jo forknoatten? Æfdizzetrouwe dy jon ljeafde on-breckelyck mecke, cef dizze ljeafde dy jon wolle myn onderdieninge? Foy! foranderlycke Weer-hone, y forstiete my foor myn oonheljen, Jane my jon yz foor myn fjoer in jon ontrouwé foor myn stantheftigheyt. O goden! schille jiemme, soo jiemme, om uwz kleyen to hearen, caren, in om uwz to straffjen blixemen habbe, oon E N O N I S kleyen, om dat jæ oon P A R I S miz dieden melyig iz, onmeylyig wezze? in du onbarmher-tige zee, 't is om naet dats tu dy moar fen dizze moar der ljeafde neam-meste, oermits datstu de mordner fen myn ljeafde naet deyste. In jiemme Wynen, dy 't hert fen myn ontrouwé mey Wyn fiedje, kinne jiemme him naet fizze, dathy, az foranderjen him beheaget, jiette fen fornimmien foranderje, in weer by sijn illindige wyv komt. Mar ô wreade! jiemme bliese syn seylen, mey ydele hope op. Du ondanckbare see, du biste, for syn schip, stil, in jiemme onrjuechtfridige go-den, tjenje foor stjoerbæken him. Doz is my alles, oppe dead ney, jin. Lit uwz den stearre, ljeave Ljeaf ontfeane myn leste cef-schied: y fille jon E N O N E, nogh E N O N E her beminde P A R I S weer sjean: Y habbe my forlitten, ick forlit jo. Y kinne for in tyd, mar ick for yvig wezze. Libbjie fen myn ongelock lockigh, in fen myn delliz, az forwinner. Ick stear, mar, ney jon ontrouwigheyd, jiette trouw. Jon wreadheyt forgreatet myn ljeafde, it oer-lyen iz my, oermits y't my jane, swiet; in 't iz my leed dat ick, om te meer deaden to lyen, nin meer libbens hab. Mar ick hab mar yen hert, injiette heart it my naet to, want y besitte it; jane 't my den weer, om jo mey dit lichame, dat y eeren soo fjoerig beminnen, in nu forachtje, op to offerjen. Ferre wol,

wol, de dead neaket my: mar sil ick, sonder jo to sjean, stearre? myn ægen hâdde stânne, sjeanne jemme jiette jiemme aenlicht naet? Sizze dedey, to minste, feare wol, cef sizze him leare dat hy't, for jemme, oon jiemme ljuecht siz; in du, myn hert, dearste soo ney oon dyn leste sucht biste, forsiedighje dy fen suchtjen, wez fen dyn druwick naet gierig, betjuwg oon myn man dat hy dyn oerlyen foroorseaket, in dat, soo stu jiette libbeste, dat it naerne oors om iz den om him to forfijckerjen, datste foor him stearste. In du, myn tonge, forklearje, for de leste wirdden dyspe & sprecke schitte, dit cefschie, dat ick oon myn minner nim, dogge wol: ferreden wol, ljeave man, y libbje sonder my, ick stear sonder jo. **JON ENONE** is rjuechte ford naet meer ynne wrâd, cef so sijn deagen her ljuechtje, 't is oors naerne om, az her de wey fen 't graf, dat ick rjuechte ford ypen sjoegh, to yopenbierjen, om mey myn lichem, myn illende to bedobbjen; in jiemme, ô yensame pleatsen! dy tjuwggfen fen myn formeytsen wierne, wezze nu fen myn ongelock tjuwggfen foranderje, uwt droafheydt to myn ongelock, jiemme æg-blier-myldre griente, habbe de namme fen wyldernisse, dear ford oon de ongelockige Nacht-Uullen, jiemme drove yensaemheyt, trog herre deadlyck gesjongh in guwljen, schricklyck meytse.

JÆ spryck nauw dit leste wird uw, cef her droafheydt trogh her kreft, her forswackjende, forbijestere her gaesten, so dat jæ, onder soo folle deaden, libbjende, altydt, sonder dat her stearren eynget, steart.

E Y N.

OP

O P

't MUSYCK-SJONGEN.

W Y S E:

Het daget uyt den oosten, &c.

I.

SO 't yerdsch' swiet-luwdig sjongjen
 U wz 't hert korts t'earc' uwtt-tjocht,
 Tinck 't hymmelsch' Ing'le tongjen
 Het macket dat in nocht!
 Tinss' t hymmelsch Ing'le tongjen
 Ing'le tongjen.

2.

Kin m'e hier soo swiet Musijckje
^{2 Reg.} Dat Goads Gaest 't hert yngiet
^{3. 15.} Fen Goads frjune': het sil 't lijckje
 By 't hymmelsch' yvig Liet?
 O Goads frjune! het sil 't lijckje?
 O frjune! sijckje?

U W T.

G

From-

Fromme Ljue æg-wijt.

Tean: Snel rebel &c.

I.

IN from minsch' mierckt op God,
In from hert eag 't op God,, Ja God,
Hy werzet wrâd, in wrâdsche dwaen,
Neam't yerdesch' schijn
Swiet fornijnen,
In al her jaen forjaen.

2.

Hy reck'net naet in mijtt',
Hy wirddig't naet in mijtt', Ja mijtt'
Al 't jinghe allijck in schaed' fordwijnn't,
All het eyn't,
Motte-scheyn't,
OEf rôstget, hoe 't eack schijnn't.

3.

Hy timm'ret naet op 't san,
Hy trouw't nogh bou' t op san,, Ja san
Op wetter-winst, op weyd-forstan
Djier ynn' fjild,
Krest, oefjild,
Nogh siette'-oon-sietten-Lan.

Ynne'

4.

Ynne' hijmmel iz sijn thuws,
 Ynne' hijmmel iz sijn thuws,, Ja thuws,
 Ja d'hijmmel iz sijn gruwn'leas swiet
 d'Hijmmel-minn'
 Fet sijn sin,
 Hert, siel, yn fest' geniet.

5.

Ontmet him 't gjealp' Rea-mar
 Ontmet him djiep Rea-mar,, Rea-mar,
 Ontmet him 't, bijld des deads, Jordaeen,
 't Det nin schea:
 Ho ! schoe 't quea?
 Neen : 't wirt sijn hijmmel-baen.

6.

Doz reyfget hy lanz wey
 Doz reyfget hy lanz wey,, Ja wey,
 Uwt yerdsche' Egipt , trogg' torr' woestijnn',
 Fol fortriet,
 Soet, on-swiet,
 't Blier hijmmelsch' Can'an yn.

œ y t.

Op S. A. Gabbema Ljeafde - dichten.

D Y Minn', dy mijld' lib-teeljend' Minn',
 Dy thauwer-wispp' fen hert in sin,
 Dy Min, dy wezz'net alb wrâds uwere,
 Dy Druwg in Lofte in hiett' in Wiett',
 Mey seyn in silligheyte' oerjiet,
 Dy Minn' behâd-stijpp' dear Natuwe,
 Wier buotte wrâd ontwrâd' ring' wier,
 Glanz-gloarret yn dit wircks pampier
 Az, ijn't elbast, giette' ebb'ne doppe;
 Az pearlle' ijn't goald, az djoer-wirdd' stient'
 In't Keninginn' breed-klaed, puwck-schient'
 Az juxn'-st ierr', az sinn'striell' fen boppe.
 Wa schoe naet Rijmers roeme uwt-roppe?

In't Stamboeck van S. A. G A B B E M A.

DE wrad in wrigge fen natuwe
 OEF leare fen natuwe ontaerdgjet
 Forwrad't, forwrigget jiette' elcke' oere
 Mits elck eyn jocktme' in ruwd' ljeafd'-kaerdjet
 Nu neamtme' in K A I N S C H boall'-broar'e-ombringer,
 Fjuecht-Ridd're great fen moede' in diede,
 Nu's N I M R O T S C H' kuwpper Steats stoan'-finger.
 Nu's N A B A L noatighe' had-to-riede.
 Nu's A C H A N S taelf' trouw' handelinge.
 Kirtswijlle' hiet me' A B S 'L O M S Stijemmoars kreft-suwl,
 O wrad forwrigge' ijn alle ding!
 O 'k seag dy 't eyn' ynn' eyn-leaz greft'-kuwll,
 Wier 't naet dat somm'ge Goads beminne', in
 Trog-fil'ge, oon-witt'nerz, dy ontschalcke,
 Oon-waegsje' ijn kinft, leare', æbel-sinne' in
 Ynn' deug-spoar'e, az mijnen grote Stalcke,
 Mijn Rijm-Faems Mæcenâtsch' flipp-balcke.

O O R D E D E E L.

N T S C H I E R I G E

Jolle in Haytse-Yem.

Hertse Boerr'-ljue komme boeyte,
 Gábbe, Gerben, Tjalle, in Royts,
 Gau dy door lic ypen floeyte,
 Homme, Haytse-Yem, Jantsen-moysts,
 Rinn', rinne' uwt, ey wezz' naet logh,
 Kijcke, kijcke, loke, sjogh!

*Haytse-Yem.**Jolle*, het 's 'er nu to klearjen?

Sjoghste dear soo folle nijz?

Jolle.

'k Sjogh dear Sted-ljoe triömfeerjen,
 'k Leau dy Sted-ljoe binn' naet wijz:
 'k Wird naet wirgh, nogh sed, fen sjean,
 Ney dy mälle moye klean.

Roucke, Reylof, Redle Franßen,
 Ljobbe, Ljæffert, Lolcke-mijg,
 Nölle, Mölle, Melle Hansen,
 Grætske, Betske, Lealt in Yg,
 Ids in Uwble, Pæk in Lolck,
 Loytse het in nyllijsk folck.

Sjogh dy greate Mästers holle
 Momme' uwt socken kreag' naet sjean:

Nyschierige Jolle

In dear efter him, dy dolle,
 Iz trog-hackle' oer al sijn klean;
 In jæ Faem sjocht uwt her hier,
 Az in wâd-appe' oef wijld Djier.

Feynten! Feynten! sjæ dy minger!
 't Lijcket noorn' nogh naerne ney!
 Loytse dear, in sijden slinger,
 Fijt! ho moy iz Moar dear mey!
 Jæ, mey al dy kant oon 't doeck,
 Is by-momme allijck in spoeck.

Jiette' yen feal forwielne Tabert!
 O dy weyn dy rint to red!

Haytse-Yem.

Jolle-mijg, ho doz âd-swabert,
 Komste nummers naet ynn' Sted?
 't Lijcket naet, dock bernsck pittear
 Biste dol, oef fol fen bjear?

Jolle.

't Iz nin bjear nogh mâlle raenjen
 Dear my ijnne holle leyt,
 't Deart my op dy strijppen, fraenjen,
 Op dy Stedsche' hovirdigheyt,
 Licht wy, om dy freamde klean
 Jiette' yen freamde pleage' ontfeæn.

Haytse-Yem.

Mar! min seyt'er fen, mey *Jolle*!
 Bistu nu so swier fen holle
 Datste splinter-sjoghste? Stalck'?
 Yn dijn eyn eag iz in balck'.

Yn dijn Tuwn iz noagh to wjoeden.
 Bern, het hettet to betjoeden
 Dat me' oors leck in breck beguwcht,
 In eyn fuwl naet yen reys sjuwght.
 Is 't naet tjoe dat Minske eagen
 Wijtge' om oor' ljoe quea lânz pleagen,
 Lôytse' al 't jinge in oor' begiet,
 Nin lîck dat uwz selm mis-stiet?
 Speg'le dy reys, ijn dijn sinnen,
 Fry fen boeyte in djiep fen binne,
 Tinckste' it tijgge oer foore in ney,
 Fen dy salm (:Mijg:) rinsté wey.
 Bert it naet, korts alle Sneynnen
 (Du in *Duwickle*, Buwe' in *Heyne*
 Ieppe, Iackle, Ieyp in Frâns,
 In so by de goud ford lanz,
 Az jiemme ijnze boerren komme,
 't Himbd opp' borst benaeyd mey blomme-
 In mey beamke-Letters, beyd,
 Dat den bleat in ijpen leyt,
 d'Himbd-rôck wijld mey sijde sticke:
 't Waempis gat oon gat trog-pricke:
 Lanze Rieme' in Fôle-jacht:
 Lijcket dat naet rju ney pracht?
 Jiette swy ick strijpp' in koorde,
 Lanz dijn wijde broeck om-borde:
 Fen dijn locken, giel az waegs,
 Dy ocre' earen hingje az flaegs.
 Soe'k fen Famne pronckjen sprecke,
 Mijg, de holle schoe my brecke
 Foore' ick 't heal, ja hette sei,
 Dearom lit ick 't ester wei.

Nyschierige Jolle

Gietme den ford ynne Tjercke?

Nee: mar aerne to Jier-mercke.

OEf me keatst oon' schet-jeffs tyd.

Den to bjear mey *Monts* in *Yd*.

Jiet den yn, het mogste better,
Baernde-Wijn in Bjear, az wetter.

Den iz 't: Keal-fincke', hâd dyn beck;

OEf ick bruy: Dy wol dy spreck.

Dear stieste' (oef yen fen dyn boerren)

Mey in Hogge, fen sijf stoeren,

Soe 'k dy to-jaen? ha Broar-myn!

Lest dy dat so flueg 'er yn.

Den iz 't Dyvel, Deal in Wierme,

(Dat de Fammen gâlje' in kierme)

Recket den yen oppe reg,

Dat iz 't Lan in sijck're plaeg'.

Wotte den dy salm naet' klearje,

Lit in oor, mey free, bragearje,

Lanze frye Heerne wey:

Dwaen'se quealick so dog 't naet ney.

Sijde, Doeck, Forwiel in Lecken,

Krigget Minsche' (om so to sprecken)

Fen om heag, om, lijts in great,

Yn to klaeyen, elck ney steat.

Sjogste' immen t'oerdwaelsch behinge.

Tinck: Ick mot mijn eyn hert twinge.

Klieut de miette aerne' immen oer,

Tinck altijd, *de miete iż djoer*.

Jolle.

Woene Y uwz ney sock folck lijckje?

Momme herre naet ney kijckje?

Haytse-

Hajtse-Yem eernet al to hird.
 Ick ontsjog jon âd wijt bird,
 'k Wol jon jeld eack naet jin snapje,
 Oors soe 'k luwd in giealp uwt-gappje;
 Aadde dit riert ig nog seam.
 Sjog jaë slippje' in heale kream
 Fen klear næ-leas pronck (goe mannen!)
 Mey in Wob om hals in hannen:
 Fijters d'agg'ler bye ruwz:
 Lijcket dat ney 't møy fen uwz?
 Jiette dwaen y klear to witten,
 Dat jon jeugd al iz forjetten.
 Schoene wy , az âde ljoë.
 Schoarje' oon' Tjercke weag' , by djoe,
 Mey in druwg forkłomme praetje?
 Alle Famnen foene' uwz haetje.
 Jeld njoet, de jeugd hette wijld,
 De jeld kearig, de jeugd miild,
 Jeld God-tjienstig ynne Tjercke,
 Jeugd licht-schoncke' in bly to Mercke,
 Jeld by huwz in jeugd to bjear,
 Dat 's foor beyd in âd menear.
 Drinckjen, keatsjen , donsjen, spijljen,
 Ealien, stjoeyen, borttjen; lijlen,
 Gyzjen, gobben, trog in dey,
 Foegget uwz: jeugd bringt it mey.
 Lit ick de' hynst fenn' stâl reyz liede,
 Az yen folle wol beschiede,
 Boeyts ick immen oon sijn tuwt,
 Dat 's de jeugd, dy wol 'er uwt.
 Az wy to ion jieren binne
 Sille wy (az y) beginne

'Nyschierige Jolle

Om tinsen one Bier
Den iz 't tijd, 't iz jiette' al t' yer.

Haytse-Tem.

Sinne-lease Nârre-grillen!
Wier to ljeacht fen kersse' in Brillen
 Az in Uwle naet sjean wol
 In so blyjn bljeut az in Moll?
't Mjean fen nye' uwt-schett'ne kruwden,
't Merckjen fenne Kealle-huwden,
 't Bern-belieden oon in oon,
 Mijg, het seyt dat? O Broars-Soon!
Mennig jongh in dertten Minsche
Suwn, yn kreft, ney wâd in winsche,
 Juwnz fol-noegge giet ney bed,
 Wirt mey Sinne op-gong belet.
Dy reyn kin dy eack bedrippe.
Ljeapste juwn, Moorn meyfte krippe.
 Kiemste joed dijn krolle-holle'-hier,
 Moorn, moylck, reckeste' ynne Bier.
Tinck, Mijg, dy ynne suwne smoarje,
(Lit'et fry dijn hert trog-boarje)
 In yn wrâdsche tjiensl forgean
 Het schil dy, hier ney, ontfean!
Dogge' ick lit dat dear by bieuwe.
'k Nim; Dyn jieren mogge kieuwe.
 To mijn jelde, œef jiette meer,
 (Ney mijn winscke' in dijn bejar)
Schoene den dijn strame schoncken,
Flesck-fortorre huwd in boncken,
 Kâde, kromme, Lame Ljea,
 Stjonckende' Amme fuwl in quea,

Schoe dijn Mulle sonder tosken,
 Rachel-quijl, in qualster-bosken,
 Ægen, æren blyn in doaf
 Yn 't kirt, Stamme sonder loaf,
 Tjenje, az heagste' in wurdighste' eere,
 't Offerjen uwz ljeave H E E R E?
 Heert de wrâd de reame? (ô Sot!)
 In de dræge môlecke God?
 God de struwck, de wrâd de blomme?
 Jonge Tjierl dat kin naet komme.
 't Wier by adz in oor menneer,
 't Eerst, dat God joeg, joe-me weer.
 Lit uwz jiette, ney dy wijze,
 God fenn' jeugd oon tjienje' in prijze,
 Lit, az oor' Ljoe uwz misdwaen',
 Herre' uwt ljeafde dat forjaen,
 Lit uwz op uwz stear-dey tinsse,
 Lit uwz de' earme nead-drift schinsse,
 Lit uwz, al uwz libben langh,
 Hadde' uwz quea bejearte' in twang',
 Yer in let ney de' Hymmel trachtje,
 In, om 't yvigh 't yerdscck' forachtje,
 Den fil God uwz, ney dizz' tyd,
 Yvigh fillig meytse' in blyd.

o e y t.

Reamer in Sape.

*Ter' moarn sjongt Reamer lanze wey,
In't opgean fenne Sinne.*

*Broar Sape tråyt him efter ney,
Dy wol to Lán uwet rinne.*

*Mar Reamer tjuwgt, dat hy dear mey
Nin rest nog' free sil winne.*

(Stemme: Galethea geestigh dier, &c.)

I.

Reamer. **W** Ol-komm' freugde fenne wråd,
Haed-ljeacht oerre Stierren,
Griente, kruwd in Blomme-Fåd,
Mietter fen uwz jieren,
Hymmel-eag dy 't al oer-sjocht,
Dy uwz Dauwe' in Miste' ontjocht,
Dy uwz 't fjild bemiellet,
Ja mey goud oer-striellet.

2.

Kersse' in Laempe fenne dey,
Uwle sijnne', Yz-teyer,
Moude-stuwwer, droegge-wey,
Nacht- in Froast-forjeyer,
Ljeapper oer it wiet in't druwhg,
Ruwg-om-rinner, nummer sluwg
Yer in let allinne
Wol-komm', wol-komm' SINNE.

k' Sjøgh

3.

't Sjogh de nacht al rju forfleyn,
 Mey syn bruyne wjuecken
 Alle man dy ryft oer-eyn,
 In begint t'ontluwcken,
 d'Yene pluwgget, fiedet, eyd't,
 d'Ore Schiep in Ky forweyd't,
 Elck iz drock yn roeren,
 Om syn dwaen to stjoeren.

4.

Alle djier, forhuwgge, sit,
 Rint, sflugt, ljeapt in donser,
 Brinsget, derten boeyte wit,
 Blerret, bôllet, gonzet,
 Eyn in Gies yn 't wetter slijuerckt,
 't Wylde fuwggelt tureluerckt,
 Libbje' yn free in resten,
 Boeyte scheel in lesten.

5.

Lesten wierom swit in bloed,
 Fen uwz ljea môt drippen,
 Jæ benimme uwz hert in moed,
 Dat uwz schoncken krippe,
 Sonder rest, korts, let in yer,
 Neye Pluwge, neye djier,
 In, al het w schraepje,
 Kin dat schir'd naet laepje.

6.

Jiette liet ick 't geā so móght,
 In ick schoe my dilde,
 Datme rest in free dogg' soght
 t' Hadden yn uwz hilde:
 Mar de Free, dy ljeave Free,
 Rægget me' uwt, yn Dorp in Stee
 In me bret krakeelen,
 Schortting, moeyte' in schelen.

7.

Scheel set Eed in wird to loar
 Alle uwre' in stuwne,
 Scheel drieut frienschip boeyte doar
 Twissche ljeave frjuenen,
 Scheel set Tjercke' yn wer yn roer,
 Ja de wrad yn koal-ljeacht fjoer,
 Och! wa djiept nu wiette?
 Wa sil 't gleon uwt-jiette?

8.

Oolje' in Swevel, ynne bran,
 East me' ynn' pleats fen wetter.
 God! doz baernt uwz ljeave lan,
 Helsck, in 't wirt naet better.
 Kuwppjen, guwttjen, wrockjen, twist,
 Nyd, spyt, spot, ferried in list,
 Mey, oor' Pest-djier speckje,
 Jeldje, wispe' in smoeckje.

Sljueecht

9.

Sluecht in rjuecht, yenfadig, from,
 Lijcket me fen boeyte,
 't Hert iz duwbel falsck in krom,
 Hiet fortorast ney moeyte.

O! dit wyget naet az quæ,
 Oer elck Sted, oer goa in gx,
 Doz fil d'Hymmel-roede
 Uwz uwt-feye' in wjoedde.

10.

Tjuts-Lan wier uwz spegel klear,
 (Speeg'len wy uwz jiette)
 Ho stjoerd God syn pleagen dear,
 Freaslyck oer de miette:
 Mar, wa wecket fen dy spoar?
 Ninter speeg'let oon in oar,
 Sonder sjean oef hearren,
 Rintme ney 't fordearren.

11.

Goune S I N N E duwck in bliu,
 Loyts oone' oore' igge' hinne,
 Werzzet dy uwz stjonck-bedrieu.
 Dog' dyn Hynzer rinne,
 In dyn laeytsende' eag dat gluerr't,
 (Trog de lef sy 't al bestjoert)
 Beyde' oer' Goos' in fromme,
 Wa kin God ontkomme?

Wa

I 2.

Wa omtrint dy Rjuechters pleag',
 Dy de wrad om-recket?
 Wa blyn-doecket socken eag
 Dat de Sinne mecket,
 Dy de nacht ljuecht az de dey,
 Dy nin on-rjuecht dilde mey,
 Dy mey fjoer forsmorre
 Sodome' in Gomorra.

I 3.

Mar, al kate' ick alle moarn ,
 't Wol dogge' oorz naet wezze;
 't Iz in 't blyeut oer al fordoarn :
 God wol uwz genezze.
 Meyts uwz, heagste, wirdste goed,
 From fen hert, op-rjuecht fen moed ,
 Dat wy lanz jon paden,
 Komme to genaden.

S A P E.

Hou ! Reamer-frjune ; God sterck jon freugd sen binne.
 Sjond y ? Goe moorn. Doz yer op 't paed ? Wier binne ?
 Kloeck oene gong ?

R E A M E R.

Al seft, ick nim 't naet red.

S A P E.

Mael ick gong mey , al wier 't oer tuy en mylle.
 Oef woene y t'Schijp , de See wol ionder sijlle ,
 Ney de' oore'ig Wrâd , uwz eyn Lande'ick sed.

't Hert wirt my kåd , in yn mijn borst binne.
 Mijn egen wiet , yn trienen móet ick swom.

k Besijct.

Rearmer in Sape.

65

'k Besjiet. Ick stear. Mijn ænge siel dy blet,
Oermits ick sjog 't hert sen uww. Lân trog-snyen
Trog leaz forried, uxet-strijckjem, bijserye,
Nijd, Wreckfjochte' mey oor helsck in Dijvels bret.

R E A M E R.

De Wrâd iz Wrâd, in blieut Wrâd, wer y geane.
Tjogg' East in West, oef Suwd in Noord, y tjane
Oer al by ljeue fol on-geruychtigheyt.
O Sape! Broar! wier ane' y geane oef komme
Dear giet de Guwt, yn fromheysts kape' oer-momme,
Dear lij't in duwckt de' op-rijuechte sljuechtigheyt.

S A P E.

'k Sil, fier sen uww, muwlck, better libbjen fynne.

R E A M E R.

In mist it so bereysge' y duwbble pijnne.

S A P E.

De sille Deugd iz klear sen uww forteyn.
'k Sjogh mey de Gods-tjienst spot in toeyl bedriewen,
'k Sjogh hovird, Nooz-wijz, Wean-wit'er op klieuwen,
In schoerren, trog 't hier-klaeuwen sonder eyn.

In loyts ick ford, it bert wirt my trog-dolge,
'k Sjog 't heylig' rijuecht, trog onrijuecht, sterck forfolge,
't Gewelt dat drieut 't onnosel' fore swiep,
'k Sjog wreetheyts fuwl in litck hyer triomfeerjen,
Ik sjog mey wryt in sjijt de Free sexceerjen,
'k Sjog layts in goech wjueck-drayen az in Ljeap'.

Ho schoe in from, rijuecht-uwt, seft-sinnig minsche,
Dy naet az free, rijuecht, ljeafde in Goads-freez winsche,
Tn docken ijld in stuwen; yn docken Lân;
By swerren, flockjen, beestig' bjealgyre,
Trog 't heele jier, Sneyns, Wirtse-deys him flye:
Dat mey naet wezze, ney mijn sljuecht forstan.

In æf ick bleau, het kin ick oorz forwachſe
 Az please' op pœage', uwz suwnen, ney ick achſe,
 Meyſe' uwz to fijne' yerd, Wetter, Lufi in Fjoer :
 't Swird blixemmet, de roeren hear ick tongerjen,
 De wijlde Djier, wijd-gappjend' ney uwz hongerjen,
 Lanſt, ick fortjog, 'k bliu langer naet in uſre'.

R E A M E R.

Sape' y fortjea, ney 'k her, Gôd wol jo liede.
 Mar hertſe' in wird, swier holle', eer dat wy schiede,
 Rin naet jon Lân, mar tjog de wrâd uwt. Hey!
 Y dwane' az 't Hert, az 't ſchetten iz, ſil 't rinne
 Trog Bosck in Beamte' oer fjild in heyde hinne,
 Dogge', al wier 't komt, it bringt ſijn lyen mey.

Y gnorje doz, het wol y 't Lân bykibbje,
 Gong uwt jo salm, wol y fornoegge libbje.
 Salm binne wy uwz eyn fortriet in pleag'.
 d'Oprjuechte deughd let yerzen, ſtiel nog fjoer-wirck ;
 Mar ſtiet allijck in Klippe', œf getten moer'-wirck ,
 Dat wijck 't nog ſchrikt foor storm nog ſwiere-fleag..

Yen from gemoed, al woe de wrâd om-kere,
 Dat het, dat hâ'dt, yn God, 'tjinge it bejere,
 Moed, wille, treaſt, fornoeyen winsck in wâd.
 Al bloeyde', aerne' in Lân yn free in reſten,
 It leyt oere' heap trog op-roer, ſchoering', leſten.
 Eer y om-fjæ, ney wijze fenne wrâd.

Hier blieut nin ding, yn yen in 't ſelle wezzen.
 Y fijne' it klear yn 't heylig boeck to lezzen,
 Ho Gôds eyndom (oor Folck oon-rier ick naet)
 Den yn elck oor' fortijſd, trog moyterye,
 Den onder dizz', den oore flavernye
 Om tommele' in om dreau, fordruwckt, forstaet.

S A P E.

Ick wol dearom, (foor dat yen Lân trog pleagen
Uwt schomme wirt) omijean lanza oore waegen.

R E A M E R.

Y fluchtje' az Cain! cef, lere', az Jonas die!
Tinck; Joseph bleau, godfrugtig, yn Egipten,
In tjiende God: Lot, Abraam, oore' uwt-slipten
Ninter sijn Lân, az ney Gods hiet, in rie.

Het, het kint Lân cef de' hele wrâd my derre,
Hâd ick my rjuecht from oon uwz ljeave H E E R E :

Dy all' ding sjoert to sijn forkor'ne best.
It gong my jin ick wol it willig lye,
It rin mey my foort' wijn, ick wol my flye
Ney de' Hymmel wol, dear bin ick yn gereft.

Dear komt yen tijd dat all' uwz' moyte' in pijne
Eyn nimt, in alle' uwz wer-moed sil fordwijne.

Den oermits 't ynne wrâd naerne' iz az 't heart,
Bliewe' yn jon Lân, bidd' God dat hy 't wol spearje,
Dat hy uwz all' wol mey sijn Gaest rejearje,
In habb' nin Lân, mar de Hymmel in bejart.

œ y t.

Tijd-kirtige Pittear lanze wey,

twissche

Egge , Wyneringh

in GOADSFRJUEN.

*It buwtte Lán , It ynn' steds libben ker,
Wirt plachte' oer' hán , In wýzge' jn Goadsfrjuens wer.*

WYNERING, ho ! doz gnepper gled?
't Is Snjuen , ick tinck y gean' ney' Sted:
Ick wird jon silschip , toave' in bijtke.

Wynering.

Ey gau den Gea-man ; my wirt wijtge
Dat ick to let to mercke kom :
Mijn gong falt traeg ; de wey iz krom.

Egge.

Ho móet in Huwz-man steez oon rinne ,
Trog tjock , in tin , oer miedde in Finne ,
Yn wiet , yn druwg ; den hiet , den kåd ;
Al wirtme klomsck , in traeg , in ád ;
Dear 't Sted-folck bye druwgge stritte ,
Fen modder , Wæse' œf wiette witte.
O wenne' ick ynné Sted ! my tingt
't Iz klinck-glear goud al het'er blinckt .

Wyne-

Wynering.

Mar E G G E ! Broar , y binne derten,
In buytte gay ! tinck y 't fen herten ?

Egge.

Ick hab wol tuwzen reys oertocht,
O dy so fillig wenje möcht,
In dwane' in binne-huwsche neering',
In keappenschip oef oore' hanteering',
In Piss'-beloytser , yn Brabier,
In Abbekaet oef sock in djier,
Ja smeye 't jild yn blauwe secken ,
Al sonder swit oef ljea to brecken :
Ja habbe macklijck winsck in wâd ,
Ja alle wille fenne wrad .

Wynering.

Ho fet soppje' oore Ijue petiellen ,
In boerr'-ljue Ky ja greate Miellen :
Mar ljeau it fry , mijn Frjuen , ick siz ,
It lijcket sommes meer az 't iz .
It schijnt rea-boeyter oone beamme ,
Al is 't nin tomm'-brie binne seamme .
Al tilde my de Sted ynn' topp' ,
So joe 'k , om 't Lân , de Sted de schopp' .
Ick keaz de romme Löft , fen boeytte ,
Eer ick my liet ynn' Sted besloeytte .
Dy môt , had' wachte' in Burgers-kst ,
It open Fijld befalt my best .
Ho woene' y fill'ger dwaen byrinne ,
Az 't lockig libben dear w'ijn binne ?

Egge in Wynering.

Uwz flesck in speck , trog , 't hele jier ,
 Tsijz , boeytter , mölcke , jaene' uwz djier ,
 It hiem jout boeyss'-koal , wirtlen , rapen ,
 't Hoaf kerssen , perren , prommen , aplen ,
 In 't Sie-lan folt uwz Berge' , in Schoerr' ,
 Dat Jane wy goe-keap oef djoer ,
 Al ney de jier-gong' schreag oef myld iz ,
 It lyts gemienlijck djoer fen jild iz ,
 In ripfje wy 't oerfloedig yn ,
 Al jilt it lyts , dat iz nin pijnn' ,
 De mennigte kin jiette gearje .
 Het keappenschip soene' y bejearje
 So from' , so nolck , so ruwn , so rjuecht ,
 So nommel so yenfaadigh - sljuecht ?
 De Sted bret lease tjuelt're lægen .
 d'Yen' sijckt dear de' oore to bedraken ,
 Yn wirdden , yn omthietten licht
 Eack schort it wol oon miette' in wicht .
 Ho beestigh kin him yen forgiffje ,
 Dy ordenearet ney 't y pißje ?
 In donget hy den 't Tjercke'-Hoaf , fet ,
 Sijn wruwg-wierm pricket yer in let .
 d'Yen' krincket hy wit , sin in wezzen ,
 d'Oor' , reyts wol hab wol , wirt genezzen .
 In oor' nimt lean , om dat hy smerr't
 Jön earm oef schonck , dy hy fordeart .
 In oor' wit neye kinst to bijzjen .
 Hy wit jön rjuecht so krom to tijzjen ,
 Dat jon rea-flinders schien forfleyn ,
 Y witte fen nin plachtjen eyn .
 Frjun , dy 't doz schraepje gearje' in heapje' ,
 Het schilles' neymael's 'er for keapje ?

Egge in Wyneing.

71

Jæ bjealgje troggeans dol in fol,
De sinnen rolje hol oer bol,
Doz giet de Kruwck' wol langh to wetter,
Mar recket yn it eyn to pletter:
 Naet fry fen ljea-breck, smerte' in swit,
 Ney jo tinckt, dy naet better wit.
Kom ick ynn' sted, dear sil ick fijne
Myn Lân-Here, dy swit fen pyne;
 Hy wrieut, hy kiermt, hy sjocht so tjoe,
 Naet oorz az ceft hy kacke woe.
Ho komt Lân-here' yn dock beswieren?
Ick joe Request yn, folle Jieren,
 (Den wylt syn gong stoack' : ey ! wyck' ! wey !
 Stæ ! blieuw' ! moart ! kom my naet to ney !
Yn 't ein, nei 't Bjear- in Wyn-gelaegjen,
Forkrigg' ick Fiat, mei dit plægjen:
 Nu neamtme my in Podagrif.
 Ick togh, Y binne wol forgnist:
Op socken wetter socke Fisken.
Syn Boerr'-man sjog ick ondertwissche,
 Fordrinst korts, in forsmorre' yn wyn.
 Hy neamt sijn pleage Flerecijn.
Sijn noas fol druwen blauw oer-knoeiste,
Sijn ænsicht rea bypockt bypoeiste,
 Dat grymmet az uwz Bollebeck,
 Op-swoln, az Lille-piepkers seck.
Ick loits al ford. (Mar ick wol swye
Fen Ljue to rotte, Minsck' soe spye,
 So meager, tor, soo giel, so wyt,
 Jæ binne mergge' in koeitten quyt)
Dear 's yen dy recket jinne Teering',
Om dat sijn Lijz' drieut blynne neering'.

In

In dy rint Yvig ynne suwz'.

Egge.

'k Hear leck in breck fest bye ruwz'.
 't Iz Steds ontijge' al het y sprecke.
 Iz 't onder uwz alle' heel folmecke?
 Maet; az ick ney gebreck om-seag,
 'k Fuwn suwnen nog, by uwz; o pleag'!
 Ick æm'l'er fen in eyn-leaf' rijgge,
 Ja wol all' dey eer dat ick swijgge.
 De Steden had ick jiette best,
 Dear slijppet me' alle Ding to nest,
East-Ind'jen sjog ick dear forkeapjen,
 In *Tirck* in *Parff'* herr' waren heapjen,
West-Injens schat, in *Spaenjens* swiet,
 Ja *Franckrijcks* djoer dol-hollig wiet,
 Mey alle snorrepiperye
 Dat wy uwt *Noord-* in *Eest-Lân* krye,
 Dy nijgheyt dy me' er heart in sjocht
 Uwz 't hert to 't ear in eag uwt-tjocht.

Wynering.

O Lanst! ho prate' y mey jon muwlke!
 't Wier wirddig dat ick 'er mey tuwlke!
 Nyschierigheyd soe gau forgean
 Mocht'n y it alle dagen sjean.
 Y sjeane' ynn' Sted in schilderye
 Dear foor ja hounder goune krye,
 It lijcket wetter, beamen, djier
 In oest er huwz in minsche' yn wier:
 Mar, az y 't tuwzen reys bekijckje,
 't Kin oorz naet az dat selle lijckje.

Egge in Wynering.

73

Mar buwtte' op 't Fijld, beloyatse wy
In libb'ne wonder-schildery',
Dy, az me' him tuwzen-reys beschoagje
(Lit, lit j' op-weytse', ô Faer, y droagje)
Jaë's altijd oorz, so fier az heyn;
Op 't Fijld iz nijgheyt sonder eyn.
Hier iz in Blomme' in Bled ontletten
Dear iz in griene leat uwt schetten,
Hier draeyt in Ljeap, dear fljuecht in Duw,
Hier rint in Schiep, dear giet in Kuw,
Hier buwgt it Nôt az wetter-weagen,
Dear bleack'ret uwz in Marr' foor' eagen,
Hier sjeane y 't tjuester, jinsen klear;
In ondertwissche dreent uwz 't ear
Op 't swiertst', dear tuwzen kieltjes klinckje,
Min mey nin swieter luwd beținckje.

Egge.

Ynn' Sted klinckt Olger in Usijck.

Wynering.

Dat toetjen het by 't Ljuerck nin lijck',
By't Ouls-holtje, by Cijs œf Swealtje,
In jiette min by 't Nachtegealtje.

Egge.

Mar, dear komt GOODFRJUE N', hosck in trou,
Dat hy uwz learre 't Vonnis jou.
Hy het oppe' hæge Schole ginzen,
Hy krigge de' Amerant mey finzen,
Hy reysge' yn handele', East in West,
Ick jou't op him, hy wittet best.

K

Wyne-

*Egge in Wynering.**Wynering.*

Ick bin to free, den sil ick 't winne.

Goodfrjuen.

De rijdder komt de gonger binne

Doz tel goe ljue? dit kirt de wey,

Klieuwe op myn weyn, komm' ryde mey,

Egge.

Jon selschip iz uwz ljeaf, y fille

Uwz scheel del-lizze' ist mey jon wille.

Wynering.

Uwz Maet iz fijld in romte sed,

Hy luwcket ney dy neare Sted,

Dear mot 'et Peerlen heylje in strye;

Fyoelen reyne, Rosen snye,

Him Droagget dear 't Loay-lecker-Lan:

Mar ick bin yn in oor forstan.

Iz ynne wrad vernoeyen aerne,

It iz op 't Fjild, oef 't iz hier naerne,

Egge.

De Sted iz op all' ding oef-rjuecht,

Mar 't Lan iz bot in plomp in sljuecht.

Wynering.

OEf y 't yen leazje' in 't oore bottje,

Me kin op 't Fjild eack 't sin noag hottje.

Goodfrjuen.

Naerne' ist folmecke, Tſjerl, dat 's wier.

Want hiene wy 't ney winsche hier,

Wy schoene min ney 't yvig trachtje,

Ja God, in 't Hymmelrijck-klien achtje.

Doz ming't uwz ljeave H E E R E' altijd,

Yn alle' uwz dwaen fortriet in strijd:

Om uwz, trog 't quaelck, it hert to twingen,

Fen naettige' ydele' yerdsche dingen.

'k Hab, yn mijn tijd rjuw onder-fuwn,

Forschate dwaen ick onder-wuwn:

Ney't ick uwt' Schoolle schaet, in 't leeren,

Tjienje' ick uwz Prins; eack oor' Lāns-Heeren.

Ick reysge' yn Franckrijck; in dear ney

Yn Tjuts-Lān, in oon oore wey.

Da weer ney huwz, da koe 'k it klearje,

Mey kuwppjen, 'k moast, ick woe rygearje.

Den krigge' ick 't ien Ampt, den weer 't oor',

Wol tweyntig jieren ney elck oor.

Het yn dizz' tijd faeck iz passeere

Forjouw' my dat, ô ljeave H E E R E!

My groulet, az ick 't ney besjogh,

Dat ick korts fen my salm uwt-flueg.

In dearom noam ick yn betinssen,

Om 't Höf de Fijge-beam to schinssen.

Da banne' ick my, ney rijp berie,

Uwt Sted, in staet dy 'k dear yn hie.

Da teag ick op mijn Aaders Siette,

Da ick 't so let die moeyt my jiette.

Ick lijckje' in Moll' dy 't eag op-giet.

Az him de Dead forre' eagen stiet.

O sillig! trye-duwbbeld-sillig!

Dy restig, lustig, fredig, willig,

Yn 't romme fjild sijn libben leyt;

't Giet bopp' in Kenings Majesteyt.

Ick sjog de hele wrad besletten

Yn mijn bedrieu, ick bin oer-getten

Mey al 't jinge' hier fornoeye kin!

God jou dat ick sljuechts danckbaer bin

Ick hâd mijn huwz, mey Græft in Cingel,

Foor mijn Paleys. Forck', Flæle, swingel,

Seyn', sichte, iz mijn foet-folcks geweer,

Pluwgge' Eyde bruwekt mijn Roeiter-scheare,

For wapen: Doz kom ick to fjilde,

Mar 't sil eyn greyde' in gruwnen jilde.

Oef stirrt'er bloed, oef wirt'er sleyn,

So 's 't Ogse, Keallen, Giez oef Eyn,

Wijld Fuwggelt, Fisck, &c. dear wy ney jeye,

In for uwz Koackne' in tijt-disck' deye:

Dy hier, mey ypen-hertigheyd,

For frjuene' in gasten stiet bereyd.

Hier somme' elck so nin guwch oon-stecke,

Nogh fijnne wezze', in frjuenlijck sprecke,

Hier maelt me' elck, ney eyn ferv', rjuecht uwt;

In from minsch' from, in goeyt in goeyt,

Hier giet nin Hoaffsche feynserye

So brie: Hier sil so gjealp naet spye,

Om lijs, de Presterlijcke gall',

Dy fier de bitterste' iz boppe' al;

Dy blixiimje mey domme kreften,

Omtjeande slot, Toer, Porte oef Græften.

O frjuenen! hier 's mijn hert in sin,

Dearme God, yn sijn wircken, kin:

Egge in Wynering.

77

In , dear wy , 't jinge' wy naet begrijpje,
Oon-bidde: in ford uwz sinnen slijpje,
(Fen 't rijzel-sinnig Hoaf ontsleyn:)

Yn rest in free , op 't sonder-eyn :
't Lân móet ick 't wirddigste to-schriewe,
Dear wol ick libbje , wenje' in bieuwe ,
So lang my God dit libben schinst ,
In ick 't forlit om de' hijmmel-winst.
Ick hâd den fest , , Tn 't Fjild ist best.

E Y N.

Op S. A. GABBEMA Haegelied Salomons.

A Z me' eerst it huynning dopp'-waegs knet in trieuwt
Den rint 'er 't swiet so tin uwt dat 'et drieuwt ,
Mar , kneddet me' oon , dear teant him tjocker swiet
Dat fier' wey 't voorste' yn swiethet' smeyts oergiet.

So 's 't mey uwz frijuen'e. Hy sjongt yn 't wircks beginn'
Wrâds djoey-behâd , dy lib-teel-swicte M I N N' :
Mar hertfe' ho swiet sijn grouwne' harp' droant ford-oon ,
't Sill'ge' Hijmmelsch' gaest-swiet' Tjerck-boosch , mey God-Soon ;

Ney 't gea-leaz' , haed-wijze' , *Haeg'-liets* Herders tean'.
Dear Bregeman in Breed to weyde gean'.
Dear Salm-ljeafds traep' dript wierck , grient' , kruwd in blomt' ,
In Dauw' lauwg'-fied-wiets oer-floed' , wier hy komt :

In wijck't 'er ? d' ljeave' Breeds ljeafde'-eag trient't , az fluwz' ,
Om 't dat se' him , klim-om-klarrrd' , laet ijn Moars huwz ,
Yn 't yvigh wol , dear uwr' nogh stwyn' ljeafd' scheyn't
Dear de' heagft'-fol-macke' oer-puwck-ljeafd' kiekt nogg' cyn't.

U W T.

K 3

Tjesek.

TJESCK-MOARS

SEE-ÆNGSTE.

W Y S E. { *Tets moet ick u Laura vragen &c.*
Iean de Nivelle &c.

1.

WIF woe, mey in dolle holle,
 To de Wrâd uwt hôlle-bôlle,
 t' Huwz to blieuwen wier nin tier.
 Op in yken boerd to drieuwen,
 Rest-leas op in dol to klieuwen,
 Kerde' hy boppa 't grien fol djier.

2.

Altijd t'huwz iz altijd finzen.
 Al to lang it Fjild beginzen,
 Ester Kouwz eerz', efter ploeg':
 Ick sijck wijlder æventoeren;
 Dat iz *Lafferts* nuyfck-bestjoeren;
 Yn Moars schertte, sleau in fluwg.

3.

Greate Pier wier gled forjitten,
 Al sijn dwaen wier boeyte witten,
 Hie hy stil libbe' oon eyn hird:
 Hie hy naet de See besijlle,
 Uwz Lân-Fijnne foetten spijlle,
 In betwongen mey fjoer in swird.

4.

Mey in Floot' great Schijps lavearje
 Wol ick; schomje, romje' in klearje,
 Fen Doeynkerckers, 't scholp'rig sâdt
 Dear mey liet hy Plommen waye,
 't Gleonne swird oer' holle swaye,
 Dat, ynn' moed, Speck-Jan al daet'.

* * 5. * *

Tjesck-moar seag, fen siere weagen,
 Ho-se fest fen Lân cef teagen,
 d'Eagen gal'd'se, earm-moar, korts uwt,
 Dear-se' oppe' hæge wier del bocke,
 In, fen beyde' ig, 't Lân beloke,
 In de See seag yn sijn Tuwt.

6.

Wif, (doz kiermd' se) ô Tsiel! wier hinne?
Wif, het wotte nu beginne?
Wif, iz dy de wrâd t'on-rom?
Wif, mðcht Mem de holle' op stecke!
Wif, it hert moast her to brecke!
Wif, jæ kearde' yn 't Græf om!

7.

Dear de See so gruwlijck gappet,
 In by tuwzenen op-happet,
 In by tuwzenen forteart,
 Dy dear sonder resten restje;
 Dy de grote Fisken mestje;
 Dearme mey in suwn hert steart,

Dear-

8.

Dearme' op-sling'ret oone Wolcke,
 In sen dear del duwckt, ynn'Lolcke,
 Az fenne' Hijmmel inne Hol
 Wa schoe dear de dead ontkomme?
 Breckt in tin boerdke' az in tomme,
 Dear 's de Buwck sât wetter fol.

9.

Jiette lit ick 't hette wezze,
 (Nu 't ick Dy naet kin belezze
 Nu 't dijn sin ney' See to sfjuecht)
 Teagste' oer' See yn keapfaerdye
 Och! het wijlde rasernye
 Drieut dy dearme' op 't wetter sfjuecht!

10.

Dearme naet yen tred ontwijcket,
 Schien de dead yen grijmme' oonkijcket!
 Dear Fortwijv'linge' helsch in luwd
 Bijllet, in mey Dealsche roffken,
 Schijp in ljue forslijnt by bossken,
 Oef de lonte steckt ijn 't kruwd,

11.

Wier 't naet swieter ynn' weyde,
 Meye Schiepkes oppe heyde,
 Meye Famnen oone ring':
 Farkjen, fisckjen, ynn' sletten;
 Foecken fânlen; oef, ynn' Netten,
 Fuwggelt fean, op poal of kling'?

12.

Tuwn in Fjilden to beloytsen,
 Hoaf in Beamen to beploytsen,
 Dat iz wille' oer wille Bern.
 Deadlijck ist ynn' See to swommen.
 Mar du schoddeste' holle' in plommen,
 Al mijn kádtjen is forlern.

13.

Wol den; sijlle' ynne' Hymmelsche' hoede.
 't Fearckjen tijgge dy to goede.
 Ick befel, dy yn Gods hân,
 Dy stjoer dy uwt wetter-weagen,
 Klipp'-nead, heyl in twierre-fleagen,
 Trog sijn Ing'len, bly to Lân.

*** * * ***

Wif ontfert my, *Wif* ontjocht my,
Wif ontfijlt my, *Wif* ontfijuecht my,
Wif (ho's nu mijn hert ynn' lest!)
 Polschet ynne djiepte kuullen,
 Dear de Fisken, great fen muullen,
 't Wetter blieze' oer seyl in mest.

15.

Al mijn ljea dy trilje' in schoddje,
 Az ick tins ho datse Doddje,
 Hol oer bol, yn 't late schom:
 Dearme Kabels kerv't in Mesten;
 Dearme leck drieuwte oppe lesten,
 Yn dat gruwnleas Djiep roun-om.

L

Dearse

16.

Dearse' uwt nea-twang 't leſt uwt-fjette,
 Dearse' oonn' Klippe ſticken ſtiette,
 Dearſe' oon' Dregg'-touw' rijdde' ijnn' nead;
 Dearſe plofje op hirdde ſannen,
 Dearſe borſtje' op druwgge ſtrānnen,
 Dear in Neyl-brekk iz de dead.

17.

Jeny! ho mey 't komme kinne,
 Dy ſo ney by 't ſtearren binne,
 Dy de dead ſo bringſjen heert,
 Az de See ſpijt' ſchom in wiette,
 Dat hy 't Stijrt' korts ſchoe bejiette,
 Guwlt, in, boppe tonger, beert:

18.

Stracx weer, az Goads hân op-tillet,
 Touwer, Wijn in Wægen ſtillet,
 In, az ijgne teamme twingt:
 Schoert deads, boeyt weer uwt deads hannen;
 Schijp, mey-Keappenschip, in mannen,
 Yn behâdne haven bringt.

19.

Dearſe wonder, kreft in eere,
 Sjonge fen uwz ljeave H E E R E,
 Dy de See ſo ſtruyſ bewâdt.
 Ho mey 't (ſiz ick jiette) komme
 Dat ſock folck (az Djier fordomme)
 Soo lijs 't wonder Goads onthâdt.

Datte

20.

Dattet, trög uwt-littne flincken,
 Fält oon 't bjealgjen, beestig drincken,
 Striette-scheynen, duyn in fol,
 Mey in on bestjoersum' wezzen,
 Beeren, smijtten ijnnē glezzen,
 Tierret, flockt in fjuecht so dol.

21.

O! dy de' heagst' doz smaedje' in huynje,
 Hosæ. Az forwylde Ky, dy duynje,
 4. 16. Weyd't hy az spoar-bjuester' Schiep.
 Wol dogge', Hijmmel, *Wif* yn-plantje,
 Dat hy him ney God mók kantje
 Az hy t'huwz komt uwt it Djiep.

E T N.

In't Stamboeck fen BRUNSVELT.

P A N hærcke to, da BRUNSVELT by my
 wier,
 Ney 't gaeft-gled luwd fen Lille, Luwtte in Lier',
 Fijt', kate' er, dit 's Apoll, dy me' eer'n be-
 schamme.
 Wirt hy nu BRUNSVELT neamd? foo 's hy
 om-namme.

E T N E.

Lân-Geane.

OE F

F R I E S C H E F R E U G D E :

*oer it ijn-nimmen fenne Sted HULST,
mey de Schansen dear by om.*

(Wijse. Poliphemus aan de strande &c.)

I.

LIt uwz nu reys frolijck sjonge,
Aad' in jonge
Oer de wol-feart sen uwz Lan :
Hulst mey Schansen, Buwtte-wircken,
Huwzen, Tjercken,
Fall sijn Heagheyd ijgne han.

2.

't Hele Lan *Waese* iz uwrsers.
Romm' Ketuwrsers,
Jesuwijten, Moeysts in Paep.
't Altijd griene *Hulst* nu dorret,
In forsorret
Spaenjens bloed-rie, *Romens* kaep'.

Nu

3.

Nu wol't mey *Antwerpen* knijpje,

Nu mot piepje

Gint in *Bregge'* alijck in *Muwz*.

Giel-eag, mey sijn fuwlle raenjen,

Mot ney *Spaenjen*,

Mey de stirt ijnn' cerz ney huwz.

4.

Flaemsche Famnen Beth in *Kalle*,

Oef wa'er galle

Oer gewelt, kreft in oer-left,

Sille freamde slavernye

Naet meer lye,

Az dit heal-moaf' bred fornest't.

5.

Flænd'ren mot mey uwz foryenje,

Da schoe tjienje

't Herte best: den folget ney

Braban, in wa dear oorz binne

Dy berinne

Mase, *Schelde*, *Lieve'* in *Ley*.

6.

Den schil 't Lan naet meer forwoestje.

Den mot roestje

't Godleas swird, (ad soun pleag)

L 3

Den

Lân-Geane.

Den wirt Speetse' in Restinge' hinge
 Ynne swinge,
 Ruwg besponnen ijn it reag.

7.

't Lân ynn' free, schil de' holle' op-luwcke,
 Uwt'e Foecke
 Fen dy bloed huwn, *Tber-fâd.*
 't Sil florearje, 't sil forrijckje,
 Ja 't schil lijckje
 Rju neye' âde goune Wrad.

8.

Jou Oraenjen, ljeave HEERE,
 Dizze eere,
 Dat hy uwz de Free befjuecht.
 Dat wy DY dear lof foor sjonge,
 Ad in Jonge
 From, yen-fadig, *sjuecht in rjuecht.*

E Y N.

Aen den E. C. Fonteyne, over 't behandigen van
eenige Gedichten van de hoog-begaefde Dichteres

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Fonteyne' ick sjoë mijn eagen uwt,
Mijn binne-holle wier to buyt
Oon op teynheyt ynn' letter-wille,
Da 'k Rijm liez fen dy wijz' SIBYLLE:
Dy Blomm' in Peerl' fen Grinzerlân!
Waems wirck Y lieuw'ren' my ter han.
Ick ker dat Wijv for hette wonders.
Ick schoag je' her wirck rju hette sonders.
Dy wittenschip, dy Rijmm', dy stal,
Dy miette-klang, weagt oer, het fal,
Yn droaf oef bly hadtse' oer-al puwck-trôy.
Fonteyne' ick tanck jo for dy boeck-stoy.

E T N.

Op de Geboorte des Vorstlijcken Frieschen
Stadholders Soone.

Uwz Nassou Forstne Soon, dy w' eer'n to Friez'ne'
eer glöarje,
Ring' winsckne' iz ringen komm O! dat hy Forstlijck blommet
Pâlm'-grien ynn' Friez'ne eer-tuwen! In glanz' sijn held-
histoarje
Nog deugd-preall' geade fijn! Mar all' Wrâds greate' oer-
brommet.
God! dat hy, az in Lauwg-wiet, Frieslân wol bekommet!

U W T.

Moed

MOED in TO-FORLIT

OP

G O A D S G U N S T E.

Wijſe. { *Het finnigh stralen van de Son &c.*
Hansken sned het kooren was langh &c.

En God allinne uwz goed,, In spoed,
 Fornoey in siel-bejaren.
*Het Goads gunst seyn't
 Dogg' nimmen scheyn't,
 Het minsche ichoe 't uwz weare?*

2.
 Dizz' keabel hâd ick fest,, Yn leſt,
 God schil for my wol weytſe.
Het Goads &c. Dear wol ick ſteat op meytſe.

3.
 Om Goads gunſt iz mijn winsck;; Het minsck'
 My haet, God schil my frye.
Het Goads &c. Spijt wrijtje', ja mot it lye.

4.
 Goads gunſt ſtiet fest ijn nead,, In dead,
 Lit my dear oon naet tleagje.
Het Goads &c. Dear wol ick 't gled op weagje.

5.
 't Gong ſeft, hird, woest, ſtil hæg,, In leeg;
 Mijn God ſtiet ſalm to roere.
Het Goads &c. Hy fil't ney lock-Sted ſtjoere.

S I E L - N J U E .

O Wier ick, ney ick winsckje', yen Minsche!
Ick winsche' oors az ick eer en winsche.

Ick woe oorz az ick eer en woe.

Ick koe oorz az ick eer en koe.

Ick wanle' oorz az ick eer en wanle.

Ick hanle' oorz az ick eer en hanle.

Ick die oorz az ick eer en die.

Ick lie oorz az ick eer en lie.

'k Petearae' ootz az ick eer'n petearre.

'k Bejearre' oorz az ick eer'n bejearre.

O God! ick wier al ijn dizze' uwr'

Ny ney Goads bijld we'er-bern' Cretuwr',

Fol gaest'-glaanz'-hijmmel-silligh-fjoer.

E T N E.

*It Latijnse Verffjen, van Dom. Feyco Oedz. over
't in-komen in Friesland des Vorstel. Dochtertjen
eerst-gebooren kind onses Heere Stadhouders, &c.
aldue verfiescht.*

W Aegff Forstne Famcke-Bern, ijn Goad'e in Aaders gloarje.
Uwz lân grienj' nu dizz' puweck-blom' Friezne' ijnblommet.
Lang libb'. Loyif' ringb' jon brôer. Oerkijtse' all' vrouwne' histoarje
All' fjuene tôv'. Bringh t'wrad', sock', dy all' Wiad' losstrommet.

GRÆF-SCHRIFT E

O E R E

Kening femme Sweden, Gotten, &c. Gustaef Adolph,
de oorde in de greate.

N In wijld- œf blix'me-fjoer , nin rommeljende tong're ;
 Nin luwd-roste' on-waers buy' , nin pest-köl tjerck-hoaf-
 donge're)
 Brocht sock ljea-triljende' eangst' , grijm-grouwle, stearens
 nead ,
 Az ick oer tjutsch in on-tjutsch' rijkken gjealp uwt-geait :
 Doz my de Kerst'ne wrâd all' Krijgs-ljue haed uwt-fond'ere.
 Ho faeck seag 't Dey-ljecht' my (al rinnende' op in ond"ere)
 Forschoerren all' het my mey grijm-blicx-toſck jin-büet ,
 In nead-holp' tjienjen wae 't ijnne' oer-moeds Eerns.-kloer'
 siet .
 Yn 't rie-jaen wier ick nolck in firddig , ljeap in witt'ene .
 De foorste dear 't gefjuecht bloed swalpe' in balck' uwt-lit'-
 t'ene .
 Ick brijck , to-buwcke' in scheyne 't Kesers hird besluwt ,
 Ja tâpe 'er moed in bloed in gaest in libben uwt .
 Dit die mijn Namme - klangg' de Wrâd ruwn - om glôrear-
 jen .
 Mar az mijn Fest , al-oon , de dead' tocht to fexcearjen .
 So tomle' ick ijn sijn tuwt , az Samson great fen moed ;
 'k Won 't fjuecht-fjild to mijn græf , in fjuecht-winst trogh
 mijn bloed .

œ y t.

Op

Op 't Hoars-hoffjen fen

F I E F F E R

S I B I L L A F E N J O N G S T A L.

SO ljeapt to Hðarf' Låns jieff're puwck **SIBILLA**,
So preall't S'e ijnn' seal, dy Rieds Heerlijcke spruwt,
So gloarre-glanzgjet S'e ond're tuwz'nen uwt,
Az eer'n yn *Turnus* f'juecht-buwn' blonck *Camilla*.

So twingt S'e it hoev', lofs, rjuechts; den op in trðay',
Den op in rin; Den op in jey, az fleande:
Naet oorz allijck in Haeze-wijnhuwn', geande
Om leck're bout' t'eyn-mijnen to sijn prðay.

Den tockleteamm't S'e oer beck, mey ljeapp'e op ljeppjen,
Streeg, rjuecht oer eyn'; Den det S'e im stðack-stil stean,
Hann' bakjende d'e Hðarshalz'; Den lit S'e im gean
Tripp'-tred opp' staep', omme' amme weer to reappjen.

Den lied't S'e im ruwn, in ringet ringe' oon ring';
Den tel; Den læft; Den schean; den rjuecht; ney 't teamjen
Fen socken hånn', dy 't hijnzer wit to preamjen;
Den spðarret S' dat 't Hðarz f'juecht oer wringe' in kling'

Mar nint're stuwn, mey stjoer gelæt oer grimmme,
Az d'e åd *Camill'*, dy Fryg' ney Fryg' laey døl,
In lðacke' allijck in Wrigge' uwt *Pluwtôs* hól,
To dat S'e uwt-blet, fen *Aruns* pijll' trogflijmme.

Dizz' het nin nea, nin dey-dolck' kin her Heyn.
O! waa S'e oon-gloerret stirt, az salm forwonne.
Knielje' *Aruns*, jouw't: dijn boey-tried iz folsponne,
Ljuentje' om behåd', dijn frydomm' rint red t'eyn'.

T O - H Æ C K E.

aef Oonhinghſle oon't foor' geande.

AL teammet *Nymph Jongſtal* 't woast team'-
werz' wijld' Hoarz,
In 't hippet, in trippet, in trapet, naet oorz
OEf 't donſſet : jiett' gonzet in bonzet in krie't
De *Famme* her namme uwtt'e amme, in hiet
Hier himmel, nolck, nommel in noattig in njoet,
Dat greathanz'e in koatter her demmenheyt groet.
Mar jiette', δ! fier boppe' oor' Ijue, till't her mijna
pin,
Mijn herts tins, mijn ijnborſt, mijn Lieroms tin-
tin,
Om 't æb'le swiet ſjong-fersſe' oon **G A E B B' M A** for-
eerd,
Dat my eack her gaest-gauw' goll' kunſt-glanz' gled
leert,
Doz winsckje' ick her wolfearts tier-scyn' ney be-
jeart'.

E T N.

Op't

Schijd-schrieuw-aempt.

33

Op 't oonfirdigjen fen Frieslânz

S C H Y D - S C H R I E U W - A E M P T ,

fen S. A. GABEMA.

Oon HINDRICK RINTSES.

W A ea ontfinzen het goe gâve
In litse rðastgje, in bruwckte naet,
Ontanck fuwl jinn' mijld Jouw-Heer' staet't :
Hy libbet ruwg in onbeschave,
Yn spijtte in huyn' njuenck' dy 't 'im joe
To salm-nutte, in for ore Ijoe.

't Wier eren so. Oorz si'l nu wezze.
O Rintses, frjuene, ick lieuw're it so.
Nu Gabema iz komne to
't Friesch Schijd-schrieuw-aempte; Y kinne 't lezze
Yn 't leaf fen Ljeauwerd, dat jon hân
Uwz to-druwckte, az in orckel-pân.

'k Loyts' rjuechte ford sijn pin wrâds jieren
Trogweydjen; ja fen teamm' to teamm'
All' het uwtminde op Friesche beamm'
Krânz-frisseljen jearm' lib-wirdde hyeren
Mey grouwne frissel-snoer', dat steart
Nog wijlet for d'heel' Wrâd fordeart.

Mijn Kinst-Faem lijcket klear uwltitt'ne
Ynn' wille, ðatse az grien forjong't,
Dy toeteljoerckjende aldoz sjongt:
Bazuñ' dear kinft-teall! wol trog-witt'ne!
O! njueggen Sijf're glôarje lûwd!
Heag' leer'nge glanz'-stoyt' nôard in suwd.

Schijd-schrieuw-aempt.

Gau Gab'ma (dy Athenen kritset
 Tn Frieslân; ja het libbje kin
 Trog sijn trog. Neet're schij d'niss' pin;
Dear to hy uwre in stuwne oonbitset
 Sijn gaeft'ge Gaeft) dy folget Pier.
 (Foy! twissche twyn iz 't naet in sier',)

Hy schil sijn holle trogge Siyrren
 Op-stecke. Dy wol-sbreckenbeyd
 Glanz-gloarjende ijn sijn boeckstôay' weyd't.
Dear stôant witsjochime op stjuwgge spijrren.
 Goadzill'gheyt' till't er holle om heag.
 't Schien' wircks striell' prealt ijnn' Ney-siets eag.

O! het kijtsje ick, to Frieslânz gloarje,
 't Fry fjuchtgjen sen Lânz twinglandy',
 Fen Noare in Noardsche Wriggery,
 Yn gouwne lett're yen wiere extoarje
 To miette. 'k Lez rju rjuechts set-ker
 (Jinne' onrjuechts died) ijnn' Rjuecht're War.

Dear Rjuechts muull' rjuecht, for rjuecht, fordeg'me.
 Den layst it rjuecht trog Heer'ne jeft'.
 Den gâlt weer 't rjuecht, t'onrjuecht' forkreft,
 In de âde yenfâd wirt quelck bejeg'ne.
 Den duwckt lânz frydomm' hird fordruck't,
 Dat ney reys weer fromm' halze opluwckt.

Den borst't Lânz wolfeart' droaf oon steaven.
 Den stirt 'er bloed fen tijgge Ijoe.
 Den gjealpt sât schomme oere 't druwg by djoe,
 In 't drinst' folck fijnt ynn' fisck jearm' greaven.
 Eynlinge iz 't Lan ruwn-om bedijck't,
 Wier trog 't ynn' wjealde in wolfeart' rijck't.

Frjuen' Rintses, dock beschrieuw, ijnn' wierheyd,
Langhalfje ick sen uwz Gabema.

Ick winsckje eack lock in seyne oon wa
Him seyn' hier ijn winsck 't uyt herts blierheyt.
Forjouw 't my, 'k winsck ringe uwt jon druwck,
't Beschrieuw fen Ljeauwerds holle-opluwck.

E T N.

Ney 't eag-veydjen op

H I N D R I C K R I N T J U S

eerste prieuw-drucksijfen sijn nye op-rijuechtge DRUWCKERYE.

Hoe perse my herts druwck-perse, dae Druwck-perse eer' FON-

TEYNNE,

Ontdruwkt, fijn Druwckerye in druwck-droav' lib'-stuwne' cyne.

'k Ney-gälld' fijn fill'ge siel: O, d'gloarje fenne Druwck

Iz all'e Yerdsch' druwcke' ontney'. Kijf', nu's Druwck falme' ijjan' druwck'!

't Wijlste' ick doz druwll-dod dutte oer Lourinz wol-fuwn' nutheyt'

Jouwt Hindrick de' holp-hânn' my, in luwck m' uwt dod in dutheyt'.

'k Beloayt' fijn boeckstoay'-stall', ick sjog fijn bled-print stean,

Rjuecht-rijggend'e ijn' fetsoen', gnep, himmel ijn' sijn klean,

Beslijp't, beslijp't, beknijp't ijn' proncx twang' ploay', ô puwck-cier!

Doz 'k weer, az Frieslân det, mijn moed, ijn' him, op luwck, blier.

Hier wier-lijckt SAMOS fiz. 't Schijnt klar, kloeck' CLAUD gien' gaest

Yn Rintjus huwz't. Ja loayts'! 'k sjog suwd, , noard, weste' in aeft

Sijn Druwck trog-noazjen, in uwt-kippjet for rju sonders.

Mar het gouwn' Sinn'-gloed glanz'! het Moarn-stuwn'-rea! het wonders!

Het eer' fil uwz lijs Lan, fen Lan to Lann', beschean'

Az GABB'M A great' guw gaest, ijnn' rijmme, ijnn' onrijm'm' flean

All' wijd' wrad oer fil, uwt dizz Druwck-perse' op ney' wolck'ne,

Ho Friez' ne Fjuecht-ljuc eer'n Lân-frye' eer'-preal bedolck'ne,

Ho Friez' ne wit inf pit wijck' Rom're' oef witt'ne Atheen.

Ho Friez nea moed besauw', oef stantheft' strijck' for Deen'.

Nog grijmme Noorman, dae se' (az JAPIC hofck dôldruwck'ne).

Fen PHAR'o) 't fry fiefsck' schofte' in half'-pleag los ontjuwck'ne.

Dit loaytsje ick gealp to miett! In lez ick'! for mijn eyn'

Sil 'k Schrieuw', in Druwck-Heern' droan', herts-grawn' winsckje' yv'ge seyn'.

U W T.

TREDDE DEEL.

FRIESCHE HERDER

To-eyne, in seynd oon dy Eer-wirddige C. Fonteyne.

DE frjuenschip recket oon 't forkâdjen,
Oon 't kluyngen, klomjen, oon 't forâdjen,
Wenneerse naet wirt onderhâden.

It det my seer, in 't iz my tjoe,
Frjuene', az ick jo ijn lang naet sjoe,
Doz det mijn Dicht dat ick dwaen schoe.

It mecket im to reylgien firddigh,
Ja 't blyeut in drieut ijnn' drift folhirdigh.
Ney socken Frjuen', so ljeaf, so wirddigh.

Ick lit it gean, in tjean, sijn wey,
Ick stjoer mijn Friesche Herder mey,
Ick winsch, trog herre, jo gindey.
Jæ binn' op moed, in on-beschromme,
Om wezzen ijn jon huwz wol-komme,
Oorz naerne, om, dat jæ sen my komme.

Jæ witte dat jon frjuen'lijckheyd,
Jon ypen' hert, jon ruwnlijckheyd,
Rjuecht, rjuencke my, hert gruwnlijck leyt.
Doz, herckje' it sjongen sen myn Ade,
Y mogge' it wey wye' oef behâde,
Ick jou it oer yn jon bewâde:
In schiedt my de' onfortjienne eer,
Dat Y't, meyniue lezze', ick bejear
Seyn' my, sen jôn Dicht, hette weer.

Friesche

FRIESCHE HERDERS

Njue onbuwne in mey Christo to wezzen,

Phyliп. 1. vers 23.

YEn Friesch Herder, to sijn jierren,
 Dy sijn djier ruwn om him seag,
 Siet oppe' holle fenne wiere,
 In oer-woeg, opp' sinne-weag,
 Ho elck djier 't grien' gerz yn-slicke,
 Meye tuwt in eag ney' gruwn,
 Buwtte tins wae 't kruwd beschicke,
 In fen waem 't fjoer wirde juwn'.

Oorз, petearre 'er, iz 't mey' Minsche,
 Dy, omme' hymmel oon to fjean,
 Muwlle' in eag op till't, om winsche
 In bejar, fen dear, t'ontfean.
 Dy kirtte' yerd-seyn' ter-jild achter
 Op it stijckel-smolle paed,
 Wolcke' oon luwcket, guw't in wachtet,
 d'Oorde to-komst' fen uwz Haed.

Dear mey seag sijn eag ney boppe,
 't Ynborst teag, ja fleag, om heag,
 In sijn Gaest begoe to roppen
 Uwt herts gruwne', uwt siel'-fjoers leag.

P S A L M C X X X V I I .

1.

- B**In az't folck Goads, dat, oone' Euphraet-ig finzen
 1. Yn Bâbel siet, in gâlde', ijn swier betinsen,
 Om Zions berg', dy woest lacy, wijld in bleat.
 2. Herre' Herp'-spil hinge' oon Wijlge-beamt', lânz' fleet,
 3. Dy trog gjelp-trien-eag-wiet wugs, az heer' terge
 't Twing-Folck, in scheetsch blier Zion-sang oef-ferge.

2.

4. Ho! (kât'ne weer Goads Tjieners) Schoen' wy sjonge
 Klear Himmel-luwd, ijn freamd lânz fuwl bedonge?
 5. O't iz on-muwlc k! Mar az ick dy forjit
 Jerusalem mijn heagste wille' in wit,
 So môt him salm, mijn rjuechter hân, for jitte.
 6. Mijn tong' môt fest, oon' muwllie bopperit' sitte.

3.

7. O tins', uwz God, oon Edoms berns hôlsck' droazheyd!
 Yn Salems Dey balcke' herre' oerjuwne boosheyd,
 Breck', baern', schoer', scheyn', litt' stoack op stien naet stean.
 Datme' ijnn gruwn' mey bleat in neaken sjean.
 8. O Bâbels bern! dy me' eack woost wirdden sjean fil,
 (So me' immen det, al folle', yen ney beschean schil)

4.

- O Bâbels bern! lock-filling môt hy wezze,
 Dy dy trog' wreack' ijn't pleagien schil op-lezze
 Dijn mis-diede' ecrn', oon uwz, so wreed, begin.
 9. Wol-filling, dy dijn suwg'-bern oon' Rotz-stien',
 Oon' Klippe klopp't, omme' holle' in ljea to brecken,
 Om so uwz uwnck, snaed, please' in leed to wreken.

Yn-goe God! ho liz ick buwne,
 Yn dizz' wradsche Babel-kuwl,
 Schern-bobb', jerre-sæ fol suwne,
 Flesck-bejar, gaest-stanck, siel-fuwl:

Dy

Friesche Herder.

99

Dy myn Hymmel Harp'-snaer' stomje,
Datse naet trogg' wolcke giet;
Dy myn tomm' in finger klomje,
To de taest fen heyligh Liedt.
Groed in bloed mot my forwijlje,
'k Swijm, dead-doaf, trogge' helsche klang',
Az wrads huwnnen my oon bijlje:
Sjong reys op dijn Zion-sangg'.
Schoe ick sjonge ! ick stear fen rouwe.
Schoe ick sjonge! ick gal' my blyn.
God! tjog m' uwte' yerdich' freamd lanzdouwe,
Trog dyn Gaest, rjuechte' Hymmel-lyn.
Tjog m' yn 't heag Jerus'lem binne.
(O myn yvig thuwz-besit!
Eer ick dy forjit, myn sinnen,
Hert in han him salm forjit)
Och! wenneer myn siel op-litsen
Yn dy sted fen God salm'boud,
Waems salm-schient' næ wirt uwt-spritsen.
Strieten klear trog-schijnigh goud,
Pearle porten tōlf, in moerren
Fen wirddearlaest' puwck-e'el stien
Dear ynn' wille stuwn' nogge' uwre
Wirt bepeald, nogge' eyn begin.
God! wenneer, mey fill'ger tonge,
Goads Lam folge yn 't wijt wer 't giet:
Mey dyn heyl'ge in Ing'len sjonge
't Heylig, heylig, heylig Liedt?
God! om oon 't begin to reytzen,
Deade', yn my, suwne'-Edoms bern,
In 't boof' Babel-wradsch formeytsen,
Dat my trieut yn flesck-lust-schern.

Jouw' my krest om Babels teame,
 Dat forflockt' suwne'-Edoms bred,
 To forbrecken tacke' in beame,
 Om to libbjen ney jon Wet.
 O oer-lockig! O wol-sillig!
 Dy fordoarn-aerds bernkes daet,
 Schoer't fenn' suwne-tate willig,
 In de ljea to sticken staet.
 Jouw' my hymmel, bid ick jiette
 To dizz' dwaen rjuecht' fiel-njue dogg',
 Dat ick ney dit wijt mey sjiette,
 Dat ick 't yvig wijt oon tjog.

Dear ney rjuechte hy him, in wand're,
 Mey sijn djier om wiet in fjoer,
 Dy hy weyde', in weyd'-forand're,
 Trog sijn herderlijck bestjoer.

Goadsfrjuen' hie sijn djier forweyde
 Oon yen oncefearte heyde,
 Dear oppe' on-forbijt'ne gruwn,
 't Goed de folle houwe fuwn.
 Ringen siet hy dol om restjen,
 Fen sijn gongz soer wrigge' oerlestjen,
 Dear hy 't Psalm-boeck yp'ne, in song,
 Dat it jin-luwd 't luwd ney gongh.
 Doz nuwntje' er dizz' trye' opp' rijgge,
 Dy hy foorst', neye' op-flag krijgge.
 O dy so sijn restjens tijd
 Oer-bringt, wirt fenne' hol benijd'.

Dy tjiende P S A L M E.

I.

1. **W**ierom, uwz God, wierom steame' Y so fier?
Wierom oerschuwlle', ynn' tijd sen neare nead?
Och! 't godleaf' schom, fjoer-hiet, az wreade'
on-djier,
Oer-moedsch, forfolgje 't earm' from folck to dead.
d'Illindige' achijet' lijts, ja min az neat.
Litte' herre' eyne' oon-flag, herre' eyn holle' oon-grijpje,
Litte' herre' salm-tins' tboo? salm-hert' trog-knijpje.

2.

3. Want (ð fordoarne', in ijn't fordear forhird',
Dy great op-jout fen't fuwll' trog him uwt-rjuecht')
Dy godleaz' bðlt de'uwt-wircke bijze-perti',
Hy spijllet raep in schraep het rint œf fljuecht,
Hy prijſ' t helle' oon, flock yn al het' erſjocht,
Hy all't, hy måll't, hy råll't smaed, schamme, on-eere,
(O Hymmel-spijt!) by lasteret de HEERE.

3.

4. Hy steckt sijn noaz om heag, yn heag-moed dol,
Hy ondertaeft nog ondersijc kt sijn dwaen.
't Iz jamck, trieut hy sijn blauwe secken sol,
Hy schil om fromheyt naet in fijtter jaen.
Hy tinckt: Dear iz nin God yn uwz oon-slaen.
5. Sijn wey bringt smert': Jõn dwaen ontfjuecht sijn miette,
Hy bliest, dy him naet lijck't, az moude' oer striette.

4.

6. Hy kåt him salme in moed yn 't hert: Næ, næ
Forwrickje sil ick, ninter tijd œf stuwn',

Psalm 10.

- Fen bern to bern sil 'k ford geān , buwtte quæ.
 7. Sijn muwlle flockt in swart , yn 't fuwl oer-juwn'.
 Hy bijller' list , moeyte' , onrjuecht , az in huwn.
 8. Hy leag-loer't t'schuwl , on-schild'ge ljoē to deyen ,
 Sijn eag mierck't omme' earme' uwtte wrâd to feyen.

5.

9. Allijck in Lieuwe' , ynn' kuwl , oer schuwl , oon-loer't ,
 (Az hólle hunger , yn sijn termen , kryet)
 In ljeapt op 't nin-quea-tinckjend' Schiep : so gloer't ,
 Hy op d'illind'ge , dy hy 't not oerstiet.
 10. Hy duwck-buwgt , az yen dy wijld fuwgget' sjet ,
 OEf az de Lieuw' , fðr' seyd , mey deadlijck hapjen ,
 Komt hy 't earm'folck , mey'lobben , sterck fortrapjen.

6.

11. Hy seyt yn 't hert (ð beeftig bot !) hy seyt
 God forxit' sljuecht folcks' pleag' him oon to tjean.
 Hy sjocht naet ney herre' om yn yvigheyt.
 Hy draeyt sijn holle'œf , 't 's him naet wird to sjean.
 12. Stan op H E E R' God , litt' dit naet langer schean ,
 Litt' langer naet , jõn hân ynn' boef'me sitte ,
 Steck se'uwt , H E E R' , wol d'illind'ge naet forjitte.

7.

13. Wierom last'ret dy godleaz' fuwl-tuwt God?
 Sizzende : Y sijkje naet ney het dy det.
 14. Y sjea lijck'wol djiep trog sijn tjock herts slot ,
 Y schoag je' oon wa't hy , trog fortriet , forpleit :
 Op datne'e't op-jout , Jo , dy 't wreck-swiid fet ,
 Wier de' earme' him op forlit , ynn' nead in freze :
 Yho'pje' , in blieuwe' , in nead-holp' senne Weeze.

8.

15. Breck', briezje in buwts' dy godleaz' earm omtwa,
Sijkje' al herr' dwaen, ey ! gryp-knijp se' yn't gemoed.
Fijnne' Y se naet? in grypjel? wis ydwa.
Jæ stuwe' az moal, to trape fen jon foet.
16. De H E E R E iz Kening, dy uwz yvig hoed't,
In hoedje'sil. De Heyd'nen hy, to schannte,
De Wrâd uwt stiet, in drieutse' uwt al sijn lannen.

9.

17. Oljeave H E E R E ! ho goe, ho mijld, ho swiet
Habbe' y't seftmoedigh' hert sijn winsch forheard?
Y fil' him 't hert sterckje', az mey Hymmelsck wiet,
Jon eer fil mijld to-herckje' op sijn bejeart?
18. Omm' Weez', bedold yn druwck dat hy kort steart,
Rjuecht to dwaen: Dat in Minscke', ho hy moacht klicuwe,
Naet ford ferre' om meer booz-died' to bedriewen,

P S A L M álve.

1. Yen Psalme Dâvids fore oerste Sjong-maester.

I.

Ick trouwje', ick bouwje', ick hab mijn dwaen gruwndeare
(It gong, it rin, it druwck, it kieu so't vol:)
Tn God, ick stân fest op uwz ljeave H E E R E :
Ho guwchjes' to mijn siel, jyn laeyts inschrol,
OEf immen dy op God stict aet koe deare:
Flueg sizzes', suwggel-faey, berge' op, berg'dol,
Uwz sjiet-reauw' sil, dogg' deadlyck, dy besere.

2.

2. Op't wurd de died'. Want, loytse! dy godleaze
 Struop't mouwen op, mey' bleak'rende' earmen bleat,
 Fet boage' in peez', hy spanneise', elck meyfreeze,
 De boute 'er op fornijnnigd az de dead,
 In doz' er schuwelle', ontſjeande wiet nogg' weaze,
 Omſjetten fo de' op-rjuechi' naet-tinck-op-naed,
 Hy's recke', hy leyt, hy's lyv'-leaz wiermen eaze.

3.

3. Jasjcker! ja stiette' om dy fur neminten
 Fen rjuecht in way : Het het dy goe bedreaun?
 4. Mar de' H E E R E' iz jyn ſijn fillig ſte' heyl'ge Tinten,
 Sijn Throone' iz heag, jynne' Hijmmel, onbekleaun,
 Sijn eag prieuw' t minsche-berne falsche minten.
 5. Hy prieuw' de' oprjuechte', jyn' t libbens buock op-schreun',
 Mar snoeyt dy godleaze' uwt, as omijgge' inten.

4.

6. Hy schil op dy godleaze reyne litte
 Fjoer, ſwevel, ſtrijck-jearn, heyll' ijn twierre-wijz;
 Dit's't eyn-deel' foor dy godleaz, God forjitte.
 7. God iz rjuechtfirddig dat 't herre' helsche pjym'
 Hy het gerjuechtiqheyt ljeaf, mōt elck witte.
 Hy laket de' oprjuechte' oon, mey blier oonschijn,
 Jasill' jyn him's heag ſte' yvig-wol besitte.

Toalfde

Toalfde P S A L M E.

1. Ten Psalme Dâvids fore oerste Sjong-maeſter,
op de Scheminiith.

1.

2. **S**Te by, behâd', 't iz oertijd, ljeave H E E R E!
't Klien' heapſen fromme ljeue wirt lijs in tin,
De guwt klieut', deugd duwckt, fuwl hiet ſchien, ſchann' eere;
Dy trouwe' opruechte' iz, onder tuwzen nin.

2.

3. Jæ ſprecke' oorz naet az ſmoar-gledd' guwch'lerye,
Elck flaey't ſijn frjuene', elck ſchild'ret wijt iijn ſwart,
Mey' gledde tong', ſchien praet, plomſtrijckerye,
Jæ kâtje mey in duwbbel-duwbeld hert.

3.

4. Uwz God ſchil, wiſ, ceſ-fnye', uwt muwle' In wangen;
d'Oer-goune lipp', 't oer-huynnigd' galle-fel:
God wol uwt-tjean, mey gleone ſchrocy-nijp-tange,
Dy great-op jaende tong' njuencke him rebel.

4.

5. Dy oer-juwn' quea hel-huwnen bijlje' in râlje,
Uwz tong' jout de' oerhân uwz, jild, oon-fjean, ſteat,
Uwz lippen binne' uwz eyn: wy kinnet ſtâlje:
Wa's maeſter oer uwz? nimmen, nimmen neat.

5.

6. Mar hertſe' het God ſeyt: Om 't illindig' lyen;
Fenne' carme' onrjuecht-ferwoeste neaddrift-leaz',
Wol ick op-ſtean: Ick ick ſchilſe' hoedje' in frye
Fenne herre dy-fe' oon-blizee' cangſt' ſpijt in freez'.

O

Dy

- E M I A 6. 9. d'lied T
7. Dy wirsten dy God eernet , ijn sijn spreken ;
 Dy binne molck , rjuecht , inckel , lott're , klear ;
 Az't fulver dat ijnnē' uwn' leyt gleon to blæcken
 Dat fânreyz' smelt' t , in schom-schien wirt aldear .

8. Y , ljeave H E E R E ' , Y fille-ze bewearje
 Fen't fuwll' wrad-schomm' , dat jon folck leagen leyt ;
 Het hoeder somme' , uwz hoeder lijck , bejearje ?
 O wiſſe hoede ! uwz haed ijn yvigheyt .

9. Dy boozie binne' op 't moed , in ruwn om troje ,
 Jæ boeskje gear , ho ! 't rint rom ney bejear ,
 Wenneer-ſe 't schom dear snoodste schodden schoje
 Op 't kessen fen lânz heagste steat , ijn eer .

W Ol to rjuechte sey dy rijcke ,
 Wijze Keningh , sonder lijcke ,
 Dat'er ond're Sinn' naet schijd'
 OEf 't wier berd ynne' ade tjd ,
 In 't schoe neymels weer so komme .
 Al tyd rint de Wrâd it kromme
 Dwarll' paed . Rjuecht sint Jan uwz seyt ,
 Dat de wrad ynn' duwckle leyt .
O de Wrâd iz gled om-keere
 Tnne' fuwll' ongerjuechtigheyt .
 Jane' uwz Lan weer , ljeave Heere ,
 d'Aad' , ruwn' rjuechte fljuechtigheyt .
 Dat wy all' uwz dwaen in litten
 Hannelje' , yn in from mey-witten ,
 Neyc' ad Dávids herpe , in 't Liet
 Dat in leaf twa fiere stiet .

Tjog

Tjog mijn hert op, stjoer' mijn tonge,
Dat ick 't fruchtber ney mey sjonge,

Jou my dear to gaest in kreft,
Koyts' mijn hird hert, gaestlijck seft;
Dat mijn wirdden, wirck in diede,
Fen elckoarme naet forschiede,
Dat mijn muwille fen mijn hert
Naet on-wird beleagen wirt.

Fijftiende P S A L M E.

Yen Psalme Dâvids.

I.

WA iz dat yvig wol bescherd,
Heag st' silihg' onforgoncklycke' eere,
't Swiet om-gong yn jon Tint; wa wirt
Om wenjen op jon berge' uwt-kerd,
Jon heyl'ge berge' ô ljeave H E E R E?

2.

Dy from, yenfadigh, rjuecht in sljuecht,
Yn dwaen in lit, gerjuechtheyt wircket:
Dy nea uwt hert nog muwille' omtsjuecht
Aet of it seyt ruwn, inckel, rjuecht,
Dy naeck'ne wierheyt datme 't mercket.

3.

Dy næ sijn mey-maet, æfter reg,
Trog laebjen eer' onistelt in quea det,

O 2

Dy

Dy nim smaed-wirddens fuwlle ræg,
Az Spinne', uwt-wircket, neystens plæg
Forgreatjend' namme scheynjend' schea det.

4.

4. In-waems eag dy forsmijt' ne quea
Boosdieder wirt on-wirdigh lecke,
Mar eere' oondien, yn gaest in ljea,
Dy de' H E E R E' oonfjocht: het (schieneynschea)
Hy swert, wol lyck wol't lauw' naet brecke.

5.

5. Dy naet bijt-woeck ret mey sijn jild,
Nog schinck nimt jin de' onschilde'ge lyer:
O dy so det, God iz sijn schild,
God iz sijn treast, sijn Hijmmel-bild,
Gods yvig bly sijn yvig blyer.

Wenneer uwz 't uwnck, op 't gjealpt' oerstjopt,
Ja d'hele wrâd uwz fijinne' iz,
Den iz 't faeck neyft' dat God uwz holpt,
In fierst, az 't neyst' ijn schijn iz.

O! dy gouwne Herp' môt doerje
Yn fill'g sjongen. Hy môt noerje,
Hy môt nuyntje' oon' wrâdz uwt-eyn',
Yn Goads Tjercke, fier in heyn.
Ja, muwlck, az dizz' wrâdz stuwne uwt iz,
David's herpe' of guwne Luwtte iz
Jiette' al lof-luwd, dreun in draey'
For' blye-yvig-sjongend' raey':

't Lijcker

't Lijcket korts oon 't Liet dat folget,
Dearme 't yvig swiet uwt swolget
Az me 't op-teyn' sjongt. Dy droon'
Riert uwz 't hert. Ick sjong ford-oon.

Segstiende P S A L M E.

Ten goune klienoot Dâvids.

1.

1. **B** Ewerre my , & God , ick trouwje' op Dy ,
Ick gruwijnje' op jo , moed , tinsen , hert in sinnen .
2. O , sjongt mijn siel , Y binne Heer oer my ;
Dogg' mijn goe dwaen kinne' Y nin baet trog winne ,
3. Mar d'heyly'ge Ljue , oppe' yerd' , jon ljeave uwt-lezzen' ,
Wier by mijn tier , wille' in formeysts môt wezze .

2.

4. O ! smerte' in wee , oer jerm' waems gruwle dwaen
(: 't Spoar bjuester' sin môt pleage' oer pleag' bestiete :)
Moard Ater -jefte' oon fuwlle' OEfgoden jaen' .
'k Schil dat Wierms effer - bloed - wiet naet uwt - jiette .
My girzmet , ho s' op - snolckje de' OEf - goads kreamen ,
Herr' nammen ick onwirddig' om to neammen .

3.

5. Oljeave H E E R E ! & oermijlde' yn - goe God !
Mijn eyn - deel erv' , mijns kroes swiet - libb'ne drippen
Binne Y ; eack onderhâder fen mijn lot .
6. 't Schied - miett' - tou koe naet ljeaflijckers oer - glippe ,
Az mijn wirdd' Deel . O eyn - deel heag fen wirdden !
In schien eyve' (& lock oer lock !) iz mijnu' wirden .

O 3

Ick

4.

7. Ick lof-sjong de' HEERE', ick lof-sjong' yer in let,
God, dy my goe riejout, yn dwaen in litten:
Salm yn mijn sliep, yn 't droagien op mijn bed,
Drieuw'tynborst my to sill'ge leere' in witten.
8. 'k Wol, on-ophâdlijck, op mijn goe God mickje,
Hy laet, mey eyn hân, my; ho soe 'k forwrickje.

5.

9. Loyt's, loyts' mijn siel, hert muw'le' ho bly ho bly!
Mijn eer' gloreret, 't flesck sil sijcker restje:
10. 't Græf sil naet eyneleaz finzen hâdde my,
Mijn flesck sil 't yvig' rottjen naet oer-lestg'je.
't Forgean fille' Y, wis, fen jon Hey!'ge werre,
Hy schil, ya't græfs kâd tjuester naet fordearre.

6.

11. Y sille dy blye', oer-blye', hymmel-wey,
't Rjuecht' libbens paed, rjuecht lanz, my liede' in stjoere.
Freugd', dy ear heard', nog tonge' uwt-sprecke ney,
Is by jon eansichte' yvig, buwte eyn-oere,
Jôn rjuechterhân, to ljeaflijck heyt on-buwne,
Jouwt swiet op swiet, uwt de' yvig-swiete' ongruwne.

O! dy yv'ge treast! dy wille,
Kin mijn hert neye' Hymmel tille,
Dat môt wis bopp' wolcke' oon gean,
Ljeave' Heere'! uwz grote lean,
Dy 't beleave' uwz to beroppen
To dat fillig' silschip boppe,
In to 't Mient'schip dat de wrad
Sljuechts for 't paed ney huwz to hadt.

Drieuwe

Friesche Herder.

III

Drieuwe' uwz hert, oon-moedige' uwz sinnen,
Omm' wrads OEf-goad-dwaen t' oer-winnen,
Dat neye' yv'ge sfjonck-poell' laet:
Dat w' oon-grijzje' t' gruwle paed.
Dat w', yn 't yndeel', bidde' in weytse,
In jôn Namme', & Heer, great meytse,
Lauwje' in prijzje' uwt herts gruwn'-kuwl:
Wenje' in libbje' yn jo oerschuwel,
In so 't yvig-wol bejearje,
Om 't dat wy 't uwz forsyck'rearje,
Dat it uwz, ney' tyd in stewn',
Wirt, om Christi wirdde, juwn'.

WEEROON, weeroon, to myn sinnen,
Het ick bin, fen buwtte' in binne,
Môt it goe-dwaen, fen uwz Heer,
Sjonge', in sjonge', in sjonge' al weer.
d'Achtste *Psalme* het nin gruwne
Fen all't goe fen God uwz juwne
Ynn' wratz bouwe', O swiete toon'!
d'Achtste *Psalme* mot 'er oon.

P S A L M E ácht.

I.
Ten *Psalme* Dâvids foor de oerste Sjongh-
maester op dy Gitthith.

I.

2. **O** HEER', uwz Heer, ho Heerlijck, ho trogloftig,
Great-diedig iz jôn Namme'; O ho rom-roftig,
d'Yerde' oer in oer; jôn ontjoene' oons'jean spraet!
Nia seame kin't, fen Wrâd nog Hijmm'len, naest.

Berns

3. Berns muwlkjes, lijtse bern, ja bern dy suwgje;
 Goads lof in kreft so gruwnig-buwnig tjuwgje,
 Jin fijnne tuwt, waems God-forjitten kât,
 (Jin't wræck-swoln' hert) 't Goads-lasterjen ijn hâdt.

4. Az ick, mey eag om heag, jôn hijmm'l oon-schoogje,
 Dy wond're boog', dear booge' oer booge' ijn boogje,
 Jôn fing're wirck: dear Moanne' in Stürte ijn giet,
 In trog jon stjoere', uwz jier-gongs stuwnec-miett:

5. Het's (tinckje) ick den) dy naetig earme minsche
 Dat y so gruwn'-djiep him, to goe, betinse.
 Het's Adams bern; het, het's dogg' minsche Soon,
 Dat Y him sijckje', in sijn saeck so nimme' oon.

6. Y habb' him lijts, lijts min az de' Ing'len macke,
 Mar heachlijck de' holle' om eer-kransge in om-tacke?
 7. Y jaene' him 't heersckjen oer jon han-wirck, 't giet
 Him so dat onder foet him all' Djier stiet.

8. Njuet djier, lijts, great, Schiep, Ogsen ijanne weyde,
 't Wijld' fen't Wâd, berg, bosck, wijldernisse' in heyde;
 9. 't Fleand' Fuwgelt dat trog loft in himmel wjuckt
 Ja't Fisck dat djiep ijn sat in swiet wiet duwckt.

10. O H E E R E' uwz Heer, ho heerlijck ho trogloftig,
 Great-diedig iz jôn Namme? O ho rom-roftig
 d'Yerd' oer in oer jon ontsjoene' oonsjean spract,
 It wit fen boerde', eyne', ig nog miete naet.

Dy d'eere bellet fen 't Ste-huws,
 In kroditse', ijn triomphe, t'huws,
 Ins'wolmt, az wetter-borlle', ijn moed,
 Dy 's proucke' az mey in Podde-boed.

HEER

HEER', dy kreftig in forfjochtig,
Hiettne, Wiette, Druwgh in ljochtig,
Mecke' het; in hâdt jiette yn stjoer,
Fen cre'toere to cre'toer'.
Heer, dy uwz, yn Christ, betocht het,
Weer-helle', in to rjuechte brocht het,
Boppa' uwz eerste schepsel-steat,
Dy yn Adem ging to neat.
Jou uwz dat wy gruwnig kinne
Het wy wierne' in nu weer binne
Dat jon kreft in goedigheyt
Yvig wirt, fen uwz forbreyd'.

NU, mijn siel, het met dy jiette?
Goads on-gruwne See fol swiette.
't Hondert-seggs-in-fjiertig sl Liet
My Goads mijld bestjoer oon-biedt.

PSALME CXLVI.

I.

1. **T**O, to, nu mijn siel, ontjou dy,
Firdde dy, weyt², wezz' naet loom;
To mijn binne-borst; (trieut rouw'dy?
Walje' op az in gjealpe stroom:)
Lof-sjong, lof-sjong yer in let,
d'HEERE t'eere, wol in bet.

2.

2. 'k Mdt, ick fil, ick wol ontweytsje,
So lang az ick libben fiel,

P

In

In uwz H E E R E God great meytsje,
 Mey hert , muwlle sijn in siel.
 'k Sil mijn God , so lang ick bin ,
 Lof-Psalm'-sjonge' al het ick kin.

3.

3. Bouwje' oef trouwje' op Wrâdsche Princen ;
 Nogge' op holp-leaz' minsche bern.
 4. Herre Gaest blieft uwt , foor tinsen ;
 Jæ wirdde' yerd'. Den giet forlern
 Ried , died' , kreft , list , woel , wirck , dwaen ,
 Pochjen , snorckjen , great opjaen.

4.

5. O wol-sillig , s'an-reys sillig ,
 Dy God Jâpicx stjuwg't ynn' lest.
 Trouwé God , dy firdigh , willig ,
 Holp seynt to sijn lheavers best.
 Wa dy goe God trouw't in toast ,
 Krigget wis , het him behoost.

5.

6. Dy God , dy da Hijmmel mecke ,
 d'Yerds bouw festge' , oon-fet in quick't ,
 Dy da See dear ruwn-om recke
 Mey't jinge' er yn djoeyt in hickt.
 Dy trouw' hâdt , trouw-salme blicuwt ,
 Ja yn yv'ge trouw' beklieuw't.

6.

7. Dy trouw' God , dy de' earm' fordruwcke
 Rjuechtget , oere' oer-lest , ynn' nea.
 God , dy de' honger-hôlle buwcken
 Jout , ynn' djoerte' in komm're , brea.

Dy

Dy de finz'ne', yn boey in bân,
Los-ontfijtt'ret, foet in bân.

7.

8. d'HEER' jout ljeacht. Hy yp'ne de eagen
Dy, stoack blijn, nea Sinne' oon-blonck,
Dat se', az sjande Minsche seagen.
d'HEER E' holpt lame ljeue to schonck.
d'HEER ljeaft, sjickt, treast, stoert, det goed,
't Fromme' ynfâde' op-rjuecht gemoed.

8.

9. d'HEER E' hoed't, d'HEER' nimt djiep to herte,
Dy naerns' wol-komm' freamde ljeue.
Weeze' in Weduw', droaf ynn' smerte,
Hâdt hy steande', uwt inck'le njue.
Mar dy booze', yn herre' on-paed,
Dy fordijlget hy to naett'.

9.

10. d'HEER E' dy heerschjet, d'HEER' rejerret,
Iz, in wier, in blieuwt ford-oon.
God, dy Isr'el hoed't in werret,
Rjuechter yvig op sijn Troon.
Sion, ô, jon God, jon HEER',
Het nin eyn'. LOF-SJONG HIM EER'.
A M E N.

SChienheyf salme', ô dy uwz binzge,
Yenig Goads Soon, God in Minsche
Dy uwz (hol in Dyvels proy!)
Klinze', in schiep neamt fen jon koy'.

O uwz to-flecht', slot in borge,
 Het in nauwe' oer-nauwe forge
 Het yen næ-to-litsene' eag
 Slacht Jon goehey't, fen om-heag,
 (: Buwtte poazjen, schoftjen, resten:
 Oer jearm dy yn nead in lesten
 Sjuchtje', oef om in buwck fol brea,
 Luwckje' in trienje' yn hongers nea,
 OEf, dy, t'onrjuecht', finzen sitte,
 OEf, dy freamd, nin wenje witte,
 OEf dy Wedu oef dy Weez',
 Dy yn ængste sit in freez',
 OEf het pleag' dat immen druwicket.
 Dy sljuechts onder jon wjueck duwcket
 Iz, al ging de wrad to neat',
 Yn yen yvig-sijck're steat.
 O dy dit to rjuecht' betracht'get,
 In nin Wrâdz, mar jon hilde' achtjet!
 O, wa dat it wezze mey,
 Lit de Wrâd, in gong dizz' wey.
 Mar, ô gruwle fuwl fen gruwne !
 Al uwz salm-diede' iz fol suwne,
 't Stjonkt for God. O ljeave Heer !
 Dâvids ljuentjen bruwck ick weer,
 'k Wol for io ynne yeske lizze,
 In dizz' Dâvids bea ney-sizze,
 Heer ontsteck mijn hert in tong',
 Dat ick 't rjuecht-boetsfirdig sjong.

Dy hondert trytigste P S A L M E.

1.

Yen liet Hamaaloth.

1.

Uwt gruwen'leaf' djieppe kolcken,
 Dear eang'st till't't hyer oereyn,
 Dear schrick, mey tuwzen dolcken,
 Grijm-grouw'let fier in heyn,
 Mey swyne-molne-stien'en
 Belestge', O HEE R', mey eag,
 Mey hert, mey herte-trienen,
 Graey ick to dy om heag.

2.

2. Mijn luwd lit to dy klieuwe,
 Hertse' HEER E God mijn rop,
 Litt' loft in wolck' trog-driewe
 Mijn herts-gruwen' kiermen op.
 O lette', uwt djiep mey-lijen,
 Mey mijld ontletsen ear,
 Op 't uwtjen fen mijn lyen:
 Och! heelje mijn siel-seer.

3.

3. HEER' woene' Yernste bruwcke
 Uwz grouw'len trog to sjean,
 Jon wreck-swird dear op luwcke,
 O God! wa schoe bestean?

4. Mar by dy wirt forjuwne,
 Op datme², yn berne tocht,
 Dy freazi-ljeaſt, schuw fen ſuwne,
 Waems eag trog't tjuester ſjogt.

4.

5. Ick wachtje' uwz ljeave HEERE,
 Mijn ſiel dy toavet him,
 Op ſijn wird, in ſijn leere,
 Dear fet mijn hoop ſijn klim:
 6. Mijn ſiel, HEER', toaſt in wachtet
 DY, dearfē om treaſt to ſluecht,
 Meer az dy weytſer achtet,
 In gljoer't ney moarntijsd ſluecht.

5.

7. Hoopje' op God Isra'lieten,
 Sijn gunſt² iz eyn'leas great,
 Hy, ſwiet boppe' alle ſwieten,
 Tjocht, dy him trouw't, uwt nead.
 8. Hy ſchil ſijn Iſr'el frye,
 Hy ſchil ſijn folck uwt-tjean,
 Uwt eangſte krjues in lyen;
 Alle' ondiede' eack ferjean.

Op jon mijldheyt, jon genade
 Ljeave God, for jonge en âde
 Alle moarnen ny (:t giet fest:)
 Dear op liz ick my to rest.

Nacht-rest-bejerte,

OE F

J U W N - B E D E .

(It klinget op 't Saphische.)

NU iz de dey forronn' mey uwre' in stuwnē,
 Oermits de Sinn' dol-duwck't, ynn' wetters gruwne.
 Meyt' uwz nu slied (sen God, om restjen, juwne)
 Deys lest onbuwne.

Komm', swiete slied uwz eagen firddig binne,
 Dat swierlijck Droagjen naet onftjoerge' uwz sinne',
 Dat sorgge' in ængste' uwz rest-njne naet oer-rinne
 Nogg' free forwinne.

Komm' swiete slied. Maer wezze' uwz feste borge,
 Dat nin Nacht-grijmme' uwz fettet bye lorge,
 Dat wy naet reytsje' ijnn' Fijnne wæſe' in forge,
 Hadd' wachte' in forge.

Mar y, boppe al, Tjercke'-Hæd, jön Weyters seyne,
 Woll-sill'ige Ing'len, dat's all' on-rie weyne,
 Dat jon Schiep jo, fenne' Hol, naet wirdde' onteyne
 Onschæk' œf scheyne.

Az den trogg' slied forquicke (jeave H E E R E)
 Wy firdig, moarn-yer t'uwz berop weer-keere,
 Holp' dat uwz dwaen in littin, to jon eere,
 Wol wirt rejear.

Goadffjuen?

Goadsfrjuen' ryſt oer-eyn , in ſliet
Op , mey dat de Sinne' op-giet.

M O A R N - L I E T .

In ſjongt oppe Wijſe. Si tanto gratiosa.

1.

O Glanz' , mey ſalm-glanz' glanzge !
O ljeacht , uwt ljeacht bern' , buvette a tijdz beginne !
Dy ſalm dy Sinne' om-kransge
Mey glanze' , ô treaſt-ljeacht ! ô gerjuechtheyt Sinne !
't Nacht-tjuester ſjuecht ;
For 't Moarn'-rjea-ljeucht ;
Litte' eack alſo dy grijmm'le
Dy ſwartie' on-gruwne ,
Fen uwt fordoarn-aerds ſuwan'
For jo forſwijmm'le.

2.

Holpje' uwz , ney' glanz' jons wetten ,
Eag , hannen , hert , fiel , gaest in ſinnen draeyen .
Lit' jon djoer bloed uwz bette ,
Jon Himmelsch' ſtilig wijt klead uwz oer-klaeye .
Meytſe' uwz bejaen' ,
Dat w' alle' uwz dwaen
In littien ney jon leere ,
Az ljeachts bern , ſijoere ,
Az ny'-weer-bern , Cre'tu're' ,
O ljeave H E E R E .
Repite . Och ! fen dizze' oere
Jon Gaest uwz hert oon-fjoere
To jon eere . A M E N .

't Eerf

Erst dat God joe, joe me' him weer,
Ynne' âd' wets tijd. Ick bejear'
Eack de' eerste' opgong fenn' deys klearjen
God, mey Dâvids tanck-luwd t'eerjen.

Dy hondert-tredde P S A L M E.

Ten Psalme Dâvids.

I.

- L** Of-sjong, mijn siel, lof-sjong uwz ljeave H E E R E,
Ohert, ô herte-gruwn' sjong tanck in cere
Sijn heylge Namme', al het iz binne my.
Lof-sjong mijn siel, him dy dy 't swiete' oer-reyne,
Trog wolfert', goe op goe-died', seyne' op seyne',
Forjit dy nin, mat mirseljese' yn Dy.

2.

3. Hy schinst dy quijt all' on-rjuecht' wird in diede,
Dy sen elck-oor', dijn God in dy oors, schiede,
Hy heeljet al dijn sjochte' in smertigheyt.
4. Hy het dijn libben't Græfs fordear onthelle.
Hy het dijn holle' om-kroone'. O wa schoetelle
Oer dy sijn on-gruwn' djiep' barmhertigheyt.

3.

5. Hy het mey swiet', mey djoer' oer-wirdde' goeden
Dijn muwlle proppe' in sed mecke', yn oerfloeden,
Wier trog, allijck in Eern', for ny't dijn jeugd
6. Hy iz de Heer dy eerne, dy rjuecht rjuechte
Oer 't rjuecht dat wirt, trog onrjuechts twange oerfjuechte,
O fill'ge deugd! ô wirdde hymmel-deugd!

Q

Hy

4.

7. Hy het trog Moës, sijn trouw' tjiener, litten
Sijn wurd, sijn wey, sijn wetten dwaen to witten
Oon Israël, sijn folck, fen team' to team'.
8. Hy iz barmhertig, frjuenlijck, fest, goe-diedig,
Hy iz to toarn' loom, traeg in lang-beriedig,
Hy iz salm-mijldheysts-steez-oon-fruchtb're-Beam'.

5.

9. In grijpt hy twist, dy schil naet oer-lang doerje,
Sijn frjuenlijck hert kin toarn' naet lang beroerje,
Want hy naet lang dy hietten yn hem fet.
10. Hy sil, mey uwz, ney suwn'-wirdy', naet hannelje
Nogg' ney 't wy onrjuecht, krom in oef-weysch wannelje
Sil hy uwz naet forjildje' al t'onberet.

6.

11. Want, o so heag az Hymmels ruwne' oer-ruwne
Draeyt boppe de' yerd', weyn't boppe wetters gruwne,
So heag forheag't hy sijn goetierlijckheyd,
12. Oer dy him freezj'e. O so fier Sinne' op-klieuwen
Yn 't east fen 't west scheelt, het hy, yn 't fordriewen,
't Dwerz paed fen uwz kromm' miz-gong uwz ontleyd.

7.

13. Ho djiep eack aerne' in bern'-mijld-ljeavend' Ader
Eyn bern to herte giet, uwz Al-behader
Tjocht eynleaz meer, sijn Freezers djiep to hert'.
14. Hy wit, hy wit het meytself-wirck wy binne,
Moude', yessche', yerd, stof, sâñ dat licht stuwt dear hinne,
In liemen fet dat ringen britsen wirt.

Allijck

8.

15. Allijck it gerz so binne' uwz Minsche deagen,
 Allijck it bloey-blomm' stheart trog twierre-fleagen,
 Allijck, blomm'-kirt, ford-fleande', iz Minsche tijd.
 16. Komt mar oer him stjoer' on-waers grijmme stribbjen,
 Dy bliest, az kersse, uwt, jeugds tjoer, glanzjen, libbjen,
 So dat sijn pleats him, ja sijn tins, wirt quijt.

9.

17. Mar God schil sijn goetierlijck eag-weyl' weynje,
 Oer dy him freezje', in dat schil nummer eynje.
 Oer in oon berns-bern sijn gerjuechtigheyt.
 18. Jerm' dy sen herten sijn forbawn' bewearje,
 In sijn befelne' oer-koye' in rjuecht besearje,
 Om so to dwaen az hy uwz dear yn seyt.

10.

19. God het sijn Troon ynne' Himmel heag befestige,
 In al het iz wirt trog sijn leest belestige,
 't Heele'-Al buwgt for sijn Rijcx ontsjogb're roe.
 20. Lof-sjong God, Ing'len helden great yn kreften,
 Dy steez-oon, oon sijn ker tjiensl-firdig jeften,
 Om to rjuechtjen't wird dat hy æ joe.

II.

21. Lof-sjong God al sijn heyr-krefst great on-miett'ne,
 Lof-sjong God, dy æ tjienners Goads rjuecht hieett'ne,
 Dy libbje, dwaene' in eernje ney sijn wil.
 22. Lof-sjong God, al sijn wircken great in wond're,
 Yn sijn on-eyn'-great hersch-pleats: Mar ynsond're
 Mijn siel, Lof-sjong God, swy dy dogg' naet stil.

Gaestig' Gabb'ma dy dit sjongen
Gfen mijn Goadsfrjuens friesche tonge
 Eeg'ne wirt, oonfird'ge it hoasck.
 So de lest' fen mijn sill'gboasck
 My naet dol-treaw' in hird druwcke,
 Ick schoe de' holle bet op-luwcke
 Mar nu 't iz so 't iz, mijn Frjuen'
 Broare' in Stalcke wirt it suwn

Fen sijn tjiener

G. J A P I X.

Dy fjouwer-in-tachtigste P S A L M E.

1. *Foor dy oerste Sjong-maester, op de Gitthith:
 Ten Psalin foor dy bern Corah.*

I.

2. **H**O ljeaflijck, blier, ho swiet, ho njue,
 Jon wenjen binne' oon' fromme ljue,
 O kreften Heer! oer-heer der Heeren.
 3. Mijn siel dy smachtget, trog bejeart',
 Neye' uwre, stuwnre, tijd in bert,
 Om ney jon huwz, in tjiensf, to keeren.
 Mijn hert, mijn flesck sijckt romte' in bod,
 Om næckjen de' oer-tijd-libb'ne God.

2.

4. In swaeltje', ho lijs, in kliene Môsch,
 Fijnt aerne' yen teck, yen beam, yen bôsck,
 Dear-se'

Dear-se' aey in jong, yn't nest mey lizze.

O? ô jon Aters, kreftten Heer!

God, Kening, to-flecht, treast in eer'!

(:O, ô jon Aters, mey 'k wol fizze!:)

Wol herre dy (yn herte-gloed')

Jo prijzje', yn jon huwz, t'wijll't iz joed, *Sela!*

3.

6. Wol, wol dy minsche wol-beret,

Waems kreft, ynn' kreftten God, hecht fett'.

Wol herre waems hert troyt sijn paden.

7. Want, gean'se trog 't torr' Moer-beamt' dol,

Yn druwick, jæ fijnne wetter-fol,

Goads born-dobb', mijld wiet fol genaden,

Jæ wirdde' oer-dript, oer-dauwe', oer-reyn',

Meye' yvig' swiete hymmel-seyn'.

4.

8. Jæ rinne' al ford, fen kreft to kreft,

Fen heap to heap, (:naet sluwg nog seft:)

Om God yn Syons Tjerck', to neackjen.

9. Hertse' Heere', Okreftten-God, forhear

Uwz bea, dy lelet oon jon ear:

O *Japicx* God! litte' oer uwz bleackje

Jon frjuen'lijck eags bly-ljeaflijck sjean,

In litte' uwz bea jon ear yn-gean.

5.

10. Loystse' oon, ô God, uwzschuwlle' uwz schild,

't Smerde' eansicht', (fen jo salme' yn-hild'

Az haed, 't folcx tjuester scheel to klearjen.)

Want yen dey, yn jōn huwz, iz fier
 Yn wirde' oer, oor' weys jier op jier;
 Ick kerde' yn jon huwz't Doar bewearien,
 Foort wenjen yn godeleasheyds slot,
 Heag oon-sjoen by 't folck freamd sen God.

6.

Want, uwz God iz uwz schild, uwz Sinn',
 Hy schinst sijn folck, om naet, uwt minn',
 Gunst, oer herts tins, oer tongs bejaren.
 Hy weg'ret nin winsck-wirdig goed,
 Him, dy, mey from oprjuecht gemoed,
 Sijn paed begiet, yn deugd in eeran.
 O kreften Heer! wol fillig hy,
 Waems hope' anck'ret allinne' yn dy.

E R N.

Dy tnjueggentigste P S A L M E.

I.

Ten gebedt Mosis des Mans Goads.

I.

O HEERE', uwz God, uwz haed, uwz al-behader,
 Y binne' uwz to-flecht' west fen äder t'äder,
 Eer bergen berne wiern', ja for'y de' Yerde
 Wråds oer-great wond're-oer-wond're bouwe' uwt-fierde,
 Ja for'ze tijd wier jier-gongs rin to-seyd,
 Wierne' Y uwz God fore'yv'ge ywigheyt.

2.

3. Dy Minsche' uwt stof formeare' Y stoffschs forgruwffje.
 Y earnje': o Minsche bern keer' weer, forhuwzje.

Flueg-

Psalm 90.

127

- Flueg fljuecht de siel to God , in 't flesch to māde,
 4. Want tuwzen jier iz by jo min az de āde
 Fenn' jister' Dey , dy firddig fawn sijn eyn' ,
 OEfaz in kirt-stuwn' nacht-weytf' gauw forfleyn' ,

3.

5. Allijck in stroom' dy wey-spielt het 'er oer-gjealpt ,
 Schomje' Y se' oef. Ja lijckje' az mey Slieps-not oer-stjelpt :
 Dy Moarn-tijd fen herr' jeugd az gerz forschrealet ,
 6. d'Yer Moarn bloey-grien-bly-blomme-proncke-prealt ,
 Mar juwns iz 't oef-mjean , wijllet , steart fortort ,
 7. So holpt jon toorn-grijmm' Minsche bern eack fort.

4.

8. Y sette' uwz gruwn' -holle' onrjuechts wetter-weagen ,
 Uwz tjueft're gluwp (herts tinck-quea) for jon eagen.
 9. Uwz deagen geane' in fleane' ijn kirtte stuwn ,
 Trog jon ontstisene' hiettene' oer uwz suwne .
 Uwz jieren flea trop , ô ! so ringen druwp
 Uwz tijd ford oon az uwz yen tins ontfluwpt.

5.

10. Oongeande' uwz jieren , tsantig iz herr' miette ,
 Jin tuwzen yen nau krijt 'er tjien to jiette ,
 In 't wirst' er fen iz moyte' ængft' left in pijnne ,
 Want it wirt oef-fneyn' , 't mot az schaef fordwijnnne ,
 11. Wa kin dy kreft jons töorn-forbolg'nē hān ,
 Ney dat hy freasljick' jeldt az Heliche brān !

6.

12. Leer uwz al so uwz deagens tol-klien somme ,
 Dat wy in rjuecht wijz wijtt' ne hērt bekommē .
 23. Keer' weer uwz God , kom weer ô ljeave H E E R E !
 Ho lang , ho lang schille' Y jo fen uwz keere ?
 O ! 't rouwj' jo , 't gong jo djiep , ijn djiep , ijn 't hert ,
 De weer-moed' fen jou folcx trop-kanck're smert .

7.

- Seyngje' uwz mey 't goe , ney 't hird hērt-perſſ' benearjen
 14. Ney 't tjuester soer , kom 't Moarn-ljeachts swiet op-klearjen ,

o!

O ! 't Moarnljechcts glanze' uwz, yn jon gunst, befreed'gje,
Goertierne God : so fille wy besteed'gje
Uwz libbens tijd, fen nu cef oon uwz eyn',
Uwz herts-gruwn' lof to s'ongea for jon seyn'.

8.

15. Forbly uwz ney dy tjuester-droaf druwdx deagen,
Dear ijn wy jon håns dol-trieuw' field'ne in seagen:
O ! ney dy grijmm'-tijd dy uwz 't quea to-wrinzje
Litte' uwz nu weer jon mijldheyt goe beschinze.
16. Litt' jon wirck oon jon tjienners dey-ljeacht s'jean,
In jon uwtnimmenheyd herr' bern beschean.

9.

17. Dy ljeafflijcke H E E R E , uwz God wol uwz oer-reynje
Wol uwz mey Hijmmel-ljeaflijckhettēa seyngje,
Befestigje O bekreftigje uwz fordbringen,
Lit, oer uwz, H E E R E , uwz hann'-wirck wol-gelinge,
Ja ljeave God , uwz toflecht' , treat in schat,
Uwz hanne-wirck befestigje Y uwz dat.

E T N.

Dy trye-in-tweyntigste PSALME.

I.

Yen Psalme Dâvids.

II.

- D Y ljeave H E E R E God mijn haed mijn hoeder.
Ho kin 't my que æf quelck ? Hy 's salm' mijn njoeder.
2. Hy drieuw't , hy weydet my (: naet om forbett'ren :)
Tn fiedsom grien , lanx swiet-rin-ferssche-wett'ren.
3. Hy macket wijn siel restlijck. Uwt genaden ,
Lact'm , om sijn Namme , lanx gerjuechtheys paden.

O

3

2.

4. *Ia schien ick moest deads schaed-schril dol trog-wanderje
Schoe 't naet trog eangst' klien-moedig laefforanderje
Oermits Y binne mey my , trouwe hoede !
Jon herders-steaf , mijn treast , sloert my to goede.
5. Y deckje my myn Disch , jin 't nydig pinckjen
Mijns sijn'-eag , dy 't hert-priemjende sjocht blinckjen.*

3.

- Mey djoere salv' habbe' Y mijn holle' oer-locht'ge ,
Mijn Kroes , oer'ig , mey drippen swiet fol-focht'ge.
6. My folget naet az goe in goeheyt jiette ,
Mijn libbens gong habbe' Y mey goe trog - swiette :
In ijn Jon huwz sil ick , O ljeave H E E R E !
Ney wunsch in wad , ja yvrig bly , forkeere.*

A M E N.

P S A L M E hondert-in-toalve.

I.

1. *Aleph. W* Olhim dy ynsierne' iz bejuwne
d'HEERE' hosck t'ontsjean all' uwre' in
stuwne
Beth. Waems herts njue honk-troyt ney Goadz sizzen.
2 *Gimel. Sijn Teamm' sil great in great formeerje,*
*Daleth. Dy sil oppe' yerde' , ynglantz rejearje ,
Goads seyn' sil op jearm' ney-komst' lizze.*

2.

3. *He. Sijn huwz waegst oen yn goed in have ,*
Vau. Wirt rijck in wjealdig trog Goads gave

R

Ja

- Já sijn gerjuechtheyt stiet folhirdig :
 4. *Zain.* Ho schoe Goads treast d'oprjuechte' & misse ?
 't Ljeacht giet him opynn' t'juesternisse.
Cheth. Hy's mijld, earmhertig, trouw, rjuechtfirddig.

3.

5. *Teth.* Wol, wol dy goe man dy ontfermet ;
Iod. Mey-wirdig uwt-lient : hy beschermet
 Sijn placht-dwaen ynne war-stall' klearlijck.
 6. *Chaph.* Nin tijd schilhem fen't goe forschodde
 Yn moed forflauwje', yn uwnc fordoddje.
Lamed. Hy bleackt ynne' yv'ge huwgniss' heerlijck.

4.

7. *Mem.* Hy sil fen nin quea tynge trillje,
Nun. Op God fest stean kin sijn hert stillje :
 8. *Samech.* Dy stijppe' alle' herts eangst schien forwijlgjet.
Ain. Hy sil, mey laeytsende' eag, begloerje
 Ho't sijn quea-dieder moat besoerje ,
 Ho't quea eyn maester salm fordiijlgjet.

5.

9. *Pe.* Sijn han iz njuencke d'earme' ontletten
 Hy folfse koeren, secken, fetten ;
 Hy lit naet oef fen treast-mijld schinckjen :
Tsade. Sijn op-rjuechtheyt bestiet on-eyne ,
 Dy wirt to ninter stuwne scheyne ;
Koph. Sijn heagheyt sil yn oons jean blinckje.

6.

10. *Resch.* Doz gloart hy dy godelease' ynne' eagen.

Schin. Dy swolm't fen hiett'ne: nyd'ge fleagen
Ytte' him salm op; ja trog dy pyne
To-raent sijn hert oon gleonne drippe.

Thau. Hy knerssel-tosckt, hy koyt sijn lippe,
Sijn winsck fil him, az schaed, fordwijnc.

E T N E.

't Lof-gesjong fen de ade Symion, fen Lucas
bechreawne yn 't oarde Cap.

I.

Verffen **N** U lit T Heer ijn free.

29. *I*ôn Tjianner de' yerd'sche stee
Forlitte, ney jon fizzzen:
30. Nu, oermidz myn blier eag
Jon filligheyt oonseag'
In myn klimme' earmen lizzen.

2.

31. *D*y T, for tijd in stuwn',
Beschaet habbe' in mijld juwn'
For al't folck, om op 't eagjen;

32. *T*en Hymmel-liedend' styr
Fore' Heyd'nen heyn in fier:
Ten Isr'els glanz-op-deagjen.

U W T.

R 2

AGURS

A G U R S B E A.

Proverb. Cap. xxx. de verssen 7, 8, 9.

Op de wijse: Het daget uyt den Oosten &c.

1.

God! trog mey-wittens wruwgjen,
 't Trien'-pluwgjen fen mijn hert,
 Kom ick for jon Troon buwgjen,
 Ja swuwgjen ond're smertt'.
 Kom ick for jon Troon buwgjen
 My oer-tjuwgjen.

2.

7. Dizz' twa heag-nead'ge dingen
 Bejearje' ick for' ick stear:
 Lit my dy dogg' gelinge
 O yn-goe ljeave Heer'!
 Litt' my dy dogg' gelinge'
 In quea tocht' twinge.

3.

8. Weynje' ydel leugen-sprecken,
 Falch' OEfgoads gicke wean;
 Litt' m' alle huwchil-tecken
 Yn leere' in lib uwt-tjean.
 Litt' m' alle' huwchil-tecken
 Necke brecke.

4.

Litt' my, trog greatte' earmoede,
 Naet dwelmje' yn honger-nead,

Litt.

Litt' nin oerdwaelsche' oerfloede
My op-borilje' eyn-tinck-great.
Lit nin oerdwaelsche' oerfloede
My uwt-wjoede.

5.

Dog, Heer! my onder-steunje
Mey brea, ney neatrist s rin
Dat ick dear op mey leunje'
't Wijll 't oppe' yerde bin.
Dat ick dear op mey leunje'
In naet jin-kreunje.

6.

9. Dat ick oer-sed, t'on-diedigh
Yn 't dol in fol forsott',
Forwjealde', al t'on-beriedigh
Naet bijllje: *Wa iz God!*
Forwjealdje' al t'on-beriedigh
On-beschiedigh.

7.

Nog dat swier' komm're quellen
My scheamtleaz blieze' yn' gaest,
Dat ick my jou to 't stellen,
In mijn Goads Namme' oon-taest.
Dat ick my jou to 't stellen,
Grouw'le-wellen!

8.

Ick hab mijn bea besletten,
Ick wachtje', d ljeave God!

Jon seyne' in Gaest uwt-getten
 Oer my (ð. fillig lot !)
 Jon seyne' in Gaest uwt-getten
 My to betten.

*Ho swolmt Lit-tinck op Aad-eyms goed,
 Hy's kranse' az mey in Podde-hoed,
 Dy naet op-luwckt æf het ring' dien :
 So't wrâdsch' naet-bliewwig schaed-schijn schien.*

E T N.

Dy twa-in-tryttigste P S A L M E.

Vers 1. Ten onderrjuechtinge D A V I D S.

1.

W Ol fillig wa sijn miz-diede' iz forjuwne,
 Wol fillig wa bedobb'e iz all' sijn suwne.
 Wol fillig Minsch' waems ongerjuechtheysts fuwl
 d'Yn-goe Heer God ijnn' reck'ning' wrieut oerschuwl.
 Wol fillig yn waems ynborst, gaest in finnen,
 Hert in gemoed, fen buwtte' in maest fen binne,
 Naet wnnen, schullet, nog to huwzwel' leyts,
 Uwtwendig' schijn-schien'-duwbbel-hertigheyt.

2.

3. O da 'k mijn quea fluwp-suwn' in gluwp-ontijgge
 Yn't hert besleat, bestoppe' in stil forswijgge.
 Da wirdden all' mijn bienen ad in tor,
 Dey uwt, dey ijn, trog mey-wits bjuesf'regnor.
 4. God ! jon fest treau my, berg'-svier, nacht in deagen :
 Ick trille', ick schodde for gerjuechtsheysts pleagen .
 Mijn sap forsea, fort sing re' in ging to loor',
 So't fjild trog simmer-druwgi' tiermtor in soor. Sela !

3.

5. O doz fen God, trog suwn' op suwn' forfiere
Hab ick my ypen-hertig ypenbiere.
Ick sprijck: O 'k fil klear biche', fen oer-tred, dwaen,
For mijnen goe God, dy mijld iz yn't forjaen.
Heer, da forjoene! Y mijn gruwle' on-ruechts suwne. *Sela!*
6. Doz jo jon hey'l'ge oon-roppe' ijn fijnens suwne.
Al komt den soms druwick, jin-spoeds wetter-gjealp,
Him slijocrt forby, dy gapjend' wread'e oerstjealp.

4.

7. Y binne Heer mijn to-flecht honck, in schuwlle,
Y hoedje my for neare miz-moed muwle,
Y ringje my ruwn-om mey blyigheyt,
Mey huwghlyc swiet gef Jong fen frygheyt. *Sela!*
8. Hertse', hertse' ô minsche 'k fil dy wijz' in ljeuchtje,
Het wey me gean mot: 'k fil dy onderruechtje,
Mey nolcke rie fil 'k dy for hinne gean,
Sorgfädig fil mijn eag op dy to-sjean.

5.

9. Du moaste 't Horz nog deam-steeg' Muwl-djier flachtje,
Dy, buwtte wit, op goe leer lett' oef achtje:
Waems hirdde Tuwt dy teamm'-twang twingt in schoert,
In so, ijn't spoar', jin tanck, mey kreft, bestjoert.
10. Dy godeaz' mot fijn quea dwaen hird besoerje,
Sijn wrâdfch'e wjeald'e in liette kin naet doerje:
Mar wa fest op uwz ljeave Heere stiet
Dy simecket yvig fijn goertier'nheyts swiet.

6.

11. Wezz'bly in bly, ijn God, in steez oon blyer,
Yenfadigh', fromm trouw' oprjuecht' God-belyer,
O'sjong fen God, in Goads wirck, uwre' in suwn',
Sjong uwz ljeav' Heere lof uwrt herte-gruwn.

E Y N.

Foor-sis sen 't Lyen uws Sillig-meyters, trog de Propheet
JESAI A, ijn sijn trye-in-sijtigste Capittel.

Wijzen. { Psalm 118. Psalm 140. &c.
Neri o schoonst van u gebuyren.

1.

1. **W**A hercket to mey oon-dachts-earen?
Wa jout uwz widdren ljeauwe' ynt hert?
Wa 's't dy de' oer-kreftige' earm uwz Heeren,
Siel-sillig, ypenbiere wirt.

2.

2. Hy iz for him to sluecht op-litsen,
Allijcke' in schreall' tin rijz uwt-spruwtt,
Allijcke' in wirttel dy oer-ditsen
Mey torre' yerd', jiette' in leat sjiet uwt.

3.

Hy hie nin oon-ſean, nin beheagen,
Gelaet sen wrâdsch' heag-wirdde' œf-steat,
Yn him wier naet, az w' him oonseagen,
Dat uwz oonstoe, jà min az neat.

4.

3. Hy wier forhuynd, forsmaed', forsmijtt'ne
Az't leedste' on-wirdste' earm minsche bern,
Yen man smerte' in pijnn' trog-ytt'ne,
Yen steez oon-sjocht op sjocht beschern.

5.

Wy habbe' uwz fen him werz œf-weyne,
 Elck yen bejeeg'ne' him stjuyrs oer-dwerz,
 Hy widd' forachte' ynn' Namme scheyne,
 Wy hiene' al oon fen him de werzz'.

6.

Hy, lijcke wol, hy kritse', ynn' wierheyt,
 Uwz sjochte', uwz pleag'fortriet op him,
 Uwz siel-smert', feertme, leſt in swierheyt
 Dy hiene him leſtig ynne klimm'.

7.

Wy tochtene', az w' him doz djiep doecke
 Ynn' jamm're dobb' treauwn' ſjoene' ontier,
 Dat him fen Goads hān hird forboecke,
 Ja, om eyn ſchild, to martt'le wier.

8.

Mar, och! hy wirdde' om uwz doz-wuwne,
 Hy lie naerne' om, az om uwz quea,
 Hy widd' to-britsen om uwz ſuwne,
 Uwz miz-dieds leſt laey op ſijn ljea.

9.

Dy ſtraff' dy uwz oon-brocht de frede
 Laey op him all' ſijn libbne ſtuwn',
 Trog ſijn bloed-striemen, wreath oer-wreade,
 Binn' wy genezzen yvig ſuwn.

10.

6. Wy dwaelleneⁿ allⁿ az schiep forbjuest're,
 Elck rðan sijn wey: Doggeⁿ op sijn Soon
 Liet de' H E E R Eⁿ uwz on-gerjuechtheyd tjuest're,
 Swalpjeⁿ in rinneⁿ op him allinneⁿ oon.

11.

7. Az dy sen him scherp æsche wirdde
 Do wirddeⁿ hy bird in hird fordruwckt,
 Doggeⁿ az in Laem to slacht-banckeⁿ firdde
 Hy sijn hosckⁿ muwille naet op-luwckt.

12.

Allijckeⁿ in schiep dat for sijn scherrer
 Leyt stom, in lit ho dat hy 't knoeyt,
 So laey dizzⁿ wer'leazeⁿ on-forwerrer
 Dy naet in wird Him t'uwtjen moeyt.

13.

8. Hy 's uwtteⁿ ængsteⁿ in 't gerjuechte onthell'ne,
 Wa schil sijn libbens tijd spreckeⁿ uwt?
 Hy 's œf-sneyneⁿ, hy 's de wrâd omstell'ne,
 Hy 's t lân dear libbeneⁿ ont-fry-buwt'.

14.

9. Om mijn folcx oer-tred laey dy pleage
 Az bergeⁿ op bergⁿ swier op him del;
 Dat him yn 't gref to mûde dreage
 By godleazeⁿ az herrⁿ mey-gesel.

15.

Hy 's yn sijn dea west bye rijcke,
 Om dat nin on-rjuechte, wird oef died',
 Yn al sijn dwaen in litten blijcke
 In nea bedroch sijn muwle' ontglied'.

16.

10. Dogg', lijcke-wol, it wier 't beheagen
 Fenne' HEER' om him allijck oon grjues
 To briezen all' sijn jamm're Deagen,
 Yn sjocht' to traepjen onder 't krjeus.

17.

Az hy him to Schild-offer stellet
 Hy sjocht sijn fied, hy reckt sijn dey.
 O! 's HEER' NE wol-beheagen snellet
 Trog him lock-firdjende' oere wey.

18.

11. Om 't swoeg-swier boddjen fen sijn siele,
 Om 't erbeyds leftig oer-swier med,
 Sjocht hy sijn fied yn oon-tall' krielen,
 In wâlet freugd'-fol, oer-fol, sed.

19.

Mijn Feynt d'rjuechtfird'ge, klear solmecke)
 Het, trog sijn witt'inst' dy oer-waeg't,
 Folle' earme ljoe rjuechtfirdigh mecke,
 Mits hy herre' on-rjuecht op him draeg't,

II.

12. Dearom sil 'k him sijn deel rom miette,
 Dy kreft'ge wirt sijn roaf sijn buwt,
 Om 't hy ynn' dea sijn siele uwt-jiette
 In told' wirdde' ondre schom in guwt.

12.

In doz forsmaed'ge' in doz fortredden,
 Ynn' gaest, ynn' siele', yn lijve', ynn' ljea,
 Kritse' oor' ljeue suwnen, om to redden
 d'Oertredders, dear hy hofck for bea.

U W T.

B L Y E - M I E

*Fenne geboorte uws Sillig-meyters, trogge Ing'len
 de Herders to Bethlehem oon-kund'ge.*

W Y S E. *Ballette d'e Brockhorst.*

I.

O Schiepe Hoeders,
 Uyt Japicks heagste stame,
 Dy 't sijld by nacht,
 Jin tosck-bebloeders
 Lieuw', Wolve', op jiemme Lamen
 Sorgfädig wacht't,
 Ho het Goads glanz', dear ick doz klear mey ljeacht',
 Mey flautme' in fleagjen,
 Jiemme fortseagjen?
 O 't iz nin pleagjen,

Tjierllen

Tjierllen op ; hâd' moed , hâd moed' , hâd moed
Trilljen naet , mijn Mie iz goed.

2.

'k Bin naet dol-suwne
Uyt leſt fen Goads forgramjen ,
Om jiemme kôy ,
Mey deadſche wuwne
Oon swirdsklanek-bleaker-flamjen
To jaen to'n proy
Lijcke'er'n mijn Maet heyſt're Adam oppe troy
Eack trog 't swird strijcken ,
Die Kening-rijcken ,
Yn ferſſche Lijcken ,
OEf mey fjoer forſluwn' , forſluwn' , forſluwn'
Sted in Lannen , greyde in gruwn' .

3.

Mar ick , Goads Tolcke ,
Ick , bly-tingge'-hijmmel-Bode ,
Bring freugde-Mie ,
Dy alle folcken ,
De Wrâd oer , Grieck œf Jode ,
Nea better hie :
Dy , fonder eyn' , fil yn-jaen nolcke rye ,
Oon adde' in jonge ,
Om lof to ſjongen ,
Him , dy d'oorspronge
Fen al iz , in nu ſtjoert , ja ſtjoert in ſtjoert ,
O ! ſijn ljeafd op dizze boert' .

4.

Hertf', fet mijn fizzen.

Joed, joed in Bernke bern' iz

Yn Davids sted.

Gea ljeane 't lizzen;

Ynne' Ogse-kribbe herne' iz

Sijn wale-bed.

Dit Bern, dat, az God salm', nin oonfange' het

Wirt minsch' befuwne.

Fen Goad', for' stuwnie,

Salve', in mijldjuwne,

Om middeljen dy free, dy free, dy freed',

Kening, Prester in Propheet'.

5.

Uwt hie dy Ingel.

Da gingt' er op in sjongen:

(O Hymmel-luwde !

O swiet trog-mingel!

O fill'ge Ing'le tongen!

Trog hert in huwd

Drieuwt dock sang, de yerde oer, east, west, noard
in fuwd,

O de heagste HEERE,

Habb' tanck in eere :

De yerd' (ney bejear)

Hab free; de minsch', de minsch', de minsch'

Goad's behage'. O Wade in winsch' !

E T N.

Dy

By hondert-siertende P S A L M E.

1.

- D**A Isr'el'stynysch, 't hird, slaoffsch Egyp't uwt-teag,
Da Iapicx bern, 't moord-lan, fol gruwle pleag,
In't yersne jock forsmieten',
Da wirdde Iuda Goads eyn heylighdomm,
God wirdd' salm haed oer sijn forkorne blomm',
Sijn ljeav' Israelieten.

2.

3. Dit sjoe de See, al fleande blea fen neck',
In mecke' in paed: dy Iordaen gjealpe' oer-beck,
4. Dy logge bergen hipplene
Naet oorz az sedde Ramen ljeappje ijn't grien,
Ia't selle uwt-litt'ne liette d' heuvels dien',
Dy Lame-dons-traep tripplene.

3.

5. See sizz'; het die dy fluchtjen blea fen neck?
Rin-wiet Iordaen sizz', wierom gjealp'-ste' oerbeck?
6. Het die dat bergen hipplene
Naet oors as derri'ne Ramen ljeepje ijn't grien?
Dat heuvels socke' uwtlitt'ne liette dien'
In Lame-dons-traep tripp'lene?

4.

7. Trillje' yerde o burwg foort eansicht fen de oer-HEER,
For Iapicx God mey heag ontsjogb're eer',
Dy

Dy naet fijnt dat him lijcket,
 Dy uwt in druwgge Rots' rin-wetter stirt,
 Dy mecket dat in stien swiet sluerck-wiet wirt,
 So de âd tijds died' klear blijcket.

E T N E.

Dy njueggende P S A L M E.

1. Ten Psalme Dávids, foor de oerste Sjong-Maeester,
 op Muth-Labben.

1.

2. **U**Wz ljeav' H E E R' wol ick, to dizz' stuwn',
 Lof-sjongje' uwt hert, ja herte-gruwn',
 'k Wol kiel, hert, pin in tomme ijn't herpjen
 Om 't wond're Goads klear t'uwtjen scherppje.

2.

3. Yn jo sil 'k steez oon blier in bly
 Op donsfje' in gaeft-formeytsje my:
 Jdn Namme sil 'k for âd in jonge,
 O allerheagste! lof-psalm-sjonge.

3.

4. Om dat mijn fijinne' iz efter-beck
 Oer-tomle', in fluechtjend' romt it feck,
 Hy ploff 't forsleyn', hy mot fordearre
 Fen jon eansichtē' holp-redd' ljeave' H E E R E.]

4.

5. Want Y habbe³, H E E R², mijn lijck, mijn rjuecht,
Mijn rjuecht-sake¹ œf-dien, lijck in sljuecht,
Y sietene¹ op jon Troon, O Rjuechter!
O rjuechtvirddigheytts lijck-besljuechter!

5.

6. Dy goadleaz' Heyd'nen habbe¹ Y schien,
Trog Jon gleon scheldjen gled fordien,
Herr' Namme habbe¹ Y gruwnn'-fordijlge
Ja yvig yvig tor forwijlge.

6.

7. O fijne¹! iz nuw trog leaz beleyd,
't Forwoestjen eynge¹ yn yvighety?
Sint' nuw uwz Steden az op-schobbe?
In iz herre¹ huwgg'niss' djiep bedobbe?

7.

8. Ne, fijne, ð-ne: God dy¹t al wit,
Al sjocht, al heart, salme¹ yvig sit;
In het fijn War to¹ t rjuecht ontditzen,
In het fijn Troons gordijnne¹ ontlitzen.

8.

9. Hy schil salm¹ rjuechtje d'hele wrad
Nimmen ontsjeande¹, az oerste Fâd,
In oere Ljue sock oordeel lezze,
Dat sil ruwn om rjuecht-mietting wezze.

T

Den

9.

10. Den iz hy to-flechte', heagte', in schuwli'
 Jerm' dy fortreaun' gâlje' yn druwcks kuwli',
 Ynn' grijmme tijd, yn grouwle stuwne,
 Iz hy de' oer-lest'ge' yen honck befuwne.

10.

11. Dearom, H E E R', dy jon Namme kin,
 Festlijck fortrouw't, mey hert in sin,
 Om dat Y habbe nea forlitten
 Wa jo sijk't, yn op-rjuecht mey-witten.

11.

12. Psalm-sjong, ô sjong in sjong al weer,
 Dy t'Syon wennet, de' oerste H E E R',
 Forkundje 't folck sijn heage' ynsond're
 Great-diedig boppe-miette wond're.

12.

13. Hy sijk't, hy tinckt 't fromm' bloed forstirt,
 Wier oer hy heftig hiet-fall'g wirt,
 Hy sil forjitt'leaz, wis forhearje
 't Aeng' rop fen dy sijn holp' bejearje.

13.

14. Wezz' my genadig, H E E R' stea by,
 Loytse' het mijn haters dwaene oer my:
 O! Y dy my 't fordear ontsnelje!
 Ja uwt deads portte' in græfs-tuwt helje.

14.

15. Op dat ick jon great lof fortolck',
 Yn Syons portten, oon jon folck.
 Dear bin 'k op 't heaghlijckste', hert-folnuwgge,
 Yn jon lock-silligheyt forhuwgge.

15.

16. d'Onrjuecht' wirt homppe' yn 't selle wiel
 Uwt-yerde for de' oprjuechte siel,
 Herr' foet wirt finzene' yn dy netten,
 Dy jæ to gluwp for oore' uwt-setten.

16.

17. Doz iz d'HEER' kinbar, heag ontsjoen,
 Hy het rjuecht hoff'ne mey fetsoen
 Dy godleaze' iz fortijsd (ð pleagen!)
 Yn eyn hann'-wirck (ð spijt!) bedreagen. *Higgajon Sela!*

17.

18. Dy godleaz' schil doz yn 't fordear
 Oer-beck neye', hol to nimme' in keer,
 Dy God-forjitt'ne' (yn 't quea oer-juwne
 't Near-sillig-paed-spoar-bjuest're) huwne.

18.

19. Mar de' earm' wirt naet yn 't eyn-leaz' soer
 Forjitten, hy 's God wird in djoer,
 Eack iz d'illind'ge lock-forwachtjen
 Forlern naet, mar yn Goads heage' achtjen.

19.

20. Oer-eyne'! op, op! H E E R' lit dy minsch'
 Naet kreftigje' yn sijn gruw'le tinsch'
 Lit de Heyd'nen foor jon eansicht' schoddje,
 In trog jon oordeel blea fordoddje.

20.

21. O H E E R ! oon-jeys bang in blea
 Deads kijll'-kâdde' eangst' trog hert in ljea,
 Lit-s' so bedearje' in rjuecht forsinne
 Dat-se' earme naet'ge Minsken binne. *Sela!*

U W T.

Dy yen-in-njueggentigste P S A L M E.

I.

1. **W** A ynne schuyll' fenne heagste sit,
 Dy schil yn 't schaed fornachtje
 Fenne' Hoeder dy fen slom naet wit,
 Dy g'noagsam' God, de' Almacht'ge.
 2. Ick siz, ick ernje, yn mijn petear,
 Mijn Stinz', dear 'k op fortrouwje,
 Mijn to-flecht' binne' Y, ljeave H E E R !
 Dear 'k fest op gruwnje in bouwe.

2. 1

3. Hy sil dy holpje (δ fromme siel !)
 Uwt' Fuwgg'lers tijz-jerns strijcken,

In

- In uwt fordear-sieck' pest, 't forniel
 Dat 't tierck-hoaf dong't mey Lijcken.
 4. Hy stopp't Dy, mey sijn fleeck', ticht oer,
 Du fijnste', onder sijn wjuecke,
 Behâd : sijn wierheyts yvig-doer'
 Kinsté az dijn scherm-schîld' bruwcke.

3.

5. Du schitte naet, 't klien-hertig blea,
 For' Nacht-grijm-gruw'le' æng schrillje.
 Du heste fen nin pijllen nea
 Dy deys de loft trog-drillje.
 6. For 't pest-fjoer dat oer schuwll' leag-loer't,
 Dat slijppjend' fluwpt ynn' tjuester:
 Nog fen 't fordear dat mid-deys schoert?
 Scheyn't, baern't in breckt to bjuester.

4.

7. Dy tommelje' oone' liffle' ig for-by
 Wol tuwzen; in to rjuecht're
 Tjiens tuwzen; lijck' wol blieuwste fry
 Fenne' yene' inn'e' oore' igs fjuechtre.
 8. Allinne' iz 't dy om oon to sjean,
 Om eernjende t'oer-eagjen,
 Ho 't godleaz' schom schien moat forgean
 Trog on-geheard' swier pleagjen.

5.

9. Want mijn to-flecht' dat binne' Y H E E R,
 Siel wezz' naet heel miz-moedig,

- To de' Alderheagste' hestu dijn keer.
 Hy's dijn fortjog, hosck goedig.
 10. Dy sil nin quell', nin quelck, nin quea,
 Nog schea, nog pleag' weerfearje,
 Noge' uwnck ynn' gaeft, yn goed yn ljea
 Dijn wenning'-tint benearje.

6.

11. Hy sil sijn Ing'len (:tinck ho goe,
 Ho goe iz God:) beleft'gje,
 Dat jæ dy, yn sorgfad'ge njoe,
 Yn all' dijn wey befest'gje.
 12. Jæ sille dy, yn frjuenlijckheyt,
 Op holp-mijlde' hadden dreagje,
 Dat foor dijn foet nin dwerz-stien leyt
 Mey seertme dy to pleagjen.

7.

13. Oer' wrea Lieuw', deadlijcke' Adder-slang,
 Oer' Drake', oer' jonge Lieuwe,
 Schitte' onfortseage, blea nog' bang,
 Fry, schealeaz traepje' in klieuve.
 14. Oermits hy my (kat God) bemint,
 Sil 'k holp-mijld him ontmette
 Hy kin mijn Namme' (ô wol-besint!)
 Dearom sil 'k him heag sette.

8.

15. Hy rop m' oon, so forhear ick him,
 Ynn' neare' eangst' bin ick by him

Ick

Ick tjog him uwt neads kloere klim,
 'k Meyts him ontfjeande' in 'k fry him,
 16. 'k Lit him yn deagen fol in sed,
 Bly libbjend' lang fol-doerje,
 Ja 'k lit him yvig wol in bet
 Mijn silligheyt begloerje.

E T N.

Dy fijv'-in-tweyntigste PSALME.

Ten Psalme Dâvids.

I.

1.

Aleph. H EER ! to jo , ijnne' heegste heegtme ,
 Heer mijn God mijn to-forlit ,
 Wjueckt mijn hert op , uwt druwcks leegtme ,
 Dear 'k ijn djipte' illind dol-fit .
 2. *Beth.* Lit my naet beschamme stean ,
 Az yen ijn sijn hoop bedreagen .
 Lit mijn fijnne' æ wille' ontfean ,
 Noch guwch-donfje mijnen weagen .

2.

3. *Gimel.* Al dy goe dy jo forwachtje ,
 Sil nin schânn'-scheamts rea oer-tjean
 Mar dy trouw'-leaz hânn'lje' oef plachtje
 Moat oon schânné-keack' tean-stean .
 4. *Daleth.* H EER ! meyt' my jon fill'ge wey
 Kinbar om nea to forbjuesterjen .
 Leer my jon paed , klear az dey ,
 Lanz gean buwtte' orn-weys fortjuesterjen .

3.

5. *He Vau.* Leer my , lied my ijn jon wierheyt .
 Mijn behâd , mijnu goed , mijnu spoed

Binne^e

Psalm 25.

- Binne' Y, God, ijn nead in swierheyt
 Tofje' ick jon holp', hilde' in hoed.
6. Zain. Tinsse', H E E R , jon barmhertigheyt
 Great, fen âdz , ja great oer' miete
 In oon jon goertiernheyt beyd' ,
 Want dy binne' on-eyngje' yn swiete.

4.

- 7. Cheth.** Huwgje naet mijn doomm' jeugds suwne ,
 Nog' mijn oer-tredz gruwle meer ;
 Tinck m' ijn jon goertiern'e herts-gruwne ;
 Om jon goeheyts wille' & H E E R ? !
8. Teth. d' H E E R iz goe , rjuecht , inckel , slijuecht ,
 Suwners sil hy onderrjuechtje ,
9. Iod. Seftmoed'ge lied't hy yn 't rjuecht ,
 Seftmoed'ge sil Hy 't paed slijuechtje .

5.

- 10. Caph.** Wierheyt in goertiernheyt binne
 All' Goads paden voor dy ljue
 Dy sijn wird bewearje' , in minne
 Sijn tjechnisse' yn heyl'gen jue.
11. Lamed. Om jon Namme wille' & H E E R !
 Och ! forjou my , uwt genade ,
 Mijn on-g'ruechtheysts suwn' quea-feer ,
 Dy great , oer-great , my oer-laede .

6.

- 12. Mem.** Wa 's hy dy , mey bernne' ontfjochtme ;
 Rjuecht oantsjoghljick d' H E E R ontfjocht ,
 Dy wirt wijzge' , ijn fill'g'e herts-tochtme ,
 d'Wey om tjezjen , wol-betocht .
13. Nun. Sijn fiel fil fornachtje' ijn 't goe ,
 O sijn ney-team sil op-luwcke :
 In 't Lân dat him God mijld joe ,
 Ervje' eyn-yerdje' in fillig bruwcke .

7.

- 14. Sam.** Goads forborgenheyt djiep-gruwnigh
 Leyt sijn hoscke' ontfjoghsbern bleat ,

Eack iz sijn forbuwne' oer-buwnigh,
To jerm' witt'nisse' oon-waechs great,
15. Ajm. Mijn eag gliuerckjet op mijnen God,
Op mijnen H E E R sen oere t'oere,
Hy tjocht mijn schonck uwit it not
Dear mijn fijnnen my mey loere.

8.

- 16. Pe.* Loayts genadig, in uwit minne,
Op my mey jon frjuen'lijck eag,
Want illindig, in allinne,
Swomje' ick djiel ijn pleag op pleag.
17. Tjade. O dy nead! dy head mijnen hert
Wijd oer-gappet, holp' m' uwit neaden.
18. Resch. Oon-sjea mijnen eangst' moeyte' in smertt',
Meytf' mijnen suwn'-lest my ontleaden.

9.

- 19. Resch.* H E E R ! s'jog oon ho wread mijnen fijnnen
Swolmje' ijn wreck-sjocht', grijmme' in spijt,
In ijn oon-tol; to mijnen pijnnen
Haetje' my trog-pef'ge' ijn nijd.
20. Schin. Holp' redd' God! bewerre my,
Holp' mijnen siel, lit naet to schânné
My wirdde', ick betrouwje' op dy,
H E E R ! 'k bejouw my ijn jon hadden.

10.

- 20. Thau.* Litt' ruijrecht-uwtte' yenfâde fromheyt
My behoedje' ijn lit in dwaen.
'k Wacht fen jo mijnen uwncks weerom-sloyt'.
'k Wol't j' ð God! alheel op-jaen.
22. O mijnen God!, dy 'k my befel,
Yn jon hoed' mijnen libbens deagen,
Forlofsje jon Israël
Uwt all' sijn nead, eangst, in pleagen.

E Y N.

V

Dy

Dy Lof-sang MARIÆ, Luc. 1. 46, &c.

I.

46. **M** *In siel dy macket great,
Him, dy't Al macke' uwt neat,
Dy greate' oer-Heer der Heeren.
Mijn gaest forhuwghlijck weyd't,
In God mijn filligheyt,
O greate' Heer' God, fol eeren!*

2.

48. *Om't hy d'earm' steat, so sljuecht,
Sijns tjiensl-faems het beljuecht'
Mey God-mijlde' eag ontlitsen.
Want, sjea! fen nu ford-oon
Wirt fillig mijn persoon
Fen teamm' to teamme' uwt-spritsen.*

3.

49. *O! dingen great in schien
Het dy kreft'ge' oon my dien.
O! heylig iz sijn Namme!
50. Sijn frezers hy to-seyt
Sijn great' bermhertigheyt'
Gol uwt fen stamm' to stamme.*

4.

51. *In wirck fen wichte' in leſt,
Het dien sijn kreft'ge fest.*

Hy

Lof-sang Mariæ.

155

Hy het forstouwne', ijnn' smerte,
d' Heag-moed' ge in alb' herr' dwaen,
In lit-tincks great op-jaen,
Inn' heag op-tochtme herr's herten.

5.

52. Hy stiett' fen troons-steat-stoell'
Dy kreftige' ijinne poell':
Dy kliene hy forheget.
53. Dy honger-hölle buwck
Hy foll't mey goedz gebruwck.
d'Rijck' gier-seck hy ontleget.

6.

54. Hy rjuecht't Isr'el oer-eyn',
Hy schinst him yv'ge seyn',
In sijn bermhert' ge tinssen.
Lijcke' hy Abra'm to-sey,
In Abra'ms teamm', dear ney,
't Sill'ge' yvig wol to schinssen,

œ y t.

V 2

Dy

Dy twa-in-fijertigste P S A L M E.

1. Ten onderrjuechtinge : voor de oerste Sjong-maester,
ondere bern sen K O R A H.

1.

2. **A** Z in Hert wirt toarst-hiet jachtge,
Graeyt in kierm't ney kielte' in focht';
Allijck gâlt mijn siel, forsmachtge
Ney God, uyt herts baerne-rocht';
3. Ney dy libb'ne God: wenneer!
Och! wenneer, ô ljeave Heer!
Sil 'k yn gean rjuecht on-beschromme,
Sil 'k for jôn blier eansicht' komme.

2.

4. Och! oon trienen môt ick rane!
Ytten, drincken meyts ick sât
Trog mijn eag-drippe', ass' my jane,
Dey oon dey, jerm' gruwle kat;
Az dat godleaz' Dijvels brot
My to gnierdit: *Wier's dijn God?*
5. O! 't ney-tinssjen priem't mijn sinnen,
Hert in yngewant' sen binne.

3.

O! mijn siel mot ick uwt-jiette!
O! myn gaest wol my ontjean!
Az 'k oer-tinckje' (ô see fol swiete!)
Ho 'k ern' plygge', oer-bly, to gean,

Mey

Mey in great heap ney Goads Tjerck',
 (:O on-gruwn'-swiet-luwidigh' wirck!;))
 Om Goads heag tyds lof to sjongen,
 Onder-ming'le' yn ad in jonge.

4.

6. Siel het bock'ste dol, onrest'lijck,
 Hoopje' op God. O 't sil wolgean.
 'k Sil (:o 'k leauwie 't, God tanck'. fest'lyck:))
 Syn forloss'-mijld eansicht' sjean.
 7. O myn God! myn siel dy buwgh't,
 Mits myn moed my droaf oon-tjuwgh't,
 Wylst ick berge oer Delle', yn 't fluchtjen,
 Oon Jordane in Hermon fuchtje.

5.

8. Dear d'œfgruwne' d'œfgruwne'oon guwzet ,
 Dear ion forzzé reyn-geatt' stjealpt ,
 Dear 't hol schom-wetter bruwzet ,
 Dear elck' weag' my de holle oer-gjealpt
 9. Mar d'HEER sil m' yn leſt jaen 's deys
 Syn goertiernheyt tuwzent reys,
 Syn Liet sil 'k nachts ynnig nuyntje,
 In myn libbens God, hosck ljuentje.

6.

10. Wierom ick, fen jo, forjitten?
 Sil ick ernje' oon God, mijn rotſ?
 Wierom ick yn droaf-swart fitten,
 Onder fijnne foet-traepp' trots?

11. Mey in swird, trog biente' in hert,
 Girzet my mijn fijnne' (ô smert !)
 Asse' all' dey m', yn spijtt', to wrinsge:
 Wier's dijn God, dijn wad in winske?

7.

12. Siel het buwgste' in kripp'ste on-restlijck?
 Hoopje' op God. O 't sil wol gean.
 'k Sil (ô 'k leauwje 't, God tanck, festlijck)
 Sijn forloss' to miette sjean.
 Hoopje' op God, ô sjong him lof,
 Dy m' eag-sjeanlijck' rjuechte' uwtt' stof,
 Dy mijn eansichts gal genezze,
 Iz mijn God, in sil 't æ wezze.

U W T.

Dy trye-in-fjiertigste PSALME DAVIDS.

1.

DOgh' rjuecht mijn God in 't jinge' Y kinne
 Mijn rjuecht; rjuecht' mijn lijck-scheel-placht' uwt.
 Y dy gerjuechtheyt salme binne.
 Lit d'on-goertiern' my naet oer-rinne.
 O! ly' naet dat ick blieuw to buwtt
 Ynne' on-rjuechts tosck in tuwt.

2.

Mijn kreften God, dear 'k op fortrouwje,
 Wierom forstiette' Y my ? wierom,

Wierom

Wierom moat ick yn droaf-swart rouwje?

Jâ sed sen trienjen droaf oonschouwje

Dat my mijn fijne', az tsef, az schoman',

Greatsch dol-trieuwt in traep't krom.

3.

O lit jon ljeacht in wierheyt glanzgje,

Dat jæ my liede, wol in wis,

Dat jæ m' az fill'ge Sinne' om-schansgje,

Dat jæ m' az Himmel-seyn' krans kransgje,

Dat jæ m' op-bringe', uwt wrads druwick-plis,

Dear jon bergs wen-pleatse' is.

4.

Op dat ick dear mijn siel fol-nuwgje,

Az 'k to Goadz Ater ynfier'n gong,

Az 'k my to God, in Goads-tjienst foegje,

Az 'k m' yn mijn bliidschips God forhuwgje,

Az d' harp' swiet luwd my tomm'-taest twong,

Az 'k God, mijn God, lof-sjong.

5.

Mijn siel het buwgste', az droaf dôl buwne!

Ho doz on-restlijck eangst'-tril-kâd!

Hoopje' op God, 'k sil him, ney dizz' stuwne,

Lof-sjongje' in taenffje' uwt blyherts-gruwne:

Hy iz mijn tuwz'nerley' behâd,

Mijn God, mijn winsck' mijn wâd.

E T N E.

Dy

Dy segs-in-sjiertichste P S A L M E.

1. Ten liet op Alamothe: foor de oerste Sjong-maester,
ondere bern sen K O R A H.

I.

2. **U** Wz to-flechte' iz uwz ljeave H E E R E
Uwz honcke' al woe de Wrâd om-teere.
't Is kreftig buwnig fuwnne' in wis
Dat hy uwz holpe' ynn' neare' eangste' iz.
3. Dearom fill' w' yn nin eang' fordoddje,
Al moast de yerd' touter-weagje' in schoddje,
Al wirdden bergen uwt herr' stee
For smijtt'ne' yn 't hol hert fenne see.

2.

4. Lit 't See schomm-woel-wiete' holje in bôlje,
In ruwzje' in bruwzje' in ruwn-om-rôlje.
Litt' bergen daver-droonje' ynn' trill'
Trog wetter-lofs-ljeaps heag op-til. *Sela!*
5. Dy kliene beken fenn' Riviere,
Dy sliuerck-seft rinn' in streamm'-fluwp-sliere
Forblye Goads sted, om in om,
d'Oerst-heagste wenje, 't heyligdom.

3.

6. God 's mids yn her, hy sil-se' oer-kreftgje
Dat s' on-forwrigjende' oon him jeftgje
God sil-se' holp' dwaen hosck, mijld, goertier,
Yn't oon-breck fenne moarn-tijds yer.
7. De Heyd'nen beerd'ne' az dol besitten,
d'Haed-rijcken woel'ne wread uwt-litten,

Mar da Goadz tong're-luwd, yn 't brie,
Uwt-klonck, da raende de' yerde' az snie.

4.

8. d'HEER, God sen sjoene' in on-sjoen' dingen,
Dy Hijnmel, yerd in see ford-bringe,
Iz mey uwz : *Fapicx* God iz ja
Uwz toer, uwz heag fortjog, Sela!
9. Komm', schoagje' oon (om yn 't sin to fieden)
Uwz H E E R'-Goads wond're oer-wond're dieden,
Ho hy 't forwoest-sjeack djier, *gefjuecht*,
Onteamm't in oer heel de' yerde' oon-rjuecht.

5.

10. In ho hy 't swird, dat mordde' in scheyne,
Twingt, dat 'et oone' yerdz eynen cynne,
Sjet-boage' in steck-speets' sticken breckt,
Fjuecht-weynen ljeacht ynn' ljeag oon-steect.
11. Kort, (doz eern't de' heagste') hâdde' op, oef-litte,
Dat ick God salm' bin moat elck witte.
Mijn heachheyt schill' all' Heyd'n en sjean,
Mijn heachheyt schil al de' yerd ocr-tjean.

6.

12. De' H E E R E' iz mey uwz, dy 't al fondearre,
Scheppe', onderhâd't, fet in ryeurre,
Uwz twing-leaze' on-bekliewlijck slot,
Uwz heag fortjog iz *Fapicx* God. Sela! |

E T N.

X

Dy

Psalm 52.

Dy twa-in-fijftigste PSALME.

1. *Ten onderrjuechtinge Dāvids : fore oerste s̄jong-maeſter.*
2. *Az Doēg, de Edomiter komme wier, in Saul to witten d̄waende ſpritsen hie : Dāvid iz komm ijn 't huwz ſen Achimelech.*

1.

3. **P**OEHONE'! ô great-op-jaende snuwwer!
 Al swolm't, yn 't quea, dijn kropp',
 (Struys Iſr'els Haeds oerſt' fjilde-bouwer)
 Al klieuwste' oer-moeds berge' op:
 All' dey bļieut Goads goertierneyt my
 Nolck (: ſpijt dijn toſſchen:) by.

2.

4. *Dijn tonge', ynn' tuwt, tinckt inck'le ſchānne,
 O grouw'le'! az 't ſlijpp'ne ſtiel,
 't Gled Scher-mes, dat trogg' mord'ners hannen
 Opp' nin-quea-tinckerts kiel
 (Oermids him 't ſcher-wirck wirt fortroud)
 Dy dealsche dea-steck jout.*

3.

5. *Du heſte quea for goe uwt-kearre,
 For from, trog-teyn' beleyd'.
 Du kātſte kromme leugenslearre
 Den rjuechte' oprjuechtigheyt. Sela!*

't Pittear

6. 't Pittear leaffste' az flag-swird in dolck',
Muwlle' az schien schijns mord-kolck'.

4.

7. God schil dy eack, ney wirck, beleanje,
Oef-brecke' ynne yvigheyt',
Wey-schoere' in grijpje' uwt Tinte' in wenje:
Tuwck', stame' in wirtt'le beyd
Uwt-luwcke' (yn hiet-ontstift'ne moed)
Uwt d'libb'ne Lan, az wjoed. *Sela!*

5.

8. Dit sill', mey ynfier' Goads ontfjochtme,
d'Rjuechtfird'ge Ljue oon-tjean,
Dy, mey Goads-freez'ne gaefts-optochtme,
Yen blier gelaet oon-tjean
Yn laeyts, oer 't tomm'len fen dizz' soe
Eerjende' yn sill'ge spot.

6.

9. Sjea dear dy man! dy God naet stelle
To kreft fen al sijn dwaen,
Mar steat djier fjild in jild oertelle,
Dat koe him moed noag jaen:
Hy wirdde' oer-kreftig, yn sijn quea,
Trog goe ljue bjuest're schea.

7.

10. Mar ick fil yn Goads Timp'le wezze
Az d'Olyv' grien in fet,

Goads yn-goe gunst' sil my genezze :
 'k Fortrouwje, wol in bet,
 Op Goads goartiern'heyt fier in heyn
 Ja yvig buwte' uwt-cyn.

8.

II. 'k Sil yvig H E E R Jon Lof-Psalm' sjonge,
 O 't goe habbe' Y my dien,
 In 't quea dy fuwlle falsche tonge :
 (: O tanck, tanck moat jo schien ! :)
 'k Fortoafj' jon Namme', ô hy iz goe
 For jon ljeav' fromme ljoe.

E T N.

Y N - O E F O O N - L I E D I N G E
 To D A V I D S trienen oef boetfirdigheyte,

4.

I Ck earme' onfill'ge Minsche ! 'k hab misdien
 Jinne' Hijmmel, in njuencke' Yerd', wier sil ick hitane ?
 Wier schil ick to-flechte' holpe' oef treast berinne ?
 wa fijn ick mey mijn jamm're-steat begin ?
 'k Door mey mijn eag (och !) de Hijmmel naet oonfjean,
 Oermits ick 't hijimmel-haed hiet-falge', az terg're,
 Mey fuwne' op suwn', dy sfjonekje for sijn trean,
 d'Yerd' lijt me' eack naet, dy hab ick t'oelick erg're.

2.

Wier duwckje' ick den oer schuwll ? wier fijn ick hoal ?
 Schil Wan-heap' m'ijn fortwijv'le-mord-dobb' stirtte ?
 Mijn yvig wol, oon lijy' in siel bekirritte ?
 Goe God behâd my for dy heliche boal !

'k Wol

'k Wol God, dy 'n oer-mijld' fillig-meytseriz,
Yen foet-fall'dwaen; hy sil mijn to-foecht' wezze:
Hy sil, 't jinge' hy salm'sch hepp' ney ey'n'bijldniß',
't Paed-bjuest're Ichiep rjuecht' sjoere' in siel-genezze.

3.

Ljeav', trouw', goe God! ick wol, ijn djepe' ootmoëd,
My salme' oer-tjuwd, beschildige' in fordomme,
Ho rea beschamme', eag-trienjend' jo to-komme.

To jo, forleyne herrt'ne treast in hoed.

Mar, och! het ypene' in-gong, het oonfangh'
Fijn ick, dy 't eag naet op dwaen door? mijn trien-wiet,
Mijn nead, mijn hert forbitzen weak in bang,
Stirt ick fore' uwt, in folgi' mey Dávids-trien-liet.

Dy yen-in-sijftigste P S A L M É.

1. *Ten Psalme Dávids for dy oerste Sjong-maester.*
2. *da dy Propbte Nahan to him kommen wier, ney dat
by to Bathseba wier yngien.*

4.

3. **G**Enaed', ney jon goertiern'heyt, ick bejar',
Genaed'-mijld' God, forjouw! forjouw! forjouw! och!
Wrieueuw tijf mijn suwn'-fuwl, lealck, great, gruwle-grou, och!
Ney jon barmhertigheytens greateet' Heer!
4. Waſck', reynigje my, fen mijn miz-dieden, schien,
Klinsg-bingsgje my fen mijn ontijgge in suwne,
5. 'k Tjuwgje' ick hab trouwleaze' oertred (Heer) begin,
Mijn suwne' iz for mijn eag, alle uwre' in stuwne.

5.

6. O! 'k hab tjin jo allinne, t'onbetocht,
Suwngjende', och! dien quea fmerte ijn jon heyl'ge eagen;
Rjuechturdyg blicut jon spreken, aller weagen,
Klear binne Y ijn jon rjuecht, rjuecht sonder bocht.

7. Loytf', loytf' ick bin ijn ongeruechtheyt' bern
In teyne, ynn' fuwne' het my mijn Mâm ontfinzen.
8. Y ljeafje yn-wind'ge wierheyte' ijn herts kern,
Jon wijzheye' iz mijn herts oer-schuwlle' ijn-giazen.

6.

9. Ontsuwngje' ontsuwngje', ô God, mey Ysop', my,
So wird ick lott're-schien, klear buwtte' in binne,
Spiell' m' ijn 't djoer bloed fen uwz geruechtheysts Sinne,
So wird ick wijtter az snic ljeacht in bly.
10. Litt' ljeaflijck my to hert in ear ijn-gean
Treast-blier' herts-laeytf' in Mey-wits fill'ge wille;
Dat blyfships swiet weer mey mijn biente' ijntjean,
Dat Y tobriesle' habbe' ijnn' nearre' æng' ljea-trille.

7.

11. Stopp' schuwl' jon eansicht' for mijn fuwne-fuwl.
In fey' uwt all' mijn ongeruechte' on-dieden.
12. Scheppje', ô God! mijn hert schien, klear, wol-berieden,
Fornye' yen fest gaest ijn mijn binne' herts kuwl.
13. Stiet m', ijn jon toorn', naet, fen jon eansicht dol,
Litte' eack jon heyl'ge Gaest my naet onterje.
14. Jou my 't swiet fiell' weer fen 't fill'ge' yvig wol.
Dat m' yen fry-moed'ge gaest, az stijpp', bewerje.

8.

15. So fil 'k, fjeande' ho 'k so mijld ijn jon genaed
Oon-nimd wird, ore fuwners jon wey leere,
Dat-se' herre' ijn ernste' opruechtljick to jo keere.
16. Forlofsje my, fen bloed-schild', Hijmmelsck' Haed!
O God mijns wol-ferts! God! den fil mijna tong',
Den fil mijn tomme' harp-slean, den fil 'k lof-sjonge,
Den fil 'k ream-great, great op-jaen, on-betwong',
Fen jon geruechtheysts lof, by ådde' in jonge.

9.

17. Sluwt' mijn muville' op, stirt, jiet dear ijn jon lof,
Meytf' nolck mijn lippe, so fil 'k, jo ter cere,

- Yn 't ypenbier , forkundgje , ô ljeave Heere !
 Jon mijldheysts lof , 'k hab tancks oer-floed'ge stof.
 18. Y habbe nin formeysts (ick joeg' se' oorz) ijn
 OEFF'rann' , 't brân-oeffter kin jo naet forhuwgje.
 19. Goads ceffers binne' hert , gaest , droaf , weack az klijn ,
 't Aeng' , near' , forsleyn' , dat fil God naet miz-noegje.

10.

20. Dogh Syon wol , ney jon goe ginst : Ey bouw'
 Jeruw'l lims muwr-wirck fest , heag , fill'g , oon-sjeanlijck .
 21. Den leest jo g'ruechtheys ceffer hosck in tean-rijck ,
 Den wâlm't to jo 't ijnfiern'baern-oeffters douw' ,
 Den ruwck Y 't ceffer dat , schien t'eyn' , fortert ,
 Den somme' Ogg' , Riere , klauwe' in horn-djier flachtje
 Om op jon Ater t'cefferjen , mey' t hert ,
 Mey' t ijnborsf' , fen dy God in Goads-tjienste' achtje .

E T N.

Dy tachtigste P S A L M E.

1. Fore oerste Sjong-maester op Schoschannim:
 Yen tjuwgnsse , yen Psalme ASAPHS.

I.

2. **H** Ertse' Isr'els Haed , ô Herder , herckje ,
 Dy Joseph laet az schiep , ôch ! merckje :
 Dy twissche Oberubinen sit ,
 (: Dy 't alle' heart , sjocht , det , lit in wit :)
 Brecke' uwt yn lheacht , ijn glanze' yn eer ,
 (O Isr'els haed ! ô kreften Heer ! :)

2.

3. Kâje op jon kreft , az moarn-stuwn'-sinne ,
 For Ephr'ims eansichte' , in ford hinne
 For Benjamin , Manasse , ey ! komm' ,

Holpje ,

Psalm 80.

Holpje', ô forlōss' Jon ljeave eyndomm'.

4. God, bring uwz weer, Jon eansicht'-glinz'
Ljeachtje' uwz, dat's uwz behâd-wijf' schans'.

3.

5. Ho lange', HEER', sil Jon bieit' ne' op-rijckje,
O krefien God! in uwz besijkje,
Och! wirt Jon toar-fjoer nea uwt-dien,
Fin't ljuentjen fen Jon droav' folcx trien?
6. Mey trien'-brea fiede' T se': yn eag-wiet
Lauwge' T se' uwt' Trieling' fol fortriet.

4.

7. T habbe' uwz dwerz-drieuseb' ney-boer' mecke
't Uwz haed; uwz fynne' uwz scheetsch forsprecke.
8. O great'-greate' aller heir-kreft God!
Bring uwz veer, wezze' uwz schuwelle', uwz slot,
Jon ljeachl', ynn' druwcks droav' tjuesterniss',
Laytsje', ô dat's uwz behâd stinz' wis.

5.

9. Jon Wijn-stoack', fenjo salme' uwt kipt, en
Oer-brocht uwt 't slaefsch stoack-birdde' Egipten,
(Da d'Heyd'nen T dreun' uwt jearm' Lân)
Dy pote' T dear mey Jon cyn hân.
10. T habbe' him pleats, om wirtrijen, dold,
In dongge, dat hy 't Lan, brie, fold'.

6.

11. Sijn schaed eer'n berge' in berge' oer-teyn,, stoe,
't Heeg' Ceder g'lijck: sijn ranck' nau eyn,, sjoec.
12. Hy leat-scheat fier oon' Mied-See-strann'?
Sijn toecken recken Euphraet rann'.
13. Wierom stiette' T sijn moerre' om fier
To ploayts fenn' gonger, tjeave' in Djier?

7.

14. De Wad-baergs wrotte³, in't Wijld fenn³ heyde
Ontwirtt'let him in eert'sijn weyde.
15. O kreften God! loys³ sen om heag,
Uwte³ Hÿmmel: keer³ dogg³ weer: jon ea
Besyckje³, yn djiapp³ mey-lyenheyt'
Jon Wijn-berge³ ho-se³ yn lyen leyt. |

8.

16. Dy staemme³, ô! dy jon rjeuchte³ han pote,
In kreft joe, to jon gloar³, dy Late:
17. Ja lizze³ oon yessche³ yn fijnne-sjoer!
(: O staemme³! ô twijge³ eer'n wird in djoer)
Ja lizze³ om-boecke³, ô Ja geane³ uw³,
Trog Jon eansichts bird scheld-geluwt,

9.

18. Jon h³n, Jon rjuechter han, ljeav³ HEERE!
Wezze³ oer dy man, dy man fol eere,
Dy Minsche-Soon, dy, uwz to'n jeft³,
Mey sterckime³ oon-teyne³ iz, yn Jon kreft,
19. So nimme wy, sen Jo, naet meer
(: O foey dat wy 't³ diene:) æf-keer.

10.

- Hude³ uwz yn 't libben, Heer sen boppe,
So sille wy Jon Namme³ oon-roppe.
20. O HEE R³ uwz Heer! ô kreften God!
Bringhe³ uwz weer: wezze³ uwz schuville³ uwz slot,
Jon ljeachts-blier, yn druwwcs tjesterniss,
Layisje³, ô dat's uvrz bebaad. Ja wis,

E T N.

X

Dy

Dy njueggen-in-tsantigste P S A L M E.

1.

Ten Psalme Asaphs.

1.

- H**op God! ho binne d'Heyd'n'en, hiet oon-hisse,
 Yn buwt, yn wreck, yn bloed-toarst, Jon erv'nisse
 Oerkomd,oerschomd!jon Timpels glanzeuwt grieme,
 Ja Salems bouw' oon stien-heap' woast om-tieme.
2. Jx habbe' (ð moard-dea-wuwn!)
 Jon tjenners lijcken juwn'
 Ynn' Hauck, Krie, Uwlls-kloeren:
 O! 't flesch (dat eer'n so mijld
 Jdn ginst' nutge) iz oon 't wijld
 Op 't fijld juwn, to forschoerren.

2.

- 3.** Jerm' forzjend' bloed gjealpt az streamm'-wiet yn 't rinnen
 Jeruw'slem wijd in brie om, buwtte'in binne,
 O grouw'le! ð huyn'. ð smaede'! az 't gref on-wirddig
 Is nimmen to jearm' lijck-bedobbjen firddig.
4. Smaed dwerz-driew', guwch, huyn, spijt,
 Uwz ney-boerte' uwz to-bijt
 Dy om uwz wenje in swiermje.
5. Och! sil jon toarne' all' stuwn'
 Oon-hiertje' allijck in uwn'
 Dear yn wy eyn-leaz kiermje?

3.

- 6.** Jiet learre' oerre' Heyd'n'en 't gleann'jon grijms fen boppe,
 Dy jo naet kinne, nog jon Namme' oon-roppe.
7. Och! Japick iz fen jearm' schock-flock op-schobbe
 In sijn schien' Wengje' izaz yn yeffsch' bedobbe.
8. Otinss' naet oon' miz-died
 Fen uwz, foey uwz! eer'n schied':

Tc

Psalm 79.

171

To, to, lit uwz foor'-komme
Jon great' barmhertigheyt':
Wy binne' yn smertigheyt
Schreal, tor, tin, tal-lijtl' somme.

4.

9. Holpje', holpje' (ð God uwz wol-ferts) red, ter eere
Jons greate' onsjogb're Namme', ð holp-mijlde Heere!
Oer-stoppje' uwz luhn', lit jon toarn', tong're stille
Oer uwz mis-died, Heer, om jon Namme wille.
10. Wierom schoe't Heyd'ne brot
Fuwlt-tuwtje, Wier's jearm God?
Lit de' Heyd'nen blyckje', och! teanne
Dat Y't bloed wreckje' selm',
Jons folcks, oon schelm' in schelm',
In dat wy't kinbaer sjeanne.

5.

11. Lit dogg' d'earm' finz' ne near' eang' kjealtme' in schromme,
Kierm' gal in gil-gjealp for jon eanlicht' komme;
Hâd' libb' ne lijv' dy ynn' deads-tosck-tuwt stirtte
Ney jon earms kreft in greatheyt' nea for-kirtte.
12. In schoddje' uwz wreya ney-boerr'
Rom-miettig, san-fadde' oer,
Lit herre schertte' oer-laedgje
Mey' gwuch-juwchs huyn', dear mey
Dats', ð Heer, foore' in ney,
Jo, yn jon bern, forsmaedgje.

6.

13. So wirt fen uwz, jon folck, jon uwtforkoar'ne,
Jon wirdde schiep fen jon eyn weyde' in boarne,
Jon yvig lof, jongoe-great-diede' op-helle,
In oon uwz bern, fenteam to team, fortelle.

U W T.
Y 2

Dy

Dy yen-in-fijertichste P S A L M E.

1. Ten Psalme Dâvids : fore oerste Sjong maester.

1.

2. **W**Ol-sillig dy him witlijck wolfol beschie :
Hâdt njuencke illind'ge Lie :
O! de' HEER' sil him beschermje, foor in ney,
Uwt uwnck to quea'er dey.
3. d'HEER' sil him hadde' yn libben : yerd'sche seyn
Oerfochtget him azz reyn.
d'HEER' jout him nea (ô t's him to warden pan)
Inn' fijne grijp-kloers han.

2.

4. d'HEER' stijppet him az wuwne, swolme' æf sjoecht
Him binne' æf buwte' oerfjoecht,
Forwicks' let sijn droav' sjeack-bod, folfortriet,
In suwn-herts huwlijck swiet.
5. Ick sizze' ô HEER' jiet jon genade' oer my,
Dy doz illindig ly!
Genezz' mijn siel (doz dript mijn eag fol trien)
'k Hab swier tjin jo miz-dien.

3.

6. Mijn fijne' uwt-flaebje' in flock-winsckje, op mijn ljea,
Herts-pleage', uwnck', ja dy dea!
Wenneer, fizzes, schil him deads dobbe' yn-tjean,
Glim-Namne' in glanz' forgean.

Kort

7. Komt immen dy my (quansquijz' frjuen²) besjocht,
 't Iz gwetjen het hy doch^t,
 Sijn bert forgearret onrjuecht, dat hy bwette
 Oer-al rall't, fwel fen twwt.

SIMPLA 25. Psalm 41.

8. Mijn hatjersgnuwje³ in nijtgje³, in hottje^t sin
 Op 't quea dat my giet jin.
 9. Iæ kattje^e in todtje: yen bijze-stick het him
 Hert-priemjende^e ijnne kimm',
 Dat sil him slüpje^e ijnne^e tjuest're yerd-kuwll op stopp'
 Hy stiet v'nin tijd weer op.
 10. Iasalm^d dy man dy't brea yet, mey m' ijn free
 Dy 'k trouwe, az broar, ô wrea!

5.

- Dy buwcket d'backe^e (och! nuw't ick quijnje in ly)
 Grimmijttig-hird tjin my.
 11. Mar T, ô HEER, stirt jong enae my oer,
 Intilk m' op fenne floer:
 O rjuecht^e m' oer-eyn^e, so sil'k, dy doz heag flean'
 Forjildje mey dieds lean.
 12. Tjuwg'fen jon ljeafd' siel'k, mits mijn dea-fynn' naet
 Sijn winsck'-juwch oer m' uwt-blaett,

6.

13. Want my oongeande^e, ick smeyts^f jon onderhad
 In mijn op-rjuechte^e ynfad:
 Ion eansichts gluerckje^e iz mijn siels-wol-tier^e weyd,
 Layts, wille^e ijn yvighety.

14. Tanck, tank op tanck elcx gaeft, hert muwlle' intong,
 Floyte', herpe' in org'le sjongh:
 Mijn siel sjong, eynleaz, Is'r'els God, dy'k minn',
 Lof. Amin ja Amin.

Dy trettiende P S A L M E.

1. Ten Psalme D A V I D S fore oerste Sjong-maester.

1.

2. **H**O langh holp-redde' H E E R' God, ho langh,
 Ho lang, ho lang (: het wirt my bang!)
 Ho lang is 't ynjon rie besletten,
 Dat ick by jo blieuw yn 't forjitten?
 Ho lang jon treast gluerck' schuwl, so strang.

2.

3. Ho lang fil 'k, yn siels jam're-kley
 Droaf rie-plachtje? Ho lang dey oon dey
 Mijn hert yn droaffenisse op-jitte?
 Ho lang fil spijt in wrijt my bijtte
 Fen mijn dea-fijne' yn greatsch' pohey!

3.

4. Laeytse'oon, forhear' my, ljeave' H E E R God,
 Forljeach't mijn eag fen 't droaf-schaeds dodd',
 Dear 'k galje' in, by-ney-blijn, trien-sijppje,
 Op dat my d'lange sliep naet sijppje,
 Yn deads forjitt'le kijl-kâd slot.

Silliw. Blaen. oon oron VI

4.

5. Op dat mijn sijne', al t'onbetocht,
Naet bijllet: 'k hab im gled oer-mocht,
Op dat, dy sijke mijn fordearren,
Naet guwchje' in juwchje, ney bejearren,
My sjeande' oer-wonne' in t'onder-brocht.

5.

6. Mar 'k trouw-bouwje op jon goertiernheyt
Mijn gaest yn jon seyn' laeyts-rijck weydt,
Ick sil uw herts-gruwn', muwlle' in tonge,
For d'oon-my-wol-died', de' H E E R God s'onge
Tanck-lof, mey yn-borsts ynfiernhelyt.

E T N.

F R E E - B E A.

De tean: *Schoonste Herderinne &c.*

I.

I S't jon wolbehagen,
God uwz treasts, yn ljeaf, yn leed
Jou uwz, yn uwz dagen,
Jou uwz, free-God, jouw uwz freed,
Heer' jou freed uwz libbens dey.
Ruwne free dear iz God mey.

2.

Jou uwz, is 'tuwz fillig,
Jou uwz Lannen, alle *san*,

Njue

Njue to free, ljeafd'-willig,
 Jou uwz yendracht', lan oon lan,
 Jou s'az seyn' fen jon mijld han,
 Free 'soppe yerde 't wirdste pan.

3.

Lit de' oersill'ge *frede*
 Lit dat *Lijck* beschied'ne *rjuecht*,
 Yn uwz Lan in Steden,
 Elck oorme' earmke' yenfadig, sljuecht,
 Elck oorm' paetje. O *Hijmmelsch'* wrâd!
 O locksill'ge winsck in wâd!

4.

Jou uwz ruwn-om-hinne
 Mey uwz ney-boerr' naesje-folck
 Het foor Lannen 't binne,
 Free dy fest blieuwt, from in nolck.
 Bring 't ploeg-yersen ynn' dolcks stee.
 d'Hijmm'l oppe' yerde' izz' gouné free.

5.

Jou uwz mey uwz boerren,
 Ja elck' boert, yn Gea, yn Stee,
 Alle stuwné' in uwren,
 Golle, gall-leaz', God-ljeav' free.
 Jou uwz free yn hert in moed.
 Free, Goads-jestc', iz 'theagste goed.

6.

Jou-se' uwz om de al-wirdde
 Fen uwz Free-Forst, dy 't so soer
 Om uwz free uwt-hirdde.
 Dy-se bitter stiet in djoer.
 Dy-se' (ð ljeafde!) keape in schinst
 Om eyn-herts-bloed, naet om winst.

7.

Jou uwz jiette', 'er boppe,
 Groey yn tanck op tanck, dat wy
 Steez oon taens to-roppe
 Dy uwz Free jout blier in bly:
 Dat, trog uwz on-tanckb're died',
 d'Yv'ge Free nea fen uwz giet.

Lest laey ijn blomm' blier grien, dear 't fuwggelt tjylpe in tjoyte,
 In Laemmi're Herder, mey sijn lillepijpe, in floyte
 Fen Free, dear mey d' goe God, uwz ljeav' Lân mijld betocht,
 Jâ het dy ljeave Free uwz baete in buwt oon-brocht,

Free, ô golle gouwne Free,
 Free, dy, ney uwz wol-beheagen,
 UWZ oer-dauwget ijn uwz deagen,
 Free, Goad-ljeave Free, hâd stee.

Free drieuwst fen uwz Fries'ne greyde
 't Stiel'ne sjeucht-klaed', swurd in dolck',
 Dat uwz âders bloed uwz-molck.
 Free fol-djier't in tiert uwz weyde.

Free drieuwt Frouwne krest fier wey,
 Free sjongt for' uwz Famme raeje.
 Free lit uwz formeytse oon-waeje.
 Free bret wille, dey oon dey.

Dear fijnn'-ruwter eerent trape
 Mey' Hoars' hoave in Lânsiets bloed,
 Leyt nu Hansck mey Hoatske in woed
 Gruwnz blomm'-grien forwiell'ne laepe.

Leyt nu Lijlljen Lolck mey Louw,
 Sjongt nu Fuggelte oppe beamen,
 Swab'ret Eyn in Gies opp' streeame,
 Schoert de ploeg om, braecke in bouw.

Lôytse ick swird? Dat 's om to prunckjen
 Oppe Tjèa fenne Edelljue,
 Kijfse ick Hijnzers mand, by djue?
 't Schijdt om red oer' wey to schonckjen.

Free, ô golle gourwne Free,
 Free, dy, ney uwz wolbeheagen,
 Uwz Hert-lauwget ijn uwz deagen,
 Free, Goad' ljeave Free, hâd stee.

God! fen Free, fen Fjuechts hyer-ployfjen!
 God! dy alles hâdt ijn sjoeer!
 God! dat Free by uwz hâdt doer',
 Tean' Jon Free-ljeave eansicht' loyfjen.

E Y N E.

Dy

Dy hondert-trye-in-trytigste P S A L M E.

1. Ten Liet Hamaaloth, fen D A V I D.

I.

LOYT'! loytse'! ho goe, holjeaflijck, ho lock-silligh
 Dear broar in broar, dear broarren yen-sins-willigh
 To gearre wenje' yn golle Free.
 (O Hijmmel-ljeaflijckheysts boerd'-folle see !)
 O Free, & goune broarre-Free! wier by
 Naet het al 't swiet uwt reyd œf by.

2.

Socke' yenigheysts Free lijcket de Olje wirddig
 Dy dol-roan fen Aärons holle', in firddig
 Oer-loft'ge in fochtige' Heag. Presters bird.
 Ja spraede' al ford (dy fett' ruwck-rijck' djoer-wirdd',)
 Az mey Goads seyn'-rijck' reyn mijlde hijmmel-streamm',
 Ynn' filge mans klaeds uwttter---seamm'.

3.

Dy Free dy lijcket ney 't kiel-wiet dat dauwge
 Oer Hermons kruwnne', in fjild in kruwden lauwge.
 Dy Eree iz az dy dauw', dy doff't,
 In seyn-fol saeyt, in sjippet uwte loft,
 Oer Syons bergen, wijd in brie, in fet
 Dy mey sijn fied-wiet wol in bet.

4.

Want de' heagste sil sijn seyn' az reyn uwt-jiette,
 Aldear, aldear ja sil-se blieuw-tjienste' hiette,
 Az eer-slijpp' fen dy God-ljeav' Free.
 Dat naet noag; mar 't lang libben laytst, ynn' stee
 Fen druwck, fen uwneck, fen sjocht' fen seertime', in weyd't
 Dock Free-ljeaf folck ygne' yvighcyeit.

U W T.

Z 2

Dy

Dy hondert-fjouwer-in-tryttigste P S A L M E.

1.

Ten Liet H A M M A A L O T H.

1.

Sjea to, uwt ynsfiern' gruwn' fen't hert,
 Dat de H E E R' Goads lof uwt-boesme wirt,
 O tjienners yn dy tjienst', fol eer',
 (: O s'ill'ge tjienst!) fen de oerste H E E R.

2.

'k Mien jiemme, dy, yn nomm'le oon-dacht',
 Goad-fjoerig weytje nacht oon nacht.
 Dy yn't H E E R' N' huwz, nea loay fen ljean,
 Wil-firddig, de H E E R' to tjienst, nolck stean.

3.

2. Tillje' op, hosck d'hannen loft'-wertse' oon,
 Yn't heyligdom, neye' heagste troon.
 Stjoer' kiel-snaer'-floyt'-luwd, hert in eag,
 Lof-sjong-rijp op neye' H E E R om heag.

4.

3. d'H E E R' seyn sijn seyn-reyn, oer-floed' fol,
 Uwt Syon weer op jiemme' dol,
 Dy Hijmm'l in yerde' het yn bewâd,
 Ja dy-se' ear'n macke', in onderhâdt.

œ y t.

Dy

Dy hondert-yen-in-trijttigste PSALME.

1. Yen Liet Hammaaloth, sen DAVID.

1.

O H E E R ! loyt^r heaſtlyck op m^r om-leeg,
 Mijn hert, myn eagen ſjea naet hag,
 Ick wandelje nogh breck myn ſin
 En 't jinge' ick grijppje æf ſetigje kin.

2.

2. Faſycker, 'k hab myn ſiels jin-wil,
 Twangteamd, dol ſot, ijn hadden ſtil,
 Az 't ſuwgh-bern luwckjend', ney ſijn aad:
 Mijn ſiel 's lijck, 't ſuwgh ſoontje' yn yenfaad.

3.

3. O Isr'el, fillig folſen, komm'
 Lizze^r Hoope^r op God, ô Geadz eyndomm',
 O ſjette^r hoops anckre-klimm', ijn leſt,
 Op, in ijn de H E E R^r God, yvig fest.

E Y N E.

Dy hondert-acht-in-tweyntigste PSALME.

1. Yen Liet HAMMAALOTH.

1.

O ! Wol-lock-filligh' minſche
 Dy de' H E E R^r God hofck ontsjocht,
 Z 3 In

In giet (ô wâd in winsche!)

Goads wey, yn 'tjinge' hy docht.

2. God sil dijn hann'-wirck seyngje.

Du ytste 'er fied-swiet fen.

Dijn wolfert' sil naet eyngje

Wol-sillig blieuwste den.

2.

3. Dijn wijv', dijn ljeave' uwt-lezzen',

Dy wille fen dijn hert,

Sil dy, az wiin-stoack', wezze

Teel-sillig, ney bejeartt'.

Dijn bern'-teamm' schil him schansſje

Ruwn om dy, great in klien,

In om dijn yt-disck' kranſſje

Az Olijve' altijd grien.

3.

4. Sjea, sjcker! so sil firdde

Goads wol-feart', goed in spoed,

Ney him (Goads ljeav' in wirdde)

Dy God freeſt', yn 't gemoed.

5. Uwt Syon sil dy de' H E E R E

Oer-schoddje', oer-mijld, mey' seyn

Goads goe, fill'g Salems eere,

Begloerreste' oon jelds eyn'.

4.

6. Du schitte jiette 'er boppe

Dijn berns bern blier-eagd' sjean.

Goads free, seyn-swiet-fol-proppe,

Sjochſte' Israël oer-tjean.

U W T.

Dy

Dy try-in-tsegftigste PSALME.

1. *Ten Psalme Davids: da hy wier ijnne
Woeftijne fen F U D A.*

1.

2. **O** God! mijn God! (: 'k hab naernse' yen oor':)
Ick sijkje moarns, for Sinne' op-klearjen,
Mijn siels, mijn flescks toarst-smacht' bejarjen
Luwck't ney jo, ijn't fjild, tor, in foor.
3. ('k Hab, sijcker, jo, ijn't heyligdomme,
Oon-schoage', in sjoen jon eer in kreft)
4. Want jon goe njue iz better jeft'
Den't libben salm, dy wirdde blomme.

2.

5. Mijn lipp' fil jo prijz-sjonge' δ HE ER'!
Also fil 'k jo, mijn lib-stuwn', tancke,
In ijn jon namme loft-trog janckje,
Uwtt' gruwn' fen 't hert, mey' hannen gear.
6. Mijn siel, fol-nuwgge, fil wol tierje,
Ynn' wol-lust', groed in moed, smoar-fet;
Mijn muwlle', ijn layti', sjongt, wol in bet,
Jon great lof, ja fil bly oon-blierje.

3.

7. Az ick opp'bod liz, djiep ijnn'tinck
Oon jo mey heag-ontfjogb're op-teyn' fin,
(: O swiette' ocr-kojing'!) dy 'k naet t'eyn' bin
Ynn' still' nacht-weytſings flomm're eag-pinck'.
8. Y binne mijn holp-firdd'ge schuwlle.
'k Sil lof-sjongje' onder jon wjueck'-schaed'
Mijn siel oon-klarddet jo, mijn haed.
9. Jon rjuechter hān tjocht m' uwt deads muwlle.

4.

10. Mar jæ dy sijkje', oer-woast', fliueg-tol,
Mijn uwt-wjoede', in ney't hert my boarje
Dy schille' ijnn'e onderste' yerd-dobb' smoarje,
Dear lizzel', sonder op-til, dol.
11. Dear wauweljese' ijn 'twreck-fwirds toschen,
Dat herre', az wetter, 't bloed ontspielt:
Dear wirddef', (: foy! :) to buwtte' uwt-dield
Oon' stjonck- (: ô gruwle!) Fôgse-boßchen.

5.

12. Den sil dy Kening, heachlijck bly,
Jâ herts-gruwn' bly, ijn God forblye.
In wae jearm' trouw, oon God fest flye
Sill' jearm' silm seyngie' ijn-lock-steats fry.
Want God schil dy, struwse heag-formietten',
Fuwill' ljeagen-töttjers, scheamte-leaz'
(: Oerl' ljeagen-faersteamm', stjonck-poels eaz':
To gruwne' ijnn'e yv'ge stom-kolck stiette.

E T N.

Dy hondert-vijf-in-tweyntigste P S A L M E.

1. Yen Liet H A M M A L O T H.

I.

Jæ dy fortrouwje', ijn fromm' Mey-witten,
Op de H E E R E', ijn leſt, ijn nead,
Tn libben in ijn dead',
In gruwnje' op God jearm' dwaen in litten;
Dy steane az Syons bergh' stantheſtig:
Fa cyn-leaz kreftigh.

2.

- Ruwen om Ieru^ws'lim bergen strecke,
 Ney wolck'ne, de Holle' oer-eyn'.
 So 's de HEERE' eack ruwn-om-beyn'
 Sijn Folsen, het schoe herre ombrecke?
 O, dy so yvigh wirt bewerre,
 Het kin hem derre?

3.

- Want dy twang-stoack sil naet langh restje
 Dy 't goadlesz' Heersck-haed swaeyt
 (: Ho jamck him 't lock oon-waeyt:)
 Om dy rjuecht-firdighe t-oer-lestgjen.
 Op dat de op rjuecht' naet losis fordome,
 In 't rjuecht naet kromje.

4.

- Dogh goe, dogh goe, ijn-goe ljeave HEERE,
 d' Yn 't bert oprjuechte goe
 Tenfâd'ge fromme hjoie.
 Mar dy, mey njue, 't kromm' paed ijn keere
 Schil God wey-sjoere' (ôsalm'-forrieders!)
 Mey' on-rjuecht-dieders.

5.

- Oer Isr'el sil, (: God silt so stjoerje:)
 Oer Isr'el sil ford-oon,
 All' stuwn', fen Faer to Soon,
 Free, wolfert', goed in spued', blier gloerje.
 Doz sil Goads free, sijn Isr'el, seyngje,
 In 't sil naet eyngje.

E T N.

A a

Dy

Dy hondert-sân-in-tweyntigste P S A L M E.

1. Ten Lied Hammaloth, fen (æf foor) SALOMO.

SO de H E E R 't Huwz-bouw' naet salm uwt-rjuecht,
 Het datme boddet, kritis, djoeyt,
 't Iz wetter-tersck, 't iz wirck-forknoeyd.
 So's H E E R 'N' nea slomjende' eag naetljuecht,
 Behâd-mijld, oer yen Sted of Steat,
 Al ho dy weytfer mierckt, 'tiz neat.

2.

2. Dear jilt nin swit, nin wrot, nin slob,
 Fenn' Sinne op-gongh oon' tjuest're juwn;
 Nogh' spear-muwlijen all 't jier, all' stuwn';
 All' goarjen bret dy lege Dopp'.
 't Iz so, dat Gods njue (gruwn'-leaz-djiep')
 't Sijn ljeavers oer-stirt, az ijnn' sliep.

3.

3. Mierckje' oon; dy bern, dy ljeave bern,
 Dy bern dy de Hijmmel uwz forlient,
 (Flesck fen uwz flaesck, bien fen uwz bient')
 Sinte' uwz to'n erv', fen God, beschern'.
 Dy buwck-frucht' stelt hy uwz to tean',
 Yn eyndomme', az in jeft'-mijld lean.

4.

4. Jæ binne' allijck (ðjelds-stijpp'-treast!
 Azze' Aaders jieren klieuwe' yn tol)

Yel

Yen kreft'ge mans hān, pijlle-fol,
Dy moed-great oef sijn fijnn' forleaz't,
Oef oer-wint fore fest : Ø freugd?
So sint' dy sonen sen uwz jeugd.

5.

5. O wol-lock-sillig iz dy man,
Dy mey sock' pijllen foll't sijn schie.
Jaæ stea naet schamm'-rea, buwte tie,
Mar hād' eer, wol-fert', fjild in lān,
Affe' yinne portte, for 't gerjuecht,
Mey fijne reytse' yn placht-gefuecht.

E T N.

Dy segste P S A L M E.

1. *Ten Psalme Dāvids : fore oerste sjong-Maester,*
op Neginoth, op de Scheminitth.

I.

2. **A** L jeld'ne' och ! Jo mijn suwnen,
t'Oon-hiergjen azz' jiet-uwen,
Och ! diilgje my naet uwt
Ynn' toarn'-fjoers gleauwne' ontflamjen:
Och ! jou my-jon forgramjen
Naet oer (Ø H E E R !) to buwt.

2.

3. Al bin 'k uwt-medd' trog 't suwnlijck,
Jiette' iz jon gunste'. on-gruwn'-rijck,
Mijn to-flechte'. Het's my bang !
4. Mijn bient', mijn siel eang triljet,
H E E R ' firdd' Jo, heelje' in stilje' it,
Och ! Y mijn God, ho langh ?

A a 2

Keer'

3.

5. Keer' weer, litt' naet, (Ijeave' HEERE)
Mijn siel jon holpe' ombeere,
Om jon goertiern'heyt's will.
HEER! hād m' yn lib in witt'niss'.
6. Deade' iz jons dwaens forjitt'niss',
't Græf swijgget jon lof stil.

4.

7. 'k Bin wirgh, lef, ja t' uwt-eyne;
Trog trien', eag-dripp'-stirt-reyne,
't Bod swomt m' yn sat hier wiet
Dat 'k (ð bert-brekk!) uwt-fluwzje,
Mits 'k nacht oon nacht gāl-guwzje.
O suwn'-lef! swierst fortriet!

5.

8. Mijn eagen binne' uwt-lit sen.
Och! 't soene' iz my tobritsen.
'k Bin, for mijn jieren, ad.
Om 't my mijn fijen' oon-spijtgje,
Dy 't jamm're' yn my gluwp-nijtgje.
O! 't hert besjiet m' yz-kād.

6.

9. Wijckje', ð fen my, quea-dieders,
Ongerjuechtheys wirck-beschieders;
Want de' HEERE' het, ney bejeart',
Mijn neads-rops wolck' trop brecken,
Boet-firddigh herts-gruwn' spreken,
Uwt yn-goe njue forheard.

Mijn

7.

10. Mijn luwkjen, ljuentjen, trienjen,
Heart God, mey holp'-sotlienjen,
Dy 't hosck-mijld oon-nimt. Wier!
11. Wier binne nu mijn fijnnen?
Beschamme', oer-stjealpt mey pijnnen.
Loack', so 's God my goertier!

E T N E.

Dy hondert segz-in-trijttigste P S A L M E.

I.

LOf-sjongh de' Heer, uwt herts-gruwns njoe,
Hy iz goe, ja 't heagste goe:
Want sijn goeheyt giet so fier,
Son on-eyn-brie, so goertier.

2.

Lof-sjong God; dy, wa t'Goads neamm'
Preal-fiert, twang-stjoert, az ijnn' teamm':
Want &c.

3.

Lof-sjong d'Heer dy 't heer oer-heer't
Dat, aerne' Heer, heersck in rejar't:
Want &c.

Aa 3

Dy

4.

Dy allinne, boppa wet,
 Tjin Natuwre, wond're det:
 Want &c.

5.

Dy, dy de' Hijmm'len mey forstân,
 Macke', ô wirck fen socken hân!
 Want &c.

6.

Dy de' yerd', swier fen wicht'e, oer 't wiet
 Fest, oer 't onfest weage', uwt-spried't:
 Want &c.

7.

Dy de' haed-Ljeachten, glanz'-gleaun' great,
 Macke', al het eag bruwckt to steat':
 Want &c.

8.

Dy de Sinne blier in bly,
 Oere Dey joe de' heerschappy':
 Want &c.

9.

Moanne' in Stiert' joe Hy de macht.
 Wad in fadschippe' oere Nacht:
 Want &c.

Dy

10.

Dy Egiptens aet in naet,
 Heeg, leeg, minsch, djiers eer-bern' daet:
 Want &c.

11.

In kritse' Isr'el, az in buwt,
 Spijt Nijls tosschen, dear midz uwt:
 Want &c.

12.

Mey' hanz kreft, dy't mord-lee wreck't,
 Mey' hiet fall'gjende' earme', uwt-streck't:
 Want &c.

13.

Dy 't Rea Mar oon twa'en trog smiet,
 Midz trogh kleauwd', sney, schaet in spliet:
 Want &c.

14.

In fierde' Isr'el trog dy steege',
 Trog Marz midz-hôl, wetter leeg:
 Want &c.

15.

Dear ijn Phar'o, fen Him wirt,
 Mey sijn Krijs-ljue, gjealp, oer-stift:
 Want &c.

Dy

16.

Dy sijn Folck laet', sijcker, fry,
 Trog dy wijde wōsteny':
 Want &c.

17.

Dy kreft-greate Keen'gen sleyn,
 In uwt-dijlge het, schien t'eyn':
 Want &c.

18.

Dy trog-loft'ge Kening-stæf,
 (Greatsch, ontsjoen', heag) hompe' yn 't græf:
 Want &c.

19.

Az Sihon, oerste' Amorier,
 Dy hy, az dol-tong're, smiet:
 Want &c.

20.

In de' oer-greate' Og, Basans haed
 Blix'me hy, oon gruys to naet':
 Want &c.

21.

In hy joe, uwt mijlder han,
 To erve'-eyndomm' herre Lan:
 Want &c.

To

To erve'eyn', in plante 'er del,
Sijn ljeav' Tjiänner, Israël:
Want &c.

23.

Dy mey-wirddigh uwz oon-seag,
Yn uwz dol-druwx jamm're pleag:
Want &c.

24.

Dy (uwz mijld) krefts-hânz schoerde uwt,
Uwt dea-fijnn' kluwr', tosck in tuwt:
Want &c.

25.

Ja dy Heer, dy alle flesch,
Jout, mijld, fiedsel-brea, ney esch:
Want &c.

26.

Lof-fjong, al het iz, mey my
d'Hijmm'len God: ô lof-fjongh dy:
Want sijn goeheydt giet so fier,
So on-eyn-brie, so goertier.

U W T.

B b

Dy

Dy eerste P S A L M E.

VEn oor, dy 't leſt, ſjong Phlipſ Soon dey-dolck' ſeyn,
Sjong, Cyri locks-ljep, Babels haed-rijcks eyn',
Sjong 't heag op klieuw fen Romens wrād-fāddye,
Sjong Lān-Sted-See-twangs lock trog minſch' mordrye,
Iſr'els oerſt harp-ſjong-maeſter acht't nin mijt',
Het eyn't, om-weyn't, mot-ſcheyn't, roaſt bijt, tijdſlytt'.

2.

LOckſillig ſjongt dat kroon', ſalv' toaly' ſtamme Haed,
 Lockſillig dy naet wann'let' kromme'-uwck-paed,
 Nog ſtiet opp' wey der goad-leaz' ſuwne'-uwt-flaebjers,
 Nog ſit opp' ljeagen-banck', by ſpijt-spot-raebjers,
 Dy, trog fuwl-tuwtjen, ſcheynje' elckx namme'in eer,
 In't from folck naet oantsjea, jā ſalm naet de' H E E R'.

3.

Jā hy's, follock, mey't heagſt wol-lock om-juwn',
 Dy Goadz wird, herts-njue-gruwnig, oere' in stuwn',
 Siel-willig djiēp oer-koaget yn't oer-tinckjen,
 By't Sinn' ljeacht, jā by Moanne' in Stierte' eag-pinckjen:
 Hy weydet, hy wol-tieret, wol-luft'-fet,
 Yn't nea noag oer-koyd' wond're-swiet, Goads Wet.

4.

Dit's ſijn ſill'ge yn-borſts Hijmmelscke' huyning-seamm'.
Mar, hertſe' al ford: Hy proncket az in beam'
 Dy djiēp-gruwn' wirrt'let, naet om uwt to wjoeden,
 Yn fied-fett' klaey, oon' swiet-wiet rin-stream'-floeden;

Dy

Dy frucht yn tijds jout; bled nog griente' ombeer't.
So rint him al sijn dwaens lock ney bejeart'.

5.

4. Mar dit oer'-wirdd' lock , nin goad-leaz' by blieuwt.
Jx binne' az tsæf dat d'wijn bliest , stuwt in drieuw.
5. For rjuecht rjuecht War forstomjel' , t' rjuecht onwirdd'ge.
Jx schuwlye eack naet yn't djoer' Buwn' Goads rjuechtfirdd'ge.
6. Want de' HEER' kin wis' trjuechtfirdd'ge fromm' ljue paed,
Mar d'goad-leaz' giet ynn' gruwle' om-wey to naet.

E T N.

It Lof-geſjong fen Z A C H A R I A S.

Oppē teane fenne fjouwer-in-tweyntigste Psalme.

I.

68. **L** Of-ſjong de' Heer' God fen Isr'el.
Hy het beslykende' djiep ſjoen del ,
Uwt aller hijmm'len-hijmmel-heegte :
Hy brocht fiel-fry'-forloſſ to wey
Sijn Folſen dat, yn jamm're kley
Djiep dol-treawn' fiet , yn druwck-poeli' leegte.

2.

69. Hy rjuechte' op fill'gheysts hoorn , for uwz ,
Yn ſijn ljeaf tjianner , Dāvids Huwz ,
70. Allijck hy 't eren die foor-sizzen
Trogge' heyl'ge ljue wier-muwllen , dear
Hy foor-siz-gaest yn ſtirte klear ,
Fenn' tijds oon-fangh' , fenn' wrâds gruwn'-lizzen.

Bb 2

Hy

3.

71. Hy rjuecht' for uwz forloff'-winst' uwt,
Uwt fijnne' huyn, haet, hân, tosck in tuwt.
72. Op dat hy, mey yen frjuenlijck tinsfen,
Uwz Aaders treatt-swiet mijld besocht',
In heyligh sijn ferbiuwne' oertocht'.
73. Abr'am to-sward, om uwz to schinſſen.

4.

74. Dat wy, uwt fijntje twangh-fest', fry,
Him tjenje schoene' eangſt'leaz in bly,
75. Yn heyl'ge' yen-fâd (yn dwaen yn litten)
So lang uwz libben tijd in stunn'
Dear to wirt, yn gena'e-jeft' juwn':
Yn op-rjuechtheyts hert-from mey-witten.

5.

76. In du mijn bern, (laeyts fen mijn hert)
Dy (δ) fenne' Allerheagste wirt
Prophete neamd: Du schitte ljuechtje
For 't eansichte' (eansichte' aller eer!)
For 't eansicht' fenne Heer', mijn Heer.
't Paed schitte him for hinne sluechtje.

6.

77. Om sijn folck wit fenn' filligheyt'
To jaen, dy ynn' suwn' quijt-lit leyt.
78. Trog ynnerlijck Goads hert-ontfermjen,
Wier mey dat uwz dy Japickx Stijr,
Gerjuechtheyts Sinne, bly in blier,
Van' heage op-gong, sijk't to forwarmjen.

7.

79. Om to forljeachtjen, mey sijn schijnn',
 Dy siett'ne droaf, ynn' tjuest're blijn,
 Yn deads kåd schaed, dod-doaf fordomme.
 In om uwz schoncken op 't rjuecht' paed
 To stjoeren, dear wy (uwt genaed')
 Opp' free-wey 't H A E D uwz fre'es bekomme.

E T N.

Uwtte hondert njueggentjiende P S A L M E.
 D A V I D S, dy efterste Letter,
 T H A U.

1.

169. O Ljeave' H E E R' loytf', loytf' oon mijn wett're eag-trien,
 Och! litt' mijn gal' jon treast-mijld eansicht' neakje,
 Meytf' my wol-witt'ne ney jon wird, so schien.
 170. Litt', litt' mijn kierm-ljuentj' for jon eansicht bleakje,
 Jon frjuenlijckheit, dear al mijn hoop' op slet,
 Holp' my, ney jon to-siz, dear 'k hiet ney heakje.

2.

171. Mijn lipp', mijn lipp' fil, mey' goll' gjealps uwt-jiet
 Jon great lof-tanck, ijn tancks oer-hoede' uwt-flirtte,
 Az Y my jon ijn-set leere' (ô so swiet!)
 172. Mijn tong' fil eernje', ijn fill'ge kåts tijd-kirtte,
 Fen jon petear, Want jon geboden rjuecht
 Rjuecht-firdigh goo ljue treastje' in quea folck snirtte.

3.

173. Litt' jon han komme', ijn mijn æng gaest-gesjuecht,
 Litt' jon holp-qedde' han to mijn holp' dol-komme.

174. 'k hab Jon befeline' uwt-kerd, klar, inckel, sluecht.
 O H E E R' ick langje', az ney' heyst'-wol-fert-somme,
 Ick langje' ick langje ney Jon filligheyt.
 Jon Wet iz mijna formeysts-mijld' hers-bluer' blomme.

4.

175. Litt' my libbjie' ick sil, ijn herts-willigheyt',
 Jon lof lof-sjongje', uwt-herpje, prijze' in tanckje,
 Wier to my holp' Jon rjuechters billickheyt
 176. O! 'k roon, az 't paed-spoar'-bjuefre schiep, gal-janckjen,
 H E E R' sijc Jon tjinner, dy ijan' filligheyt'
 Jon hiet onthadt, dat sijn gaest det ontspranckjen.

E T N.

Dy trye-in-trijttigste P S A L M E.

I.

1. **M** Ey siel-wille', herts-njue, muwlle' in tonge,
 Glier taens-rijp H i j m m e l s c h ' l o f - l u w d f o l ,
 M o t de oprjuecht' de H E E R' God L o f -
 Psalm' sjonge,
 Goads lof betammet jerm' rjuecht wol.
 2. To den: d' Gaest op-scherpje,
 In de' H E E R' Goads lof herpje;
 Litt' de yn-swiete Luwtt'
 Litt' t klien' Tjien-snaere' heare,
 Dat se' uwz 't hert, trogge' eare,
 Tockje', yn Goad' bly, uwt.

4.

3. Sjongje' (yn Godfill'ge' uwt-litt'ne liette', ô
 Mingje' yn borsts yn uwt-wind'ge freugd)
 d'HEER,

d'HEER' yen steez-oon-ny' lof-sjong-liet to.
Spijllje' op, meyt's fill'ge wille, yn deugd.

4. Want uwz HEE'R' Goads sizzen,
Iz, naet om weer-lizzen,
Inck'le rjuecht-uwt rjuecht:
Yn sijn wirckens wond're,
Great, brie, boppe' in ond're,
Trouw', wiſſ' wierheyt' ljuecht't.

3.

5. Hy ljeaft, hy minn't, hy hadt heag-wirddigh
't Rjuecht, hy ljeaft fromme' oprjuechtigheyt.
O sijn goertiern'heyt rint, firdd'-firddig,
Seyn-fol, 't brie yrdtrijck oer, ynn' weyd'.

6. Trog sijn WIR'D; fol eere,
Macke' (ô great wirck!) de HEERE
d'Hijmm'len bocht om bocht:
Sijn muwll'-Gaests uwt-rjuechten
Ing'len scheppe, in ljuechten,
Mey al 't Hijmm'le' heer-tocht'.

4.

7. Hy gearre', az op yenheap', 't See-wetter,
't Suwz'-ruwz-bruvz-hol-bol-hobb'le-tob;
Setſe' igh, boerd', rn, stran, pealle'; in let her
8. Az ynn' schat-kean're kolck' duwck-dobb'.

- Litt' den de Yerde' hosck buwgje,
's HEER'NE ontsjochtme uwt-tjuwgje,
Litte' all' wie 't dy wrad

Het ynn' bruwekma schickje
Dat hy for God schrickje,
Dy 't krefts hānz bewādt.

5.

9. Want eernet hy? sjea dear!, it iz'er.
Hy hiet't, in 't stiet 'er, so 's hy 't wol.
10. Hy naett' get de Heyd'ne rie: jæ lizze 'er
Forbruweke' ynn' djoey in tinck, gnod dol.
11. Mar, o, d'rie uwz HEER'NE,
Dy hy æ uwt-eerne,
Stiet ynne' yvigheyt
Ja sijn hert' besletten-
Tinck, wirt fest, az wetten,
Teamm' ney teamme' yn-heyd.

6.

12. O wol-lock-sillig oer-lock-sillig
Iz 't foltsen waems God de HEER' salme' iz,
Dat de HEER him eyn-mijnnet, salm-willig,
Ja kippet uwt to'n cyne erv'niss'
13. d'HEER E, uwte hijmm'le heegte,
Schoaget oon, ynn' leegte,
All' wradz minsche bern.
14. Uwt sijn feste wengje,
Sjocht hy s', dy bewenje
d'Yerd, fen hera' to hern'.

7.

15. Allinne hy stal-formjet de' herten,
Hy ægt op all' ljeue wirck in dwaen.

Yen

16. Yen Kening wraegf'let naet uwtt' smerten,
 Trog great heer-krefts gef juecht, yn 't flæn.
 Yen great-diedig f'juechter,
 Wirt nin winst uwt-r'juechter,
 Trog sijn kreg'le fest.
 17. 't Hynzer jout nin f'juecht-seyn'
 Trog hoars'-kreft. O f'juecht-eyn!
 Dy 't op trouw't, ynn' leſt.

8.

18. Mar loytsje' uwz l'jeave' HEERE' eag-dol-gloerjen,
 Oer dy him freezje' uwt herte gruwn',
 In op sijn goertiern' heyt (yn 't doerjen
 Lang-stuwnig) hoopje' alle' uwre' in stuwn'.
 19. Om uwt deads gryp-kloeren
 Herre siel to schoerren,
 Om, ynne' hong'renea,
 Herre to bewadden,
 Herre t'onderhadden,
 Libb'ne lyv's, mey brea.

9.

20. Uwz' sielen d'l'jeave' HEER God forwachtje,
 Hy's uwz haed, holp, honck, schuwlle' in scherm'.
 21. Uwz herten bly, yn him fornachtgje,
 (: O hert-swiet' hymmelsch huynnig-swerm'!:)
 Om 't wy de HEER' fortrouwje,
 In op d' Namme bouwe
 Fen sijn heyligheyt.

Psalm 34.

**HE E R' jon goertiern' njocheyt
Wezze' oer uwz: ô goeheyt!
Dear uwz hope op leyt.**

E T N E.

Dy fjouwer-in-tryttigste P S A L M E.

I. [Ten Psalme] **D A V I D S:** Az hy sijn
wezzen forandere bie for it eansichte sen Abimelech,
dy him wey jage, dat hy trog gingh.

I.

Aleph. 'k **S** Il, on-ophadd'lijck', nea
2. Sleau, laerdig, all' mijn libb'ne stwyn',
d'HEER' God lof-sjongje', uyt herte-gruwn',
't Leyt m' yn mijn muwille', az brea.
Beth. O so sil 'k my ontjaen,
3. Yone' HEER', dat dy seftmoed'ge ljue
My herckje', in yn Godsill'ge njue,
Gaest blier, 't sell' lof-luw'd' flaen.

2.

Gimel. Meytl' great, mey my, meytl' great,
4. Meytl' great dy greate' HEER' God, mey my,
Litt' uwz sijn oer-great' Namme', hert-bly,
Op-helje' oer' wijd' Wrâd-kleatt'.
Daleth. 'k Hab sijke' uwz ljeav' mijlde HEER',
5. Sijkjende fuwn', treast-antwird'-ree,
My loffjende' uwt neare ængste' in wee,
Tanck habb' God, yn yv'ge' eer.

Dy

3.

He.Vau. Dy fromme' habbe' him oonsjoen,

6. Ja ney him sluercke' az streamm'-wiets rin,
Jæ wird'ne nea rea-schamme', yn nin
Herr' dwaen, asse' op him stoen'.

Zain. d'Illind'ge kiernde' in bea,

7. Luwd-rofste' yn gâl: God hercke', in holp'
Him uwte ængst', See-djiepp' gruwle' oer-stjolp',
Wijde' yp'ne tuwt fenn' Dea.

4.

Cheiib. Goads Ing'le leg'ret him

8. Ruwn om dy jinge, waems from hert
Goads freeze' huwzwest', dat jearm naet dert,
Hy tjochtse' uwrt' nea-druwcx klimm'.

Teth. Kijts', loyts', sjog, prieuwkje' in smeyts',

9. Ho goe de H E E R E' iz: wa op him set
Sijn hoop'-klim, dear 's naet dat him let,
Hy swomt yn siel-formeyts.

5.

Jod. Goad-heyl'ge, yn fromme' yen-fâd',

10. Goad-freef'ne' & freesje' uwz ljeave H E E R ' God;
Want dy him freesje' (& fillig lot !)
Ontbreckt nin onder-hâd.

Capb. 't Lieuw'-jong, yn 't woedjen dol,

11. Somm's hong're ly't, ho red to jacht,
Mar, dy de' H E E R ' sijkje, dey in nacht,
't Rint herre', yn all' dwaen wol.

6.

Lamed. Komm' jong' tjerll', lien' my 't ear,

12. Herti', swiete jeugd; Ick bin yn til

Psalm 34.

Mey' Goads freez', dy'k ontfâdje sil,
Hertl', bernkens, ney mijn leer'.

Mem. Iz immens hert in sin

13. Lang libbjen? deagen folle' in nolck?
Om wolferts floede', uwt Goads seyn-kolck,
t'Ynjen? (ð swiet gewin!)

7.

Nun. Dy folg' mijn tie: Dat hy

14. Sijn tong' sen quea kât knett' ynn' knôtt',
Dat hy sijn lipp', so, fluwte', yn't flôt,
Dat' nea bedroch uwt-spy'.

Samech. Wijckje' oef fen quea, dog goe;

15. Sijkje', eernje' in folgje', (yn wol in wee)
Dy oer-djoer', gea-leaz', God-ljeav' Free,
't Wirdst' dat dy Wrâd æ fjoer.

8.

Ajin. Goads klear sjeande' eag stiet opp'

16. Rjuechtifirdige', ð sijn yp'ne' ear' let
Op jarame' eernst-heftige' herts-gebedt,
Op herre', ynn' neade', holp-rop.

Pe. Mar, sijn ontstift'ne, foer

17. Grijmme' eansicht' striel't, quea-dieders, trog,
Snijt jerm' tinsf'nifle', az mey in hogg',
Uwtte' Yerde', in wijt se' yn 't fjoer.

9.

Tsade. De' oprjuechte ljue, for'-seyd,

18. Dy roppe de' HEER E', yn gaest-driftme', oon,
Hy hercketse', hy seyntse', uwt sijn troon',
Holp' yn herr' swierigheyt.

Kof.
19.

d' Holp-firdde' H E E R E' iz nea fier;
d' Hert-breck' Suwn'-bicht're, ynn' gaest forsleyn,
Behad-mijld rjuecht hy him ocreyn',
Loyts', to's him de' H E E R' goertier!

I O.

- Resch.* d'Rjuecht fird'ge, from in sljuecht,
 20. Duwck't ond're 't steez-oone' uwncke' op uwnck',
 Mar Goads hân blieuwt, all' stuwne', him njuenck',
 Stoan't, stjuwg't, till't, hâd't him rjuecht.
Schin. Hy werret yen for yen,
 21. (: Ho kin't de' op-rjuechte' æ quelck œf quea!)
 Sijn eyn lijck'niss', fen ljea to ljea,
 Dat jearm' nea breckt yen bien.

I I.

- Thau.* Mey boosheyt' wirt oer-kolpp'
 22. Dy godelease'; eack, dy de' oprjuechte' haett',
 Wirt trogge' eyn-schild'ge dey-dolck' daet,
 Ynn' Dea-gluwps woeste' oer-gjolpp'.
 Dogg't sîl'ge fiel lofft God
 Sijns tjienners. All' wa de H E E R' fortrouwyt
 Tjuwg't hy onschuldig. Dearom bouwt
 Eick fromme' op him sijn slot.

E Y N.

Dy fijv-in-trijttigste P S A L M E.

1. Ten Psalme Dâvids.

1.

- J**In mijn tjin-plachtjers for my plachtj'
O H E E R', mijns dwaens lijck gruwnje' in achtj'
 Ynn' Rjuecht war: ô rjuechtifirdig' Rjuechter!
 Fjuecht' for mijn rjuecht, jin mijn tjin-fjuechter.
 2. Grijpje ynne' han schuwll scherm-schild ruwndaßl',
 To mijn holp' luwck jon kortteleass',
 3. Pyk'-fellje', œf sjett' myn fijnn' gnod dol,
 To-kattj' myn siel: *Ick bin dijn wol.*

2.

4. Litt' schann'-schamm'rea de'holl'-portte' oer-tjean
 Fen dy my schelmsch ney't libben stean'.
 Drieuw se' æfter uwt, mey scheamte' oer-getten,
 Dy't quea habbe'oer m', yntinsf', besletten.
 5. Forstuw se' aztsæf, forbliez-wyn wey
 Dat jearm' Goads Ing'le uwt-drieuwje' in jey.
 6. d'Uwnck-wey weztjeuster, gled in pliz,
 Dear de' Ing'le herre' oppe'hacken iz.

3.

8. Want dear 'kædie, nogh tocht, t'herr' lee,
 Dear habbe s'dobbe' in tijz-not ree
 d'Moard gluwp-kuwll', for mijn siel, se' op-meytsje,
 Dear 'k, schien on-schildig, yn mocht reytsje.

Da

8. Dat forwoest-grijmme' opp' neckke' him sit,
Dat ceyn Not him flappje' eer hy't wit;
Hyploffje' eryn, forrokleazd,
9. So's mijn siel, blier, yn Goadsholp, treast'.

4.

10. Den tean't mijn bient' formeyts-will' blijck',
HEER 't lof-sjongt layts-wijt: wa's jo lijck?
Ytjea d'illind'ge' uwtt' klimm' fenn' kreft'ge,
Uwtt' schomjers roav'-kloer de' earm' neadtrift'ge.
11. Onruecht' tjuwghs eerzlinge' æscks uwt-bjalz',
Wy't my, 't jinge' ick naet wit, oere' halz'.
12. Forgoe forjilt m' (ô dy falsck' kiel!)
Fuwlquea, om buwrgjen so mijn siel.

5.

13. Ynn' tjin-deele', ick fluwg't eag droaf dol,
Ynn' seck klaeyd, az herr' sjocht-nead quol,
Mijn meage' ick 't neadtrift'-brea bekirtte,
t'Wijl'k forjearm Goad', mijn bea uwt stirtte.
14. Ick bes'keſe', az broar az ſrjuen',
Droaf dol-duwckjend' yn't swart' bewuwn'
Az yen, fen jamm're 't hert trog-rieuwdt,
Dy, oer ſijn mām ynn' trienen drieuwt.

6.

15. Mar hincke' ick, smertt' my sjochtme' œf ſeer,
Den bosckje ſ' ticht mey' hollen gear,
Jæ ſ' jea forſleyn', 't quanz-quijz ontwyjen
Fen't schoerd' klaed, lijk't drosftme' yn mijn lyjen.
Ick

Ick floeg (t'yenfadigh) merck' nogh' acht
 Herr' tong-wijld-weydjen, az to jacht,
 16. Yn't bjealg-broar' huwchle silschipp', dear
 Se' oer my nijd-toschen knarsfje gear.

7.

17. Ljeave' HEER', ho langh schille' Y to-s jean?
 Bring t'honk' mijn siel. HEER' komm'se' oet-tjen,
 Uwt oermoeds woest schoer-sjeack lob-neyljen,
 Fen wrea jong' Lieuw'-tosck' komm' my feyljen.
 18. So sil'k jon lof, yn't ypenbier,
 Ynne' oer-great' Goads-Mient' bly in blier
 Ja ond're't kreftig-folle folck
 Lof-sjongje', az fill'ge Goads lof-tolck'.

8.

19. Litt' nea spijt-laeysts guwch-juwchje' oer my,
 Dy oorsaeck-leaz sint mijn party'
 O! litse't nijtgjende' eag naet winckje
 Yn't queadat se', onrjuechts, my oertinckje.
 20. Want dy stiltme'ljeafjend'ljue bejeart'
 Huwz't naet yn jearm' falsck huwchle hertt'.
 Herre' eerfling', Goad'-oef-aerd' forstan,
 Roav't still ljue tier, free stiltme' yn't Lan.

9.

21. Den schoerref muwllen op. Ha! ha!
 (Wijdz kiels) uwz eag dat sjocht'et, ja
 Derr leyt uwz dwaens-dwerz'-eerfling minsche!
 Wy sjea, wy habbe' uwz wille' in winsche.

HEER

22. HEER' Y sjea't, swy' naet langer stil,
Wezz' naet fier, wezz' mey my yn til.
23. Ontweytsje, HEER', nim mijn rjuecht yn acht',
Placht', for my, t'eyn', mijns onſchildz, placht'.

10.

24. Rjuechtj' my ney mijn gerjuechtigheyt',
Lit se' HEER', oer my nin bly will'-weyd',
25. Dat ſ naet uwt-slaen: Ha, uwz fiel-wille!
Hy leyt, hy ſchil nea holle' op-tille.
26. Gjealpj', oer-ſtjealpj' ſ' mey ſcheamts oer-ſtirt,
Dy bly yn mijn quealcks jamm're wirt:
Litt' ſchanne' in ſcheamt' jearm' perſſje az lead,
Dy greatſch bravearje oer m' yn mijn nead.

11.

27. Yn tjin-deel', litse, heaghlijck bly,
Goadz lofop helje', yn ſang, mey my,
Dy hert-lust op mijn g'rjuechtheyt lizze
Lit se' yn gaefst-wille', yn fierne, fizze:
Great-mack' wez de' HEER, waems njue-bejeart'
Oer sijn trouw' tjiener free great wirt.
28. So ſchil mijn tong, hert, ja herts-gruwn',
Jon g'rjuechtigheyt' meldje' alle' uwre' in stuwn'.

œ y t.

P S A L M E hondert-in-fjoüwer.

1.

1. **R**Ied' to , mijasiel , tjog all' dyn kresten gear ,
Lof-sjong , meyts great , dy great' H E E R' God ,
uwz Heer.
O Heer' uwz God , great binne' Y , great buwtte' eyne ,
Glanz-gloarje d' Majesteyte' habbe' Y oon-teyne .
2. Y binne' yn't ljeacht (ð wond're oer-wond're !) oerschaed ,
Yn't ljeacht oer-schuwl' , t'ljeacht iz jon teckne-klaed .
Y spriedje de' hijmm'le-doecke' uwt , ney eag-schijne ,
Az puwck-pearll' folle' ont-fåd'ne pronck-gordijne .

2.

3. Dy sijn Oer-sealle' oer-soald'ret mey weack wiet
Rin-wetter , dat , ho raen , az wulft' feststiet .
Dy't wolck'-fwrck' to sijn weyn' bruwck't . Dy opp' wjuwcke
Fenn' wijnnen drieuwt , dy him , az hoars , ford-luwcke .
4. Hy macket sijn fill'ge Ing'len , wif yn roer ,
Sweef-gaesten : sijn tjenst-boden flamjend' fjoer .
5. Hy het de' Yerd' fest'ge in , op eyn gruwn-stoan' , gruwnie ,
Jæ sil fen pleats forwriggelje 't nin stuwne .

3.

6. Y hiene't meye' cef-gruwne' , az klaed , oerstopp' :
Dy wett' ren kleauwne' oere' heagste berge.-topp' .
7. Mar for jon luwd-rofte cernjend' tong're-sizzen
Sluwp-sljuercken f del , om for jon foet' to lizzien .
8. Da tille' in stijcke' clck' bergs ruwgge' holle' om heegh ,
In't wiet roan ring' ney't for him hól-gruwn' leeg .
9. Dear habbe' Y't peald (t mey ruwz-bruwz-gruwzje' in bromje
It schil naet weer 't heele' Yerdrijck gjealp oer-schomje .

't Rit

4.

10. 't Rin-wiet liede in stjoere' Y twissch' bergen trog,
Dat scholp're streamm't so ringen red az 't mog,
Fen uwt-ljeaps dobb', ney 't wrâdz oer great See-becken.
11. Dear komt all' Djier, fen fjild in berg', toarst-brecken.
12. Dear huwz-hâd't bly' swiet' wiff' *Plomme'*, onbercamd,
Dear 't toereluerck tjylp'-tjoyt'tet twissche beamt'.
13. Y lauwgje 't druogg'bergte', uwt jon oer-seals wolck'ne
Doz wirt fen jon wircks frucht', de' Yerd' sed, oer-molckne,

5.

14. Mey gerz, dat waegst in wreydt to beest foer,
Mey kruwd in brea dat fore' earm' minsch' floeyt oer,
15. Mey wijn dy 't minsche hert, hertlijck bly, for huwgget,
Mey Oolje dy him glanzjend' gled fol-nuwgget,
Mey brea, dat minsche lea, mey kreften, stijpp't.
16. Doz wirt Goads wolcke' heag, beamt', mey sap, trog-sijpt,
Opp' Liban', dear de' H E E R' Ced'r in Denn' salm set het,
17. Dear 't fleande' op ness'let, de Æbers kleppe' op klet,

6.

18. d'heag'berg'-kruwnn', meye' onklieuwb're klipp'ne topp',
Dear weyd' d'redd' klaer-wifl'-ljeap-fix' Stienbocke op.
Ynn'rots-stien, dy uwt-molde' in schoerd fen ljea iz,
't K'nijn hipp'le-wipp't, dat, fen natuwre, blea iz.
19. Dy wijtte Moanne' iz mey heag' steat' bejuwn'
Om ty stippjen, tijd, jier, dey, uwre' in stuwn',
Dy Sinn' wit prealle' in striell' so struys to fnuwckjen
In, rjuecht-stuwns dol, yn See-schoms wiet to duwckjen.

7.

20. Den saeyt dy kiell' near' Nacht (ney Sins oer-schuwill')
Wier yn 't woast' Djier, fen 't wâd, wipp't uwtt' rest kuwill'
Dd 2 't Wread'

21. 't Wread' brieschjend' Lieuw'-jong bjealsck't (al 't wad moat
trillje)
Oon jō, H E E R', dat y sijn schobsche' yt-greagt' stillje.
22. Az den weet 't ruwn-om gouwn' Sinne' eag op -luwckt,
Oere' yerde', all't nagtdjoey-wijld ynn' schuwel-kuwl duwkt.
23. Den tredt dy djier-haed-minsche' uwt, ynn' moarn-stuwne,
Om firdgjen 't yerd-wircks bodd', oon' lette juwne.

8.

24. Jon wircken H E E R', het binne s' miett'-leaz great !
Ho glanzgetyn dy salme' jon wit'niss bleat !
Het habbe' Y de yerd met fet inswiet oer-dauwge !
Het habbe' Y mijld d'Wrād mey jon eyn goed lauwge !
25. Dy See, dy brie, great', wijde romme See,
Dear duwckts, ynn' d'jiept', dear djoeyt, lānz' stranne' in ree,
So folle'er hanne Fisck, (wa schoe se' ea sommje ?)
Dy, lijts in great, dear njuencke' elck oorme' om-swommje.

9.

26. Der drieuwe, sjillje'in hobbelje great' Schyp,
d'Yerd-kleat ruwn-om; (d'Wijn's jerm hoars, spoare' in
swyp')
Dy Wal-fisck' dear bliez-borttjende lavearret,
Dy jon hān salm', so great fen bjealgh', formmeārret.
27. Jæ toavje' in eagje' op jo, (ð oer all' Muwn' !)
Dat Y jearm' spijzgje' in piedje, yn nolcke stuwn',
28. 't Foer gearje se' yn, az Y se'er mey mijld-diedgje,
Mey't goe jon yp'ne' oer-mijlde' hān se' ea forsiedgje.

10.

29. Schuwll't jon quicke' eag? jæ schrikje; alle' ammie' het dien:
Jæ stearre' in binne' oon mādde' in tsæf forgien.
30. Seyne' Yjon Gaest weer uwt? jæ wippje' in woelje,
't Ny-schepp'ne det't bliere' Yerds gelaet' kryaeljen.

31. Ho glanzget jon uwtnimm'ne prealle in eer !
 Jæ wit ig , oerd' nog boerd' : Dat Y den H E E R ' ,
 Yn wille' yn goe behaeg' , jon wirck bewâdde ,
 Oon-quickje , in to jon salm'-formeyts' , steande' hâdde .

II.

32. Oon-schoagje' y de yerd' ?de Yerd' rijzbosck't , l æ f -lef , blea ,
 Riere' y 't bergte' oon ? riyk stoam'-snuwt trog bergts ljea .
 33. Weytsje' op , mijn siel , helje op , lof-psalm'-sjong de H E E R E ,
 So lange' ick amje' , (ð 't tjienje' uwz Heer God t'eere !)
 34. Mijn oer-tins , herts oer-köy , wird , luwd in liet ,
 Wez fen mijn God , in 't wez my huynig-swiet ,
 O , mey 't mar to mijn Goads behaege' uwt-tye ,
 (: O oer-sili'g lot :) 'k sil my , ynne' H E E R ' , forblye .

12.

35. O wiern' forwijll'ge' all' suwners , az 't hearft'-bled ,
 Dy , azze' ontanckb're fjild-baergge' , ykel-sed ,
 Nea op 's Heern' wirck , in tol-leaz' wol-diede' achtje :
 Jæ schille' , az goad'-leaz' gruwle' ondijier , forsmachtje .
 Hâdde'oon , hâdde'oon , mijn siel , al weer in weer ,
 Lof-sjong , lof-sjong , mijn siel , ð lof-sjong de H E E R ' ,
 Hâdd' mey m'oon , all' wrâdz ljeue , yn lof-luwdjanckjen
 Om yvig de' H E E R ' , oeral sijn wirck , to tanckjen .

oe y t.

Dd 3

GOE-

G O E - F R E E D,

æf gaest'-sjocht' oer 't Krjueschjen uwz

S I L L I G - M E I T S E R S.

MYn herder, haed, hoal, siel-beweytser,
 Borg', Los-jild, Heer, God, Sillig-meytser,
 Dy de' AL stål-forme, klaeyde', in mecke,
 Oon 't krjuesbleat neaken spâlcke', uwt-recke,
 Beblet, bespeyn', trog-neyle' in wuwne,
 Ljea-liljende hingget om mijn suwne.
 Hier stiet boall', racher, guwt-soldât, tross',
 Schodd', reysger, jan-raeb in sijn maet, los;
 Hier preaict Prester in Levijtte,
 Dy de' holle schoddje', in schom-tosck' bijtte,
 Ja holsch' fornijinne galle' uwt-gjoalppje:
 Fôy! (oor' ljeue holpp') dy salm' nu holppje.
 Komm' dol fen 't *Flock-hoalt'*, dat wy 't kinne
 OEf God dy ljeaft, az Soon', yn minne.
 Hier djoeyt de Dealle', yn geanne' uwt-litt'ne,
 In het de' *Alf juecht-winst'* wean-besitt'ne,
 In het *God-Soon'*, ja 't libben salme.
 Ynn' Dead's grijs' græf-tuwt' gjealp oerwalme.

O Jesus! dy 'k doz jam're' oon schoagje,
 In loaytsje' op oore'; Och Heere, ick droagje!
 Luwck' my, genae-mijld, de' eagen ypen,
 My kårtjende' op, uwt 't suwn'-bod fliepen.
 Op dat ick mierckje' ho 'k salm' for-oon tjea,
 In, mey fuwll' suwne', az to jon hoan' stea.
 O alder-dildigst' Goads Laem', reytsje
 Mijn hert in gaeſt: ô komm' formeytsje,

For-

Forstallje' eack *Mijn* (och yn dizzē uwre)
 Az't moard'ners hert', to'n ny kretuwre;
 Op dat jon Gaest mijn yn-borst seyt swiet:
Joed habbe' ick, to dijn silligheyt, hiet
Goads hiett'ne uwt-domppe', in de' hol forbuwcke,
Joed sill'k dy, to my, ijnne' hijmm'l op-luwcke.

E Y N E.

Dy fijv-in-tachtigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme for dy oerste Sjong-maester, ondere
bern fen Korah.*

I.

2. **N**EY stjoer eag-loyts, ney soer oon-ploer', ljeave' HEER,
 Ney't grommeljen, az tong're-wolcke', oer uwz,
 Habbe' Y jon lān, gloer'-eagjende' oon-sjoen weer,
 In't finz'niss' wrad' fen Jāpix left-lef huwz.
 3. Dy miz-died fen jon folck habbe' Y uwt-schopt,
 In, for jon wreck-eag, all' jerm' suwne'oerstopt.
 4. Red habbe' Y jon oer-bolgne' oersjied'ne moed
 Uwt-djiept; dol lacy jon toarns fjoer-hiett'ne gloed.

2.

5. Bekearje'uwz, God uwz wol-fearts, bringe' uwz t'honck
 't Hiet-fall'gjen fen jon bloed', yn kielme bet.
 6. Sett', yvigh Y, oer-dwerz', jon fjuucht-fjeack'shonck?
 Dy uwz, fen team' to teame', az tong're plet't?
 7. In schille' Y uwz naet libb'ne quickje? & my!
 Op dat jon folck jearm' weer yn jo forbly?
 8. Och! litte' uwz weer jon goertierne' herts-njue sjean,
 In litte' uwz weer jon wol-feart'-seyne' oer-tjean.

'k Sil

3.

9. 'k sil hearckje ney'c jing' God d'H E E R E' eernjend' seyt.
Hy sil sen free sijn ljeav'lingen op-jaen,
Fen free, dear uwz sijn goe behaege' yn weyd't:
10. Mar dat wy naet weer' t on-tijgg' spoare' yn-slaen.
't Iz sjicker dat sijn filligheyte' iz ney,
In ney, dy Goad' freezje' op 't smoll' lock-paeds wey.
Op dat weer yn uwz ljeav' Lân wen je, ô H E E R !
Jon glanz', jon gloar', jon heagste' ontsjoen-wirdde' eer'.

4.

11. d'Yensâd'ge, trouw', witt' Wierheyt' wirt ontmet
Fenn' gouwn' goertiern'heyte', inckel-hertig-gol.
Gerjuechtheyt' Free ynn' ljeaff'lijcke earme om-fet't.
12. Jæ paetgje elck-oarm swiet. (Goad'-ljeav' frjuenschipp'-fol:) Dy wierheit' spruwt' uwte' yerd'; gerjuechtheyt' ljocht'.
13. Fenn' hymm'le dol. d'HEERE' uwz mey' goe oerfocht'.
14. Uwz lân jouwt frucht'. Gerjuechtheyt' for H I M giet.
Doz sill'g hy uwz sijn sill'g foet-paed lanz lied't.

E T N.

Dy twae-in-tsestigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme D A V I D S fore oerste Sjong-maester
over F E D U T H U M.*

I.

2. **A** L tomm'let wrâdz djoey' hot oer bol,
Mijn siel iz ommers stil in wol
Tn God, mijn gouwne wol-fert'-somme.
Hy ommers iz mijn rotz' mijn seyn',

Mijn

Psalm 62.

217

Mijn heag-fortjog. O 'k sil naet t'eyn'
Trog swier, weack-wanck'le' on-moede' om-komme.

2.

4. Ho lang sill' jiemme jin yen Man
Quæa stichtje', in salm' reytsje ijnnē tānn'
Fenn' Deads gjyz-tuwi' (ô sljuecht bestjoere !)
O! jiemme neackt de' op til leaz' ploff',
Az' t moerv'-wirck, ad, mey stijpp'-loff' bof',
Trog twiere-wijn-slecht' wirt om-schoerre.

3.

5. Jearm' leaze' iz, him uwite' beachbeyt' dol
To hompjjen, dy God op-tjean wol.
Dwaenz hæagen-tjienst' trog-swier't jearm' wille:
Jearm' mawlle seyn'-kåt', ijn't petear',
Mar't binne'-hert giet mey flock' to keer',
Ja't flockt t'on-jouwlyck'-gruwle. Sela!

4.

6. Dog du mijn siel' wezze', ijn God, sil,
Mey Goads woll' wez dijn wolle' ijn til.
'k Toafje' all' mijn tier uwt sijn goe lomme.
7. Hy, ommers iz mijn rotz' mijn seyn',
Mijn heag-fortjog: o 'k sil naet t'eyn'
Trog swier weack wanck'le' on-moede' om-komme.

5.

8. Mijn glanz', mijn gloar', mijn wolfers lot,
Mijn krest, mijn to-slechts honcke' iz God.
9. Fortrouwje' op Him ijnnē alle' uwck stavne
O folck dat for' Goadz eansicht' leyt,

Ee

Stirte³

Stirte' uwt herts droafie' yn ijnsierhelyt
Goad' s uww treast-mijld to-slecht' beswane. Sela !

6.

10. Het 's 't grauw' ? naet. het gemien' lue ? naet.
Het 's great' Hanz' ? heagen naets schijn-aet.
Tnne' Eynser, oef opp' Weag-scheall' wippe
Tnu' jin-wicht' fenn' salm-naetigheyt'.
(O naet'ge minsche bern!) dôl leyd,
Schoe naet'ge naetheyt' jearm op-bippe.

7.

11. Fortrouwje' op (earm' lue druwck') oer-moed',
Nog op ruwg' roav' dwelm' goe goed,
O lit' mi wean 't greatsche' hert trog-wrotie :
Oef schien 't formoggen greater wirt,
Lit dog dijn Djier-domm' wjealdig hert
Dear op nog gruwis', nog festheyt' sette.

8.

12. God eerne' in seack, 'k hab' t duubbeld heard',
Dat kreft in sterckme' him salm to-heart.
13. Ja eack goertiernheyt' iz jôns Heere.
Wis, T forjildje' elck yen ney dwacn.
Dy quea mey 't quea, d' goe fille' T jaen
't Goe, in dat oonz elck' to Jon eere.

E Y N.

Dy sān-in-tsegstigste PSALME.

1. Ten Psalme, yen liet fore opper-sjong-maester, op Neginoth.

I.

2. **W**Esse uwz goe-njue-mijld, Heer' God seyng je uws,
Ion eansichts glanz' ljeacht' blier uwz oer
3. Dat me' oppe' Yerd' kin d' wey ney jon eyn huwz.
Dat de' Heyd' nen jon wol-ferte' oon-gloer'.
4. Den schil all' wrads tongue,
God, jon lof, lof-sjonge.
5. Io, dy 't folck rjuecht rjuechit',
Io sil naessje' in naessje
Iuwchje' ijn herts heag-staeßje',
Dy Yliedje' op 't sljuecht.

2.

6. Dy ljue fen east, west, noarde' in siwden,
Dy ljue fen heyn', dy ljue fen fier',
Ion lof op hellje', uwt herts gruwen', luwde', in
Iæ meytsje' yen beachlijcke' heag-tijds tier',
7. Om dat de' Yerd' gewas jout,
Mits d' goe God fen pas jout
Seyn', Sinn', wiette' in druwgt.
8. God sil seyne' uwt-seyne
Oer all' wijdt wradz eyne
Doz him de' Verde' ontsjocht.

E T N.

Ec 2

Dy

Dy hondert njueggen-in-trijttigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme D AVIDS fore oerste Sjong-maester.*

1.

- M** Yn yn-boist', hert', ja gruwn fen 't hert,
 Fen jo, mijn God, trog-gruwngē wirt.
 2. 3. Y kinne my, yn wiſſ'wijz' witt',
 OEf'k gong, oef stea, oef rijzje', oef sitt'.
 Mijn binne'-herts tinsl', fen fiere' Y kinne,
 Tuwck' wit Y 't ho mijn paden rinne.

2.

4. Al fluwt mijn muwlle' az wirdd'-leaz' hōl,
 Sjea! HEERE' y wittet stip, lijk'-wol.
 5. Y ringje', om-ruwnje'. oer al, mijn spoar,
 Oone' yene' in oore' ig, aſter, foor',
 Jon hānz-trieuw perſſt my boppe' in ond're,
 6. Dat 's mijn forſtann' to heag, to wond're.

3.

7. Wier rin ick for jon Gaest? in wier,
 Wier flijueg ick for jon eansicht' fier?
 8. So 'k heag' de' heagste hijmm'le Seale' yn tæg,
 Dear binne' y. Bōddje' ick my holl'-leeg,
 9. Dear binne' y. Noam'ick moarn stuwns wjuecken
 Om yn 't uwt-eyn fenn' See to duwcken,

Eack

4.

10. Eack dear laet my jon hanne, in dy;
Jon ijuecht're hann-grijppe' had't 'er my.
11. Al kâte' ick den: dy tjesterniss'
Mijn swart'schuwall'-klaed, mijn stop-teckne' iz:
Den iz d'nacht salme', om my to jechtjen,
Allijcke' in middey-Sinne', yn 't ljeachtjen.

5.

12. O 't tjuest're tjuest'ret, nogh d' near Nacht
Iz nacht for jo. Salme' 't tjuest're ljeacht
't Salm'ljeacht', dat 't tjuest're tjuester schiep'
HEERE' y besitt' mijn Niere' hol-djiep.
13. Y habb' my yn mijn Moars buwck-terme
Beditzen in wol nauw' bescherme.

6.

14. Ick lof-sjongj' HEERE', o 'k lof-sjongj' jo,
Oermits ick freazlijcke', in dear to
Op wond're wijze macke bin!
Jon wond're, o HEER', mijn siel' wol kin.
15. Mijn bient' wier naet uwt jon eag-micke,
Da 'k yn 't oerschuwall' teyn' wirde' in hicke.

7.

16. Da 'k, az bordoer-wircks-tried', forçierd,
Uwt-wircke wirde', ynne' onderste' yerd.
Da seag jon eag mijn ming'le-klomp',
Mijn stâl-leaz', jiett' to wird'ne, romp',

Mijn knæt' daey-klont', mijn *Chaos* kleauwne,
Az wier't yn jon boeck-bled op-schreawne.

8.

- Jæ æf 'taz op jon tol-roll' stee
Dy dey-stuwn' dat ick wirde soe,
Lang eérse' op deage', in lijck' wol wis.
17. Dearomm', ho koff'le koff'lijcke iz
My, ô mijn God, ion djiepe' oertinssen.
(O See fol swiette' om yn to drinssen!)

9.

- O kreftig folle'! ô tol-leaz' somm'!
18. Ho soe'k f ea tollje? ô 'k bin to dom!
Jæ binne yn toll' fier boppe' all't sän.
Az ick ontweyt' so's mijn forstân
By jo, in mey jon wond're dieding',
Trog swiete' oer-koaye', yn wijze' oon-fieding.

10.

19. O God dat y yn kreft op-teyn',
Dy gruwlegod-leaz' brocht' ne t'eyn!
Wijck fen my bloed-boalsch' mannen wijck'.
20. Dy Goade' oontaestje' eer scheynelijck.
Foy! dy Goads fijnne' yn gloare' ophelje,
In fen jearme' yd'le eer' ljeagne-bellje.

11.

21. Schoe'k se' haetje naet? ja H E E R E' ick haet'
Fortrietlijck' him dy jo jin-stiet't.

Ja

22. Ja'k haetje se' yn walg'-folle werz',
Mijn fijnne binneſ', duwbb'le in dwarz'.
23. Trog gruwnje' in prieuw' me' oef 'k lanz 't schann'-
paed rin,
24. In lied me' op 't rjuecht', trog jon genaed'-Sinn'.

E Y N.

Dy fijftigste P S A L M E.

Ten Psalme Asaphs.

1.

- D**Y greate' HEER' God oer all' Goaden sprekt,
Hy ropt de' Yerd', fen dear Sinne' uwt 't bod op-weck't.
To dear f', lett' juwnz, ynn'See-schiritt' t' sliep', dol-fink't,
Uwt Syons schijnt' forschijnt' God, dy gled blinck't.
God glinst're gloar't yn gloey-gleon' glanz'e om-glezze.
3. God teant God-prealle', God sil eack naet stil wezze.

2.

- For him giet fjoers ljeach't leag, dy 't all' fortear't
Stoarm', touw're, twicrr' rawn om him guwll't in beert,
4. Hy jout fen bopp'ne' oon hijmm'l in yerd beichie,
Befell'-luwde' om to rjuechtjen sijn ljeav' Lie,
5. Forgearjet' dy mijn gunst-genoot'schipp' smeytſje,
Dy mijn forbouwn', meye hoaſcke' oeff'rhanne meytſje.

3.

6. Salm' de Hijmm'len kund'gje uwt sijn gerjuech'theyd, ja,
Ja, want God iz de Al-rjuecht're salm', *Sela!*
7. Herts' ho 'k sil cernje', o hertf', mijn folck, in buwg',
Herckje' Ifr' el herckje', het 'k onder jiemm' betjuwg'.
8. Ick God, bin jiemme' eyn God, dy omme' t' oeff'rānjen
Naet straffſje, oermits dy for mijn eaq steez brānje;

4.

9. Het's my oon Oagſte cef Bock', schien't ker uwtt' ſtall'?
 10. Wādz tol-leaz' Djiert'e iz mijn, fen berge' in dāll.
 11. All't fuwggel't dat' berg'-kruwne' oer-wjuwck'let bly,
 All't twijld' fen't woaste' in bruwckb're fjild heert my.
 12. 'k Nim't fo, schien 'k hong're in 't jiemme' oonſey', 't wier dolheyt',
 Want ſalme' alle' Yerd iz mijn, in all' wrādz folheyt'.

5.

13. O't's nead-leaz dat ick ijt mēſte' Oagf'ne fleſck,
 In Bock'-bloed nutgje, in toarſt (dy 'k naet ly') leſck'.
 14. Oeffeſje oon Goade' herts-fjoer'ge tancke', in bring
 Trouw' de' Alderheagſt', 't Belcauw', dat muwll' ontging.
 15. In ropp', my oon ijn neade', eangſt' in forſearjen
 So holpie' ick dy, den ſchitte mijn Namme eerje.

6.

- Doz oon Goads folck', dat God genae-mijld weyd't.
 Nu herckje' al ford, het God jinn' goad-leaz' feyt.
 16. Het allje f' fen mijn Ynsott', wit-haetsck, blijn,
 Het giet mijn Buwn'jearm' fuwll' muwle' uwt in ijn.
 17. Jearm dy mijn tucht'-rijzbiezm', ſtiel-hird, jin-grijze
 Mijn wird ſmaedje', æft'r' reg wye' in werz cef-wijzje.

7.

18. Mar loaytf'jeſe' aernze' in tjecav? mey wijd' ljeap rin
 Straeck ney him to, ſtraeck mey him yens fen fin.
 Meye' Oer-spill'-ſchodde' in ſchomme' eyn-deelje f' t' fuwl.
 19. Jearm' tuwt flæbbijt' ijn't quea; jearm' tongue' in puwll
 Fenn' leage' in ljeag'ne knet't, in nedd't, in breydjet,
 20. Dy tjinn'eyn broar' (eyn' Moars ſoon') laſt're-weydet.

8.

21. Doz dwaenef'e' on-tijgge'; in om dat ick ſwy
 Iz jearm' måll' mienje' Ick bin allijck. ô fy!

O'k

Psalm 97.

225

- O 'k fil se' hird straffje' in onder eagen gean,
 O koenef' dit , dy God forxit , forstean !
 22. Op dat 'k jearm naet , ijnnē' biet-fall'g' gleon' strafsoer'-wea
 Daer nimmen uwt-holp' det , krefts hāns wey-schoer' wreia.

9.

23. Wae , mey oprjuecht ijnsierne' hert , hijmm'le janck't ,
 Wae my tanck-œfferjend' herts-taenf'-rijp tanck't .
 Dy fil my eerje' ijnnē' eer' dy my beheag't :
 In wae sijn wey , fill'g' wey dy ney my weag't ,
 Rjuecht fijn-wollanz troayt , fil Goads fijn-wol smeytsje ,
 Goads ijn fijn-wol , in him dear ijn formeytsje .

E Y N E.

Dy fān-in-tnjueggentigste P S A L M E.

I.

1. **N** U de heagste' H E E R ' stiet to roer' ,
 Az Haed-rejinte , in stjoer'
 Oer 't wirck fenne' heel' Natuwre ,
 Iz 't all' yn sjong-bly' nuwre .
 Nu 's de yerd' trog-blier in blier ,
 Yn lacyts-wille' , yn wol-tier' ;
 Nu 's all' (trog See in fānn'
 Fenn' wrade' oef-schaete') Eylann'
 Yn seyn' juwch' , let in yer .

2.

2. Ruwne om him wolck'-swirck' swomm't ,
 Dat him ynn' tjuest're' om-momm't ;
 In (ô wond're!) uwt dat tjuest're
 Gloar't sijn gerjuechtheyts ljest're .

F f

Dear

Dear bleackt sijn rjuechts glanze' uwt

Dear trog hy hecht'-fest sluwt't

Sijn, oer-all'-troanen, Troan'.

3. Gleon' fjoer giet Him fore oon,
Dat all' sijn sijnn' fry-buwt't.

3.

4. Sijn blixt' oer-ljeacht't de' heel' wrâd',
Dy dwelmt, fen kjealtme', yz-kâd.

5. 't Bergt' raent az waegs, waems Holl'-ljea
Fen bopp'ne' œf ploffje', ynn' dol-Sea,
Az 't HEER' N E' hird eansicht'-soer
Jearme' oon-grijmm't grauw in stjoer:
d'HEER' dy d'wrâd fet in klaeyt,
In, az ynn' knieren draeyt,
Fenne' oon-fangge', oere' oon oer'.

4.

6. Salm' de hijmm'len kund'gje uwt sijnn
Gloed'gouwn' gerjuechtheyts schijnn',
Wier uwt d'ljue, loayts-ljeacht, leere
d'Gleon'-gloär'-glanz' fen Goads eere.

7. Jæ moatte' all schamm'-rea stean
Dy bijld'ne' eer-tjenste' oon-dwaen',
In pochje' op de' OEf-goad'-popp'.
Buwg', bock', dol-duwckje' ynn' dopp',
O goaden for Goads Trean'.

5.

8. Dit wicht'-Wird (ney bejeart')
Het Syon blier oon-heard:

Dy

Dy Goad'-sill'g' Frouwne-racye,
 Fen Juwdæ Doayt'ren, baeyde
 Ynne' hymmelsch' swieterny',
 Asse', ynn' herts-oertins', bly
 Uwt jon wirds swiet-wiet diep't
 Jon oord lens on-gruwn' djiept.
 O witt'nisse oer wirdy'!

6.

9. O Allerheagste' oer-HEER'!
 Jon heechheyte' het nin keer',
 Mar giet (ô heachheyts-Sinne!)
 Oere' alle' Yerdz om-gong' hinne.
 Het aern' Goad'-preall'-Namm' bruwck't,
 Djiep, for jon heught', dol-duwck't:
 Jon heachheyts' buwcket dol,
 Het heag, trog heag-moed', swol,
 't Heag' wirt, trog jon heagt', fnuwck't.

7.

10. Trouw' fromm' ljeafhabbers Goads
 (Opp' H E E R' festge', az opp' Roats')
 Litt' litte' yn wol-dwaen bliickje
 Dat jiemme' fen 't quea werz-wijckje.
 d'HEER tjocht sijn gunst'-genoat'
 Uwtt' schoer sjeack'-neyll-kloer'-poat',
 Uwtt' kners-knijpp'-knoarr'-kneag' tann',
 Uwtt' goadleaz' schelmsch' moard'-hann'
 Dy dolckjet ney sijn stroat'.

8.

- Uwt uwnck het de' H E E R E' him teyn'.
 Dear boppa wirt Goads seyn'
 Oere' oprjuecht' rom uwt-spried'ge;
 11. Him wirt ljeachts glanz'-will sied'gje.
 Dit lock, spoed', wol-feart' sied
 Eynling' de' oprjuechte' yn-mie't.
 12. Wezz' bly rjuechtfird'ge ljue.
 Lof sjong de' H E E R E', yn herts-njue.
 Sijn Heyl'gheyte huwgg'tanck bied'.

E T N.

Dy fjouwer-in-tweyntigste P S A L M E.

I. *Ten Psalme Dâvids.*

I.

d' **H**eel', great', grouw' yerd'-kleat', swier fen fracht',
 Bestiet uwtte' H E E R E', iz yn Goads macht',
 Mey alle' yerds oer-floed-folle' yn-boele ;
 d' Heel' wrâd, d' romm', ring'-ruwn' wijde wrâd,
 d' Heel' wrâde' het de' H E E R E' yn teamm'-twangs wâd',
 Mey 't jing' er ea djoeye' cef kriöele.

2.

2. d' H E E R E' het se' opp' Marz hâl-bâl-bruwz focht',
 Dy f', mey' wiette' earm'-klimm', ruwn om-bocht't,
 d' H E E R E' het se' opp' weagz weack wiet wôl fest'ge,
 Az op in hird stjuwg' stien-klipp'-gruwn':
 d' H E E R E' het f' mey rin-stream' wiette' ombuwn',
 In so fest wanck'leaz' stean belest'ge.

Het

3.

- Het wol-sill'g' mins' fil klieuw' om heag ;
 Wa tocht'gjet op , az fjoer-flamm'-leag ,
 Fol Goads driftme' , oppe' haed-sillige' holle
 Fen's H E E R ' N E berge' ? O ! wae fil stean
 Op's H E E R ' N E heage' heyl'gheyts pleatse' , in sjean ,
 Goads ljeaff'lijck' , wol-swiet' , miett'leaz folle ?

4.

- Dy , dy minsche' is 't waems hân nog hert
 Mey onrjuechts fuwl bemodd'ic ea wirt :
 Dy , dy minsche is 't waems Goad-fromm' fiel naet
 Ynn' onwirdd' weanz on-wier op stuwt' :
 Dy , dy minsche' is 't waams yn-borft snuw't
 Nea loft' , dy leag-swar uwt sijn kiel' laet.

5.

- O dizz' Ljue de' H E E R ' mey seyne' oon-waeyt
 Mey g'rjuecht'gheyt' , sen Goadz wol , oer-klacyst .
 Dit 's de' œef-komst'-stamm' dy ney de' H E E R ' freje .
 Dit 's de' H E E R E ' -hoasck' team' , dy Goad' tank-ryyck't .
 Dit 's t' folck dat Goads mijlde' eansicht' syyckt .
 Dit 's J pick , dy de' H E E R ' God belye .

6.

- Tillje' hollen op , neye' hijmm'le' , ð red ,
 Great' Porten Goads , ð wezz' naet ted ,
 Ontjaene' ontwijdje' , ð yv'ge Dðaren ;
 O Porte' ð Doare' ontjae , meytf' romt' ,
 Meytfje' yn-gongs pleats' : de' haed-Kening komt ,
 Fol eer'-glaanz'-preall' sijn huwz yn-gloaren .

7.

8. Wae iz dy Kening' so fol eer?

't Iz de' Oerste', alle' Heerne' oer-H E E R', mijn Heer'.
 't Iz de' H E E R E' waems stercktme' oer alle kreft' giet.
 't Iz de' H E E R E' oerwjeald'gjer yn't gefjuecht,
 Dý fijuecht-winst', sonder gæde' uwt-rjuecht't,
 O oer-won-seyn' dy yvigh heft' stiet!

8.

9. Tillje hollen op ney' wolck'ne, ð red,
 Great' Porten Goads, wezz' nu naet ted,

Jâ wijddje', ontjae jieme' yv'ge Dðaren.

Op porte', op Doar', rom-bean', meyt's romt',
 Meyts' pleats' de' haed, feyn-rijck', Kening komt,
 Meye' heagste' eer-preall' sijn huwz yn-gloaren.

9.

10. Wae's dizze' haed-Kening so fol eer?

't Iz de Oerst', 't iz de' aller Heer-scheerne' H E E R',
 't Iz de' eere salme', uwt waems eer' de' eere
 Opp' rjuechte' eer-ljeafjende' eer'-ljue faey't,
 't Iz de' eer'ne' H E E R', dy de' haed-eer-steaf swaey't,
 Hijmm'l, Yerd, mey my, eer-sjongj' mijn H E E R E ! Sela !

E Y N.

Dy

Dy oarde P S A L M E.

I.

1. **H** Et knet't, het bret, het djoeyt, slobt, waddt
in wæz't,
Het reckje' in breckes' breyne' yn't leaze oer-
lizzen,
Het schoerjes' holle', in hottje sin ingaest,
Ho bossckje' all' Naessjen gear, yn dwaen yn sizzen.
2. Wradisch' Keningen,great' Forsten,rijpp' Riedsheren,
Fen east,west,suwd,noard schoallje' in troye t'honk',
Om de' Al-ocrst HEERE, in 's HEERN' salv'
Soon' to keeren,
(O krestleas' dwaen!) in folte' oerdwers jearm schonk.

2.

3. Jæallje'in rallje': ölit uwz , mey elckoer' ,
Forschoere,ploaytſſje'in brecke',az strie.herr' bannen,
In ræffelje jearm touw-wircks flaegs to loar' ,
In wy'et fen uwz schoncke' , halze' , earme' in hinnen.
4. (O slop besluwtt'!) Dy ynne' heagste' hymm'le sealle
Sijn onbekieuwbre feste wen·pleatſ hadt ,
Tuwlccket mey jearm' ba-heys lit-tinckne prealle ,
Jalaket scheetsck oer sock oerdwaelsck dwijl-kat.

3.

5. Mar az hy den , mey gleon' grijmm'eag-leag' , foer ,
Hiet falgjende' uwt-breck luwd begint to bromjen ,
So

- So schil hy s' hird, toarn-gleon, az mey holsck fjoer,
Forschrickje, in blealea-lilljend lefdwaen schromjen.
6. Ick hab (doz eer'nt d'heagste' H E E R) dy gloar-glanze' holle,
Seyn-sill'g-falve' oerstirt, oer-ôalje', yn oer-miett',
Mijn Kening hab'k, mey miett'leaz' gaest op-folle
Oer Syon, dy'k mijn heyl'gheyts rest-berg' hiet.

4.

7. Nu sil'k, yn't klear, forklearie' fen't besluwt,
Het d' H E E R my sey, for wradz bouw', tijd in stuwne,
Mijn Soon binney, dy'k alle' oer-jouw to buwt,
Soon dy'k joed oonfangleaz teyn hab in wonne:
8. Dogg' sljuechs in æsck; 'k sil, fen fier'e in heyne,
All' heyd'n en jo to'n erve', yn eyndomm' jæn,
All' wijd' wradoer, oon all' ig oerd in eyne,
Sil Jon besit eyn-peall' nog miette' easican.

5.

9. Y sille s'meye' hirde' yerz'ne' oer-haed-stoak slaen,
Dy jo naet tjenje', in Jon bedrieuw'jin-pielje.
Oon sticken buwtss'je', oon groese' in tsæf fordwaen
Schille' y se', in az glez-bruwckle' yerd-pot forniellje.
10. Doz Keen'gen nimme', ð nimmet yn-djiep t'hertt'ne,
'tjilt:bruwk forstan, diff' wigte' haed-sæke is't wird.
O Ruechters great in wjealdig, wol-lust-dert'ne,
Ly'nolcke tuchte', o't domme' hert naet forhird.

6.

11. Tjenje' hoasck, o tjenje', yn bernne-eangst', nom
mel njoet,
Mey djicp ontsjog de H E E R', de' oer alle' Heerne
oer H E E R E,

Buwg, wezlyke', yn gelaets-blier, demmen, froed,
Buwg for him; libbje' in rjuechtgie ney sijn leere.
12. Forwolkomje 's HEERN' Soon, mey ynfierd
druwckjen

Fen hert-gruwnz paey, blier-sillig swietonthell',
Op dat hy jiemme' opp' wey naet kom t'forbuwckjen
Yn moedz hietfalg', wisp'-leagend' gleon az d'hel

7.

O wol-lockfill'g! oer-lockfill'gh iz dat folck!
(O locks-lock', fier bopp' wit, forstân, œftinckjen)
Dy op him trouwjein bouwje'. O'tiz in kolck'
Fen on-gruwn' swiet, dat Hy jearm' myld det
ſchinckjen.

E T N E.

Dy hondert njueggen-in-tweyntigste P S A L M E.

1. *Ten Liet HAMMAALOTH.*

1.

2. **F**En bernd schoncke oon, doz eernje earm Israël,
Wier 'k hird beneard, az 't yerzin dat me ijn't fjoer doch.
Fen bernd schonck' wier 'k forbuwcke in djiep treauwn del,
In lijck'wol habbel', Goad tanck my naet oer mocht.

2.

3. Naet oorz den az me op 't fjild om schoert de breack',
Naet oorz, allijck dy Ploeyers greyde brecke,
Naet oorz, naet oorz wirt mijn earm' reg lantz eack
Fol forgen, forge oon forg' lantz hinne mecke.

G g

Uwt

3.

4. Uwt wiert mey my , hie d' heagſt' rjuechtſird'ge naet
 't Leaz' tijz-jearn dear goadleaze oon ſticken buwcke.
 5. Wye æfterbeck , H E E R E , all' wae Syon haet ,
 Litt' fe ijnn' rea ſcheamtme in eerleaz' ſchann' dob duwcke.

4.

6. Litt' fe az' t'gðar' gerz , dat waegſt op moerre in teck ,
 Litt' fe az' t'wijld grien forwijllje , dear nin Miere
 7. Nog Sicht're feyne cef fichte op brāwck nog ſteck
 Hanne uwt om ſchouwne cef buwnle' er fen to tieren.

5.

8. Dat nin forby geand' minsche' , ijnn' H E E R ' Goads Namm' ,
 Ea wolfearte uwttje: o nin forby-geand' Minsche
 Hoafck' muwlle op luwck , nog feynwird' er oer amm' ,
 Dat nimmen ijn 's H E E R ' N' Namme er lock to winsche.

œ y t.

N_e

Ney it trognoseljen

fen

G Y S B E R T J A P I X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E.

UWf' in uwf' Affears teal forhuynd , forstaet
forproppe ,
Wier neyste by yn 't reag betijsd yn 't jierfek
stoppe ,

Trog uwtlans weanwit , in forachtjen fen uwzeyn .

So wird faeck eynlans goe trop eyn folk 't Lan ontteyn .

Nin kinst oef wyttenschip , kin immen dear yn schrieuwe ;
Rôft eltj'um uwt . Mar nu moat eltj'um schamm'rea
blieuwe

Om 't Gysbert Japix zoon tuwyl , wittenschip en kinst
Dear yn bewircke het , in oon sijn Lansljoë schinst .

Dy Friesne frjuwn in gloor , dy uwz de hymmelseynd het ,
Jouwt hosckmijld duwbbel wer 't jing uwz de tijd ont-
teyn het .

Dearom (jeft schien it græf sijn ljea to tzefforteart)
Sijn greate namme nea in uwz gehuwgnis steart .

M. L A S I S .

Gg 2

O O N -

O O N - W Y S I N G E

fen

G Y S B E R T J A P I X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E.

E E R S T E D E E L.

F	Rieske Tjerne.	Fol. 5
	Hilla het Famke.	6
	Swiet ja swiet &c.	9
	Sjolle Kreamer.	11
T	Tiete siet allinne.	11
L	Ljeafde.	17
	Reöntse Ljeafde-gål.	19
	Galathæa.	21
N	Njue to Pales.	23
L	Ljeafde Gjealpe.	25
	Æmaril in Gōris.	27
O	Ontsleyn Hert.	29
L	Lyltsen.	30
	Ljeaf Lyltsen.	30
W	Wobbelke.	31
L	Ljeafke lit uwz.	33
M	Minne Fjuecht-spil.	34
K	Kipedo Reauwe bjuester.	35
F	Forschaette Aerd.	35
Y	Ynne tuwl-wraegsel.	38
M	Muwze Boafch.	39
P	Paris forlittene Enone.	4

O O N - W Y S I N G E.

Op 't Musijck-sjongan.	49
Fromme Ljue eag-wijt.	50
Op Gabbama Ljeafde-dichten.	52
In Gabbama Stamboek.	52

O O R D E D E E E L.

N Yschierige Jolle.	53
Reamer in Sape.	60
Egge in Wynering.	68
Op Gabbema Hoogelied.	77
Tjesck-Moars See-ængste.	78
In 't Stamboek fen Bruinsfeld.	83
Lan-Geane.	84
Oon Fonteyne.	87
Op de Stedhaders Zoon.	87
Goads gunste.	88
Siel Njue.	89
Oer d'ynkomste fen 't Forstlijck Famke.	89
Græf-schrifte oere Kening fenne Sweden.	90
Op it Hðars Hoffenjen fen Jiffer Sibille fen Jongstal.	91
To-hæcke.	92
Op Gabbema Schijd-schriewu-Aempt.	93
Op Rintjes Druwckery.	95

T R E D D E D E E E L.

F Riesche Herder.	96
Psalme CXXXVII.	98
Psalme X.	101
Psalme XI.	103

Psalme

O O N - W Y S I N G E

Psalme XII.	105
Psalme X V.	107
Psalme X VI.	109
Psalme VIII.	111
Psalme CXLVI.	113
Psalme CXXX.	117
Juwn-bede.	119
Moarn-lied.	120
Psalme CIII.	121
Oon Gabbama.	124
Psalme LXXXIV.	125
Psalme X C.	126
Psalme XXIII.	128
Psalme CXI.	129
Lof-gesjong fen Simeon.	131
Agurs Bea.	132
Psalme XXXII.	134
Forsiz fen 't Lijen uwz Silligmeyters.	136
Fenne geboorte uwz Silligmeyters.	140
Psalme CXIV.	142
Psalme IX.	144
Psalme XC I.	148
Psalme XXV.	151
Lof-sjong Mariæ.	154
Psalme XLII.	156
Psalme XLIII.	158
Psalme XLVI.	160
Psalme LII.	162
Oonlieding to Dâvids trienen.	164
Psalme LI.	165
Psalme XXX.	167
Psalme LXXIX.	170
Psalme LXI.	172
Psalme XIII.	174
Free-Bea.	175

Left

O O N - W Y S I N G E.

Lest laey yen blom blier grien &c.	177
Psalme CXXXIII.	179
Psalme CXXXIV.	180
Psalme CXXXI.	181
Psalme CXXVIII.	181
Psalme LXIII.	183
Psalme CXV.	184
Psalme CXVI.	186
Psalme VI.	187
Psalme CXXXVI.	189
Psalme I.	194
Lof-sjong Zachariæ.	195
Psalme CXIX.	197
Psalme XXXIII.	198
Psalme XXXIV.	202
Psalme XXXV.	206
Psalme CIV.	210
Oer't Krjueschjen sen uwz Silligmeytser.	214
Psalme LXXXV.	215
Psalme LXII.	216
Psalme LXVII.	219
Psalme CXXXIX.	220
Psalme L.	223
Psalme XCVII.	225
Psalme XXIV.	228
Psalme II.	231
Psalme CXXIX.	233

E Y N E.

ДОНИСУ ИКОО

ДИЧА

HET TWAEDE DIEL,

Fen dy

F R I E S C H E
W I R K K E N.

Behelsjende ijn zig

- I. Friesche Grammatica,
- II. Dae Liordera bota,
- III. Friesche Brieuwen.
- IV. Historje fen DORILIS in CLEONICE,
- V. PHILIPS fen MORNAY, Heerfen Pleissis.
fen Libben in Stearren.

Trog

MR. GYSBERT JAPIX,

Schooltjenner in forlezzer binne Boalsert.

*In nu, ney zijn deæd, wt zijn eyne Schriften
ijn't ljeuwgt gebragt;*

Trog

SYMEN AEBBES GAEBBEMA Hist: Fr.

Nooyt for dezen ijn druwk west.

TO LEUWARD,

By KERST TJALLINGS in GERRIT
HEEGSLAG, Boekforkæpers. 1681.

W H A T T A V E D E D I M
R A Y S E R C H A P
M I R R O R

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

W H A T T A V E D E D I M

Q U A E D A M

Ad

G R A M M A T I C A M

Spectantia, Lingam Phrysicam, & Prima Elementa,
 ante Centum Quinquaginta & Quod Excur-
 rit Annos Conscripta.

D E N O M I N E.

OMINA omnia necessario desinunt
 in Consonantem aut vocalem.

Q U A E finiunt in Consonantem for-
 mant pluralem adjectione particulae EN.
 ut *Frioun*, *Friounen*. *Feynt*, *Feynten*.
Neil, *Neilen*. *Aeg*, *Aegen*.

E X C I P I U N T U R,

I. Illa quæ adjectione literæ S. formant pluralem.

Baccir	Baccirs.	Bacceren.
Brouvir	Brouvirs	Broueren.
Cupir	Cupirs	Cuperen.
Craëmer	Craëmirs	Craëmeren.
Caanlir	Caanlirs	Caanleren.
Celdir	<i>Quæ habent</i> Celdirs	<i>Et non</i> Celderen.
Cerpir	Cerpers	Cerperen.
Fiscir	Fiscirs	Fisceren.
Heydin	Heýdens	Heydenen.
Hammir	Hammirs	Hammeren.
Metslir	Metslirs	Metsleren.

Melkir	Melkers	Melceren.
Mäëstir	Mäëstirs	Mäësteren.
Mijnglen	Mijnglens	Mijnglenen.
Mounlir	Mounlirs Non	Mounleren.
Schomaccir	Schomaccirs	Schomaceren.
Tapir	Tapirs	Taperen.
Vevir	Vevirs	Veviren.
Stotir	Stotirs	Stoteren.

II. EXCIPIUNTUR ET HAEC.

Goez	Giez	Goezen.
Faantzien	Faantziz	Faentzinen.
Botzien	Botziz	Botzienen.
Oortzien	Oortziz Non	Oortzienen.
Scheytsin	Scheytsiz	Scheytsenen.
Faam	Famnen	Famen.
Schiep	Schiep	Schiepen.

VARIANT HAEC.

Amir	Ameren	Amirs.
Celdir	Celderen	Celdirs.
Dochtir	Dochteren	Dochtirs.
Ecir	Eceren.	Ecirs.
Moer	Moeren Et	Moers.
Schoudir	Schouderen	Schoudirs.
Suaëgir	Suaëgeren	Suaëgirs.
Sustir	Susteren	Sustirs.
Spicir	Spiceren	Spicirs.

QUÆ desinunt in vocalem præcedente consonante formant pluralem adjectione literæ N. ut *Mounle*, *Mounlen*. *Tille*, *Tillen*. *Tzierce*, *Tzercen*.

E X C I P E.

Du	Duen	Dut.
Leli	Quæ b:ent	Lelien Et ron Lelin.
Trali		Tralien Tralin.
Cu habet Cy		

QUÆ desinunt in vocalem præcedente vocali formant pluralem adjicienda EN. ut *Lai*, *Laien*. *Ay*, *Ayen*.

E X C I P E.

Vei.	quod b:abet	Vaëgen	non	Veyen.
Dei.	quod b:abet	Daëgen	non	Deyen.
Tei.	quod b:abet	Taëgen	non	Teyen.

Nulla sunt genera nominum, omnia sunt enim generis omnis, ut in *Moy tziil*. in *moy Feynt*. in *moy Faam*. in *moy Spicir*. Sed tamen diversis nominibus præponuntur diversæ particulæ. ut infra.

Nulli præterea casus hic sunt recepti, veluti cum Latine, *mea manus*, *mea manu*, *mea manui*, *meam manum*, *mea manus*, *mea manu*. Sic Phrydice semper ren anet, *mijn haan*. Excepto tantum genitivo nominum desinentium in consonantem, qui formantur addendo, ad nominativum ipsum litera S. ut *dat caëls stift*. *dy baëms virtil*. & nominum desinentium in vocalem præcedente vocali, ut *dat ays dire*, *di cays ciste*. *Dit tous crone*, *jën fitirs pÿp*. *leppils stalle*.

E X C I P U N T U R non pauca.

Blay		Blais.
Bey		Beis.
Druup		Druups.
Schuur	Hac enim non habent	Schurs. in genitivo.
Siet		Sietz.
Tac		Tacs.
Vey		Veis.

Nisi forte *Vey* etiam habeat *Veys*. ut *dy Veys Cruumte*.

Quædam desinentia in vocalem præcedente consonante formant genitivum addito S. ut.

Cu	Cuuz.	
Du fugit	Duuz.	
Leli	Habent enim	Lelyz. in genitivo.
Trali	Tralyz.	

Cætera nomina genitivum non habent, nec enim dicimus, *di leerdez treppen*. *de Mounles vioec*. Sed pro genitivo utimur in omnibus particula *Fen*, tam ijs etiam qui genitivum formant, quam aliis. Sic dicimus, *de belt fen dy mile*. *it gers fen dy miede*. *de borne fen dy finne*. Item, *de stalle fen dy leppil*. Sive, *dy leppils stalle*. *de pijp fen dy fitir*, Sive, *dy fitirs piyp*. Item, *trie certenfen dy bey*, of, *da beyen*. *De bledden fen di tac*. *de Craunte fen dy vey rint fier om*.

Dativum, Accusativum, Vocativum, Ablativum non habent. Sed in sermone casuum loco semper præponitur particula quædam. Pluralis etiam genitivum non habet.

SIC Igitur DECLINA.

Nom.	in frioun.	Nom.
Gen.	in friouns.	Gen.
Dat.	in]	Dat.
Accus.	in]	Accus.
Vocat.	in}	Vocat.
Ablat.	in]	Ablat.

Nom.	in feint.	Nom.
Genit.	in feintz.	Gen.
Dar.	in]	Dat.
Accus.	in]	Accus.
Vocat.	in}	Voc.
Ablativo	feint.	Ablativ.

Nom.

Nom.	in Hamir.
Genitivo	in Hamirs.
Dat.	in
Accusat.	in
Vocat.	o } Hammir.
Ablat.	in }

Plurali.

Nom.	A n i
Gen.	G n i
Dat.	D n i
Accus.	A n i
Voc.	Hammirs,
Abl.	J u i

Nom.	in Heydin.
Gen.	in Heydinz.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o } Heidin.
Ablat.	in }

Plurali.

Nom.	
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Heidins.
Ablat.	

Nom.	in faam.
Gen.	in faems.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o } Faam.
Ablat.	in }

Plurali.

Nom.	
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Famnen.
Abl.	

Nom.	in Sciep.
Gen.	in Scieps.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o } Sciep.
Ablat.	in }

Plurali.

Nom.	
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Sciep.
Abl.	

Nom.	in Spicir.
Gen.	in Spikirs.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o } Spicir.
Abl.	in }

Pluraliter.

Nom.	
Gen.	
Dat.	Spiceren
Acc.	vel
Voc.	Spicirs:
Abl.	

Nom.

Nom.	in	Amir.
Gen.	in	Amirs.
Dat.	in	
Acc.	in	
Voc.	o	Amir.
Abl.	in	

Pluraliter.

Nom.		
Gen.		
Dat.		Ameren
Acc.		vel
Voc.		Amirs.
Abl.		

Nom.		
Gen.		
Dat.		Mounle.
Acc.		
Voc.		
Abl.		

Pluraliter.

Nom.		
Gen.		
Dat.		Mounlen.
Acc.		
Voc.		
Abl.		

Nom.		
Gen.		
Dat.		in Tille.
Acc.		
Voc.		
Abl.		

Pluraliter.

Nom.		
Gen.		
Dat.		Tillen.
Acc.		
Voc.		
Abl.		

Nom.	in	Du
Gen.	in	Duus
Dat.	in	
Acc.	in	
Voc.	o	Du
Abl.	in	

Plurali.

Nom.		
Gen.		
Dat.		
Acc.		
Voc.		Duēn.
Abl.		

Nom.	in	Lely
Gen.	in	Lelys.
Dat.	in	
Acc.	in	
Voc.	o	Du
Abl.	in	

Plurali.

Nom.		
Gen.		
Dat.		
Acc.		
Voc.		Lelien.
Abl.		

Nom.

Nom.	in Cu.		Nom.
Gen.	in Cuus.		Gen.
Dat.	in }		Dat.
Acc.	in }	Pluraliter.	Acc.
Voc.	o }	Cu.	Voc.
Abl.	in }		Abl.

Nom.	in Lay.		Nom.
Gen.	in Lays.		Gen.
Dat.	in }		Dat.
Acc.	in }	Plurali.	Acc.
Voc.	o }	Lay.	Voc.
Ablat.	in }		Abl.

Nom.	in Ay.		Nom.
Gen.	in Ays.		Gen.
Dat.	in }		Dat.
Accus.	in }	Plurali.	Acc.
Vocat.	o }	Ay.	Voc.
Ablat.	in }		Abl.

Nom.	in Vey.		Nom.
Gen.	in Veys.		Gen.
Dat.	in }		Dat.
Acc.	in }	Plurali.	Acc.
Voc.	o }	Vey.	Voc.
Ablat.	in }		Ablat.

Et haec quidem de nominibus substantivis. Adjectiva vero formant comparativum adjiciendo particula E R. ut *Breed*, *Breeder*. Superlativum vero adjiciendo ad positivum S T. & verbo *Alder* præposito, ut *Breed*, *Breeder*, *Alder-breedts*. *Moy*, *moyer*, *alder-moyſt*. *Vyjs*, *vysfir*, *aldervyjſt*. Vel etiam sine, *alder*, ut *nijſt*, *moyſt*, *breedts*. Ut *Dat is de nijſte Tzirl*. *Dat is uol it moyſt paer*. De breedste ney iz ney de hel. De nauſte ney de Himmel.

Casus nec hic sunt nec singulari nec plurali numero. Formatur autem nominativus pluralis adjiciendo E. literam. Comparativus etiam nominativo plurali caret. Ut

Breed	{ Plurali.	Brede	Tzjoed	Tzjoede
Breeder		Breder	Tzjoedir	Tzjoedir
Breedst		Breedste	Tzjoedst.	Tzjoedste
Moy	{ Plurali.	Moye	Saat	Sale
Moyer		Moyer	Satir	Satir
Moyst		Moyste	Saatste	Saatste.
Sljoecht	{ Plurali.	Sljoechte	Seft	Sefte.
Sljoechtir		Sljoechtir	Sefir	Sefir.
Sljoechtst		Sljoechtste	Seftst.	Seftste.

Et ita in reliquis etiam. Supertativus *Breedst* of *Alderbreedst*, *moyst* vel *Aldermoyst*. *Sljoechtst* of *Aldersljoechtst*. *Tzjoedst* of *Aldir-tzjoedst*. *Saatst* of *Aldir-saatst*. & sic in reliquis. Et nota, dici etiam superlativum, sine *aldir*, etiam de duobus tantum, ut cum dicis de duobus, *dat is de seft ste*. Addito *Aldir*, ut minimum de tribus intelligitur. *Dat is de aldirseftste*. De *moiste fen tuaen*. of, *de moiste fen allen*. De *aldirmoiste fen folle*. *Sljoechste fen tuaen*. *Sljoechste fen allen*. De *aldirslijoechste fen allen* of *folle*, *Dat iz de saatste fen tuaen of, fen folle*, *dat iz de aldirsaaste fen folle*, *of allin*.

Nominibus omnibus desinentibus in consonantem, si addatur C E. in fine fiunt diminutiva, ut *Nuyt*, *Nuytce*. *Neb*, *Nebce*. *Frioun*, *Friounce*. Item desinentibus in vocalem præcedente vocali ut, *Ay*, *Ayce*. *Cay*, *Cayce*. *Layce*. *Tey*, *Teyce*. Nominibus autem in vocalem desinentibus, si præponatur C. ultimæ literæ fiunt diminutiva. Ut, *Trille*, *Trillce*. *Schille*, *Schilce*. *Nirle*, *Nirle*.

E X C I P E.

Du	Duce	
Ce	Cuce	
Leli	Lelice	in diminutivo proferuntur.
Trali	Tralice	

Sunt tamen quædam, quæ non diminuuntur, ut illa quæ desinunt in C. ut Boec. Coec. Banc. Buc. Bosc. Haec. Doeck. Cluic. Tosc. Cloc. Clyneck. &c. Quæ tamen cum diminuuntur, extra regulas supra scriptas addito in fine cilce, ut Boecilce. Bancilce. Boscilce. & haec raro.

Item haec, Botzin. Oortzin. Scheyzin. Booge. Bregge. Craece. Craecling. Day. Eermboge compositum a Booge. Faentzien diminutivum videtur afaan, quod non ita in usu est. Force. Gong. Hoeling. quod etiam videri potest diminutivum. Hiede. Goud. Silvir. Verde. Facht. quod Brabantí vocant, uatten gesbuys. Maëge. Muynce, a Muyntz, rarum. Mig. Necke. Pong, Pongilce, raro. Pricce, pricelce. Ray. Reg. Spounle. Sciep. Vidze. Ule, Ulce. Verum & hoc sub generalibus est. Ultimam enim in ce mutat.

Licet autem non pauca sint quæ non diminuuntur. pleraque tamen minutionem admittunt, de quibus accipe duas regulas generales.

I. Quod omnia diminutiva in ce. desinunt.

II. Quod in formando nominativo plurali mutatur E. in IZ. ut, Finne, Fince, Finziz. Ay, Ayce, Ayciz. Nuyt, Nuyce, Nuytciz.

Cæteris casibus in utroque numero carent. Nisi forte in quibusdam genitivus singularis ; qui tamen cum est, similis est nominativo plurali.

N O T A.

Omnibus nominibus præponitur articulus. in. in sien. in bout. in bijld. in tzijz. in cour. in tofc. in boortz. in trille. in Force. incret. in miede. &c. Et idem est quod Gallis ung masc. une. fæm. & ung nent. Brabantis en.

Articulus faemininus non est, nec neutrius generis. Sed promiscue omnibus præponitur. Tam, masc. quam faem. & neutris. Tam neutris quam faem. & masc. & haec in genere.

Numeri autem sunt hi.

Ien. tua. trie. sjouwer. uijff. sex. saan. acht. njoegen. tzien. alve. toolff. trettien. fiertien. fijftien. sextien. sanctien. achtien. njoegentien.

gentien. tuijntig. ien in tuijntig. tua in tuijntig. trie in tuijntig. sjouuir in tuijntig. fyf in tuijntig. sex in tuijntig. saan in tuijntig. acht in tuijntig. njoegen in tuijntig. trijig. fjiertig. fyftig. sextig. sanctig. tachig. njoegentig. Houundirt. rwa houundirt. trie houundirt. sjouuir houundirt. fyf houundirt. sex houundirt. saan houundirt. acht houundirt. njoegen houundirt. tuse.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.
17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
40. 50. 60. 70. 80. 90. 100. 200. 300. 400. 500. 600.
700. 800. 900. 1000.

Numerus omnis indeclinabilis, sine genere & numero.

Numerus quem Cardinalem vocant.

Aerste in genere masculino & faeminoi in neutro *Aerst*. Oorde masc. & faem. in neutro *oord*. *Tredde*, in masc. & faem. in neutro *Tred*. Reliquis item. Fierde, masc. & faem. in neutro *fierd*. *Fyfste* masc. & faem. in neutro *Fyfst*.

Masc.	&	Faem.	Masc.	Faem.
Sexte		Sext,	Toolfde	Toolfd
Saanste		Saand.	Sive.	Sive.
Sive.		Sive.	Toolfste	Toolfst.
Saande		Saanst.	Trettiende	Trettiend
Achtste	in neutro.	Achtst.	Sive.	Sive.
Njoegende		Njoegind.	Trettienste	Trettien
Sive.		Sive.	Fiertiene	Fiertien
Njoegenste		Njoegenst.	Sive.	Sive.
Tiende		Tienst.	Fjertienste	Fiertien
Sive.		Sive.	Fijftienste	Fijftien
Tienste		Tiend.	Sive.	Sive.
Alfste		Alfst.	Fijftienste.	Fijftien
Sextiende		Sextiend.		
Sive.		Sive.		
Sextienste		Sextienst.		
Santiende		Santiend.		

Sive.
 Santienste
 Achtiede
Sive.
 Achtienste
 Njoegentiede
Sive.
 Njoegentienste
 Tuijntigste
 Ien in tuijntigste
 Tua in tuijntigste
 Trie in tuijntigste
 Fjouuer in tuijntigste
 Fijf in tuijntigste
 Sex in tuijntigste
 Saan in tuijntigste
 Acht in tuijntigste
 Njoegen in tuijntigste
 Trijtigste
 Fiertigste
 Fijftigste
 Sextixte
 Saantigste
 Tachtigste
 Njoegentigste
 Houundirste
 Tua houundirste
 Trie houundirste
 Et sic in ordine
 Tusenste.

Sive.
 Santienst.

Si ultiman demas literam, hoc est, E, habes genus neutrum.

FARGMENTUM.

De

LITERIS FRISICIS.

CAPUT. I.

INcipiemus autem a literis, cui cum duo potissimum accidentant, *figura & potestas*, de *Figura* prius dicendum erit. Figuris & characteribus, qualibus usi fuerint maiores nostri in obscuro est. sed non dubitamus, quin Græcis characteribus, ut Asiatici omnes populi usi sint. Græcorum enim characteres ad exprimendam linguam suam maxime erant idonei; quod Suffridus Petri, alyque Historici testantur. Quos paulatum deinde a diversis populis prohibitu mutatos fuisse credibile est. Gotthi autem, quorum aut coloni aut suggeneres fuimus, characteres Græcis ita similes, ut ab iis mutuatos esse manifestum sit. Magis autem diversos habuere Saxonnes. F R I S O N E S autem, cum ea lingua pene usi sint, credibile est, si non eosdem, similes tamen aut Ghoticis aut Saxonibus habuisse. Ut inde conjecturam facere possis. Utriusque Alphabetum tibi exhibemus, quos si conferre libeat, cum majorum nostrorum literis, quos ex veterum sepulcrorum inscriptionibus confectos & hic subjectos, si cum iis contuleris verum esse cognoscas, utrumque & hos ex Gotthicis & illos & Græcis characteribus profluxisse. Hoc probant non modo infinita verba & Græcismi quos Frisica lingua etiam in usurpat, sed etiam veteris linguae Ghoticæ Fragmenta, Græcis characteribus scripta, quale testamentum se habuisse testatur * Joannes Matalius Metellus. Et Joachimum Hopperum Orationem Dominicam priscis literis Græcis scriptam habuisse, & vidisse se scripsit Stephanus Vinandus Pighius. Postremo Ruteni & Prisci etiam hodie Græcis literis utantur, quales ipsum me vidisse memini. Tandem Romani hasce

Pro-

* Suffrid. P: in Praefat. ad Script. Fris.

15

Provincias debellassent, didicerint primum Franci, & ab illis reliquos populos literis Latinis uti.

CAPUT. II.

Potestas literarum in ipsa pronuntiatione & fono consistit. Sunt autem literæ duplices, vocales & consonantes. Vocales sex, *A. E. I. O. U. W.* De vocalibus igitur primum dicimus. *A.* principium & caput Alphabethi: ejus sonus duplex est, brevis & longus. *A.* breve simpliciter congruo oris ihatu solo spiritu pronuntiamus, idque aut cum aspiratione, ut in *Aesgha*, *Friha*, *Slachia*; aut sine Aspiratione, ut *Banna*, *Delta*, *Fera*, & similia pene in *A.* desinentia. *A.* longum est, quod spiritu ex intinis fauibus ducto pronuntiamus, quasi duplex *AA.* quod & dicitissimus Vulcanius, in Notis suis ad literas Gothicas a Ghotis, quorum lingua cum nostra maxime participat, per duplex *CC.* scribi affirmat; *ecget*, *gcrea*, pro *alget*, *glarea*. Unde mihi non vana suspicio injecta est, veteres Gothos, *A.* longum non per duplex *A.* hac forma *aa* scripsisse, quod transcriptor libri argentei, cuius mentionem facit Vulcanius, non intellexit. Majores autem nostri duplex *AA* (ut ex antiquis legibus Frisicis tam impressis quam manuscriptis, quarum contulimus exemplaria, intelligimus) aliquando *A.* longum pronuntiabant, ut duplex *AA.* ut *Wrald*, *Hid*, *Waxie*, *Fanlie*: aliquando ut *AU.* modice ad sonum, quo Saxones *A.* & Hebraei *Koph.* pronuntiant, deflexo, ut in *Haud*, *Saun*, *Waud*, *Kau*, quod magis intelligunt, qui Frisice norunt, quam nos scribendo exprimere possumus. Hæc longi & brevis *A.* differentia, tanti apud nos momenti est, ut sola ejus pronuntiatio vocum differentias constituat, ut, *Aalle* per duplex *AA.* est nomen proprium; per breve *A.* Significat omnes. *Waalle* per duplex *AA.* significat calfacere, per simplex *A.* manimentum. *Gaalle* per duplex *AA.* significat flere, per simplex *A.* fel, & similia. Illud porro notandum est, quod nomina propria & appellativa, item verba infinitiva, quæ nunc quidem pronuntiamus per *E.* ut *Schelte*, *Here*, *Rjuchte*, *Fjuchte*, veteres semper pronuntiabant per *A.* ut ex antiquis instrumentis & libris manifestum est, ut *Schelta*, *Hera*, *Rjuch-*

Rjuchta, Fjuchta, &c. Veteres Latini duplicem hujus literæ pronuntiationem habuerunt quoque sed characterem non habuerint quo exprimerent, ut antiquæ inscriptiones nos docent, in quibus invenimus frequenter *Waarus*, *Ahaala*, quamquam dici possit fabrile vitium fuisse, quod nos hic non discutimus, nisi circumflexu aliquando superposito. Tanto feliores sumus nos Barbari Latinis.

TERTIUM CAPUT.

Sequitur secunda vocalis *E*. cuius triplex pronuntiatio apud nostrates invenitur. Brevis est quam simplicitur ore modice deducto absque hatu vel tractu pronuntiamus, quæ Græcis, Gotthis, atque ipsis antiquis Saxonibus Græco *T*. notatur, ut in *Nelle bern orten Tien* &c. Et pronuntiatur quidem *T*. nonnunquam simpliciter ut *E*. ut in vocabulis quæ modo posuimus, nonnunquam vocalibus juncta *A*. & *O*. præcipue sonum eorum non . . . flectit & mitigat. Siquidem ponatur & ante *A*. flectit *E*. quasi absorbet *A*. ad proprium sonum & quasi eo miscetur. ut in verbo *East*, *Gea*, *Zead*, quæ in antiqua Saxonica Lingua & Anglicia moderna frequenter occurrent, ut in *Weald*, *Eale*, *Eathe*. Verum in ea pronuntiatione solebant veteres *E*. in sublimari spatio super *A*. pingere dextrorum ut Hebræi vocales suas sub consonantibus notant. Si postponitur deflectit sonum ad vocalem *I*. ut in verbis, *Slæn*, *duaen*, *tiaen*, *bæl*, *fæsel*. Similiter si ponatur *E*. ante *O*. reddit, sonum paulo leviorem, quam *O*. Ut in verbis *Freond*, *Sneond*, *Treond*, ut in Anglo-Saxonis *Georue*, *Scheolden*, *Geleorden*; quæ omnia nunc usus mitigavit. Si postponatur reddit sonum literæ *O*. obtusiorum, ut *Oen*, *Stoele*, *boeck*, *roede*, *lioede*, *goede*, *tjoede*. *E*. longum veteres Gotthi scribebant per *H*. & pronuntiabant ut duplex *EE*. ut *Anonymous* auctor notarum ad Argenteum Codicem Ghotice Scripturæ elegantissime docet. Quod si Græci nostri, qui etiam nunc *H*. per *I*. pronuntiant, ignorarent *H*. per duplex *EE*. non *I*. efferendum esse, ut certe in hac clara luce literarum ignorare non possunt, ad Ghottos & Frisones nostros alegandi essent, ut non *H*. suum, sed & diphthongos a nobis recte pronun-

nuntiari discerent. *E.* longum autem pronuntiamus, ut in verbis, *Greten, Creva, Hera, Euue, Schrene,* &c. Quæusu magis, quam scriptu discimus. Latini etiam si *E.* quoque longum habeant, charaeterem tamen non habent, quo exprimant, sed duplex *EE.* scribere cogebantur, ut Lipsius de recta pronunciatione Cap. vii. docet, sed lineam longo *E.* superscribebant, ut quidem Terentianus Maurus docet.

CAPUT IV.

Tertio loco succedit *I.* Litera, quæ non unis castris mancitat, sed nunc ad Consonantes, nunc ad vocales transfugit. De vocali prius dicemus, quæ duplex est, brevis & longa. *I.* brevis est vocalis spiritus quæ dentibus propemodum pressis & extrema linguae parte compacta pronunciatur. Ejus forma omnibus gentibus prope communis est, & simpliciter ut *I.* pronuntiatur, ut in verbis *winster, Fird, Winne, Fine, Sine, Wird, Bird.* &c. Duplex *I.* sive *I.* longum veteres Gotthi duplex *II.* parvum scribebant hac forma *II.* & tanquam duplex *II.* pronuntiabant ut *Wiina, Wiita, Piilen, Iira, Wiifa, Miiren* &c. *I.* consonans cum reliquis vocalibus præposita consonanti vocem fungitur & cum iis sonum reddit perfectum *I.* ante *A.* ut *iara, ialta* &c. *I.* ante *E.* ut *iette, iaenjerde, ierre, iemme.* *I.* ante *I.* ut *iislijck, jieren.* *I.* ante *O.* ut *joure, joen, jorryt.* *I.* ante *U.* ut *tiurrie, tiuster, tiurne.* Porro quod maxime notandum est, peculiare quodammodo est nostratis ubi Belgæ duas vocales speciatim pronuntiant, ibi *I.* consonans interserere, vel etiam vocali & consonanti interponere, nam ubi Belgæ pronuntiant, *Waken, garen, faren, slepen, nos* pronuntiamus, *Weckien, gerrien, ferrien, flyppien* &c.!

CAPUT V.

Quarto in ordine litera est *O.* quæ majoribus nostris ante aliquot secula fuit familiarissima, nam pro *A.* plerumque *O.* pronuntiabant, ut pro *landt, londt;* *Schot* pro *schat*, ut postea dicemus. Illud duplex quoque est *O.* magnum & parvum,

an vero una eademque forma apud veteres scriptum fuerit, equidem ignoro. O. simplex est, quod ore modice deducto, pronunciatur, ut *londt*, *loga*, *molla*, *panda*, *onna*. O longum est quod spiritu ex imo gutture deducto cum tractu quodam pronunciatur, ut in *moorda*, *oorda*, *roolljen*, *boolljen*, *woopen*, &c. Si vero vocalibus jungatur E. & U. sonum corum flebit, ut modo in Diphthongis latius dicemus.

Addit in margine noster Author.

His tertium O. addi potest exilius & inter O. magnum & O. parvum quasi medium sit, ut in verbo *Honne*, quod non pronuntiandum est, ut *Houne*, nec cum E. ut *Hoene*, & alia.

CAPUT VI.

Postrema est & vocalium quasi agmen claudit vocalis U. quam veteres Gotthi & Saxones per I. ut Græculi quidam, sed per U. ut egregie notavit author Anonymus in notis ad librum argenteum. U. autem breve pronuntiamus ore constructo labrisque prominulis ut in verbis *Sumer*, *Luna*, *Stupa* & similibus, ubi vero U. longum pronuntiandum est, duplex UV. ponunt ut in verbo *Huu*, *Cruus*, *Luus*, *uure*, &c. quo loco Græci OU. usurpant, ut in verbis *Augustos*, *Roofos*, *Founios*. Latini simplex U. cum circumflexo ponunt, & U longum pronuntiant, ut *Fraetus*, *partius*. Item in antiquis inscriptionibus, *Muuscia*, *Fausteia*. Germani vero U. magnum pronuntiatur U. simplex scribunt & circumflexum addere solent, ut, in *Brûder*, *Mûder*, *Schûlen*, &c. Apo-
sterioribus vero duplex U. inventum fuit, quod Ghotti quidem non habent, sed posterior ætas tanquam Gotthicæ linguae maxime necessaria invenit, & in veteri Saxonico Alphabeto videre licet, nam in lingua nostra Frisica cæterisque ab duplice UV. verba quædam recte pronuntiare non possumus, quod illi facile intelligunt, qui Frisice norunt, ut in verbis *Fouuir*, *Houen*, *Prouuen*, *Liqua*, *Schrijuen*, &c. in quibus posterius U. parum ab est quin conso-
nan-

nantis vicem fungatur. Quædam etiam vocabula ab **U.** incipientia, ita cum affectu & differentia quadam inter **V.** parvum & **V.** magnum sunt pronuntianda, ut sensum exprimat, nam in verbis *Wrad*, *Wroegen*, *Waexen*, *wrield*, cum **V.** magno sunt pronuntianda. Contra, *Wied*, *Wijtien*, *Wiedselen*, *Waexel*, *Winstor*, ut **V.** parvum. Denique differentiæ causa inter **V.** parvum & **V.** magnum, quod vocabula ab **V.** parvo incipientia, ut in aliis linguis, ut **F.** prouidentur, solaque illa distinctio vocum significationis discernit, nam *Vet*, *Vat*, *Veren*, *Veint*, *Vijf*, *Villen*, *Vullen*, per **V.** parvum scriptum significant *Adeps*, *vas*, *navigare*, *puerum*, *quintque*, *pellem*, *detrahere*, *implere*. Per duplex **VV.** scripta significant, *Lex*, *Quid*, *Custodire*, *Mulier*, *Velle*, *Lana* & similia.

C A P U T . VII.

Nunc ut de Diphthongis dicamus restare videtur, in quibus nec Latinis nec Græcis ipsis cedimus cum non diptongos modo & triptongos habeamus. Sunt autem Diphthongi, queis veteres Frisi, Saxones & Angli usi sunt sex *AE*. *EA*. *OE*. & *EO*. *AV*. & *AI*. & *OV*. De quibus singulis nunc dicendum erit. Diptongus *AE*. non tam frequens est nobis Frisiis quam aliis gentibus, habemus tamen & pronuntiamus non ut Latini sed simpliciter ut *Æ*. ut in verbis *Sl. en*, *duaen*, *aefte*, &c. *EA*. Diphthongus *EA*. nobis & Anglo-Saxonibus familiarissima est, nec verba nostra quæ pronuntiamus ut veteres Latini suum *Æ*. commodius efferimus, quam per *EA*. ut in verbis *Geap*, *Clean*, *Stean*, *Feana*, *Teana*, *Ealle*, *Eale*. Et sunt quædam vocabula nobis in usu ut *Eale* nomen proprium & alia similia, quæ nemo recte pronunciabit, nisi cum cura diptongum illum exprimere didicerit. Nec facile reperias vocem in lingua Zelandica, Brabantica, Germanica, Saxonica, quæ ita pronuntietur, nisi Germanorum *Geen*, i.e. *ire*. Batavorum olitrices, strigæ circumforaneæ etiam aliquando exprimunt. Diptongo *OE*. frequenter quoque utimur, quæ & Germanis & omnibus Saxonibus familiarissima est, nobis autem in verbis *Oen*, *Tjoen*, *joen*, &c. quæ passim occurrent. Diptongum *EO*. Angli & Saxones nobiscum communem habent peculia-

rem pene ab omnibus gentibus, nec facile invenias verbum in Germanica Belgicaque lingua, quod per EO. efferatur. Et quanquam difficultima sit, pronuntiatur tamen, & infantes nostri balbutientes, eam pronuntiare possunt, ut in verbis *Theode*, *Fod*, *Geleord*, *Freore*, & alibi. Diphthongus *EI.* nobis ut & cæteris Belgis pronuntiatur, ut in verbis *Reisen*, *Leisen*, *Deisen*, *Ei*, *Mei*, *nei*, &c. Diphthongum *AV.* Frisica Lingua maxime amat & frequenter ea utimur ut in verbis *Laugien*, *Lauua*, *Onderhaaua*, *Suaaua*, quæ duplex apud nos est, perfecta cujus exempla modo deditimus, & imperfecta sive exilis in qua postremum *V.* in *A.* pene mutatur. Et ut *A.* longum effertur, ut in verbis *Haud*, *Saun*. Diphthongus *AI.* apud nos frequente quoqne in usu est, ut & apud alias Belgas, quam pronuntiamus recte & leviter, pro ut scribitur, ut in verbis *Claien*, *Graien*, *Daien*, &c. Saxones & Oost-Frisii ac Groningenenses eam planc corruerunt, & Hebraico Coph pronuntiant, per *O.* nimirum obtusum ut in verbis *Maien*, *Draien*, &c. usu venit & norunt, quibus illa lingua nota. Postrema inter Diphthongos ponitur *OV.* qua cæteri quoque Belgæ & Germani utuntur, ut in verbis *Houuen*, *Trouuen*, *Schouuen*, *Vrouuen*, & aliis infinitis, sed non tam clare & perfecte pronuntiant ut nostri quod planum fiet illis, qui a nostris pronuntiari audiunt, *Fouuer*, *Fiouuer*, &c. Triphthongis etiam in pronunciatione linguæ nostræ utimur, cum *E. O.* & *V.* una sillaba simul pronunciamus, quod quidem exteris hominibus valde difficile, imo impossibile videtur; nostrates tamen facillime & cum gravitate quadam pronuntiant ut in verbis *Freoundt*, *Schreound*, *Treoundt*, *Greoun*, *Greould*, & similes. Diphthongum *EV.* Frisica lingua vix aguoscit, exceptis paucis, ut in verbis, *Greue*, *Seue*, *Eue*, quæ propria nomina sunt, in Appellativis raro invenitur. Et hæc quidem de vocalibus & diphthongis dicta sint; nunc de reliquis consonantibus dicendum erit.

CAPUT VIII.

DE consonantibus pauca nobis dicenda sunt, cum eodem pene modo, quo & cæteri Germani pronunciemus, nam quod *B.* attinet leniter pronuntiamus, & satis clare. *A.* litera. *P.* distinguimus. inter *C.* & *K.* parum differentiæ statuimus. utimur tamen

tamen lis magis pro libitu cuiusque quam lege aut ratione. *D.* & *T.* inter se quoque differunt, quamvis *T.* frequentius, majores nostri usi sint, nbi nos *D.* servamus. de quo postea dicemus. *F.* & *PH.* an veteres usi sint ignoramus, quamquam in Gotthica & Francica lingua ejus vestigia supersint ut in verbis *Apheldra*, *Pfenning*, *Phafb* & omnibus pene verbis in quibus Germani nunc *PF.* utantur. ut *Pfenning*, *Pfafb*, *Pfaren*, & alibis *H.* sine aspiratione majoribus nostris tam frequens fuit, ut vix verbum pronuntiarent, quin aspirationem adderent, maxime post *D.* *T.* & *R.* ut in verbis *Thot*, *Thiad*, *Theo*, *Thi*, &c. ut postea dicemus. Imo propria nomina ab *I.* incipientia aspirabant, nam ubi nos *Felte*, *Felmer*, *Jarich*, *Jarre*, majores nostri *Hja:to*, *Hjalmer*, *Hjarich*, *Hjarre*, pronuntiabant, adeo quidem, ut veteres Saxones *TH.* peculiari charactere scripserint, ut ex eorum Alphabeto contra, &c.

RELIQUA DESIDERANTUR.

In verbis *SLJOEUCHT* & *RJOECHT* monosyllabis occurunt quatuor vocales.

In *SMIAEOUNT*, id est *Smient*, occurunt quinque.

S P E C I M E N

*Antiquæ Linguae Frisonicæ. Ex Ms.
nostro in folio.*

Thet send tha **B O T A** in thae dele tho
L Y O W E R D.

HE RD A-FENGH and dus-slech. dus-steeth. Dus-scowe. and dus-swengh allerlikes twene scilling. fijor Engels. and fior clena. and therā aller ekis wth-ward mith ene ethē to unswerra. *Dus-slech* ther is **xxi** nachta weden anda felle fior panninga and **vii** enza, nyoghenda hal engels bihala een half clena. jefsta **ii** sum unswerra. en bete. and onbrinscze. *Dus-slech* ther is **xlii** nachta weden and wanfelle. so is thio bote **viii** panninga. and **xiv** enza. zoewentene Engels en clena mijn. tha lada fijor ethan. en bete and onbrinscze. *Dus-slech* ther is **lxiii** nachtan weder. and wan-felle. soe is thio bote **xii** panninga. and **xxi** enza. **xxvi** half Engels. oerhal clena mijn. tha lada **vi** ethan. en bete. and onbrinscze. *Blodresna* wth ward **viii** panninga. and twa enza. **ix** half Engels. en hala clena mijn. tha lada twene ethan. thri bete. *Dolg* wtward fior panninga mijn than fijf enza **xvii** Engels. ene clena mijn. tha lada fior ethan. *Inrethis* dolghis **vi**. sum unswerra. thri beta. *Faxfengh* fior panninga mijn than fijf enza. **xvi** Engels en clena mijn. *Hersfredis* alto fula. And *Fluis-werp*, also fula. therā allerlijck scelnia iwera sum unswara. Thet is en riucht *Fluis-werp*, theth hi weth and wasich sie. thri bete and onbrinscze. *Wijdeben* om din hals. and *kefe-breke* and *gherstel-breke*. ander nose allerlick fior panninga min than fijf enza. **xvii** Engels. ene clena mijn thri bete. *Berd-feng* **vii** panninga mijn than fijf enza. **xvi** Engels and fior clena mijn. thri bete. *Fax-fengh* bi tha buke. fior panninga. and **xix** enza. sex scillinga. fior Engels. and fior clena mijn. en bete. and onbrinscze. *Benis oenstall* **xii** panninga and **iiii** enza. fior

Ep-

S P E C I M E N

*Antiquæ Lirguæ Frisonicæ. Ex Ms.
nostro in quarto.*

Dit fint dae L E O W E R D E R A B O T A
mei hiara omlanden.

HE R D A F I N G , and dust-sleec , and dust-steeth , and dust stowe , and dust-sweng aller-likis twene scillinge , fior Engels , and fior clena and thera aller ekis ut waert ene ede untsuora . En bete and onbrenze .

Dust-slec der is een and xx nachta weden , anda felle fior pennig en sawen-teen ensa . niogenda half Engels by hala en hala clena , jefia twira-sem ont-suora en bete and onbrenze . *Dust-slec* der is twa-and-fiortich nachta weden and wan-felle , so is dio bote achte pennigh , fiortena ensa , sawenteen Engels ene clena men da lada fior eden en bete and onbrenze . *Dust-slec* der is thria and sextich nachta weden and wan felle . so is dio bote xii pennich , ende en and xx enza , sexandtuntichghista half Engels , oerhael clena mijn , da lada sex edan en bote and onbrenze . *Bloet-resne* utwart , sex pennig , and twa enza , niogenda half Engels , en hala clena mijn , da lada tweē edan tri bete . *Dolch* utward , fior pennigh mijn dan fijf enza , sawenteen Engels en clena mijn . dan fior edan . tribete . *Inridis dolchis* sexafsum ontswera thribete . *Ffax-feng* , fior pennig mijn dan fijf enza . sawenteen Engels . en clena mijn . *Heer-scredis* also fula . And *Fligs werpis* thera allerlik , schelma twira sum ontswerra . Dat is en riucht *Fliswerp* . dat hy weet and wasigh so . tribete and onbrinse . *Wide ben umbe den hals and kes-breke* . and gerstil-breke . and nose . allerlikis fior pennig mijn dan fijf enza . sawenteen Engels ene clena mijn . tri bete . *Birdseng* achte pennig mijn dan fijf enza . sexteen Engels . and fior clena mijn . tri bete . *Fax-feng* by da buke . fior pennig ende niogenteen enza . sex scillinge . fior Engels . and fior clena mijn . en bete . and onbrenze . *Benis onft* II

xii pen-

Engels. and iv clene. hi ach bote. and nene eth en bete and onbrinscze. So hwam soma smith mithyrsene. on zijn hand. jefsta mith holte slayth. Ofhine ther efter snithe schel. Soe æch hi thes snithes een pund, zoe scel hy op swerra aen ethc, thet hy thine snithe den habbe. umbe nene fia fullēygæ. mer umbe sine sunde en bete and onbrinscze. Thet in re anda hande fior panninga mijn than xxix enza. xxxiv engels. twam clena mijn. en bete. and onbrenscze. jef thi mansprect thet hi tha fiardela erra sie an sine hande soe scil hi habbe en pund an en bete. Sprecht hi thet hi tha thremdele erra se. so ach hi twa pund. en bete. Thissethria pendum winth hi mith thrim & hum. en bete. and onbrinscze. Thio forme Wirsene kerf x scillinga sexta half engels. and thredda half clena. Thio vresta vi scillinga. fior Engels. and fior clena. therallerlick an eth to unswarrane. en bete. Hwaso thio Wirsne truch slain werth an thet been. andma hith nath scouwia ne mei. thet hith glida moghe. soe is thio vresta en pund. thio other ix enza. xi half engels. and oer hal clena. Thio thredda en half pund. jefsta thet dolgheth alingo ther wirsne and thio werfne nath to korven is. so ach hi nath mara bote. than hith se jelkis oen dae felle thri bete. and onbrinscze. Aegh bre kerf and thi ben breke binitha tha breyne an sine haude. and in re in tha nose. and in thin Snau. and thi ben breke in tha tzjake. and di tuscb-breke thes unberna benis, and thio wer breke. alsofeer so thio were. alle fan tha cothem is. so ach hi enis wer breckis bote. and en in redis in sen mund, and enis wlite wimmelsa. so is ther allerekis bote viii penninga mijn tham x enza. xxxii engels. twam clena mijn. thet dolch scelma beta ney sijner meta. jef hit ane doem buten standane hath ander were. soe ach hit thes werbrekis nauh bote. Dolch, jefsta blodresna ander tungha alcha jelkis and tha felle thri bete. jef thio Spreeke bynimmen werth. soe is thio bote x pund. so ne mey hine mer onswarra than tha thre delan. En bete. and onbrinscze. jeff en man thio syone and tha age tha fiardela erra is. soe ach hy xxx enzena to bote. tredda half pund. en bete. and onbrinscze. jef thio Syone tha haldele erra is. ZOE ach hy vijf pund. en bete. and onbrinscze. Sprecht hy thei hi tha thre delan urlerren hab. soe is thio bote viii half pund en bete. dan onbrinscze. jef him thio

xii pennich. and thria enza. fior engels. and fior clena. hi ach
 bote. and nene eth. en bete. and onbrenze. so bwane soma siot
 mit Yerne. ant sijn hant. ifta mit holte sclait. of hine der efter
 snida schil. so ach hi des snidis en pund. so schil by swerra an ene
 ede, dat hy des snide deen n'abbe om nene fia tullingha, mer om
 sine sunda. en bete. and onbrenze. *Dy inride* in da hande fior pen-
 nigh myn dan niogen and xx enza. fior an xxx engels. twam clena
 men. en bete. and oubrenze. jef der man di spreck, dat hy da
 fiarude te erra je an sine hande, soe scil hy habba en pund. en bete.
 sprekt hi dat, hy da thrimdele erra se. so ach hy twa pund. en
 bete. sprekt by dat, se hem da haldele erra se. so ach hy tria
 pund. *Disse tria* pund wint hy mith threm edum. en bete. and on-
 brenze. *Dio forme wersen-kerf* tiane scilling. en hael pund. *Dio*
 oder achte scilling. sexta half engels. and tredda hael clena. *Dio*
vriske sex scilling. fior engels. and fior clena. ther a allerlick. en
 eth onswerra. en bete. Hweerso dio *wesene* truck slain is an that
 been, and ma hit naut scawla mey, dat hit glida moghe. so is
 dio *wesene* en pund. *Dio oder* niogen enza. allista hael engels. and
 oer hael clena. *Dio thredde* en half pund. jeef dat dolch geth
 ollengha der wersen. and dio wesene naut to koren is. so ach
 hy naut mara bote dan his elkis in da felle thri bete. and onbrenze.
Ach breinkerf. and di *been breke* bynyda breine an sine haude. and
in ride inder nose. and inder snal. and dy *ben breke* in da *stake*. and dy
thusk breke des onberna benis. and dy weer breke. also fire so dio
 were tille fan da thathem is. so ach hy cnis *weer brekis* bote. and
 enis *in ridis* an sine mund. and enis wlite wamesa. so is ther a aller-
 ekis bote achte pennig myn dan tian enza. fior and xxx engels.
 twam clena myn. Deth *dolch* schelma beta mey sijner meta. jeff
 hith anne *dom* buta stoddane h:th ander were. so ach hith des weer-
 brekis bete naut. *Dolch* jefta *bloedresene* ander tunghe alcha ielkis
 anda felle thri bete. jeff dio *spreke* by nimmen wert so is dio bote
 tian pund. so ne. mey mer onswarra dan da thre delan. en bete.
 and onbrenze. jefta monne dio *sione* anda *agha* da fiardadele erra is.
 soe ach hy xxx ensena to bote. thredda hael pund. en bete. and
 onbrenze. jeff him dio *sione* da haldele erra is. soe ach hy vijff pund.
 en bete and onbrenze. spreck hy dat hy dae thre delen urlerren

Syone al wth is. soe is thio bote x half pund. jef him thi aegh-appel
 al wht tha haude is. soe send x pund. Sulch boeck halt thet xv
 pund. mer bitha sithe. zoe zend xxii punda. en bete. and on-
 brinscze. Thet ferra aghe mith xiv pundum to betane. Thet Win-
 nestre aghe mith xiii pundum. By da sijda fen ayderem fior grete
 merck sunder walo. jef him thio nose of is. soe send vii pund. By
 tha zyde xxxii punda. thri bete. Al ther ther tha manne thet are
 af is viii panninga. and xiv enza. li engels. thre clena mijn.
 thri bete. Al ther thi manthruch thet are scath werth viii pannin-
 ga mijn than x enza. xxxiv engels. twam clena mijn. thri bete.
 Truch thine aerleppa fior scilling ix half engels. ene hala clena
 mijn. thri bete. Thruch thet are so fir soe thi gerstelis. sex scil-
 ling xiii engels. fijff clena mijn. en bete. and onbrenscze.
 jef thi man thet spreč thet him thio here se fan da ara. soe is thio
 bote viii and xiv enza. xvii engels. ene clene mijn. en bete.
 and onbrenscze. Thet blith wey buppa an tha haude xviii enza.
 xxi engels. and thre clena mijn. en bete. Theth blith wey up
 tha haxlze viii panninga. and xiv enza. xvii engels. ene cle-
 na mijn. Sulch boeck halt viii pund. and vii riuchte en bete.
 Blod-resne thruch thine hals, jef truch tha zyde. thi ingung viii
 panninga. and twa enza. thi wtigung also fula. thet were to ga-
 dere vi half engels. and thredda half clena. en bete. Dolg ander
 selver stoeth ayder fior panninga mijn than fijf enza. thet is tho
 gadere xi engels. and fijf clena. en bete. jefta thi hals-syne ala
 twa. is xviii enzo. oer hal pund. en bete. Lith-wey en benbreke
 onder axle. and blitwey itta ermboge. and benbreke buta ermbogum
 thera allerlijck is acht panninga mijn than x enza. xi engels. and
 fijff clena. Ander arm-scheyd thi beenbreke acht panninga. and xiv
 enza. sawentene engels en clene mijn. en bete. Thi blith-wey
 anda handwerst, fior panninga. and vii enza. ix half engels. en
 hala clena mijn. Thi benbreke. and thi blitwey. also fula ander
 hand blede. and thet blitwey and tha knockes. and thet hand bre-
 ke fior panninga mijn than fif enza. sexta half engels. and thred-
 da half clena. Thi benbreke and blitwey. also fula. een bete. Thet
 blitwey xi panninga. and thria enza. fior engels. and fior clena.
 Blitwey an tha urest a lethe. an da fingeren viii panninga. and
 twa

habba. soe is dio bote achtenda hael pund. en bete. and onbrenze. jeff hem dio stione alle wt is. soe is dio bote tianda half pund. jeff hem dy ach-appel al ut da haud is. soe sint tian pund. Sulck boeck halt xv pund. mer by da sijde sint twa and xxx punda. en bete. and anbrenze. Deth ferre aghe mit fiorcene pundum. to betane. Dat Winstere mit xiiii pundum. By da sijda fan ayderem fijf greta merc sonder walt. jeff hem dio nose off is. so sent sex pund. By dae sijde twa xxxii pundum. thri bete. Al der da moe ne det aer off slayn is achte pennig. and fierteen enza. en and fijftich engels. thrim clens myn. thi bete. Al der dy mon thruch dat aer scetten were. achte pennig myn dan tian enza. xxxiv engels. twam clena myn. thri bete.

Thruch dyne aer-lippa fior scilling niogenda half engels. en hala clena myn. thri bete. Thruch dat are so fijr so dygerstet is. vi scillinge. xiiii engels. fijf clena myn. en bete. and onbrenze. jeffdy man dat sproct, dat hem dio here offe se anda ara. so is dio bote achtene pennig. and fiorcene enza. sawentene engels. en clena myn. en bete. and onbrenze. Dy blithwey buppa in da haude. achtene enza. en and xx engels. and thria clena myn. en bete. and onbrenze. Thi Hlitswei wppa da hals knape achte pennig. and fiorcene enza. sawenteen engels. ena clena myn. Sulck boeck hath achte pundum. and onriuchte. Bloetrefene truch thine hals. jeff truch da syda thi ingung achtene pannig. and twa enza. Di wtigung also fula, det were tho gadere sexum half engels. and thredda hael clena. en bete. Dolch ander selver stoet. ayder ende fior pennich myn dan fijf enza. to gader allewa engels. and fijf. en bete. jeff thit Hals-syne an twa is. achtene enza. oer hael pund. en bete. Hlitwey. and benbreke ander axle. and Hlitwey itta ermboge and beenbreke buta ermboge. thera allerlijck is. achtene pennig. myn dan tian enza. allerwa engels. and fijf clena. Ander erm-scet dy ben breke. achtene pennig. and fiorcene enza. and sawenteen engels. ena clena myn. en bete. Thi Hlitwey ander hand werft. fior pennig. and viii enza. ix half engels. en hala clena myn. Dy benbreke and hlitwey. also fula an der hand blede. an thi hlitwey an da knockum. and dy hand breke fior pennig. myn dan v enza. sexta half engels. and tredda hael clena. Dy beenbreke and hlitwey also fula. en bete. Dy lith itta middel knoc-

twa enza. tre engels. thrim clena myn. Sulck boech halt viii
 pund. and twa enza. Benbreke. and Hlithwey. also fula. Theth
 Hlithwey ander tha neyle also fula. en bete. Neil kerf fior panninga.
 and vii enza. ix engels. en hala clena mijn. jef en manna thet
 uresta lith bi tha neyle of is, soe send thet twa pund. by tho pliga
 xxxi punda and fan tho othera fingherum also fula. jef thi manne
 tha thumma al offe is. soe send vii pund. jef thi scot fingher al offe itta
 knocle. soe send iv pund. jeff hi him al offe is. sexta half pund.
 Sulck boech halt v pund. jef thi langesta finghera illa knocles of se is.
 fior pund. jef thi gold fingher al offe is. fijste half pund. jef tha
 littha finger ilalithe offe is. twa pund. alsoe thio othere. jef hi alle
 offe is. viii pund. Sulck Boech halt fiouwer pund. jef thio band
 al offe is xiv pund. jef thi erm itta ermboga, offe is, xvii pund.
 jefsta thi erm itter axla al offe is xviii pund. jef thi manne tha
 thumma lam is. soe is thio bote thria pund. en bete. and onbrinsze.
 jef thi thet spreit. thet hi him tha balde erra se. soe is thio bote
 xviii enza. xxi scillinga. en bete. Hlithwey itta truich scunke.
 and itta kne-bolla viii panninga. myn than x enza. xi engels.
 and fijf clena. Ther on thi beenbreke also fula. en bete. Hlithwey
 itta onclewe fior panninga. and vii enza. Thi beenbreke aldeer also.
 ayder ix half engels. en hala clene. an myn. and onbrinscze.
 Thet Forma lithwey itta tanum allerlick. fior panninga. myn than
 fijfenza. vi half engels. and thredda half clena. Benbreke. and
 Hlithwey also fula. en bete. Thet nest an tha tanum thet Hlithwey
 xii panninga. and thria enza. fior engels. and fior clene. Thi
 benbreke. and thi Hlithwey also fula. Thet uresta Hlithwey an tha ta-
 num viii panninga. and twa enza. Ther on thi Ben-breke also.
 ayder thre engels. threm clena myn. en bete. and onbrinscze.
 Soe twa thet queth. thet him sijn scunk tha balde erra se. so scel
 hi swora en eth. soe ach hi ethes. en pund. en bete. and on-
 brinscze. soe Hwa soe queth. thet him sijn scunk thia fiardele erra
 se. soe scel hi mith ene ethe swora an eth. soe ach hi the ethes.
 en pund. en bete. en onbrinscze. soe Hwa soe queth thet hem
 Sijn scunk alle lam is, soe scel hi swora an eth. soe ach hi thes
 ethes. en pund. soe winth hi mith threm ethum thria punda.
 Thet fiarda en mey hy nath wynna umbe theth. hi nath offe is.
 in

lum and been breke. and libwey. XII. penning. and thria enza. fior engels. and fior clena. Lithwey anda uteſta lethe. anda singherem achta penning. and twa enza. thre engels. thrim clena mijn. Sulck boeck half achta pund. and twa enza. Benbreke and Lithwey also fule. Dy Litwey onder da neyle also fule. en bete. Neyl-kerff fior penning. and sawen enza. niogenda half engels. en hala clena mijn. jef da monne det wterste lith by da neyle off is. so sent thet twa pund. by da pliga twa and xxx punda. and fan da oer fingeren also fula. jeffda monne dy thumma off is by da knoole. so send fior pund. jef thi thumma alle of is. sex pund. jef dy scoetfinger of is itta knoole. soe send fior pund. jef hy hem alle of is. sexta hallif pund. Sulck boeck hat fijf pund. jef dy Gold finger alle of is. syfta half pund. jef dy liteka finger itta lede of is. twa punda. Sulck boeck hath fior pund. jef dio hand of is. fior tene pund. jef thi erm itta ermboga of is. sextene pund. jef thi erm itter axle of is. achtene pund. jef tha monne thi thumma loem is. soe is dio bote thria pund. en bete. and onbrense. jef hy dat sprekt. thet hy hem tha haldele erra se. so is dio bote achtene onza. en and xx scillinge. en bete. Hlirwey itta trach scunken. and tian enza. allewa engels. and fyf clena. Deer on dy Beenbreke also fula. en bete. Dy Hlithwey itta anclowe fior pennig. and sawen enza. Dy beenbreke alder. also. ayder niogenda half engels. en hala clena myn. and onbrenze. Dy forma Hlithwey itta tanum allerlick fiouwer penning myn dan fyf enza. sexta half engels. and thredda half clena. Benbreke. an da Hlithwey. also fule. ebete. Der nest an da tanum di Hlithwey tolif pennig. and thria enza. fior engels. and fior clena. Dy Benbreke anda Lithwey also fule. Dy wirste Hlithwey anda tanum. achtē pennig. and twa enza. Der on dy Benbreke also. ayder tre engels. tre clena myn. en bete. and onbrenze. so hwa so queth. dat hem syn sconck. da fiaſſindelē erra se. soe scil hi mit ene ethe swerra. so ach hy thes edes. en pund. en bete. and onbrenze. so hwa so queth. dat hy se da haldele erra se. so fal hy swerra ene eth. so ach hy des edis. en bete. and onbrenze. so hwa so queth. dat him syn ſkunk al lam se. so schil hith ene eth swora. so ach hy des edis. en pund. so wint hy mith threm edum thria pund. Det fiarda mey hy nauh winne. umbe thet hy hem naut off is. Alzo is 't in da erme. also ind ſkuncke. Det hy wint

* in tha scunke. Thet hi mith thrim ethim winth thria pund. ea bete. Hwam so werth sijn foeth of slain in eentre fry kase twiska tha foeth werst. and tha tane. jefsta sijn band. thio bote is fijf merck by xii scillinga. Thet age also fula jef hy aller syone onmir. Aldus is thi Wilker in tha Lande. fan agbum. fan handum. and fan foihem. and fan gersfallich Lethum scelma betha bi Landis Wilkere. also ith bir estir bescrion is. Gbersfallich Lith bethima mith xxxii puadum. mer al ther en manne thet are afslayn is. viii panninga and xiv enza. xvii engels. en clena mijn. Lamlih. and brein wunda. ayder mith xxvi i pundem tho betane. Thi Beenbreke. Truch gungende dolg. truch hand-bleth. truch tinne erm. and truch tinne foeth. and truch tinne scunck. so is allerlikis bote en pund. bihala Benbreke truch fingher. truch terna. en hala pund. thri bete. by thes Landis wilker, zo is allerlikes bote. thi ingung xviii enza. and thi wigung also fula. and thinne bals also allerlikes thria pund. thri bete. Thes Dus flekis bote uppa sinne frya hals. fijf finghera breyd. twiscke wede and sced. viii panninga. fior enza. en and fijftich engels. thrim clena mijn. en bete. and onbrinscze. Swem flekis bote fior panninga. and fijf enza. thet is Landis wilker xviii enza. and onbrinscze. vi half pund. soe scellet swerra twene jef three man. thet hjaet oen seghe. thet hi swomma leghe. jefsta fiorsum onswora xxii engels. Ther na dus flech also. sulck boech halt ayder xix enza. jef en manne mannigera dolch. jefsta Blod resna deen werth. than en mey hyse bispanna. soe scelma se alle beta. jef hy swera wille. thet se hem alle den werde ith ene stethe. jefsta ith ene skele onbrinscze. jef en man en dolch swera wolla. so ne moth hy nath onswerra. hit ne habba aller weykis ena meta. so mothma hit humbe meta bi tha egge. and lewa. then fiardel. soe achma tha thre delan tho betane thri bete. jef hi soerd swerra wolle ene lamorke. soe scelma that bete en bete. Hath is en riucht ingung. and wigung? Thet is en riucht ingung and wigung. Soe wer soe twiscka rwene endam. en mete is en bete. Benia wigung. jef hit swerra wolle. soe moet hy anda dolgha witta thrira sinena kerf. and ben brekam. and thrira benena wigung. swerra. ferra ne mey hy. jef thi man nene and otherne spreka tham thera thira benena wigung. and thrira rei be breki. and thrira sinene kerf. en bete and

mit trim edum tria punda en bete. Hwam so wert sijn foet of *slayn*
in enre fri kase. twiska da foet werft and da tana. jef sijn *band*.
dio bote vyff merck by toliff scillinge. Dat *aghe* also fule. jef hy
aller sion onmift. *Aldus iſt dy Wilkoer in da lande fan agenen. fan han-*
dem. en fan foetem. and fan gerſt falligha ledum beta by Landis Wilkoer.
Also is hýr efter byscrioun. Gerſtfallich lith bethma mit twa and xxx
*pundum mer al der da monne det are of *slayn* is. achte pennig.*
fioerteen enza. sawenteen engels. en clena mijn. Lam lith. and
Breyn wonda. ayder mith sawen and xx pundum ti betane. Dy
Ben breke truch gungande dolch. truch bond bled. so truch dine erm. so
truch dine foet. so truch dine skunck. so is aller ekis bote en pund.
by hala Benbreke truch finger and truch tana. en half pund. by des
Landis wilkoer. so is aller ekis bote. dy ingung achtene enza. and
*dy wtigung also fule. an dyne *hals* fiſf finger a bret twiska wede and*
sced achte pennig. and fior enza. en and fiſtich engels. thrim
*clena mijn. en bete. and onbrenze. *Swimfekis* bote fior pennig.*
*and fiſf enza. dat iz *Landis wilkoer*. achtene enza. and onbrenze.*
vi half pund. ende scillat swerra tweer trouwe maen. dat hjat
onsaghe. dat hy swijma leghe. jefta fiouwera sum ont swerra. en
and tuntig engels. Therua dust flec also. sulck hat ayder niogen-
*tena enza. jeft ena monne *mon negera dulch*. jefta *bloetrefene* deen*
wert dan en mey hy se byspanne. soe scelma se alle bota. jef hy
*swera wille. dat se hem alle den werde it ene stete. jefta it ene *sleke**
*onbrenze. jef ene mon en *dulch* den wert. and it *gerſtvallich* swera*
wille. sone moth hith. naut onswera. hit ne habbe aller weykis
ena meta. so mothma hit umbemeta. by daigge. and lewa. den
fiarndl. so achma da tridelen to betane thri bete. jef hit foert
*swero wille enc *Lammede*. so scilma da beta en bete. Ho:h is en *riucht**
*ingung. and *wtigung*? Let is en *riucht* *ingung* and *wtigung*. soe hwec*
*foe twiska tweer endem en metens. en bete. *Bena* *wtigung*. jef hit*
*swera wolle. so moth hy an da *Dolg* wita therra *sinena kerf*. and *Ben-**
*brenbreke. and thaira *benena* *wtigung* swera. ferre ne mey dy mon*
*nene deda an otherne sprecka. dan der thrira *wtigung*. and tria*
*ribbo breke. and thrira *sinena kerf*. en bete and onbrenze. Des for-*
*ma benis *wtigung* achtene pennich mijn dan tian enza. allewa engels.*
*and fiſf clena. Des oderis benis *wtigung* fior pennig mijn dan fyf enza.*

and onbrinscze. Thes letteres bene wtigung iiii panninga. mijn than
 sijf enza. sexta half engels. and thredda half clena. Thes forma
 bene wtigung viii panninga. min than x enza. xi engels. and v clena.
 Thes thredda benis wtigung viii panninga. and twa enza. thre
 engels. threm clena mijn. therallerlyck achene eth on tho brin
 gane. jef math bek anna wille en bete, and onbrinscze. Rebbis breke.
 en half pund. Thes otheres. also. Thes thredda. also. en bete and.
 onbrenscze. sine kerf. also fula. Thrira rebba breke. and thrira sine
 kerf allerlich achene h on ti brengane. Blod resna onder tha onletene.
 en pund. en bete. Blod-resna in re in then buch. fior panninga myn.
 than xxix enza. xxxv engels. twam clena myn. en bete. and on
 brinze. Mete dolgh in thin buch xxxii enzena. xxxix engels. thrim
 clena myn. Wapel-dranc and halsraf. and ned mund. soe allerlikes
 bote. x enza. and acht pund. fiorundesta thrimen penninga. thet
 were to gadere en bete. x scilling. and vi half engels. ene sexten
 dele dis clena mijn. jefta xii sum onswerra. en bete. Ther is en
 riucht wapel-dranch. ther werd worpen in en onwed wetter. ther by ne moghe
 hor mith handem. ner mith fothem ihine grund reka. ner mith aegnum
 ihine himel syaen. ner mith arathine ruft hera. soe scelma him beta
 mitter byname da bote. theth is riucht Liudwerdene. en bete. and
 onbrinscze. jef en man sprech. thet hi alra sundena nath ne habba
 ther hi meithe bernd and op waxande was. therma him mey by
 kanth hath. soe scelma hit beta mith xxiv pundum. jef hi nauth
 ne kanth. so ne. mey hi ferra onswera than tha thre delan. jefen
 man an otherne dulgat mith saxe. soe is thio bote thri bete. jef en
 man en otherne bith. soe thio bote thri bete. and thi man is wether
 thine Dekan ban scildich. Thi brand also stor bihalva thet hi
 with thine Dekan nath ban schildich ennis. thine brand achma
 umbe thi methane. enis mannis riuchte hjeld send fior enza. and vyf
 teen pund. Tha fyfteen pund. tha fyfteen pund were xviii half
 scilling engels. and twene engels. fior clena myn than fior enza.
 syf engels. syf c ena myn than fior enza. syf engels. syf clena
 myn. en bete. enc Baedjeld xxix enzena. xxxix engels. and thre
 clene. en bete. and onbrinscze. jefma an man foghed syf on thes
 Frana wald. ann halt binne an heftene. and an hera bendum. dey ande
 nacht. soe scelma him beta mith ther Liudwerdene. jefta xii sum

Sexta half engels. and thredda half clena. Des thredda benis wt-gung. achte pannig. and twa enza. tre engels. thrim clena mijn. Therra allerlyck ach anne eth on to brengane. jeff mat bikanna wille. en bete. en onbrinze. *Ribbis breke* en half pund. des oderis. also. des threddis. also. en bete. and onbrenze. *Sijn kerf* also fule. Der *thrira ribbenna breke*. and *thrira sinena kerf* allerlick ach annen eth on thi brengane. *Bloetrefene* onder da *onleten*. en pund. en bete. *Bloetrefene* in rede in den *bwc*. fior pennich myn niogen and tuntich enzena. fior and trijtich engels. twam clena mijn. en bete. and onbrenze. Mete dolch in den *bwc* tria and tri-tich enzena. niogen and tritich engels. thrim clena myn. *Wapeldranck*. and *Hals-raeff*. and *nedmund*. so is allerlick bote. tian en-za. and achte pund. fiouwertuntigsta thremede panninga. Dat wer to gadere en bete. tian scilling. and sexta half engels. ene sextandele dis clena myn. jefsta tolewa sum untswera. en bete. Dat is en riucht *wapeldranck*. der *wert werpen in en ouwad wetter*. der *hy ne mogbe hader mit handum*. ner *mith foetum thene grund*. ner *mit aghem den hymel syan*. ner *mit ara den roft hera*. so scelma him beta mi-ther benameda bote. dat is riucht *liod werdena*. en bete and onbrenze. jeffen man spre&t dat hy *allerasundena* naut n'abbe. der hy mede bern. and opwaxende was. hy bykanth bith. so scelma het beta mit fiouwer and fiortegha pundum. jef hy naut ne kant. so nemey hy ferra unswerra. dan da tre delan. jef en man oderen dul-get mit faxe. so is dio bote thri bete. jef en man *oderem* bit. so is dio bote thri bete. and thi man thyne Deckan ban scieldich. *Dy brand* also scoer. byhalva des dath hy wer den Deckan nauth ban scieldich is. den brandachma umbe to mettane. enis *mannis riuch-te* jeld sent fiouwer enza. and fyfteen pund. Da fyfteen pund were achtenista half scilling. and twene engelsche. fior clena mijn. en bete ene *Dathjeld* nioghen and tuntig ensena. fiouwer and tritich engels. and thria clena. en bete. and onbrenze. jef ma ene mon fiucht fri one thet *frana wald*. and *halten an hefse*. and in *her bendum*. dey and nacht. soe scelma hem beta mitter *Liud-werdene*. jefsta tolewa sum onswera. *Aller mammalick* ach zijn boet to *delan* with *zijne brother*. so langhe soe hia men bede lat fint jef hy sijn sex lithan gans habbe. da aghena. da handa. da foeten.

onswerra. *Allermān alith ach to delana with sinne brother.* soe lang he
 soe hja men belad send. jef hi sine sex lithan gans habbe tha neg h-
 ne tha hande tha fothan. *Dolghet thet ros enne man.* and tyadere,
 jefta and keppele. jefta ansine stalle. soe thorma hith nath beta.
 hit ne standa an Hera wey kepplad. jefta an smethes husdem bun-
 den. jawelikes *fias dolg,* scelma beta alder hith leghith, laep; h.
 And this *bondis bite* hit ne thet hit *nachtis dwee.* jefta alsma op *bine*
staapt. jefta *bine slayt.* alder hi leith in sine damne. soe thormeth
 hit nath bota fan thislem allem spreckath hia an twa. soe schillerh
 thet wita sownen finra bura. jefta enis mannis *ros.* ther hi uppa *sith*
dolghet en otherne man. soe schel hit beta also dyore soe hith selve
 deen habbe mith sinne handem. *Thes oxa* and *jouwelickes rether,*
schettis bote and *thes swines.* *thes bona.* *thes katta dolg.* mith haelre
 bote schelmath beta. jef hia then unwillia. and tha wanwithscepe
 ther statheftich by fwerra willath. Aldus ist fan dae *hunda.* hit ne
 se, hit dwe. als hyr to fara is byscriuwen. soe ist sunder bote. Mer
 dwaeth this binaemeda dier *hors* and oderne dyare. soe scelmath
 beta lich jeftet thi man selve dwe. *Supra dicta emenda fient si anima-*
lia nocuerunt. Si laeduntur animalia inferius expressum est. jef a enis man-
 nis *Hors dulgbets* werth ther mith lerim byleyth hath. jefta mith ta-
 me halt. soe schelma hit beta astha hem selm den were. ferra
 moth hy nauh in caya. mer wel moth hi keftigia umbe sine scatha.
 jef thet *Hors dulga* ane man ast sine here hine mith tame halt. and
 mith lere bileith hath. soe scel hit beta as tha hit self den hethe. ney
 hit were buta sin witscepe her schijn. and wr sin wald ronne. Hoth
 soe thes *mannes ayn sya* doth. theth scel hy beta aldus. en bethe. and
dulghat hit en *dyar.* jefta *deth.* thene scada half ti betane. and nene
 frerhe herim ner lyodem. en bete and onbrincze. Thi thiach merck.
 and ermmerch. and breyn panna. burst been. sculder been. thi ben-brekes
 therā alre ekis bote v i i i panninga. and x i v enza xvi i engels. en
 elena mijn. also fyr soe thio bote mara ne se tham v i i i enza. and
 thria pund. thet is *stryth-heftich sceth.* Ist *stryth-werdith.* and hy wr-
 wonnen werdith. soe scel hi beta herum. and liodium. en bete and
 onbrenscze. *Regghis ben breke.* en pund. thri bete. Soe hwame syoth
 truck sinne buch. Toe achma hine to metane bi ther syda ther hit
 korthera is. and twiska twer endam bi this *thummis kathe.* so achma
 him

ten. *Dulghet* dat *ros* enen *man* anda tiader. *jefta* an keppele. *jefta* an sijn stalle. So ne thorma hit naut beta. hit ne stande an her-wey keppelat. *jefta* it smedes hwzebonden. jowelickes *fias dolcb* scelma beta al dir hit leghet, *hlapet*. and des *hundis bijte*. hit ne se dath hit *nachtis dwe*. *jefta* alsma op *hine staep*. *jefta* *hyne clayt* al der hy leyt in syne damne. So thorma hit naut beta fan dissem allem. spreckath hia a twa. so scen dat wyta fawen synra bura. *jeff* enis mannis *ros* der uppa sit *dulgheth* enen oderem man. so scil hi beta also duerre so hit selve mit zyn handem den habbe. Des *oxa* and jowelikis rether scettis boete. and des *swines*. des *bona*. des *katta dolch* mit haler bote schelmat beta. *jeff* hia des onwillia. and da wanwitscipe der scat heftich by swora willet. Aldus ist fanda bunde. hit ne se, dat hit dwe. ist hyr to fara is byscrioun. So ist sundir boet. *jeffma* enis mannis *bors dulghet*. der hy mit leer byleyth hat. *jefta* met tame halt. soe scelma hit beta as tha hem sellef deen wer. Ferra moet hi naut in taia. mer wel moet hi kestigya umbe zine scada. *jeff* dat *ros dulgheth* ane *man* als sin Hera mit tame halt: ende mit lere byleyth hath. soe scil hit beta as tha hit sellef deen hede. ner hit wer buta sin witscipe herscin. and wr sine wald ronne. Hoth so des mannis *ayna fia* deth. dat schil hi beta. aldus. en bete. And *dulgheth* het en diar. *jefta dath*. denne scada half ti betane. and nenne ferdem herim ner liodem. en bete. and onbrenze. Dath *thiach merich*. and *erm-merich*. and *breyn-ponna*. *burst-been*. *schulder ben*. Dy been breke aller ekis bote achta pennig. and fiorteen enza. sawentene engels. ena clena myn. also fir. so dio bote mara ne se dan achta enza. and tria pund. dat is. *tribeftich scet*. Ist *stridwerdtih*. and hi wrwonnen wирde. so scil hi beta herum and liodom. en bete. and onbrenze. Benbreke des *reghes*. en pund. tri bete. so hwasoma *scoet*, *truch* sine buck. so achma hyne to mettane bi der syda der hit kortera is. and twiska da tweer endem. by thes *thumma kate*. so achma hyne to gewane *ayder thumma kate* flower pennig myn dan fyfenza. sawentene engels ene clena myn. Dene in *rede* al der to. jef thi man sprečt. dat hi wr al syne led a thre delan wrlerren. habbe. bykanthma hit. so ist acht pund. and thri bete. en bete. and onbrenze. Benbreke an der *soerwerst*. allerlijck acht pennich bin-

him ti gewane ayder thumme kathē fior panninga myn than syfenza.
 xvii engels. en clena myn. Thene in rethe alder toe. jef thi man
 sprect. thet hi wr all zyn lethe tha thre delan wrlerren habbe. and
 hi thin fiardel behalden habbe. bikant ma hith. soe ist viii pund.
 and thri bete. en bete and onbrinscze. Ben-breke ander fothwersch al-
 allerlyck. viii panninga. bynnem x enzem. xi engels. and v cle-
 na. en bete. and onbrinscze. Hwerzo thi man stōthem werth truch
 zine machtem. truch dat fel thio bote. en pund. hith ne se thet hi
 ferra spreka. soe mey hi habba thria sine-kerf. Thio aersta, thio
 sciapsine. and thio wald-sine. and thio fruchtsine. hir moth hi fan tigia
 thria onnameda morth tha achma allerlick toe betane also dy ora
 alze an manslachta. jefta xii sum onswerra. Hwam soe werth of
 snethan sin *Hotham. thio riuchte bote umbe thene ferra. sex pund. um-
 be ibene wenstra sexte half pund. werth him sin pinth of sneyn. viii
 pund. hine wirde eth wivet ther bekanth. so ach hi nene bote umbe
 thet manslike. umbe thine peynth offe seynth. sulck Boech halt xviii
 pund. en bete. Blicande Blod-resna binna clanem. en scilling. and ix
 enza. xi engels. and viii clena. jefta thre ethan Mete-dolch binna
 clanum. xi i scillinge. ix half engels. jefta thre ethan. mete-dolch in
 re in thine buch xxxiv anza. xxxviii engels. and iv clena. Sulck
 Boech halt xxix enzena. xxxiv engels. sex clena myn. Mete dolch
 buta clanum x enza. and viii panninga. jefta ethan. xi engels.
 and fior clena. Thria Lefka allerlick fyff scillinge. fiarda half en-
 gels and ene clena. Ere scredene iv enza. fior engels. and ena clena
 myn. sin kele alsoe. Thria ben breke xi scillinge mith en ethe ti ha-
 liane. ix half engels. en hala clena myn. Hwazo dulgheth werth
 truch erm. and truch scunk. truch foeth. truch banda. hwer soe is twis-
 ka tha twa dolg helis fellfs thrira finghera breed. soe agh hi thes in-
 gunges xviii enza. and thes wtgunghes also fula. thet were tho
 gadere thria pund. Thio Wapel depene binne thes konniges mercken.
 binna tha Se-burch fior panninga mijn than xxix enza. Theth Send-
 riuchte bote by wisere the grand scriweris. thes onder na wtgung
 xi scillingen. Thi in renne this blodis xlvi scillingen. Hwazo
 otherne dulgets mith saxe. jefta mith ermborsta. jefta mith boga. tha
 fend thria bete ti betane. Dayeth hi thene dath al der on mith ene jel-
 dum ti jeldane. and twam ferdum. hit ne se then in tha loeghum
 ther

* Sine Klothaes.

natiā enza. allewa engels. and fyf clena. en bete and onbrenze. Hwaso dy man scetten wert truch sine machta truch thet fel. dio bote en pund. hit ne se. dat hi ferra wil sprecka. so mey hi habba *thriag syn-kerff*. Dio arste. dio *scip-syne*. and dio *wald-syne*. and dio *frucht-syne*. hyr moet hy tygia tria unnomede mort. da achma allerlick to betane. also diore als an monslachta. jefta tolewa sum untswerra. Hwaso wert offe *sneden* sine *bathan*. * dio riuchte bote umbe *dine ferra* sex pund. umbe *dine winstera* sexta hael pund. wert him sin *pint offe sneden*. achte pund. hene werde ith wywem ther by kanth. so ne ach hy nene bote umbe thet *manslike*. umbe thene *pynth offe seith*. Sulch *boeck* hath *xviiii* pund. an bete. Blikande *boetresene* binna *cladum* en scilling. and niogen enza. allewa engels. and fyff clena. jefta tre edan. methe dolch binna *cladum*. toliff scillinge. niogenda half engels. jefta tre edan. *Meta dolch in rede in den buck*. tria and tritich enzena. ach and tritich engels. and fior clena. Sulch *boeck* halt *xxix* enzena. flower and tritich engels. sex clena myn. *Mete dulh buta clanum tian enza*. and achte pennich. jefta edan. toleff engels. and flower clena. *Trira Lefeka* allerlick. fyf scillinge. fiarde half engels. and en clena. *Bre scirdene fior enza*. flower engels. fyff clena myn. *sinkele alzo*. *Thrir. a bennena breke*. toliff scillinge met ene ethe to halljane niogenda half engels. en hala clena myn. Hwaso *dolget* werth truh *erm*. and *sunck*. truch *foet*. and *handa*. hwerfo is twisscha da thwa dolch hellis fellis trira fingerā bred. so agh hi des ingunges achtene enza. des *wigunges* also fula. det wer to gadere tria pund. Dio *wapel-debene* bynna des *konniges merck*. bynna da *Se-burch*. flower pennich myn dan *xxxix* enzena. Thit sind riuchta boeta by wysene des grand scriwer. Des onderna *wigung* toliff scillinge. Dy *in ryde des blodis* acht and fiorlich scillinge. Hwaso otherne *dolybet* met *Saxe*. jefta met *armberste*. jefta met, *boghe*. that sent tri bete. te betanc. ende *dayt* hy den *dath* alder on met ene jeldum to jeldane. and twom ferdum. hit ne se deen in da logum. der da trin jelden to biscrioun fint. *Hals-fleck* twiscka wede and *secede* achtē pennich. and fiortere

* I. e., Scallum, Leg. Klothan, i. e. testiculi.

ther tha therne jeld te byscriuwen send. *Hals flach twiscka rede and sed ach panninga.* and xiv enza. *Een swem-fleech fior pund.* and fyf enza. Thet is *Wilker des Landis xviii enza.* Theth *in re in or theth lyf buppa da refse.* thio botha is xxvii tunan. Thi *benbreke ander breyn panna viii panninga and xiv enza.* Thes *forma benis wtung also fula.* Thes *otheris fior panninga.* and vi enza. Thes *thredda xi panninga.* and thria enza. Theth *in re in thet hauda.* fior panninga myn tham xxix enza. Thio *erghene viii pund.* Thio *dawethe fior pund.* Theth hi sprekt ut supra. Thi *wlote onder tha and letene fior panninga mijn tham xxix enzena.* Thes *onberna benis nachte nene bote.* Theth is *benis wtung.* ther wbe cote geyganna hande. jef e ne manna thio *tunge of sneyn is.* soe is thio bote ene twede jeld. *Bladresne truch tha tunge xxx scillinge.* and onbrenscze. Hwerth emman in zin hals dulgeth theth hi wrigande gunge x half pund. Hwerther en man in thin stroth bolla hawijn. jefsta flathe. and wert him dio sprake thio fiardele erra. so ach hi iv pund. werth se tho baldele erra. vi pund. is tha *ibre delan hawey.* x pund. allerlick on ti bren-gane mith sonderga ethc. Fander here thet selve riucht. and ther syone. and fander tungba thet selve. Thes *selles onflechi vii scillinge.* sin res wt also stor. *Thre swemflecam.* and *thre erd-fallen.* and *thria wapel pina* habbet ena bote. and ene riucht. Thi *hagesta swim-flech xviii enza.* Thi *midresta.* xxvi scillinga. thi *mijresta xiv scillinga.* tha lada vi ethan. *Abel ad incepta x scillinga* butha ethc. beeth and kyelde x scillinga. ayder mith ene etha thi *hatiane.* Therra sif senne aller ekis bote xxxvi scellinga. *Visus. auditus. gustus. odoratus. tactus.* Theth *wr-lid* thes *aghā vii scillinga.* thet nedersta lith v scillinge. *Ongneyles in scatenga xxxvi scillinge.* Berd of branib. jefsta kanep of barnd. werth fiarda half pund. tha latha sex ethan. *Lamma thana.* *Lamma fingerum.* achma to betane mith threm pundum. Hwazo otherne sin clana to ranth on sin wille. and this otherne onwillia. soe is thio bote iv panninga myn than fif enza. Theth is sextate half engels. and thredda half clena. Halth hi thine cop. an *swengheth hine mith thi biere* thio bote is. twin scillingen. thets is oerhal engels. other half clena. Hwam soma mith *wald bisered.* jefsta *frowen* hiara It Freslan offe kerth. soe betamet hemian mith thwam enzem. and mith acht pundem. and mith fiortundesta thrimen panninga. ther is

enza. een swim fleck flower pund. and syf enza. Dat is kere *dis lantis*
 achte enza. Dy ben breke ander *breyu-po na*. achte pennich.
 and fourteen enza. Des *forma benis wtung*. alzo fula. Des *oderis*
 flower pann'g. and sawen enza. Des *thredda toliff pannig*. and
 tria enza. Dy *in ryde in da haude fior pennig myn dan xxix enzena*.
 Dio erg-ne achte pund. Dio dawende fior pund. Deth hy sprekt,
ut supra. Dy *white under da onleitten flower pennich myn dan niogen*
 and tuntich enzena. Des *ouberna benis wtung* ach nene bote. Dat
 is *bena wtung* der ute tute geyganna haude. jeff ene *manna thio*
 tunge of *sneyn* is. so is dio bote en tweede jeld. Truch da *tungha*
bloetrefene *xxx scillinge*. and onbrenze. Wether *emma in sin hals*
dolgbeth. dat hy wrigan gunge. tiande half pund. Werther en
 man in den *strobbell-haven*. *jefta slayn*. *jefta staet* ende werth hem
 dio *spreke* da fiarnde erra. so ach hy flower pund. wer se hem
 da *haldele erra*. sex pund. sineth hy da tre delan wey. tian pund
 allerlick on ti brengane mit sunderlingha ede. Fander *here*. dat
 se *lef* riucht. and fander *sone*. and fander *tungha* dat selve. Des
 fellis of een sawn scillinge. *sin res ut*. also scur. Thire *swim seleken*.
 and thire *erdf llen*. and da wapel-pyna. habbeth ene bota. end en
 riucht. Dy *middelsta sex* and tuntich scillinge. Dy *minsta* fiowertene
 scillinge. da lada sex edan. *Abel ad incepta*. tian scillinge buta ede.
 hitte and *kilde* tyan scillinge ayder mit ene ede thi hallyan. Derra *fijf*
 senne aller ek's bote sex and *xxx scillinge*. *Visus. auditus. gustus.*
odoratus. tactus. Det ure blyet des agha sawen scillinge. Det neder
 blyed fyff scillinge. *Ongneitis in scathengha* sex an trijtich scillinge.
 weder *waulinga* flower and tritich scillinge. *Bird of barnd.* *jefta*
knop of barnd werth. fiarda hael pun. da lada sex edam. *Lam-*
me tana. *I mine fingarem* achima to betane mith trim pundum.
 so hwa so oderem sin clael to rant wr sin willa. so is dio bote
 flower pennich myn dan syf enza. dat is sex half engels. and
 threda h'el clena. Hwam soma mith *wild byscerrid*. *jefta* *frowen*
 hiara *frustelan* of kerst. so betma himmen mit twam onsem. and
 mith achte pundum. and mit fourteensta thremna pennich. thet
 is allista half scilling. sundir ene hala engels. Hwafo otherne
baub sijn hand. *sijn foet.* is x enza. and x pund. and fourteen-
 sta thrimna pennig. dat threttenista half scillinge. and oder
 h'el

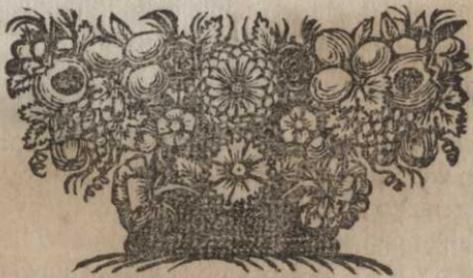
is xii half scillinge. zonder ene hala engels. Hwae soe otherum
sengeth sin hand. sin bote is x enza. and x pund. and fior tundista
thrimen panninga. thet is xxi half scillieg. and other half en-
gels. and fyfte half clena panninga. Hwa soe otherne werpth
mith koppe. and mith tha byare under tha aghene. thio bote is fior
panninga myn than fyenza. thet is vi half engels. and thredda
half clena.

E Y N D E.

hael engels. and syfsta hael clena panninga. Hwaso oderem mith koppe. and met da byare onder sijne agbena werpth. dio bote is flower panninga myn dan fyffenza. dat is sexum half engels. and thredda hael clena. Halt hine cop and swinth hyne mitta biare dio bote twene scillinge. dat is oder half engels. and oder hale clena.

E Y N D E.

FRIESCHE BRIEVEN

Van Mr.

GYSBERT JAPIX.

*An dy in allerleye taelle- tonge- kurste- in
wittenschip ljeffende*

SIMEN AEBBES GAEBEMA.

I.

Eerste vriend:

En soete tydkorting souden wy t'samen kunnen hebben, indien wy (met dit Friesche werck) eens by malkanderen mochten zyn, want dit overtuigt de laster, dat men onser Frieschen tael in geen letter-grepen kan begrijpen; geweldig, namelyck dat sy hier in de kunst eener Grammatica bequamelyck begrepen is. Ick bedanck U.E. voor d'onderrechtinge van *th.* voor een *d.* te leezen. 'k heb zedert beter kunnen leezen, hoewel ick gelooove dat d'oude Friezen na *th.* en niet na *d.* gepronounceert hebben, gelyck wy noch in veele woorden doen.

'k Merck dat den Grammaticus de C. als K. gebruikt, als Baccie voor Backer, ten ware men Baetsir voor Backer t'sijnen tyde seide, want d'oude luyden landwards noch hedendaegs seggen. Beauwe het *baetsen*. Beauwe boeck joe-mdarne, in da het 'ir 't mey yen *bac-sen*. 't iz eerst al *baetsen* dat nu kromle wirt. 't wirt jiette *baetsen*. Maer nootsakelyker moet den C. K. wezen in Nuyce [nuytke of nuytke] Pricce, Priccilce, [pricke, pricke] Tuwtce, Tuwtice [tuwtke, tuwtlike] &c.

De klinck-U. wordt seer gemeen voor de stille-V. ende noch meer voor den W. gestelt. als Uioer voor vioer (by my wiuwcke)

ke) [wieck, vleugel], Uey voor Wey, Uaegen voor Waeygen,
(by my wægen) &c.

Oock wordt Y. voor den stommen J. in (onder andre) dese woorden Yeſt, Yeld ofte Yold, ſeer t'onbruyck gebruyckt. Moefte, indien 't leezbaer wezen zoude, jeſt (giſt) jild, jold (geld) noofſaecklyck geschreyen worden. meer by gelegentheydt.

uwen

G. JACOBS.

II.

NEY haechlycke in ljeaflycke taens for dy feynte boecken in oore ſchrieuwerye, ſtjoer ick jon E. weerom jon wol begonne ſchreauwne hiftorie-fersfen fenne åde F R I E S-NE wetterbruwze ney Ingellân (dy ick winschje in gledde ford-gong to uwz tyd to) mey jon fol-macke hoavelingk. In den behâd ick jiette dat haed-boeck, dat y my to-egene habbe mey ſo-die-nighe hægh-ljeappiende boeckſtoayjinge dy fier, fier, myn nae-tighe fortjienſte oere holle wjueck'let. Tanck moat Y dear for habbe.

Nu behâd ick jiette H O O F T S (haed-extorie) Schijd-boeck fen Hollân, mey dat oor boeck fen forſchaete rymlerye; dear ick hette rommer tyd to forſijkje, om dat ick (trogh æg-wæcheyt) naet follelezze kin. Dy forſchiedene fersfen, (dy Y for my uwtſchreauwne habbe, in op jon wircken macke binne, befalle my oerdâdigh, ynſonderheyt ſtiet my Hen. Bruno heel jamck oon, ſo dat ick my ſchamje aet to feynen, mar door 'et lyckewol naet litte, om dat ick naet better bin az myawird. Niimme den yntanck dit ferske op 't Haegeliet, in ſchrieuwe al to met reyz oon dy jinge, die jo alles wol-ferts in filligheyte winschet, in bliuwt yn åde ruwne F R I E S C H E rjuecht-uwtte golhertigheyte

*Jon
GYSBERT JAPICX.*

*Slacht-moanne dy njoeggen-
tjende dey 150 151.*

Jiette ſtjoer ick di feynſjende *Torquatus.*

F 2

Greate

III.

Greate Stalcke;

MEY uwz frjuene G E A L A M A habick jon oongenamme schriewinge, mey dat forleacht rymme, wol ontfinzen, wer foor ick jon E. hæchlyck bytanckje, az æck dat Y my hoope Jane omringen wylloftiger berjuechtinge trogh jon edele pin to ontfangen, wier ney ick langh-halsje sil to tyde, dat ick 't oonfirddje. Ick stjoer dat boeck fen forschate rymlerie æck to reg, in behâd jiette H O O F T S extoarje, dy 'k ney'er hant'huwz seyne schil. Ondertwissche wirt myn greate stalcke in lock-silligh ny-jier winsche fen syn

G. JAPICX.

To hæke.

D A V E N T R E U S bet my befelne jon E. fen sijn wæge to groetjen
Bolsert dy neyft-leste dey fen't Jier C I C I C L I V.

IV.

Ney winschinge alles goes trogh yerd sche in hym-melsche seyninge in wolfearte.

*Greatte Stalcke,
I habbe my forschalcke,*

ALso Y forteyn binne, tjin jon belauwe, fond're my jiette reys oon to sprecken Ick hie al firddig dit by-geande Rijm-ferske op jon *Minne-dighten*, dat ick joe E. by dizze gelegenheit, nu oer-stjoer. In om yenighe tanckbaerheyt te ancken, for so folle in forschate schinckadjen fen forschate Rymlerye, so nu in

in den, oon my oerseynd, hab ick dy stoutigheyt in dy moed nimd, om jon E. mey dizze myn FRIESSCHE GOADS-FRJEUNE to benjeuncken. It is fen'teerte Psalme-wirck by my rymmele, in, om uwz oprjuechte frjuenschip, tinckt my, it cerste komt jon E. to, &c.

Ick tins dat Y ææk al oors sen berie warden binne, om (allyck Y seyen, lest by my wezzende, sen myn FRIESSCHE PSALMEN by jon HÆGE-LIET SALOMONS to foegjen. (ick kin 't jon E. ææk naet riede, meytse salm hette nuttlyx.)

Mar so Y't, evenwol, ineklycke bejarje, ick sil oer-boadigh stean, om uwt myn PSALMEN, dy 'k jiette hab (buwtedy'k jon E. nu, az in besletten wirck, oerftjoerd hab) uwt to schiftjen dy 'er nolckst to befuwne wirde. So moast Y my to witten dwaen hoe folle rygglen dat jon E. tocht to bejarjen, hoe folle dat Y ynne tjocktje sen it wircks fatsoene breck hiene, om my dear ney to regelearjen. Dogh, jiette reys, ried ick Y't salm, mey eyn ferz-wirck (dear Y lockig 'er noagh yn binne) folje. Groetje dy leaf-habbers fenne ferz-in rijmme-kunste waems tjänner ick oer-boadigh bin, in ynsonderheyte gol uwt, ynfollemiette, blieuwe ichil jon sliuegh-firdige

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dizze sanctiende
fen 't Tiers foar moaue.

CIO 19C LV.

Greatte Stalcke;

NEY ljeaflycke in hert-gruwenlycke groetenisse seyn ick
jon E. dit boeck weer't huwez, in betaens jo dear for.
Ick schoe jo æack in Latijnse carmin eynt habbe dy D A V E N-
T R E U S my behandge habbe soe (fen de heer MACK-
D U W E L macke) den also ick koam, om dat selle to
heljen, da hie d' Autoare 't weer helle om jiette reys oer
to gleddjen, in onder-twissche iz'er ney Grinzer-lân rec-
ke om dat tijzel hollighe Lân scheel to holpen besljuechtjen.
æf it nu jiette komme sil æf by-æfter bliuewe wit ick
naet. Ferre wol in tinckje oon jon frjuene in tjenner

G. Japicx.

For-jier-moanne de yen-in-
tweyntigste dey. CLO IOCLV.

GREATTE STALCKE.

'k **H**AB jon See-fearts-lof boeck wol ontfinzen. 'k Zil't to
Peassche, mey myn Doayter (so fizze de Hijnlippers)
weerom seyne. 'k stjoer jo dy tutel pleate weer t'uws in
hab im D. D A V E N T R E U S be'oytse litten, dy seyt nin kennisse
fen't boecks matea'je æf yn-hâd to habben, fortrouwet dat Y't
alles wol oerwæge habbe ney æscke fenne boeck-stoaynge. Ick
wit æscck oarz naet to fizzen, om dat ick't naet lezzen hab. Dat
Macduëlsche carmen eeren oon-rierd, iz in schreaun fersse fen sijn
Edelh. op dy Littijnsche fersse spylle, dy fen jon E. eeren, trog
my, oon D. D A V E N T R E U S behânge binne. Ick tins Y sille t'
jiette wol reys sjean. Ick taens jo for dy swiette hoope dy Y my
jane fen wyd-loftiger berjuecht-schrieuwinge op myn, jon ægen
on-wirddige F R I E S S C H E rymlerye. Ick forwachtje it al
lang-

lang-halsjende ; ondertwissche ljuentje ick jo E. myn importuwne
in al to faeck schriewing ynne jamckste fâde to flæn, Wier to
my fortrestjende, winchje 'k jo swyne in wolfeartende to
blieuwen in hette ljeafs ynne schirtte. *Boalser* dizze oarde senne
Gerz-moanne. C15 1561.

Jon

G. Japicx.

VII.

GR E A T E S T A L C K E, ljeafste frjuene, formeysts fen
mynjeld, it iz my naet to lyen, dat Y to sjoer in to swird
forfolge, in dat'er hogge op jon E. litsen wirde soe om
wan-lieuwinghe fen F R I E S S C H E Sjong-ferzzen ; dear-om
al hab ick dy minste nammelyckheyte in nolckheyte om gljoer-
ægjende swiettertjes in æf-rjuechte puwck-famkes to tjenjen, ja
al ist, dat my 't schrieuwen, trog tjuesterheyt fen wetter-ægjen
al rju misfält, ick bin in blieu'jon tjenner; Lit my, trog myn bern,
wittenisse tokomme het slag fen ferzzen jon E. bejarret. Gaest-
lycke æf wrådlycke, in het tyd my berre mey, eer Y ney *Lajen* dy
boecken oon de Heer A N T. C L E M E N T scynje. so scil ick
dwaen het yn my iz. Hoopjende dat ick, fen dy wirddighste Jiffers
Fries's le fers-wirck, trog jon gunste, hette weet bekomme mey.
Ick langhje ney dy rymlerye, paetkjerye, in ljeaverye (trog jon
Ljead-gaestighey'e stål-formearre) also wol az dy ljoarddige djer
yn See-lân dwaen mogge. In winsckje dat Y'er mey ford ferre,
op datse yn 't ljeacht komme, forhoopje dat it nu æack sycker-
lyck fleande ford-gongh habbe moat, nu socke twing-swiette
muullen, 'er om sollestearjende, jon edele pinne op 't schienst
forgultje. Dit moast ick jon E. te flecht, mey Monsieur G E-
L E M A to-komme litte, (mey de opkliuere fenne Medichs, dy
'k al trog-lezzen hab) Nim it yn tanck fen my, alle heel jon

G. JAPICX.

Gerzmoanne dy fântiende
dey, 't Jier C15 1561.

Dy

VIII.

GREATE STALCKE;

DY goe ijn-borste in frjuenlycke njue dear jon E. my mey oon-gloerket; kin ick sjean in teastje uwtte leste, in neyst leste, schriewinghe fen jon E. ontsinzen. De ijnnigge frjuene-njue det 'it, dat jon E. mijne rymlerye so fier boppe fortjenste wurddearret. In al bin ick so fier naet buwte gaey, dat ick't my wurdigje, (dy my so naetigh kin, dat ir naet kinstigs ijn my iz) om fen socken hæg-sleanden gaeft, az ick ijnjon E. blinkjen sjog for-oon-genamme to wadden. So iz't, dat ick my des to hæghlycker seyngje, dat ick sock in frjuene bekomd habb'. It formey's fen mijn jeld, dy ville fen mijn hert de wollust fen mijn sinnen. (so wol dy fysj watterlycke az dy twa ijnerlycke) wier for ick God tanckje, in bin, blieuw jon tjenner, jon frjuene, jon Stalcke in (mey ien wird)jon

GYSBERT.

Letsel yn onthåd die my forjitten dat selle dat my dy pin ynne hân joe om to schriewen. Ick stjoer den dizze mey-geande ferssen, for dy Seeuwesche Jiffer, uwt myn åde rymme, hier in dear, by-yen helle; hette nys woe myn forkломme binne-holle naet uwt lieuwerje. Isse 'cr mey tjenne, dear 's meer behåden. Groetjese fen my, dy langjet om her rymme-ferssen to be-noazjen. Wol licht kom ick to Pingster reys to Ljeauwerd, om jon E. to sjean, in mey elck-oorme to petearjen, onder-twissche d' Allerhægste befelne. Boalsert dy sande fenne May- æf blommē-moanne. CICCLV.

*Jiette reyz, jon tjenner, jon frjuene,
jon Stalcke,*

GYSBERT JAPICX.

Mijn

IX.

Mijn greatte stalcke;

I Ck wit naet het gaest dat my drieut (ommers wit ick dat it dy gaest fen goe-njue in fest-buwne maetschippy, dy de rymme-kinstte fyttere het mey bynjern fen on-ont-wraeg seljende knoattinghe) dat ick naet restje kin for jon bejearte to foldwaen. Ick seyn den dit jin-wirdig rymke, al-hoe-wol me fen dy matearje dear jon *Musa* op wircket naet, az mey dy greateste schânné (allyck dy froasken jin *Latoana*) kueackje kin. It moast lyck-wol uwthert in holle, in ynne pin so ringen az ick jon E. fersten song, æf ick hie besauwe: in ford nei *Ljeauwerden*, om genade to ljeuntgen fen myn left-schreuwne ynportuwnheite, dy my de ængste fen jon Stam-boeck oon-jæge, in ick wist jon onschild-redne so klean naet az jon E. duchtget. Dy groete fen Maester HIND RICK RINTIUS iz my oongenamme. Jon E. beleavje syn E. to forsyck'rearjen dat ick syn tjenner bin. Hier mei, in nei myn **greate Stalcke** in Goads njoede befeljende, bin in blieuick yvig

Jon

G. JAPICX.

Sânde senne Rispmoanne cccccc LV.

X.

GRE ATE STALCKE;

F En uwz *Rectoare* iijster for-stoen habben de dat jon E. forlette senne liende boecken hie, hab my daetlyck forfirdge gear to packjen, in az to flechte oer to seinen alle het by my iz, in habbe dearomme ææk, yn haeste, in jon Stam-boeck, nim it for ljeaf it iz *sluecht in rjuecht az dy fen Boalsert*. Hier by geane ææk dy onthietene **PSALMEN IN LOF-SANGEN**,

G

dy

dy 'k uwt-schreawn , uwt-rymme , uwt-wircke , in
op-snolcke hab , so 'k best koe . jon E. mey ordele æf
se 't ljeacht fortijenje , in komme Y mei myn ordel
oer-i'en , so smorjese ynne tjestre , in bewearje myn
namme for it hekeljen , eidjen , kraebjen , guwchjei
in gyz gobjen fen *Momus* . Dogge ick jouw-se allehee
oer yn jon E. hennen . Dogge my nammers dy *eere*
frjuenschip , *ljeafde* , *formeyts in wille oon* , om al te
met reiz to schriewen , dear ick alle tyd neiguwje , i
guwjende ondertwissche blieuw

Jon

G. JAPICX.

Dy fiertiende fenne Haey-
æf hea-moanne. CIC IOC LV.

XI.

Myngreate Stalcke ;

I Chie wol winsche jon Broar in frjuene tjenst to kin-
nen dwaen , mar also ick nin gemienschap nog om-gong
by Lân-predicântin habbe , habbe ick by uwz eyn Sted-
learaer jearm seck oon-prijzge , dat jon E. for ljeaf nim-
me moat . To flechte hab ick dit ijn-slettne oon Monsieur
BOGEARDE kræble . Beljeaf it jon E. om my by
syn E. to forontschildigjen , so schil Y my hæchlijck for-
plichtje Ferre-wol . Boalsert de eerste fenne Wijn-moanne.
CIC IOC LV.

Jon

G. Japicx.

To

XII.

Mijn Greate Stalcke;

TO dizze stuwn to habbe ick, mey on-gedild, wachtje ney andert; mar nu beginnt'et my ijn to bijnen, forgjende dat jon E. 't goet naet krigge mocht habbe, dat ick oer yen romme tijd al oon jon E. seynt hab. Ick bin hæchlijck bekommere, naet so jamck om de voddeye fen mijnen FRIESSCHE Rijmerye, az om jon E. Stam-boeck, dat mey d'oorbledden ney jons troaje. Ick ljuentje jon E. het ick bidde mey, litte naet yen dey forlern gean om my uwttē ængste to wraegseljen æf it alles wol ontfaizzen is, wier to my forlittende blicu in bin ick

Jon

G. JAPICX.

Uwz D A V E N T R E U S iz nu æck al weer to honcke, æf 't jon E. oon sijn E. æck hette to schriewen hie. Boalsert dizze troddeijnne Oaft-monne. 't tier
cio IOC LV.

XIII.

Mijn greate Stalcke;

Hocker-deis hab ick de eere, in't formeits hân dat Monsieur Boogaard my, yn myn stoppe sittende, suwn, dy him oon my ypenbiere mei 't oer-handigjen fen ien lez-wirdig Ljuentje-dichte, op d'illinde fenne Vauldoayzen macke; in nin tyd habbende, om syn reyze nei Ljeawerde to forfirdigen, schaet fen my az to flechte, littende my hoopje op syn weerom-trog-tochte. Mar dy iz so on-lockig for my welt dat ick, opin Tongers-dey yane predicasje wier az syn E. by myn Ljeaffste koam, in oon her naet oorz beleftge az my sen syn in jon E. to groetjen. Ick hie soor om in ruwne frjuenschip mei syn E. oprjuechtje to hebben, oermits my dy Tjierle (nei uwtyldinge fen syn hoask wezzen) jamck oon-stoe. Nu moeit my dat uwck. Het rie? jon E. geljeavje my reiz to onderrjuechtjen hoe myn schriewinge sja E. synne fil, æf ick it wæge in klampe mei myn Boalserte sluecht in rijuecht-pinne oon 't boerd fen syn Amsterdamsche beschiedenheite; want buwtte dat moat ick oorz syn schuld'ner stearre.

It to fal dat myn Swægers Soantje sen uwfers nei huwz teag,
priemke myn gemoed om (mei frjuenlycke wol-winscke) doz to
briefkjen oon jon E. waems ick alle-heel bin, in blieuwe sil, so
lang azick bin

G. JAPICX.

Hearst-moanne, dy fijertien-
de dey. 'tjier c15 10c LV.

XIV.

Mijn GREATE STALCKE;

I Ck lie in hird-neckig, stjoeg in daem-steeg fornimmen om oon
jon E. naet to schriewen, fore ick jon beljeauwe schriewinge
ontfinzen hie. Dit stoe az in pealle. Mar dizze gelegentheit
for-fallende mei *Monsieur GE A L E M A*, begoe ick eerst to wrig-
geljen, in yn kirtte wier myn *Stant-friesige* besluwt om fiere for-
stoauwne. Ick kom jon E. den jiette weerom mei schriewinge
fexcearjen, al wirddene Y jiette ien reiz so boaz. Witte myn hæg-
wirddigste Frjuene, dat ick, mei myn huwz-gesinne, trog
Goads genade teamlycke suwn bin, in dat ick dy æfdruwckseien
fen myn frjuenne RINTJUS wol ontfinzen hab. Ick tanckje syn
E. in winsckje om ney'er kennisse mei him dy ontwyvelycce oon-
waegsje sil az ick jon E. in syn E. onthierteneletteren wol-kommē
paetgje mei. Tinsje frjuenen, dy gauw betellet jouwt duwbbeld,
in oermits dat naet schyd, frjuenen, komme allyckewol az dy quæ-
pennigh, dy eindlinge kommende jiette wolckomme iz. jon E.
geleavje my dy leste lexterne fen myn FRIE SCHE P S A L-
M E N mei to seinen, so sil icker jiette twa by-schriewe, om
myn onthiett'ne tall sen L. fol to ljeuwerjen. Uwt.

Jon alryd yn frjuenschip oon-waegsende hiet-genegene tjien-
ner

G. JAPICX.

Boalsert dy fantiende ynne
Hearst-moanne. c15 10c LV.

GREA

X V.

G R E A T E S T A L C K E ;

WOldwaen, eyn hert-driew, in onforschefader-lanz-njue, moatte jon Ed ford-oon on ophâdelijck priemkje om dock gwene wirck (buutte schoftjen in sloffjen) t'eyn to boddjen : oermidz jon oerfleande Fenix prêal-pin meritearret ninter stouwne log to lißen.

Ey! Gy! Dy gouwne oergouwne pinne!

Hy moat schriewe

So lang I tomme reppje kinne,

Hy schil blieuwe

So lang'er minschen libb'ne binne.

Sijn bedriewe

Ontriert bly gaest, in hert, in sinne

Fen alleheel jon Ed.

G. J A P I C X .

X VI.

Mijn greate stalcke ;

ICk hab jon E. frjuenlycke, mei-wirdighe treast-brieve mei om-rierende herts-njue wol ontfinzen. Ick kin naet nolcke noag om wirdden to fynnen om jon E. ieniger miette to bytanckjen for dy gruwnige in buwnige treast-boeck-stoaye. Ick tanckje jon E. tuzwend-fade. Oorz wit ick naet to uwijten.

Ick sein jon E. dy forfollinge fen myn fyftigh F R I E S C H E P S A L M E N , in dear mei wirt myn Siongster stil, in jout it op kampjen.

Ontfangje jiette, yntanck, dy kladderye fen dizze ferfseleaze

Hânslinge sen libben in sen stearen , dat ick , om my neyer oon jon E. to fytter-knoat'jen , for-friesche hab , oorz naerne om az dat it sen jon E. by goe lomme , in uwt-sleine uwre , reis gunstig lezzen wîrde mei , in dear mei sil ick folnuwgge wezze . Schyedt my den jiette , boppe myn fortjienste dy eere , dy wille , dy njue , in dat formeits , dat ick , nu in den , reis schrienwinge sen jon E. bekommekin , ick schil dy ljeave boeck-stoay paetgje mei herts muwle-tricuw . In wezze in blieuwe , so lang az ick yn wezzen blieuw

Jon

G. JACOBS.

Baalfert , dizze fierde
Selle. C 15 106 LVI.

XVII.

Mijn grote Stalcke ;

Bly bin ick dae ick jon ljeave lettren jiette reyz sjan Mey , blyer dat ick jon kinft-fersfen beloaytse Mey , in aller-blijst , dat Y schild bekennende better-nisse beljeauwje . In om dat Y 't raestje in fiele kinne so hertse my O E D S O N I U S ferske æck reyz sjongen , so 't uwt de pin streammet , 't wijlle ick dit schricuw .

Waegf! Uorste Famke-bern to Goad'e en äders glðarje ,
Uwz lân grien' nu dizz' puwck-blomm' Friesn'e eerkranz'e ijnblomm't .
Lang libbj' , Lðayts ring jon brðar' . Oerkijfse all' vrouw'ne' histðarje ,
All'e hoop' fen frijuen? Bring t' wråd , jearm' dy all' wråd lof-tromm'n't .

Eerste , foorse in bopperste fijoene nim dit so for ljeaf in witte dat G E A L - L E M A jon Stam-boek oon my wol onthietten , naet behânge het , hy moat it Mey nimd habbe .

Dwaene my dy frijenschip in fornemme reys by R I N T J U S æft'er dy fersfen sen mijna oerlijnne G E E S T D O R P wolontfinzen het , dy ick him seynt hab , in dat hy my dat schriewt , sonder langer toavjen . Ick binn'er janick om bekomre . Groetjesijn E. in B R U N S U E L T in wezze friuenlijck mey al jon E. ljeaf-talle groetgesen jon cyn

G. Japicx.

Baalfert dy njueggentinde fenne
Blomme-moanne C 15 106 LVI.

Greate

XVIII.

*Greatte, alle stuwne jiette greaterter: ja! aller-greaste
Stalcke;*

Hoe is 't muwlck? Hoe kin 't komme? 'k Freeje
jiette reyz, hoe mei 't muwlck wezze, dat jon
E. so hoasck belauwggjende, so loam uwt-wircket
my to schrieuwen! My, eernje ick, dy daar yn, nin-
ter stuwne slomjende nog somjende ('t mei wezze
dat ick t'oontsettende * in al to fortretlyck) bin. Ick
hab sen uwz op-rjuechte frjuene J. BOAGAARD
forstien, dat jon E. my al oer in romme tyd schreauhn
habbe schoene, in myn Rymlerie (dy 'k RINTJUS
seint hie) wierom stjoere soene: mar 't locket naet.
Ick wittet wol dat myn onkinst', on-æble on-witten-
heiten in on-fortjensten jon E. schrieuwen,ijn 't al-
lerklienste, naet meritearje: Mar lit itlearre myn op-
rjuechte, ruwne in inckele, 'ade FRIEZ'NE
frjuenschips golhertigkeit proackrearje Schrieuwe den,
greate Stalcke, meitse in lijtse uwre uwt om to schrieu-
wen, oon jon Edelheits allerhertgruwnigste frjuene
dy ijnne wyde wrâd iz: so schil jon E. tanck behelje
by dy great-bewittenschipte DAVENTREUS
by uwz *Rector HAJONIDES*, by myn A-
der-ljeafste in by jon (ick kint 't naet oorz uwt-
tje)

Eyn

G. JAPICX

*Boalsert dizze segz-in-tweyntigste
fenne Haey moanne CLO IOC LV.*

GREAS

* I.e. importuyn.

XIX.

GREATTE STALCKE.

DE gelegenheyd fen oon myn Yem to schrieuwen, det my
dizze mei stjoeren; ick hab Jon E. missieuwe oon d'Heer
MAK DUEL nei Nylân, (dear hy wennet) seynt. Ick
sein jon E. dit titel-bled mei in fersje dear uwt macke. Het koe
ick oorz, dy naet az dy tytel wit, az de tytel rymmelje: de Jonc-
ker mei 't bruwckje to dy tijenst dy 't syn E. wurdig achtjet, al
wier 't om oon Uolkaan to offerjen. Groergje myn Niſt de HEER
mei her ljeat-tâlle. Op dy edele fersfjes fen 't to-boarze-rijden
moat ick reyz by better lomme op tinsje, de holle stiet my jin-
wurdig alle-heel naet ney rymjen. Tanck hab uor master H. for-
meyts-mylde rym'lereasje. D A V E N T R E U S blieuwt. Dit uwtte
brân fen jon E.

G. Japicx.

Boalsert dizze twalfde somer
Winter-moanne. CIO 10CLVI.

XX.

Greatte Stalcke;

OM jon E. ninter stuwne to wegerjen (schien dat it nin
keapenschip fen myn jelid in jierren iz) het Y bejearje, so
it hier by giet, fen 't Hyszer-hoffenjen, so goe to quaz az 't
wirde woe, for jon E. in for Jieffer J O N G S T A L to gearre rym-
mele: Kint jiemme yenicke forneynge jaen, dat sil fry folle meer
wezze az ick fortjienje, in schil my greatlycx forbynne om to
blieuwen, allyck ick my besyn to wezzen, in jon E. in her Edel-
heyts alder gol-hertigste

Tjiener

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dizze ijueggentiende fen-
ne Winter-moanne. CIO 10CLVI.

Ick

XXI.

Ick hab mey greate for wonneringe jōn E. FIOOLE in ROOZE
trog noaze, in dat'er so folle sen petoare wîrde koe habick mey njue oon-
miercke. Ick wînschje dat 'et ljeaflyck wîrckje socke fordong habbe
moagt, dat it ringen dy ljeafhabbers ijne hânnen hordigje moagt. Ick
stjoer it so gaurw weer-om az muwlîk iz, op dat sijn maester naet oon't loayk-
jen recket in 't wîrck aernze ijne herre sen forjittenheyte. Ick for-wachtje
mey ondilde dy MAET-BLOMM E, my belauwe, bliuw onderwijs-
sche, alijck ick altijd bliuewe sil, Jan Eed. Herts friuene

In Tjenner

G. JAPICX.

Bôâlfert dy xxv Simmer-
moanne, cccccc LVIII.

SR. GE ALEM A beselt my jon E. sen synent wæge te groet-
gjen, oermits sijn E. 't schrieuwen mis-fallet: 't schoe him oon-
genamme wezze jon besyyck-letterento sjean. It Tractaetjen sen
Libben in Stearren sil ick by gelegene stuwne weerom stjoere. Sey-
ne my, mey dy MAET-BLOMM E, myn FRIESCHE
PSALMEN, mey de onderrijuechtinge sen myn FRIES-
SCHE SPELLINGE. Ick silse reys oersjean, in den weer
to jon E. reysegelitte, az to herre eyn wettelycke besitter. jiette
reyz verre-wol.

XXII.

Greate Stalcke;

Alhoewol myn FRIESCHE tonge, alijck myn lea,
trogge jieren laem in forkломme wirt so kin ick naet litte
om jon Ed. yn dy tealle hachlyk to taensjen for dat Boasch-
fersle sen jon eyn kinft-jieffer: az æack for dy gouwe Kredinse sen
dy Rechte GUTBERLETH, in dy oongenamme tymme
sen SWEERDS; SWEERDS, siz ick, dear ferslen ick
jern lez.

Hôasche Fruete, dat Y. so frjuenlyck njuencke my bliuewe,
in my naet for jitte, dat formacket my so hert-reytsjende, dat
ick 't naet uwt-druwckje kin. Dogge nu naet by my seynd-wir-
digs wezzende to jon Ed. formeysts, schil 't jon Ed. gewirdigje
my to forjaen, dat ick oorz naet hab nog wit az in tanckber hert
to teanjen, iz 't dat jon Ed. dear oon noaget, so moat jodij hym-
mels seyngje, in ick bin, in bliuw fest fyttere yn jon Ed. tjenst
in frjuenschip to folhirdjen to stearens to

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dy foarste fen-
ve Winter - moanne.

C15 150 LX.

XXIII.

GREAT STALCKE;

Naet jinstiende ick sijckerlijck wit, dat jon E. diz-
se mey-geande Carmina on-ljeaflyck ijnne eare kern-
je, hab ick my forstoutge omse lijkwal to seynen, om dat
ick oorz nin matearje hie om schriewen. Schriewe
moast ick om jan E. to moanjen om dy gouwne M A E T-
B L O M M E, forschate Maey-tijden fen my fortôave:
het 'er him salm, misschien, mey Ajax eyn swird for-
moardde? Lit him uwt sijn herts bloed (nu ijnne Maerte)
weer op-luwckje, dat ick 'er mijn formeysts oon sjean
mey, wier to my forlittende, God beselne. Greate
stalcke, ick bin en bliuew jon Eerwirdige Edelheyds oer-
hoâdigste.

Tjenncr

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dizze njueggendo
Maecto-dey C15 150 LXI.

'k Hab

XXIV.

G R E A T E S T A L C K E ;

'k HAb mey droafheite verstien, dat jon E. fenne
Gôarre uwt-rydden wirt, dat my hertlyck let:
winschje fen herten jon E. de betterschip in Goads
zeine. Also dy stuwne neækjet dat myn Soon fen
Ljeawirde fortjean, in'thuwz komme sil, hab ick him
befeln frjuenlyck æfschie fen jon E. to nimmen. In
iz 't jon E. gelegen in raer plantje twa, trye for myn
blomme-tuwn los to meytzen, 't schil my hæchlyck
forbynne. Om dat ick so lange oon jon E. naet schreaun
hab, koe 'k naet leeg forschynne, dearom giet dizze
XCVIII. PSALME mey, dy ick lesten, (az wy 't
Nacht-miele hielden, en de Predicant 'er in fers, twa,
uwt forklearre) rymme hab. Jon E. kin im by d'oore
lizze. Oorz nu naet. **GOD** beginstgje jon E. mey al-
lerleye tydlyck in yvig wolfearte. Ick blieuw alle heel in
onverwriggeljende jon Ed.

G. JAPICX.

Boalsert dy xxvii Wijn-
moanne. ccc lcc lxi.

XXV.

G R E A T E S T A L C K E ;

ONmuwlck iz it my brea fore frjuenen to bedobbjen, ijnsuwnherheyt
az it so swiet smecket az my dit ijn swiet rijmme-brea muwlckjer.
Onfirdigje den dizze Docterslycke Bregemans in Breeds verfien, dy
ommers so swiet az sijnen kurcke smeytse, in bytinssje dogge by allereerste
smuglijckheyte mey 't yen af 't oor fen jon E. eyn Rijmme-wircken M T,
dy bin in blieuwe schil alle heel in onforfalsche,

jon E. Tjennet

G. JAPICX.

H 2

Dizze

XXVI.

Greate Stalcke;

DIFFE ZUWNERLINGE FORHANLINGE, &c. Istoer
ick Jon E. az syn rjuechte égener, weer to huwz; wier
fen myn Soon dy bðade iz, dy bygearret uwt myn name
me, dat Jon E. beljéavet him mey herte puwck- *Angelier-lea-*
ten to forfjean, also Y se my belauwe habbe, wier fen by yen
greet Ljeafhabber mient to wezzen: Doz dwaende schil my
frjuenschip schien. In is 't Jon E. beeauwen lit dy **F R I E S -**
S C H E P S A L M E N æck reys to my komme, oppen dat
ickse jiette reyz oernðazje mey, den sil ickze Jon E. weer to
komme litte; wier to my forlittende, **G O A D E** befeln. Bðal-
sert dizze alfde senne Hearst-mðanne.

Jon E. Tjenner

G. J. APICK.

Op dy forschate

M I N N E - R Y M L E R Y E

fen

S I M E N A E B B E S G A E B E M A.

DY quick' mijld' lib-oon-teeljend' Minn',
Dy thauwer-wispp' fen hert in sin;
Z Minn', dy wez net all' wrâds uwere;
Dy druegh in loft, dy hiet in wiet.
Mey silligheysts seyn-swiet' oer-jiet;
Dy minn', behâd-stypp' dear natuwere;

(Wier)

(Wier buwtte wrâd ontwrâd ring' wier)

Glanz gloarret ijn dit wircks pampier

Az ijn't elbast, gledde ebb'ne doppe.

Az prealke ijn't goald Az djoer-wirdd' stien'

In Kenninges breed-klaed. Purwck-schient'

Az juwen-stierr', az sinn'-striel fen boppe.

Wa schoe naet Rijmmers tanck lof roppe.

E Y N.

Op dy swiet-muwelckjende

P A E T - R Y M M E

fen

SIMON ABBES GABBEMA.

d' **Y**N-swiete paetkerye,

Dy muwlke oon muwlke & flye,

Dat thauwer-ljeafflyck muwickjen,

Benjeuncke 't bortlyck' tuwlckjen,

Dat paey-wiets Nectar snobbjen

Dat tuwtelkjen, dat sobben,

Dat langjen, ljuentjen, luwckjen,

Dat knuwck-forschjen, dat guwchjen

Fen ljeaf ney ljeaf, 't hert-sjiedden,

Dat Minn'-fjoer jelidjen, 't brieden

Fen G A B B' M A, yn ljeafd forsoore.

Op pea-sjeack' LEONORE;

Dear s' lippe oon lip klim hingje,

Yn sielckje yn sielckje om-mingje,

Jà smoltje yn yen, trogg ljeastme
 (O ! sänreyz sill'ge tjeastme !
 O ! droav'-blier' ljeaf'd'-twangs-trienen !)
 Gaest, yn-borst, flaesch in bienen ;
 Ljeafds huynigh-swietst' bedreaune
 Wirt hier, yn Rymm' beschreaune.

Komm' diepje hier Minn'-sæ swiet wiet ;
 Wa blier yn ljeafds fordriet sjet.
 To, famne trojers domme
 Njuer lylleboutkjers komme.
 To, lorddigh-swiete famckes
 Gloer-ægjend' Minn'-mamm' lamckes,
 Tanck-friesselg'e, omme' holle-hieren,
 Dizz' D I C H T E R grien' lauwrieren.

S L I O E C H T in R I O E C H T.

Joe deys leyt de wrâd omkere
 In klear duwbbeld-hertigheyt.
 Jou uwz Lân weer ljæve HEERE
 d'Ade roune yensadigheyt.

G. JAPICX.

HISTOR-

HISTORJE

Fen

DORILIS in CLEONICE.

*Uwt it Fransche fartselcke af
forfriesche.*

Cleonice.

Dinne it naet allinne (wirddige Endimion) dy
it lock jin hân het; 't iz in sen-fore-laytsende-
æster-grymme dy her wetten yn-printet oer
al dear de Sinne syn strielen sjiet. 't Iz wier ick
hab to joed to jierte nea her wispettoerige wif-
holligheyten preauwne; mar it pittear dat ick
Jo nu jiette forhelje sil, sil noagsum ypenbierje,
dat dy jinge dy herre, yn it lif-lefjen fen dy waer-honige twirt-
op, naet forhægmoedigje, yn wierheyt lockig binne.

It sil Jo den beleavje to witten dat it selle nea-lot dat Jo nu lyts
forlynne, oppe ig fenne *Carie*, finzen nimmen die, dat woe, om de
kreft fenne grymmerie, dear mey it trog-geanz de minsche hoff-
net, oonwirck to jaen, dat ien jong Heer fenn *Micenen*, 't Lân
trog tjeande, in de oon-sjeanlyckste pleatsen fenne *Grajen* besyck-
jende, einlinge yn 't Eilân *Samos* om-kaem, dear hy my naet so
ringen fornomn hie, æf hy wirdde fen in ontwinglycke bejarte
om my syn ljeafde to uwttterjen onjouwlyck oon-pricke. Dizze
jonge Tjirl liet him *Dorilis* neamje, in wier sodienig fen al myn
schiente onderruechtge, (on-wirddig om to in wirck-reauwe forc
ljeafde to tjenjen, in socke puwick-folmecke uwtnimmenheiten
az hy besiet, to fytterjen) dat hy lycke naernse oorz om to libbjen
in him to reppen, den allinne om my de twang-drieuwinge fen syn

en-

on-teammelycke njue to bytjuwgjen. Myn Aders, dy him troggeans ynne Tjercke fen Juno hjoene, in dy so wol de uwtnimmenheit fen syn bлоed-friuenen az de jeld fen syn æf-komste wistene, formonen in beleftgene my om him wol to omtheljen in weerlieafde to gunnen. Mar dy pylle fen dy fleande Kipedo, dy minschen in Goden oerwieldigjet, ja waens oerherschinge tiocbt oer al het 'er bern in teine wirt, jiette naet field habbende, koe ick my naet bejaen to de lieafde fen in freamd man-minsche, het fortijenste in wirddigheten hy æck besiet: want (:allyck ick yn my salme petteare:) de friuenschippen dy oppe onstantheftigkeit mirssele binne, binne to on-duwrheftigh. Az ick dizze uwt-l  nner pleats yn myn hert jou, syn lieafde-sioere schil op ien dei oon in uwt gean, hy silmeye eerste fore-wyn wei sylle in my one w  l litte, bawtte hoop fen him æ weer to sican, æf falt it so dat hy my mei, nei syn L  n, fier, muwlck sil hy, fenne iene æf oore siocht yn-nimd, my to heale-wei forlitte, in proppje in kroppje my mei on-stearlycke rouwe fen myn geboorte-pleats forlitten to haben om my in L  n-rinner, dy misflyck ynne wyde wr  d nin blieuw-pleats het, to onderdienigjen.

Altyd oon liet ick blyckje de jin-sin dy 'k to it minjen hie, in de jin-st  nne dy ick yn my fielde azme my fen 't oerwieldjen der lieafde to-k  t  : want ick wier jiette yn dy tyd dat ick sineitjende ien griene jeugd, prieude de oongenamme lieafflyckheiten dy ien ienfadige restlyckheit yn so fol-swiet-fiellycke jeren oonbringt. Ick lake in tuwlke meye leaze oonfallen fen Kipedo, mei ynbyldinge dat al het me fen Li  afds thauwerye tolckjet inckel schaed in guwchil-schyniz, wier mei troggeweans de wr  dsche gick-jeyerye uwz gaesten sin-dwelmet. Mar ick hab sfont (to myn on-fillingheit) preaune: dat de âde riuechtfirddige siz-reden h  nd habbe him blyn to schilderjen: want hy buwcket buwtte oonsiean, in de wuwnen dy 'er mecket binne so smert-sielende dat de allerklienste kreft oer-noag habbe om uwz spoar-bjuester to meitsjen, in oer to jaen yn alle yn-byldelycke pynnen fenne hele wr  d.

Dorilis az ynnewanhoape fen myn fornimm  n az to oerjealdjen, wit naet better az de dead to syn holpe to roppen in to lioentjen,
oer-

oermitis him da lieafdenaet gunstig iz, in syn lyen to einjen mei it
einjen fen syn libben : want hy hie riuechte ford, om my oon-
sprecke to moggen, al syn oer-tinckingen wirck juwne, in jietre
koe it kleyen fen dizze onfillige Lieaver myn hert kådder az heil-
stienen, in birder az in stien-klippe dy syn stege stjuwge rotsholle
mids trogge onstjoerige wetter-wagen fenne onstommige See uwt-
steckt yn't minste naet formorfje; dy einlinge evenwel recke yne
gunst fen ien fen myn tjenst-æf-steat-Jieffers, in dear trog to-
gong fuwne, om my yn schyn in klaed fen vrouw-minsche, yn
myn keamer to sjean in to wird to kommen.

Yn't oonkommen miend ick dat it in greate myn-frouw fen steat-
wier, allyak me my wijz-mecke hie, in forhânlē mei her, yn
myn binne-keamer, myn ynneryckste herts-beslettenheitten,
ja salme de hiette herts-tochtene dy *Dorilis* my to-droeg, in de
werz-moedige jin-wolle dy 'k to him hie: mar dizze schijn-frou-
minsche brocht in stjoerde my, buwte siele, mei in æbelheit
oppe ljeafde, æf-mieljende dy trog-trapige trekendy hy forsieret
om uwz wollen to kettenjen, in forhelle my hoe dat trog dy lytse
stuwcker alle Goden betwijn wierne de klim-kreft fen syn wetten
to bytjienst-firddigjen, dwaende salm *Jupiter* fenne hijmmel dol-
sajen in sijn slinger-fjoerig-weer-lieacht forlitten om de drieuw-
twangge fen syn herts-hiettene to folgjen. Dear fen dinne stioerde
hy sijn pittear oer alle godheiten fenne natuwre, trog libbene
bewijz-wirdden uwt-bijldende dat it onmuwlck wier de stielene
kettenen fen dizze lijtse Albetwinger to ontsluwpjen, oermitis hy
dogge to leste ienmel oer uwz fryheit herschjet. 't Welck hy be-
teane trog it forbijld fen *Apollo* dy oermietlycke foreald wier op de
kuwske *Daphne*: fen *Mars* dy de Goddinne *Venus* beminne fen
Neptunus dy ynne midde fent 't See-wetter bârne om syn *Amphitrite*:
fen *Pluto* dy uwt de djipte fen sijn wierre-werrige mingel-klom-
pe trog kreftiger persle twingd wirdde to schieden, in dy oer-
schiene *Proserpina*, ienige schatkeamer fenne wrâd, in oontjog-
lijckste *Nymfke* fen her tyd-genoten, to schækjen in finzen wei
to fierien: ynne somme dat it onmuwlck wier, yer æf let, it strijk-
not fenne ljeafde to ontkommen, dy hoe greater jin-stanne him
dien wirt, hoeschealycker in hoe sorg-fâdiger hy to ontsjeaniz.

Dit pittear mei in oontjeande swetigheit trog-huinnige , brijck al mei 'er tyd dy stienheftige kjeald dy myn hert byhyzele in az mei froast om-fnie-bolwircke , om my forde oonfal fenne lieafde fiellycker to fortjearttel-boetjen. Dizze lytse hert-sjetter ont-styck in jelde allinckom synsioer-flamme yn myn siel , in ick wier nea better op myn schick , den az ick de schydenisse fen Danaë , Lö , æf ienighé oore Nymph hearde forslean in forheljen , waems lock ick sommes winsche , in den weerom her on-gelock be-klegge.

Dorilis dy naet az nei stuwn- in stee-gunste luwcke in gloerke , om him oon my t' ypenbierjen , in my slyn wolle op to offerjen , sjeande dat ick sony oonkommen al fry hette ontroere wier , begoe einlinge onbeditsen to gean , (de smert-flamme fen dy Twing-hert , dy him wisp-jelde , naet langer kinnende bestoppje , sonder dy læge , trog it uwt-walmjen sen ienige wirdden , loft to jaen) in my yn ien hernne sen 't hoaf allinne habbende , begoe to kåttjen in dizze minneare :

Kuwſſche Nymph , ick twyvelje naet dat jo 't jinge op myn hert persſet to uwterjen grætte formietenheit tinsſe sil to wezzen , in dat de minſte wirdden dy Y fen my forſtean ſille , meer az noag binne om my uwtjon jinwirddigkeit , dy mylearre az mijn libben iz , to hompjen. Mar iz it in miz-diede jo to lieafjen in to tjienjen , fo mot Y de hymmel , dy Jo mei ſocke oontjoglyck-fol-mecke ſchienheitten trog huinninghe het , in naet Jon earme minner , dy naet libbet az allinne trog 't yn-amjen ſen jon lieaf-gloerjen beſchildigje.

Dy hier for Jo , yn froune klaed , ſtiet iz *Dorilis* , waems ſilſchlp Y , to hier oon to , mei leed-wezzen hân habbe. O laefje ! oermoye , fo Y de brân fen myn lieafde wiſtne , dy kreft noag hân het om my ſen klean to forwrigſeljen , mar naet ſen stantheftigheit om my jin jon forſmaedjen to hietfalligjen oon to jeldjen ; iz 't muwlck drieuw dizze wreade naetachtinge fen myn kreftige herts-njue , dy my ſo folle trienen kostge het , uwt jon hert ! 'k Wit wol dat it to heag iz for my to fizzen op jo forleafd to wezzen , t'inge dat de aller uwtſteckenſte allinne nau to ſtiet to dwaen : mar de nauwre , dy Jo ſo folkommene fördbrocht het , ſchil mil-

misschean ienige tochte fen mei-wirddigheite, for my dy allinne
for jo libbet, jon siel yn-printe habbe. To minste hab ick dizze
fortreastinge (het wreathet Y ææk bruwck je) dat Y my naet let-
te kinne, om my yn dy uwtnimmene gaven dear Jo de hymmel
mei beschinft, to forwonderjen, in so dizze oertinckinge dc hiet-
tene fen myn illinde naet min jo meer miettige, de dead hie
riuechte-ford myn dægen einge, sieande de hirddigkeit dear de
opriuechte niue fen myn inckele herts-drieuwinge mei betelle
wirt.

Ick bleau op dizze widden oermiettene beroere; in æf de
hymmel op in ægeblyck syn blixem-strielle op myn myttene hie,
'k ontheistere mei greate forwond'ringe oere stoutheit fen dizze
Joncker, sonder him ien wird andert to wollen jaen. Hy oon-
suechtge my onder diz, mei bea in lioenjen, in tjuwge oerfloed-
diger noag, trog syn suchtjen, ho kreftig dat it fioer wier dat
him so folle trienen distlearjen die.

Syn trienen, kiermen, kleyen nog bidden, hielyckewol nin
klim op myn stanheftig forninnen, ick weer-stoe syn bejaren
mei in op-bliefene littinckenheit, him to snawjende, so hy
him naet ringen uwtte wei packe, dat hy fiele schoe de wol-for-
tjiene smerte fen syn onbetochte stout-diede: in 'k hie de muwlle
al ypene om myn Heite to roppen hie 'k him naet uwtgean sioene
trogge afterdoare fen't hoaf, dy op dy tyd open stoe.

Dear nei, sicande dat hy naet op myn stjuwge stanheftigkeit
uwtruechtje, nog dy hirdde kådde stant-frieze (myn sin) buwtte
to-gong fen lieafde, formorfje in forseftgje koe, besleat hy him
de dead ynne tuwt to wyen, oermits ick syn salm-oonbiedinge for-
achte: æf him ynne yvigkeit fen alle sÿlship to onttjean, om
dat ick him fen myn jinwirddigkeit forsmyttene hie. Hy schreau
my den ien brief fol lieafds-uwt-druwckjende uwt-byldselen fen
dizze ynhadde:

*Schiene Nymph, ney dien de Hymmel wollen het dat ick uwtte folmecke-
beyten fen jon oer-dægjende schienbeyt de oongongen fen mijn fordear ijean
sil, in da ick de hiettene fen mijn lheafde-flamme offerje oon de foetten fen
socken wrauden schienbeyt az Y binne, so smaedheftige forjildinge for mijn
tijersten nutgje mot, 't iz tyd dat ick my yn in duwrbeslige yensunbeyt*

banje, on also mijn oerbleauwne dagen to eyngen: af dat de fortwijv'lin-
ge, dy gie ynbildinge dy 'k fen jon gunst luucke, afmiet. Ick kin ijnne
weerbeytnaet litte mijn stoutheyt, (ick wol sizze oon jo to openbierje to doa-
ren dat de nommelheyt in de angste, for it ongelock dat my schijd iz, forbea-
to sizzen) to bekleyen.

Mar y motte oerwegje dat de ljeafde blijn iz, in dat by sijn miz-grijppe
naet werre wirt for by se begiene het. So it in swone iz dat me him trog de
krest fen Fôn uwtuimmentheyten oer-wonne seyt to wezzene, dear iz nim-
men ijnne wrâd, dy de straffe, dy Y my onrijuechlyck lyen dwane, ontgaen
sil kinne, oermits de ljeafde salme, ijnne on-diede dear Y my Mey beschuldigje,
forfallen iz. My fen jon by-wezzen't omhadden, schiene Cleonice, iz in
besluwt dat my bird falt, dear trog dat ick, fen dy aegenbljcke dat ick be-
groe jo naet meer to scean, ick aack oonfette to stearen. Mar to wylle dat
my af-schiedene fen jon agen, yenige kerse-ljeachterfen mijn siel, ick jo
yenige oogenammeheit dog, in dat Y yenige fornoeyng uwt mijn onsig-
heitten tjeane, my tinckt dat ick oermietene one bijmnel forbuxne bin
for dizze gunst-vjue. (az me in duurhestigh libben fol twuzen dea-
den, az mijne iz, wol diede neamje Mey.) Ferre wol den, wirde Nijmphe,
in forjouw my, om de krest fen mijn droafheit, dy my uwt-twinge het dit
wird oonjo to schriewen: de stien-klippen in wijldernissen schille ford-oon it
forblieuwen fen mijn illindig libben wezze, 'k sil naet to min de oogenamme
betim kinge fen jon schienheititten oonbidde, in muwlck sil de bijmnel, earm-
hertiger az Y jiette yenmielle, trog mijn trien stirtene beried wirdde, in
my iuypenheit forlienje om jo mijn onscheynelijcke ljeafds trouwe beschiede-
lijcker to byijuwgjen.

Dizze brief wirdde my behange trog de Sisterlinge fen dy jinge
dy Dorilis yn myn keamer komme littene hie, in dy, om dy diede,
lyts to fore it Hoaf romje moast. Mar ick fielde trog it lezzen
fen dizze boeckstoinge nin forandringe: want myn gemoed wird-
de so lyts fenne lieafde storm-twierren recke, dat it my allycke
folle wier, het me my, oongeande dy dwaen, to forschynne helle.

'k Forachte alle ydele klei-wirdden in trog-trape feinzeryc,
dear de Minners trog-gleans herre herts-drieuwinge mei bestop-
pje: al myn wille, nocht in formeitse wier, my mei boage in
pylle towâpenjen, in ien wyld djier forfolgjende mei myn sjiet-
reauwe to oerwejaldjen. Mar sônt dat ick my trog de lieafde hab-

oer-

oerwinne littēn, in him myn onderdienigheit op to offerjen betwingd bin, sōnt, siz ick, hab ick ynne wierheit field, dat him yn to byldjen dat me de oonfällen fen Kipedo oerwinne schoe, in de füecht-storme, dy hy op uwz det, æf to buwtsjen, in lit tinckene formiettenheit iz. Want uwz jinstānnetygget naernse to az to uwz greatste forbüesteringe, in jout oonliedinge, om mei greater oerstirtinge de gruwne fen uwz ondergong to lizzen.

Allinckom begoe myn bloed to forwarmjen, in myn herts-drieuwende oonfuechtinge myn besluwt oerwejaldige habbende, die my einlinge onder de wetten der lieafde buwgjen, in betjuwgjen dat minsche kreften to naettig binne om uwz jin dy on-omtwraegsfiljinde drieuwinge fen dy Twing-hert, dy sijn rolle ynne hymmel oppe ierde spyllet to kantjen.

'k Wier lange tyd onrestig-füechtende yn myn moed, om dizze siochte to oer-kreftigjen, myn gonne frydomme it jock fen dizze Tyraen naet wollende oerjaen: in forfolgjende, hoe wol de lustpricke yn myn siel ergerlycke flamme oon-wispe, ick domppe in smorre de maestendeel fen myn ynfällen, so ringen azze berne wierne, in trachte yn 't ringenste naet blyckje to littene, dat ick fenne lieafde recke wier, uwt oorsäke dat ick jiette lyts to fore so forsijckeringe fen myn moeds stantheftigkeit juwne hie. Mar sōnt ick jo yn Janos Timpel s̄eg, field ick socken omrieringe tommeljen yn myn binne-borst, dy my 't mom-ænsichte æf-tæg, in lost for myn njue-drieuwingen joeg, dy ick to dear oon to so near in struis betwingge hie: mar boppa al, beloitende dat de hymmel jon sæk oonnoam, in 't fornimmien fen jon dea-sijanen britsene hie, besleat ick (het it ææk kostje moacht) myn winsche to fornoeyene, in jo uwt jon illinde to forlossjen, my ynbyldende dat Jo uwt de finzenisse to lieden, wier my t'on:lestigjen fen de kettingkeatten dear Jon schienheitien my so near yn beslettene hieldene: wier yn me, so wol myn trouwe lieafde, az myn greatmoedig bestean æfinietigje kin.

'k bab ææk ynne wierheit trog dizze ontmiettinge (anderde Endimion) greate oerjiuwginge om de lieafde to seingjen, fen my uwtte kniesseljende dead-tosschen uwt-litsen, in Jo ynne gaest amme to habben so greatmoedigen onderlizzinge, yndy tydaz de hele wrâd

jin my lycke to ærbeidjen , to myn fordear : want yn het greaterre
 nea-prange koe'k wezze , az my to sien yn dy pleatse dear ick to
 fiedsel juwne wirdde schoe oone fioer-flamme ? in dat jiette mids
 yn socken folck , dat myn forlern-gean naernse om winschene ,
 az allinne om 't beforderjen fen herre ein-salme wol-feart ! in naet
 to myn (schiene Cleonice) ick bin for dizze onforhope wol-diede
 allinne schuldig oon jon meiwiddigkeit , in naet oon't lock , dat
 my , az 't yn her formoggen bestoene hie , alynne deadz gryp-
 kloerren oerlieuwere hie , so Y trog in hymmelsche meilyentheit
 my her wijd-gappjende gyz-tuwt naet ontlitsen hiene . Y mogge
 æck festlyck lieauwje , dat de forjittenheit nea de huwggenisse
 fen dizze woldiede smoarje schil : want ick hâd my so greatlyks
 niuencke Jo forplichtge , dat de tinckenisse fen jon namme yn myn
 hert yvig yn-dold blieuwe sil : in so de to-tochte fen iendy him
 riuechte ford alheel to jon tjienst op-offere het , Jo ienige forsyc-
 keringe fen de opriuechte lieafde dy hy Jo to-draeght , komt to
 jaen , so bid ick dat it jo belieft to lieauwen dat jon Aters altyd sille
 beslein wezye mei myn offerhanne , in dat ick Jo 't wirdste fen myn
 offer to-dreagje sil .

Nei dit petear habbe-se dy pleats forlitten , dearse herre , yn 't
 schaed fenne beamen , oermits de hietene fen dy dei , onthâdde-
 ne hiene , in noämene herre wei neye Sted Colopon , dear de nacht
 herre twong to forblieuwene , fortoafjende het uwt-komste it to-
 sal herre to-lizze schoe .

Endimion wier altyd mei in onrestig gemoed oerlefftge , sieande
 him æf-schaet fen dat lieaflycke æg-gloerckjen fen her dy him
 leare az sijn ein libben wier : want hoewol hy 't schienste byld
 fenne wrâd fore ægen hie , in dat hy , de gaven fen Cleonice koyen-
 de . in puwick-wondre fen 't jinge de hymmel æ faem mei be-
 glanzge hie , sinne-klear sæg , so koe hy lyckewol sijn Cinthie naet
 forjitte , in 't hert-swier dat him hert-knyp , oer 't forliez dat hy
 hân hie , iz so on-lycke , dat hy it Stiert nea oonschoage , sonder
 dat fen in gear-spanninge to sijn fordear , to beschuldigen .

Cleonice siocht wol dat sijn ynborst mei aet ynwindigs to wraeg-
 seljen het , in klorcket om mei in abelheit de gruwn dear fen wyz
 to wîrdden , in him (is 't muwlck) dear jin ienige forseftinge oon

to bringen : mar hy , trog it uwtterjen sen sijn lieafde to *Cinthie* , be-ængstige her to beroerjen , oermits ja sijn hert allinne miende to bewenjen , woe noag doarst her ninter-tyds aet ypenbierje , so oer-serve hy al-oon mei in uwtwindige schyn-blirheit sijn hert-priemjende binne-pynne. Hy forteag den ynne neiste keamer , om syn gaest , yn't oertinsen sen syn forlynne wal-lusten , in jin-wirddige illinden , fol-mietige frydomme to jaen.

Mar da hy op 't bod , dat for him to-mecke wier , laei om to restjen , wirdde him trog droagjen tuwzen gicke ynbyldingen ynne gaest ynftirt : Den tocht him dat 'er jiette , mids ondere See-rovers , dy him finzene hiene , meye ierzene ketting-boeyen rinckele : den dat de *Samosers* him ynne lieacht-baernenne fioer-gloede bedobbje woene , wier sen de seertme hy al libbnē tocht to fielen: Den forskijne him weerom *Cinthie* schienheit ; her lieaf-lyck luwickjen , in wyt laetsen , tergene him om her bloei-realippen to muwlckjen , waems swiette paetkes by ymne wierheit al miende to smetisen : mar him opriuechtjende om her to om-earmken , fette naet az ledige loft yn sijn bourtten , in bleau , trog dy bortlycke ynbyldinge , dy him dat droagjen foor mielle , so ont-heistere , dat sijn portte 't rea scheamte-teken noag sian liet , in sen spijt miende to stearen , him so bedrag en sieande trog dy gicklycke guwchil-tinckingen dy him de droame oon-dien hie.

Aurora wier alre uwte See-djierte op klautere , in it Moarn-reas , de tjuesterheit fenne hymmel drieuwende , begoe de nei stebergen oon to laetsen , doe *Endimion* , wirc fen 't dwyljen in droagjen ynne forfleande nacht , dy schiene *Cleonice* suwn , dy her finster ypn'ehie , in her yn't moarn lieacht begoe to klaeyen , meitsende *Aurorar* , trog it oon-schoagjen fen dy schienheiten dear de hymmel her mei beschinst hie , beschamme.

Endimion , nei her goe-moarn wijsche to habben , besleat sen *Colophon* neye *Carie* to tjean : want hoe-wol hy *Cleonice* allerleye friuenschippen bewyzge , trog yn-siochte sen sijn forschildinge niuencke her , so koc nog woe lyckewol *Cinthie* huwggenisse him naet forlitte , in hy wijsche naernse om az it lân' fen sijn op-fiedinge , in her jin-wirddigheit to sian.

Cleonice

Cleonice dy her ynbylde dat hy (az hy by de *Carie* wier) herre lieafde bekreftigje soe, sei dat, dewylle hy sen fornimmien wier to forreisgjen, it wol fuvgee to *Miletien* (dat twissche twijn laei, in dear her Yem haed oer wier, dy herre buwtte twyvele wol ontsean schoe) oon to tjean.

Endimion fuwn *Cleonice* sizzen goe, in nei datse de forneamste besieans-wirddigheten to *Colophon* besioen hiene, wier sen wol ir freemdste wier it *Wapen-huwz*, mei tuwzenen greatte bytlyge huwenen forsioen, dy de *Colophoners* brucktene yn't fuechtjen jin herre lantz sijne, in ynne for-oon-tochte fiedene, reisgense ford-oon.

Nu al het herre yn't reisgjen twissche dizze sted in *Mileien* ontmet iz, dy forschate jin-spoeden dy-se op it rinwetter sen *Meander* hiene, dear *Endimion*, trog de onbestioersumheit sen sijn leadsman, fordrinst habbe schoe; in't fuechtjen dat hy uwt-stoe, jin in *Satyr*, dy him *Cleonice* ontwealdigje woe, schoe naet oorz wezze az jiemme trog in einleas forheljen to oerdwelmjen: 't schil my noag wezze to sizzen, datse mij allerleye minnearre sen gunst-betjuwginge in wol-willigheiten fennie Sted-fad sen *Miletien*, (*Nicocles* neamnd) dy de broar fenne Kening sen *Samion* wier, ontfinzene wirdden, dy de oorsaeck sen herre reisgjen onderfrejende, yn dizze minnear sen *Cleonice* forstoe:

For ienge Jieren iz 'er scheel twissche d'ynwenners sen *Ephesen* in dy sen *Samien* ontstoen, reitende herre Goads-tjiensten. Dy *Samiensers* forstoene dat *Juno*, Dochter sen *Saturn*, ja Sister in Huwz-frouw fen *Jupiter* wezzende, mei riuecht de foor-pleats to-kaem.

Dy sen *Ephesen* hiene æack naet lyts to sizzen in yn to bringen dat *Diana*, naet min kreftig wier az *Juno*, in so wol de hægste cere to-kaem az her.

d'Ore steden sen *Torien* pielden om dit scheel del to lizzen, mar de Uwt-seinte sen *Samien* trog de *Ephesers* yn finzenisse smydden in bewerre, besleatene dy *Samiensers* meye wapenen to bekommen, datse meye free naet kryc koene, in't hele lân, so folle dwaenlyck wier, to fordylgjen.

Mar allycken 'tin ådde gewoonte iz dat me yn alle oon-slagen
mei

mei it Goad-spreck to rie giet, om it uwt-kommen fen herre for-nimmen to witten, ja kriggen, nei 't offerjen for antwird: dat de Goaddinne bejearre d'eerste dy herre oone ig fenne *Carie* ont-mette soe, yn offerhâne to nuttigen, in datse, buwtte dat, ninter-tyd de oer-winninge, jin herre fynne habbe schoene. De Kening, myn Heite, belestge ienige fen sijn forneamste tjienners in Schip mei alle neadtriste to forsielan, in 't befelne fen it Orakel to folfirdigjen.

Alcidan wier 't haed fen dy binde, dy syn dregge oppe geneam-de pleats uwt-wyd habbende, sonder fen immen, trog de ien-sumheit fen dat lân, snoen to wîrdden, *Endimion* (dit 's de jînge dy myn hert bewennet) fornaem, dy, syn schichte ynne hân habben-de, ienig wyld djier forfolge: in de pleats ten syn forblieu uwt-kippe habbende, naem, mei syn silschip, ynne tjuestre nacht, dizze Herder finzen, in fierde him yn 't Eilân *Samos*, daer hy de Ater-betjienners ringen oerlieuwre wirdde.

'k Wier ynne Timpel-Tjercke da d'Offerhanne dien wirde soe, in d'earme *Endimion* laei al op it ryz-bosck om baernd to wîrdden, in to in beholp dear fectorje foor *Samien* to tjiennen, az *Jupiter*, ienigste bescherminge foor myn lieaf, d'onriechtfirddig-heit fen syn fuwl-aerdige *Juno* naet lye kinnende, mei tonger in blixeme socken kielte in forslleinheit ondere ynwenders stirtte, dat naet allinne alle om-stânners, mar salm alle Tjercke-tjienners, al liea-triljende, de flechte noamen.

De Presters eernen dat de Goaden aet silsums mei dit bjuester te-ken fore hiene, in dat de Offerhanne om 't d'oore deis uwt-steld wirdde moast. Loaitse dear den *Endimion* fen 't hout æf-klieuwen, in, nei it Keninglycke befelne wird, yn ien keamer, trog ieni-ge swird-dragers, nauw bewerre.

'k Wier ninter-tyd trog ienige lieafde yn 't minste recke, mar dizze freameling sieande, wirdde myn hert, mei ien lustige lomme trog-in trog-striele, dog ick sæg nin uwt-kommen foor myn winscæ, so dy Gorden, earmhertig oer my in myn lieaf, my nin ypenheit forgund hiene, om him fenne dead, in my fen in yvige droffenisse to forlossjen. Siæ dear, wirddige Yem, d'oor-fæke fen uvz rimpene komste.

Nicocles 't forstân wei habbende, noam foor, onder schyn fen friuenschip, Endimion to deyen: want hy meende dat hy syn Nist bedræg, in om her to scheinen wei fierd hie, in dat d'ongloerck-jende friuenschuppen, dear by Cleonice mei onderhâdde, oorz naerne om wierne az syn miz-diede to oer-huinnigjen mei in schyn-lieaflyck klaed. Hy die syn ried forgearjen, in Jæ besluwtene dat Endimion, om az voorbyld to tjienjen oon oore, dy herre yn allycke on-diede to buwtre gean moachtene, libbene forbaernd wirdde schoe.

Me miercke dy tjienstige stuwnieuwt, dat hy, te wylle Cleonice mei her Nisten ijn 't Beam-bosch wandere, yn 't Palleis bleaune wier, in sonder him ien wird to sizzzen fleetme him ynne finzenisse. Hier kamen him op 't ny ijn oertinckenisse sijn foargeande jinspoe-den in sijn jinwirddige illinden. 't Iz him onmuwlk de hiette gjealp fen sijn trienen yn to hâdden, in de tijzelinge dy sijn gaest forbiestere in beroere iz so-dienig, dat hy, so hy 'er middele to hând hie, sijn hannen yn sijn ein bloed om ferve habbe schoe, de ontreatlycke wan-hæpe næcke him, to meer om dat hy de wierom fen dizze nye finzenisse naet wist, dy him swierer fiel az tuwzen deaden, æf het him oors ææk stoe to lyen.

Schil ick wispeleturige Fortune (gâlde hy) de ienigste ter wrâd wezze, dy to in buwt-roave fen jôn wreade plæg-sjochtigkeit tjienje schil moatte! moat ick, to in foet-scheamele fen Jon licht-firdige greathheit, steez oon op 't hert trape wirde! in schil mijn uwnc in holp-reauwe æf klieuw-learde to jon op-bliefene gloarje in great-namminge heerlijckheit wezze! in iz 't naet noag dat Y my, to hier oon to, alle jinheitten, dear Y α , heel Ducalions teamme, mei hoffenje koene, allinne oppe hals lizze! om my ondere swierte fen jon red to onder-druwckjen, in de illindigste fenne wijde waâd to meitsene! so Y so bejearrig binne omjin mijn wolfert oon to kåntjen, in so Y quæ binne dat Y my, de iene æf d'oore tijd, ienige fornoeyinge to kommelitten habbe, wierom fier Y jon grym-hietene, yn ien ægenblijcke, naet uwt, in einge myn libben, my op-offerjende oone wreadheit fenne [Percy-quen] Nead-schicksters: sonder my langsom to ræ-brækken, fen lân to lân om-liedende, in tommeljende fen 't iene uwnc yn 't

yn 't oore , allijck in schip sonder mest in sijl-arck , dat jins in weer ,
trogge onstommige wetter-wagen slingere wirt .

Doz-dienig wierne de klei-wirdden fen dy illindige *Endimion* ,
dy naet wist het *Nicocles* 'er mei foare hie , nog wierom dat 'er him
finzen set hie .

Cleonice kaem onder diz weer yn 't Palleize , alwer jaer her liea-
vert naet sieande , nei him fornoam , sonder ienige sijckerheit
dear fen to bekommen , want hy wier so gluwppen tinzen , dat 'er
nin geroste sen mompele , in dy him lact hiene wier 't om naet
t'ypenbieren , oppe hals forbean . Jaer socht trog it hele Palleis ,
hinne in weer , dear-se tocht dat hy him bejuwn habbe moacht ,
in forsliet in hele dei , om ienige tynges fen him to forninnen ,
eerse , ienige quea tinsen fen sijn genegentheit fettje koe , mar
da-se him naerne suwn , begoese einlinge dy kliene lieafde , dy
hy her , sont herre fortjog fen *Samos* , bewyzd hie , oer to tinsen ,
in dat oermymerjende , lieaude dat hy gien wier dear him de
wyn best suwge in ford holpe koe , bekleyende her uwnck , in 't
foeide oer her licht-leauwigheit , so rimpfen trog de lieafde fen ien
freamdeling , dy-se so lyts koe , yn-nimd to wezzen , in hymmel
in ierde , mei graeyen in trien-suchtjen fordoafjende , uwt-perlsene
her doz-dienige kierminge .

't Iz den wier . schelmheftige *Endimion* , dat Y my , nei alles
het jon hert winschje koe fen my nuttigje to habben , forlitte ! dat
Y my ynce deads tosken . nei jo uwt sijn kloeren forlost to hab-
ben , oerjane ! O hymmel , kinne Y dizze on-jouwlycke langer
hin ynce sinne forloftjen siean , sonder de gleante fen jon wreck-
fioer . op sijn holle to stirten , in him sijn riuechtfirddige for-
tjenste to forjildjen . Kin me æack wol biusterer schelm-diede
forzierje , az dizze dy jin my uwt-wircke wirt ! 'k hab om sijnent-
halve myn ein lân , Aders in friuenen forlitten , de jin-spoede in
moei-sillighetten fen iniere reise lit , ja 'k bin tuwzen-mielle
neâ-twingd-west , aet to dwaen to syn behage , om syn wol-wol-
lentheit to bekommen : 'k hab all myn friuenen in schânycke nei-
tinsen , fen myn diede , nei-litten , ja 'k hab my naet ontfioen ,
om hier to folgjen , myn eere gin-nacht to sizzen : 'k hab him ont-
fijtere uwtte dead-bânnen dear him it grymmene To-fal yn

knoatte hie. 'k Hab alle belettinge in swierigheten, dy syn libben bekomm'rene, uwte wei macke in forbritsen : in nu forachtet hy my ynne pleats fen wol-fortijenne forjildinge, tuwlckjet mei myn suchtjen, in stoppet sijn æren for myn kiermen ! o laesje ! de hope dy 'k fen sijn opriuechte trouhertigkeit hie iz ringen fordwyne. 'k Onthiette my in bergge lock-silligheiten fen sijn on-weergædelycke ontmiettinge, in de swietheit fen so greateren goe, forsmoarre 't oerfinsen fen alle pryck'le dat ick to wetter in to lân lynne hie, injin-wirddig bin ick yn ien freamd lân it tommel-sjochtige To-fal oer-lieuw're, in alle betinslycke on-gelocken ynne tuwt smytten ! *Endimion* het my forlitten to tyd az ick my trog sijn gunst-uwtterjen miende to forhuwgjen, in iz æf-gien sonder my sijn fornimen to ontbleatjen, hie hy my jiette sijn leste ferre-wol juwne, in de wieromme fen sijn fornimen forklearre, mislyck hie 'k syn besluwt goe fuwne, mar ick blieu allinne fen myn lân æf-schaet, buwtte hope fen yenige by-stanne. O ! het iz my, nei dizze grym-tyd oer, az my oone knip-schiere fen *Atropos* op to offerjen, in myn dægen to eñjen, om de rin fen tuwzen oon-lieappende uwncken, dy my oere holle hingje, ja al riuechte-ford de æfter-koezen sian litte, to stoittjen, to minste schil my de dead alle to-kommene pryck'le ontlestigje, in ick sil mei dizze fortreatinge stearre, dat ick de schienste Herder, dy'er ynne wyde wrâd æwier, lieave hab.

So-dienigh wierne *Cleonice* klei-wirdden, dy her yn her slipekeamer alle fortein hie, buwtte wittene het *Endimion* weer-fearne wier, in dy freaslycke rie dy jin him nimd wier.

Mar allyck trog-geans ynne aller-uwtterste neaden, de hymmel uwz, om uwz fen 't uwnck, dat wy re miene fore hân to wezzen, yenige holp-mylde midd'let to stoert; so fuwn *Endunion* yn dy selle nacht az hy yn 't finzen-huwz besletten wier, midd'le om in trælie uwte finstere to wrickjen, in ynne græst dol to sjoerckjen, trog beholp fen yen ein mer-lynne, dat hy yn syn finzenisse fuwn, in de flagh also ont-wycke, noamde flecht, so schawl-fluwppjende az him muwlck wier.

d'Ore deis gebea *Nicocles* dat alle kryghs-ljue herre firddigh hâdde

hådde schoene, om d'execuwtſje by to wenjen, mar do hy forſtoe dat *Endimion* ontronwier, in dat hy de tekenen ſen syn ont-komminge fore ægen ſioe, tocht him ſen ſpyt to borſtjen, ja ſen rafene liette him ſalm oon to taefthen, mar yn syn gaest oerwægjende wa dat yn dit freamdtō-fäl, to 't onſluwpjen ſen dizze jongh-feint, ſo wol to paſſe beholpſum moacht wezzen habbe, tocht him dat syn Niſt *Cleonice* miſſchean aets heerd, in 't beſluwt fenne ried, oongeande de dead ſen *Endimion*, ſen her Niſten moaht forſtien in ſocx him to witten dien habbe, in ford mey yen midd'len to ſijn ontflechting forlienge habbe. Op dizze onſondearre ynbyldinge die hy her, ynne pleats ſen *Endimion* nimmen in az in onnoſel ſlachtſchiep neye Offer-Timpel lieden, onder ſchyn ſen ynne onſtſene fjero-flamme to bepriewen æf jæ jitte al maegd wier.

De heele sted forgearre om de uwt-gong ſen dizze droavige forteanninge to ſiean, de Offerers rōnen fest oer al om 't fjor oon to jelijken, in ho kreftigh datſe yn herre ghewitten oer-tjuwd wierne het in on-riuechtſirddigheit datſe uwt-wirkje schoene, jæ firddene herre alle gearre, het d'offerhānne æſche to beforderjen, om datſe de aerden *Nicocles*, dy him ninter-tyd to riuechte formecke den yn 't bloed-stirttien fenne onſchildige, koene.

Cleonice wier uwt er mietene forwondre oer dizze op-rin, in fornoam dei-klear dy ruwn-inckle trouwhertigheite ſen *Endimion*, in dat hy her naet uwt on-trouwe forlitten hie; jæ wier op her falme forſtaord oer 't quæ-tinsen datſe ſen ſijn lieafde hān hie, in oon ore ig bly datſe de flamme to'n Offere tjenje ſchoe, om her Yem de valsche ynbyldinghe ſen her on-eere uwtte holle to jeyjen, (want me hie t' oore tyden befuwnne dat nin Maeghden ſen dit Ater-fioer æ beschædge wierne.)

Nicocles Huwz-frouwe ſen dizze hīrd-aerd, loaſfende her Niſt yn libbens pryclē, gryp him in 't hert trog trien-bidde-ne in lionenjen, eernjende him to ſen de friuene-plichte dy-er de Samoſers Kening ſyn broar ſchuldig wier, in dat hy ontwyvelycke

trog it deyjen sen *Cleonice* d'yvige haet sen her Heite oppe hâls helje schoe, in dat, wier't dat *Endimion* her schæke hie, jæ him to dear-oon-to, buwtte quetsinge fenne maegdomme, naet nei-folge hie.

Mar dizze onforlit schomjende fen wreck-hiettene az in wylde Bårg, naet niuencke sijn Sisterlinge, mar jin *Endimion*, dy de flechr nimd hie, ântwirdde dat, oermitz de saeck so fier komn wier, me dear mei ford in d'uwt-komste fen 't oordeel fol. fier moast; dogge om't twyzde hette to forseftjen, koe'er immen ynne sted fuwne wirdde dy, ynne stee sen *Cleonice* allyck jæ her yn *Endimions* pleats steld hie, him de gleonte op-offerjewoe, jæ fen't fioer forlost wezze schoe, mar datse oortins de dead naet ont-gean moacht, sonder oongeande her maegdlyckheit lottre to wirdden, in dat yndien jæ her klear bewisse wier, nin ængste be-hoafde to habben, oermitz de flamme op her naet fettje schoe kinne.

Nicoclea dit ändert fen her man bekommen habbende, hoe wol jæ yn't minste oon *Cleonice* eer-bewerringe twyvle, woe her lycke wol nea ynne pryclke fen't fioer oer-jaen, so't her muwlck wier ienige rie dear jin to sijnnen: Jæ liet den oer-al troppe sted sen *Mileten* uwt-roppe, æf misschean immen syn libben sed wezzende, in trog jin-spoede neye dead, winschjende, him it uwt-spritsene oer her Nift op-nimme, in yn her pleats tredde woe.

Dogge al her woelerye wier om naet, want dear wirdde nim-men fuwne dy sin hie *Cleonice* to forlosjen trog sijn ein dea, al de jeugde fenne sted wirdde wol it yngewân om-rierd oer 't jinge dat 'er schean schoe, in her schienheit oer-wægjende, fieldene-se ien sjeddende op-drieuwinge to her forlossinge, mar sieande de middle wier trog, liet elckom so kåd az in deadde de holle hingje, in hie nin mei-lyen noag om him salme yn dizze uwtterste illinde to bedobbjen.

Loacke dear den d'illindige *Cleonice*, dy ynne ypenbiere pleats, om ynne flamme smytten to wirdden, al brocht wier, dearsé naet so ringen kaem æf jæ tocht oon *Endimion*, dy-set oore tyde yn al-lycke jamre sioen hje; Jæ seint tuwzen hert-suchtjen neye hym-mel, in ropt de Goaden om holp oon: mar it lycket dat de hele

natuwre op her libben miercket. De sinne forschuwlet him om dizze gruwle-diede naet oon to schoagjen, salm de *Melefers* litte noag blyckje datse great hert-swier habbe dit proncke-byld oon to sian om to in fiedsele fenne fioer flamme to tijenjen, dear iz nimmen bly den allinne *Nicocles*, dy yn ien koets-wein rydt, mei in bluester onslitsen gelaet, forwachtjende dat dizze faem, nei sijn ydel besluwt, for sijn ægen ynne iessche leid, in nei her mis-diede riuecht-firdig straffe wirdde, mar hy siocht him ringen fier fen sijn fornimmen forschæt: want da de Presters de wispen, om't fioer oon to stecken, ynne hânnen hiene, loaitse hier in jonge tjielr him willig oonbieden om ynne pleats fen *Cleonice* op-offere to wirdden, buwte wittenschip wa-fe wier, oermits hy so daet-lyck ynne sted komt, in wier meer trog wan forfleinheit, om naet to 't wyt fen sijn lieafde reitse komme to kennen, az drieu-wende herts-tjög to dizze *Nymph*, to docken diede nead-twингd: de wýde wrâd wier oer dit great-moedig fornimmen forwondere: in dear wiet nimmen dy naet mei ondilde d'uwtkomste fen dizze twyvelheftige dwaen forwachtet.

't Wier dy on fillige *Dorilis* dy uwt it Eilân *Delos*, *Apollinis* berne-pleats, uwt oorsæck dear forachtinge dy *Cleonice* eerē fen sijn oon-biedinge hân hie, fortein wezzende, trogge See-roavers nimd west wier, mareinlinge middle fawne hie herre wre-a-twang to ontsluwppjen, in da so lyts wirck fen syn libben mecke, dat hy yn't beforderjen fen syn dea him salme greatlycs seinge, yn-ne fuwggen dat hy it gerop fenne offerhanne, dy'er dien wirdde schoe, heard habbende, besleat her to forlosjen, in her pleats to beklaeyen, him lockigh achrijende immen trog syn dea to for-plichtjen, oermits hy yn syn libben nimmen yn him hie forbynne kind.

Mar az hy mids ondre Offerers laet widdende *Cleonice*, ienige oorsæke fen syn forlynne ongelocken fornaem, forandere syn droaf-hertigkeit yn bly-gæstigheid: hy styck syn hanner om-heg, az æf hy de hymmel for socken lock filligen ontmiettinge taenjewoe, in kaem her (de triennen ynne ægen) mei dizze wird-den om-earmken:

Ist muwlck, schiene *Cleonice*, dat de hymmel my, nei so folle
for

forlynne jin-spoede, dizze wol-diede det, fen my so wol to tyde, yn dizze pleats dear 'k jon libben trog myn dead kin behâdde, stioerd to habben: in dear 'k jo sjickere tjuwggenisse sen myn oneinlycke lieafde, dy Y t' oore tyde so formaedlyckene wei smytene habbe, kom to jaen? ð fillige dei! ð wol-oongenamme ont-miettinge! ð lieafde forjou my, dat ick, to-bier oon to, so folle-faddige klei-wirdden jin Jo dien, in dy forschate uwt-wirckinge dy Y yn uwz gaest stirttene, begnoarre hab! 'k hab fen jo naet meer to æschjen, nu dat Y my, nei 't oer-kommen fen tol-bjuestere jin-stietten, so greaten, in onforwachtene lock forschafje! Einlinge schiene *Cleonice*, it to-fâliz for myn kleyen fiel-ryck in earmhertig wirddene, in het, mids ynne illinde, dear jon wreadheit my yn brocht het, to-gong forlienge fen jo, so ick jo naet oongenamme wezze kin, to minste forderlyck to wezzen. For-gunjie my den, eer 'k my ynne flamme jou, Jo d'onhiermlycke brân, dy myn siel uwt-tert, ypenbier to meitsen. 't Is de kreft fen lieafde dy my twingt for jo op-offere to wirdden, Y mogge æack wol ljeauwe dat dit it yenige formeits iz dear ick nei lang hals-jende de hymmel om terge hab: Libbje den myn hæg-beminne *Cleonice*! libbje lock-filling te wylle jon *Dorilis* mei in forhuwgge gelaet sijn libben foor jo to beste jout. De hymmel hie my jiette meer forheerlyckje kind. mar so 'k trog dizze diede besitter fen jon genegentheit wirdde mei, 'k bid dat de huwggenisse fen myn namme by jo onforjityck wenje, in dat nei dien de fioer-flamme my to'n græf tjienje môt, 't oertinsen fen myn eerheftige njæ-drifste jôn hert, to minste, yvig yn-dold blieuwe mei; dit's de ienigste forjildinge dy 'k sen Jo æsche.

Cleonice, sieande so stantheftige lieafde yn *Dorilis*, wirt oermietene ontroere, in fielt her so libbne trog sijn wol-wollentheit oer-wonne, datse her trienen naet langer binne hâdde kin. Jæ wraeg-selje wa fen beide op 't bârn-hout tredde schil, *Cleonice* dy al-re æf kleaune wier, woe naet dat herenthalve so uwt-nimmene Ridder stearre schoe, *Dorilis* hâdde naet æf fen for-gean, in gebeade Offic-r-ljue datse him yn 't fioer wye schoene.

De hele sted forwondret him yn 't oon-sian dear stantheftig-heiten dizzer twa geleaven, in nimmen kin him fen gâljen ont-hâdde

hâdde ; alle man iz hert-reitsene bedroafd oon to sian dat dy
djiep-lieafdige njue fen dizze jonge Griek to in flamme-fiedsele
tjienje móet : ja oerwægene yn mei-lyenheit hoe fier hy trog
lieafdes oerkrestinge brocht wier.

Nicole. de droafheit dy-se yn 't oon-loaitsen fen dizze trien-
taepjende forteanninge nutge , naet langer hierme kinnende ,
koam her , mei begalde wangen , for de foetten fen her man del-
lissen , dy uwtte muwille fenne Præsters d'æf-komste , in de oon-
gong fen sijn lieafde forstien habbende , herre beid it libben schin-
ste , in d'ontstiftene brân , dy al begoe neye wolckene op to lægjen ,
uwt-djiepte liet.

Yn ien ægenblycke wird 'er ien uwt-littene Lán-geane yn 't
blier-laeitsende gelaet fen alle *Melestiers* bespoarre , in dear wier
nimmen dy nin sonderlinge fornoeyjing , ynne lockigge ontmiet-
tinge fen *Dorilis* nutge , in de hymmel tancke fen him so wol to
tyde yn herre sted laet to habben : Ynne foegge dat dy flammen ,
dy om't libben fen dizze geleaven uwt to bliezen , in de oon-loai-
fers mei droafheit , fen wegen dy wreade diele to priemjen , ont-
stiftene wierne , yn ien freugde-foet-bæken ; in it æcklycke moart-
kriesschen fenne Offer-Pâpen yn ien seingjen forândre wirdde .
De hymmel liet sijn fornoeyinge æck blycke , fordriewende ,
troggestriellen fenne Sinne , dy tjocke wo ckne dear hy syn æn-
siche mei , om dit wreade on-bedrieu naet to sian , oerdtsene
hie ; in to greater forsijckeringe fen 't wol-behagen dat de Goaden
oer't forlosjen dizzer geleaven , hiene , liet *Jupiter* him trye reis
oone lifter syde heerre , wier trog de Presters forstoene datse de
boast-forgearitige fen *Dorilis* in *Cleonice* goe-kindene ; in yn der
diede so wierne-se naet so ringen yn 't Palleise kommen æf *Cleonice*
oon het lieavert tuwzene betaenssing , for syn trouwe oon her
yn heruutterste nead bewyzge , dien habbende , forsmiet *Endimion* ,
in beleauwe dat nimmen az hy æ her ynborst besitte schoe .

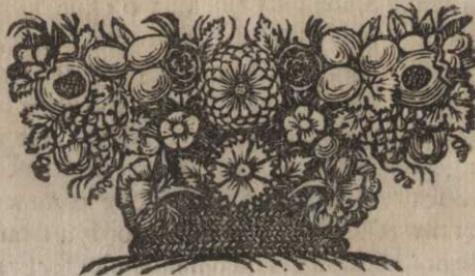
't Iz onmuwlck *Dorilis* blyschip uwt to bylden , dy hy trog diz-
ze virdden bekoam , want hy de forgeande dei dit lock naet for-
wachte , in hierfiochtme dat de hymmel ien besondre foor-forge
oere minschen , herre yn ien ægenblycke uwt de gruwne-dobbe
dear illinden , dearse foor altyd yn forfâlne miene to wezzen ,

op it onforsioenste tjeande, in de lockighste to wrâd meitsende.

Nicocles stjoerde ondertwissche sijn Sein-boden nei *Samos*, om dy Kening it wyttere to dwaen dat sijn Dochter to *Miletēn* wier, wier ane him mei befuwn sijckere jong Heer sen *Micenen*, dy her Booste forfirdge.

De Kening dizze mie heard habbende, fortolkeſe in deelde ſe oon sijn Keninginne, dy ſont her Dochters uwt-wezzen yn greate droafheit libbe hie, ſo ringen az hy koe, mei, in herre beide gearre yn dizze lockige to-schickinge forhuwgjende, diene twa ſchuppen om *Cleonice* in *Dorilis* to geliedene æf-ferren, doz gingeneſe, ſen *Miletēn* æf-schiedende, yn 't ſchip ſen *Meander*, dy herre forspoedig yn 't Eilân *Samos* oer-ſchype dear-ſe mei de uwt-littenſte wille, nocht, in blyſchip fenne wrâd ontfinzen in onthelle wirddene.

U W T.

Yen suwnerlinge forhânlinge

Fen it

L I B B E N

In fenne

D E A D E.

Eeren in it Frânsch beschreaun, in
macke, trog

FLIPPES sen MORNAY

Rjuecht trogloftig Fransch Edelman.

Forfriesche trog GYSBERT JAPIX.

*Om wol te stearren lit uwz rjuecht wol libbjen leere
So libbje in stearre wy (ô winscke in wâde!) ynne Heere.*

S I E L - N J U E.

O! wier ick, ney ick winsckje, in minsche!
Ick winschke oorz az ick eer en winsche.
Iek woe oorz az ick eer en woe.
Ick koe oorz az ick eer en koe.
Ick wanle' oorz az ick eer en wanle.
Ick hanle' oorz az ick eer en hanle.
Ick die oorz az ick eer en die.
Ick lie oorz az ick eer en lie.
'k Petearre' oorz az ick eer'n petearre.
'k Petearre' oorz az ick eer'n pejarre.
O God! ick wier al, yn dizze' uwr',
Ny, ney Gôads bijld' weer-bern' cretuwr',
Fol gaest-glanz' hijmmel-sillig fjoer.

G. J.

Yen suwnerlinge forhanlinge

Fen

L I B B J E N

In fen

S T E A R E N.

Dzien bjuestre dwaen, dear 'k my naet noag
oer forwonderje kin, dat de bidders af ær-
beiders, by minneare sen sprecken, de rin
fenne Sinne forfirdigje, op datserestje mog-
ge: dat dy Schyp-liue mei kreften syllje om
ynne havne to kommen, in az jæ 't lân sen
fiere beloitsje jearm herts-wille uwterje:

Dat dy Bea-feart-reizgers fortoave nog rest habbe, for jearni reize
fol-einge iz: In dat wy jiette (dy yn dizze wrâd fest-neille in
buwn lyckje; az oon in yvigh yerd-wirck, dat sen oonhâdende
onwaeren dreaun wirt, in trog so quea in hirdden wei sen kreften
af-nimme) d'einnel-pealle sen uwz op-leine slobben in boddjen,
so werzjende oon-kommen sieane, uwz riuechte rest-hâv'ne mei
trienen oon-schoagje, in to uwz freec, rest in lust-pleatse naet az
mei ljea-schoddjen in schromjen nei ērje. Dit libben iz naet oorz
az it Wob-teecke sen Penelope, dear einleaz hette oon to weevjen
iz: Yen See dy oon alle touwer-wynnen oerjuwn wezzende, uws
fen buwtte in fen binne on-ophâdlyck hoffnet: ien fortrettige
lân-reise, dy trog oer-miert'ne kieald in hiett'ne, oer hêge stege
bergen, gruwelijnde woastenyen in striete scheineryen d'en wir-
de moat. Dit witte wy wol to sizzen, az wy yn uws ærbeide
binne, az wy oone rieme luwcke in disse illindighe wei lâns
wannelje. Mar az de deade uws ærbeide einghje wol, as dy
uws de hân to-recket om ynne thuws-hav'ne in to helljen, az dy
uws, nei soo folle prycl'e paeden in fortrettige herber-
gen, to uws riuechte honck-wengje bringe wol, so schoene

wy (yn stee fen uwz to forhuwgjen , trog it oonschoagjen fen uwz Fador-lân , in yn pleats fen sjongjen (oermits wy uwz wol-bejearde rest fest nakkje) uwz ærbeid wol jearn weer-oon beginne wolle , it seil jiette reiz neye wyn keere , in (so't uwz oarloave wier) uwz uwnck-wei oppe ny wânnelje. Den tinsse wy naet meer op uwz ærbeide , uwz fortretten in schip-breckingen binne gled foritten , in wy ængje for nin swierigheite meer. Mar yn jin-deel oongrynde wy de deade allyck de alderwierste pynne , schromje dy allyck in strân-klippe , in flean 'er for az for in great heapen struwck-roavers. Wy dwae az dy lytse bern dy alle dei klæge habbe , mar az dy genez-maester komt , naet meer sjeack binne. Az dy jinge æack dy de heele wycke ynne dwelm roan habbe to kiermjen , mar asse de hân-maester kommen sieane om dy uwt to luwcken , nin tosck-seertme meer fielle. Allyck æack tommige klien-seerige minschen dy trog dy wamstekende Pluwrjs-pynne gâlje in kiermje , ja naet restje foor dat de Yer-litter komt ; mar asse him dy fliemme hortjen sjeane om dy plæge to fornieljen , so tjeane se de earm oer beck , in bestopje him ondre wryn yn 't bod , oorz naet az æft by jearm salm deye woe. Wy freazje de heelmaester boppe de sjochie ; dy plaesler-lizzer meer az de pynne ; de flieme meer az dy swolme. Wy ontsjea meer de bitterheite fen ien genez-drancke dy ringen for-by iz , den dy lang-doerjende smert-quolmende sjeacktme , meer it ein uwzer illinde , den dy tol-leaze illinden salm dy wy yn dit libben lye motte. Fen wier komt dogge dizze dwyl-in dwelm sunnige sljuecht-holligheite ? Om dat wy naet witte het it libben , nog het de deade iz. Wy freazje 't jinge wy nei beheare to hoopjen , in wy bejearje 't jinge wy beheare to freazjen. Wy neamme dat libben , dat in doerhef-tige deade iz , in d'uwrgong fen in langsomme flypjende deade (æf it oon-fangjen fen in yvig libben) hiette wy de deade. Lieave siz dogge reiz , het iz'er tygges yn dit libben dearme so jamck nei beheart to janckjen ? æf het iz'er queadz ynne deade datme so æng beheart to ontflechtjen ? Lit uwz de heele om-rin fen dit libben reiz trog noazje , Wy komme 'er yn mei gâlljen , wy troaje 't lânz mei moeite swit in slobbjen , in einigje 't mei fortriet : hoe lyts æf great , min æf folle , rycktæf earm wy binne , wy moate dit

dit deelheftig wezze, in ninter fenne heele ierd-boyeme kin hier fen ontstein wirde. De minsche (hier yn slimmer az oore cretuwen) wirt to wrâd brocht, him salm reppje, riere nog redde kinnende: hy het yn sijn eerste jieren formeits nog nocte, in det ien oorз naet az moeit in fortriet oon, trog-steande ontollycke prycklen eer hy to syn forstân komt. Yn ien sæck iz hy lockel lockiger az ynne oore folg-jieren, dat hy sijn illinde dan lyts fielt in jerte min begrypper. Iz' er nu wol immen so klienmoedig dy altyd az in bern bejearje soe to libbjen, az 't him al berre moacht? æf dy socken libben hette achtje schoe? Dear uwt blycket deiklear, dat it naet inck'le goe iz to libbjen, mar wol in lockig to libbjen. Lit uwz nu ford-ferre.

Az hy nu begint to waegsjen, so waegst in oon-groeit sijn ærbeid mei him. Want hy is naet so ringen fenne Amke nimd, in wit nauw het borttjen iz, æf wirt rju in schole-maester ond're hâne juwn. (ick petearje naet az fen dy jinge dy treftig op-set wirde) Borttet hy den so bert it mei ængste. Iz' t dat hy studearet dat det hy werz-sinnigh, in al dy tyd dy hy onder in oorз bewâd trogtorßje moat, iz him naet oorз az in finzenisse. Hy peinzger nog bejearet naet den dat dy uwre komt dy im uwt inoorz betwange fryët, op dat hy him salm rijsjearje mei: in forfirdget sijn jieren so folle muwglyck iz, dat hy to eere oon de bejarde fryheite reitsje mei. Einlinge hy bejart nin sæck so ynsierne az it ein fen dizze bernsche jeugd, om ynne jieren fenne jongeljuento kommen. Mar lieave! het iz dog de yngong fen dy steate oorз, az de deade fenne bernscheite? it beginne fenne manlycke, æf boasck-jieren de deade fenne feinte-steate? it beginne fen moarn, az de deade fen joed? Aldoz langjet hy den nei sijn deade, in achtjet sijn libben illindig. Wierom hy æck naet for lockigh hâden wirde kin.

Az hy den, nei bejarte, dy fryheite forkrigge het, in komm iz to de jeld dear yn Hercules ker juwn wirde, æf 'er de wei fenne deugd, æf it paed fenne boazheite ynslaen woe, in æf 'er de reed'ne æf de herts-njue for gidze in lied'sman bejare, so moat hy æck d'iene ig tsiezje. Den beginne dy flaesck-lusten in dy wrâdz-bejarten him mei tockjen, lockjen in troeteljen oon to lôrdigjen,

om him onforsioens t' oer-fallen : In hoe lyts binn'er dy herre dear trog wraegselje, in naet yn't not reitsje. Mar het binne't dogge for nochtten yn't ein, dy-se him jane? Fordoarne formeitssen dy him altyd onrestigh meitsje. Willen, dy it berouwjen onderworpe binne, allyck de jocktme nei it kaerdjen byt-smerttet. Forblyingen dy mei pryclie in ærbeid op-spoare, yn in ægenblycke uwt-riuechtge, in mei in lang-doerjende knæg-wierme yn't meiwitten folge wirde. Dit iz de aerd in de natuwre fenne wrâdsche lust-luwckjende nochlyckheiten, asse mei ernstheftige nuiverheite ondertaest wirde. Want dear iz naet ien so swiet dy fen griene galle naet oerwâlge wirt. Naet ien so oongenamme fen simeits dy nin' jinheit fen quea nei-smeitse jout. Jà dat slimmer iz, dear iz naet ien so wol miet'ge dy ein-on-mietgjende pleage naet mei-in nei-slyppjende iz. Jiette 'preck ick naet fen socke on-nochtten, dy elckom salm klear kinnek in, az kibbjen, fuech-tjen, flech-tjen, sioc'h-gjen in oore fortreten, dear yn de onbe-tochte jeugd herre sommes trog on-miettigkeit, sommes æck trog brea-dronckenheit bringt. Is't nu so dat de formeitzen (dy'er yn 'chynne to wezzen) naet den on-nochten binne; in wirt herre pynne yn-swolge allyck dy bitte-heite mei't alstem-wetter, dear uwt is lieacht to merckjen hoe great in hoe gruwle-bitter dy on-nochtten salm wezze motte. Hier habbe Y it heele libben fen in jong minsche, dy him (fen syn åders in maesters ontlestge) to alle moed-wille bejuwne, æf om syn flaesck-lusten to folgjen oonsteld het: wier trog hy naetoors dreaewn wirt az æf'er fen in gruwle-gaest besitten wier, fen waem hy sommes yn't wetter, sommes yn't fioer smytten, den op in toer fot, in to leste fen boppne dol hompe wirt.

Mar schien hy de reden, az in goe nolck paed-lieder, folgje wol, loitsje! so binne'r æck biuestre swierigheiten for hânné: want den moat hy him to in doerheftig gefuecht forfirdigje, al-tyd schrep in yn forwar stean, az wezzende fen fore, fen estre, fenne ienne in oore ig, fen syn synne beset, dy him on-ophâd-lyck to keere gier. Het iz dat dogge for in synne? Alle het im behæger, alle het 'er sioc'h, einlinge dy greateste synne dy 'er ynne wrâd het dat iz de wrâd salme. Mar dat slimmer iz, hy fielt folle

folle mock-lægen in to geare-spijlljende oer-ienluwdingen yn syn
 einflaesck , dy to geare nei dy fortwyvle drift-siochtmen (dy yn
 dy jieren herre folle kreft in stercktme habbe) naet oorz syyckje
 denstuwne , ure in for-fâlle om him to oerstjolpjen , in yn alle
 boazheite to dwaen om-râljen. Dy almoggene God , in nimmen
 oorz , mei him dizze wei uwt-kippjen dwaen. God allinne mei
 im dy dwaen to it uwt-eine bewânneljen. Dy goe God allinne kin
 him fen al syn strydjen in oon-suechtingen de oerwinninge jaen.
 Want wy loaitsje wol-hoe lyts liue herre op dizze smolle stycfel-
 wei-bejaene , in hoe folle (fen dy jinge dy 'er al op begoast habbe)
 jiette weer oerbeck riggelje. Folgje nu hocker wei dat Y wolle ,
 so moat Y jo de scheadlycke wol-lustme to buwt oer-jaen , æf in
 oon-hâdende gefuecht oon-nimme. Y moate jo to moet-woile
 bejaen , æf ynne teame hâde : Al swietjes sliuerckjende meye strea-
 me dôl-drieuwe , æf al wraegsiliinde in ærbeidjende dear jin op-
 swomme. Yn't kirte , siea Y in jong minsche , dy , yn syn jonge
 jieren , fenne yd'le forgoncklycke wrâdz wol-lusten , yn rom-
 miettigheite droncken het , y fille befyne dat hy dear trog so for-
 doave wezze sil , allyck in dronckne bjealger , deis nei't gelaeg-
 gen him befiebt : æf hy sil'er socken , socken onluste fen habbe ,
 dat hy 'er naet meer fen bejearje schil : æf by sil'er so wirgh fen
 wezze , dat hy 'er naet meer fen sprecke nog oon tinsje mei , az
 mei werze in leed-wezzen. Loaits' y op dy jinge dy de lusten man-
 heftig jin-steane , Y fille befyne dat hy so æf-med iu forbritsen iz ,
 fen on-ophâdlyck strydjen in jin-steane , dat hy ree stiet om him op
 to jaen , æf to stearen in him salm to forlitten. Kytse ! dat fint
 de willen in nochtten dy me yn dizze bloazjende jieren het ,
 dear de bern so nei reck-halſje , in dy de âde liue so bekleye .

Nu komt de jelde fen in folkom'ne man , wier yn elckom op
 wittenschip tincket , in om sijn gemack to nimmen. Ynien ding ,
 't iz wier , mei dizze åderdomme wol folkommen æf folmecke
 neamd wirde , om dat alle minschen on-folkommenheit , (dy
 ondere sluechte bernscheit æf lichifirdige jongheite oerschuwle
 wierne) yn dizzetyd ypenbierlycke to teane ontditsen wirde. Hier
 fille wy naet kâtje az fen dy jinge dy by de wrâde for wyz in loc-
 kig achte binne. Eerst habbe wy (so boppe forhelle iz) mei ængft-

me bortte , in dear nei ienige kirtte nochlyckheiten nutge , dy oppe hacke mei lang-doerjende rouwe folge wirdne . Mar nu beginne dy gorrige gierghheit in opblezene eer-grittigkeit jerm op to jaen in oon to pryzjen , belauwjende ryckdommen steat- in eer-aemten az wy herre sliuechs oonbidde wolle . In , ynne wierheite , dear iz ninter fen alle (Goads tjienners uwt-nimd) dy om d'iene fen twaen , mei herre oon-lockjingen to forkryen , him naet fenne tjercke teek dôl-hompet . Mar het restlyckheite sille dy uwz yn't leſt oon-bringe ? Want az in gierg minsche tuwzen reizen , to wetter in to lânnē dien , folle pryclen in grymme to-fallen lit , forschate schip-breckingen mei rest-leaz ærbeid in ængste ontgien iz : so het hy trog-geans naet meer az tyd forquistgæ , ja de jichte , laemme lhea æf oore siocbt-quolme oer-wonne . Habbjende om dizze rest syn gemack forlitten , in om jild in goed to gearjen syn libben forlearn . In æf hy nu al folle wonne , in 't heele æsten fenne kostlyckste pearlen ontbleate , in al it goald fenne west-wråd suwne hie , mien Y dat 'er him der mei to rest stelle , in noeye litte schoe ? Ninsinz : Want hy schil , trog al dit boddjen in flobbjen naet oorz den nye moeite for lichim in gaest forgeare habbe , yn't to-komende : hy sil fenne iene moeite ynne oore ploffje . In it sil it ein naet wezze , mar in forwigselinge fenne iene ynne oore jaemerjende illindigkeit . Want for binne het hy se syycke to kryen , nu gruwlet hy se to forliezjen . Eerst het hy se krigge mei in greate brân fen bejarte , nu besit hy se mei in ryzbosck-jende ængste . Hy het greate pryclen moardners lit yn't syycken , mar nu hy-se fawn het , ænget hy for dy struwck-roavers metr az ea . Hy het greate ærbeid dien om dy uwtte ierde to dol- len , in nu iz hy ommers so djoejende om dy dear yn forschuw- jende to bedobbjen . Ynne somme , nei dat hy al sijn reizgjen folbrocht het so giet hy ya in finzenisse : in sijn licheplycke ær- beide fol-einge , so wirt hy mei in on-eingjende onrest ynne gaest hoffne . In het het dizze earme bloed dogge to leſte nei so folle for- trieten finzen ? Naet oorz den dat dy dyvelsche gierghheit 'im wijz macker , trog betauweringe in sin-begoechiljen , dat hy het- se sonderlings forkriegge het : Onder diz giet 'er him allyck d'ear- me liue dy de deal wijz-macker , ondre schyne fen herre yn jearm- den

earmoed to holpe to wollen kommen , dy jearme hânnen fol bled-
 den fyne , asle miendne dat it goaldne Friesche Rydets wierne.
 Hy besit , æf wirt besitten fen in ding , dat yn him salm kreft
 nog deugd het , dat nin pynne forseftje kin , ja dat ontyger in on-
 nutter iz den ienig kruwd oppe ierde. Einlinge hy het in heapsen
 tsæf in dong forgeare , dear trog hy so onforstânnig wirden iz ,
 dat hy 'er syn holle mei kranget , hoe wol hy 't , mei riuecht wol
 ondre foet-sôale behearde to tredden. Mar az hy dit al het ; noeg-
 get him den al wol ? Ja folle min az to fore. Wy pryzje jamick de
 dranck dear trog de trest steande-foets fordreauw in wei-nimd
 wirt : In it yttendat (æack lyts nurge) wol fet , wirt jinne hongre
 hæg achtge. Mar hoe-me hier meer æf drinckt hoe de toarst greater
 wirt , in hoe me 'er meer fen yt , hoe de hongre uwz meer
 pricket. It iz in wetter-sjocht , in huwnz-hongre , wier fen me
 eere borstje schoe den forsiedge wirde. In (dat gicker iz) dizze
 toarst iz so bjuester yn somge minsche , dat hy jearm dobben dol-
 ljen det , sonder herre dear fen drinck je to litten : Want yn oer-
 floede fen wetter in weet lye se trest in hongre. Jæ habbe wol
 great goed , mar je doare 't naet bruwcke : it schynt dat jæ it ge-
 nierzje , mar herre dear naet mei formeitsje. Want jæ habbe 't ,
 nogh for herre salme , nog for oore , mar fen al 't jinge jæ habbe
 habbe se naet , in lye riu komm're fen 't jinge se jiette naet besitte.
 Lit uwz den fizze dat it forkryen fen dizzen falsche goedren naet
 iz den arbeid yn 't lichims , in it besitten dear selle on-gerefttheite
 ynne gaests , dy so folle greater in swier 'er iz , az de gaest spits-
 fynniger , inzeler in tier 'er iz den it flaesch. Mar de aller great-
 ste illinde komit eerste oon knerssel-tosckjen , az me dizze goeden
 begint to forliezen , asse trog schip-breck , plunderjen , fyn-
 shippe , brân æf herrellycke uwncken wei nimd wirde. Den be-
 gintme to gâlljen in to guwzjen allyck de lytse bern dy herre bort-
 reauwe forlern habbe , dat lycke-wol om naet iz. Ykinne jerm
 forstân naet ynprintje , dat alle wrâdz goeden forgoncklyck binne :
 Want jæ hâde jearm naet allyck æf se beroave , mar æf s' al
 fild wiene. In om datse alle heel herre hoape op dizze naetige
 dingen set hiene , so komme se yn socken wæn-hoape (trog dit
 forliezen) dat me se dear naet uwt holpjekin. Ja (dat jiette meer

iz) al 't jinghe datse miendne to winnen , reckenjeze forlearn-
to habben , az 't jier , nei jearm fornimmien naet lockt . In az
herre altyd nin besondre seintofallet , soo achtjese strackx grit-
te schea lit to habben : wier trog me sommige in socken for-
biuesteringe siocht fallen , datse herre libben dear trog forkirttje .
Kirt-om de leane fenne giergheit , oer dy jinge dy se tjenne
habbe , iz maeft-tydz allyck de forjildinghe fenne dealle (dear-
se eerst uwt-spruwttie iz) dy , nei dat hy de wolle sen syn klircken
lyts-tyds dien het , jearm dear nei oer-lieuwret ynne hânnen fenne
boalle , æf salm de halze breckt . Ick forhellje jiette naet iens
dy minz-dieden in boazheitten , dear to dizze gier-secken jearme
bejaene , om to herre fornimmien to kommen , wier sen herre bin-
ne-witten so fol iz , dat se trog it knægjen ninter-stuwne restje
mogge . It iz uwz n̄dag , bewyzge to habben , dat trog dizze
fyne dioejerye (wier mei folle minlchen hier op ierde on-leegh
sinte) it lichim oer- in uwt-krestge , de gaest forslytten , in
de siel forlern wirt , sonder ienighe nochtte æf fornoeyin-
ghe .

Lit uwz nu hette fenne Eer-giergheitte petearje , dy trogh
bejaartme om greatte maesters fenne wrâd to wirdden , jearme
tyde gicklyck in onnautlyek det forslytjen : trog waem , soo wy
hette meer æf syckerers miene to bekommen , fille uwz bedrægen
syne , oermits jæjiette min iz : Want allyck de Giergheit uws be-
drieget , for al uwz moeite in slobbjen naet jaende az ierde , mod-
der in wæze , also iz d'Eer-giergheit uws mei wyn in ryyck lean-
jende . De schins-jesten fen dizze binne ommers ydel-naetig , asse
fenne oore grouw in plomp binne . Me wirt trog alle beide to iener-
leye æf-gruwne laet : Mar dizze is so folle prycl'ler , az jer wettren
yane oonfange klearer in lieaflycker lyckje . Ondre jinge dy her-
re to de eer-giergheitte bejuwn habbe , loatsje y dat sommige
by Keningen in Potesteaten great achtge binne , ienighe gebied-
je oer legers in heerkresten , in y-sia dat elckom nei syn steat
groe ge , eere , in ontsoen wirt fen-jearme dy onder herre stea-
ne . Y kytse dat se mei purpe , rea-scher-lecken in goald be-
klaeid geane , wier uwt it lycket datse allinne de wille fenne
wrâd habbe . Mar me sielt naet hoe swier dat elcke lead
fen .

fen dizze yd'le eer-prealle jearm wæget. Me wit naet hoe
 folle dat disse eerbiedingen him wol kostje , in het yd're jelne
 fen disse kosflycke forwielle wol bedræger. Want dy it witten 'er
 fen hie schoe se ninter-stuwne so djoer bejearje to keapjen. Want
 somge binne trog lange in swiere tijensten to socken stestate komn ,
 jearm libben wæge habbjende oon alle oerden , ja folle-tydz
 mei forlieze fen earmen in schoncken : In dat al to bejarte fen
 ien Prince dy leare het tuwzen ponsmieten lân , uwt de bruwick-
 me fen syn fynne , az it libben fen hondert-tuwzen socke min-
 schen az jæ binne : wezzende ommers wol onlockig'datse sock
 ien tijenje dy jearm naet lieavet , in gick datse hæg achige to
 wessen fen dy jingë , dy se om naet wol to traepje litte schoe.
 Oore binne to socken gloarje op-kleaun , om dat se de Prince
 neye muwlle spritsen , æf floite , in mei jearm tonge in hânnen
 tijenje habbe , sizzende in dwaende , sonder onderschie al het
 'ini behæget , wier to in from hert him nea schoe bejaen kin-
 ne : Want jæ habbe tuwzenerhânnë smaed-huinjen lye motten ,
 in jearm folle miele yn't ænsichtefspye littien. In hoe gemiensem
 dat se æeck meye Prince lyckje to wezzen , lyckwol binne se
 as immen dy ien forschoerrende Lienwe trog greate lysemheit ,
 folle kaerdjen in-troeteljen mack macke habbe , in dy salme nin-
 ter tyd yttien jaene , æf de hân , mei ængste oerbeck hellje ,
 gruwjende altyd gryppe to widden : In jiette wirt hy wol iet
 reise yn't Jier so byttne , dat hy 'er lang noag oon het. Allyck
 is æeck de uwt-komste ferne Prince-friuenen. Want as ienigh
 Prince , mei 'er tyd immen so hæg het dwaen klieuwen , soo iz
 it him informeits , dy selle (as hy mient t' eine fen alle swierigheite
 to wezzen) yn kirter tyd fen boppae dol to smydden : in az hy im-
 men mei folle ryckdomme in goeden -op-folle het , so perslet in
 knyppe: hy 'im weer uwt , allyck in sponsje. Want jæ lieavje nim-
 men az jearme salme , achtjende elck ien berne to wezzen om
 herre tjenst in nochte to jaen. Dizze blynné-hoavelingen meitsje
 jearm salm wyd dat se folle friuenen habbe , in hæg by de min-
 schen ahtge binne , in tinsje naet iensken dat (allyck jæ jearm
 feinzje oore to beminjen in to cerjen) jearm fen oreallyk dien wirt .

Want dy meer maesters binne az jæ, dy groetje herre naet az oer-dwerze: dy onder jearm stea groetjese om datse fe fen dwaen habbe, in bewyzje jearm steate, stoele in taberte, in naet jerm persoanen de eere. Oongeande dy jinge dy fen allycke condysſje æf steate binne (onder waem de friuenschippe wol maest behearde plygge to warden) dy benydgje, lasterje in stecke elck-oorme, in binne altyd ongerest, æf om jearm ein ongelocke, æf om in oorz wol-ferte. In dear iz ommers nin greater torminte, az dy nydigheite, dy egentlycke oorz naet iz den ien baernende kjeald-sjeacktme ynne gaelt. Wier uwte nu wol to forstean iz, datse nin syckre friuenschippe habbe, dy altyd by forstânnige liue for in djoer-wirdig dinge hâden west iz. Bejearre y dit jiette klearer to sien?

Lit it lock herre de reg reiz to keere, elck ien sil æack stracks fen jearm æf-dwersſje: litte ienskes æf-fofwirde, ringen filmese schean oonsiean: lit jearm dy heerlycke taeberte benimd wirde, nimmen silse meer kinne. In lit 'er in onbeheinte buffle mei dy oonsieanlyckheite oon-klacid wirde, hy sil steans-foets (uwt kreft fendy Steat-taebbert, genietje alle eerbiedinge in oonsiog, die de oore fore hinne bewyzge wirde. Ondertwissche wirdese so hæg in littinckne op quabbe, allyck dy Ezele, it byld Isidis kritisziende, fen alle eerbiedingen dy de goadinne oondien wirde. Jæ merckje naet ienskes dat naet jearm personen mar it lock so eere wirt, dat 'im folle tydz fen herre, az fen in tuwn-esel drægje lit. Hier moacht immen fizze: Jæ habbe to minste jearm wille foo lang az dy steate doeret, in binne ondertwissche jamck yn herre schick: In immen dy trye, siouwer æf meer jieren goe dægen het, is ommers al sijn libben naet ongelockig. Dat is wier az me dit goe-dægen neamje mei, altyd to ængjen om fen syn steate forsot to warden, in alle dægen to djoegen mei great janckjen om jiette hæger to klaerdjen. Lieave friuene dizze dy y miene yu herre schick in nei herre sin to wezzen, om dat y se allinne fen buwte sieane, dy finten binne al folle oors ontheistre. Dit lyckje wol in moai mirle fufenhuwsen, mei folle dobben in Sæn dy fen binne mei tiuesterheite, wiermen in pyn-bancken fold binne. Y miene datse greate romte habbe, mar jæ miene dat se benypt
in

in near binne : Y achtjese yn hæge stestate to wezzen , mar jæ hædet
 for ien kliene condysse. Nu iz immen , dy him tinckje lit dat
 sieak iz , wol so herteleaz , az ien dy yn wierheite siochrijende iz :
 want æf it schien Keningen wierne , in jæ achtne jearm salm for
 scheamel-ruwtters in kdaters , so binne se ææk yn jearm gemoed
 naet oorz. Want nimmen iz aet oorz az hy nient. Y loartsje wol
 da:se sen folle tjienners in slappe-folgjers forsilschippe wirde , mar
 jæ freezje ææk dy jinge dy fe selm to jearm beschermers in lyv-
 schutten uwt-kerd habbe. In æft jæ allinne æf yn silschip sinte ,
 altyd ængje se. Binnese allinne so kytsese alloon om , in onder
 folle silschippe stier-ægje se oon alle kanten. Jæ drinckje wol uwt
 goald in sulvere byckers , mar yn dy , in naet yn ierdne koppen ,
 wirt it maeste fornyn schinst in de deade 'er uwt swolge. Jæ habbe
 sefte in schiene plom-bodden , in asse bejearje to restjen so heart-
 me naet in muwz ynne keamere risseljen , ja naet in lang-schoncke
 migge kin se oon-gonzje , in lyckwol kin in län-minsche better
 liepje by it ruwzjen fen in rin-streame , æf it remoerjen fen in
 Jier-mercke (naet habbende az hirdde ierde to syn bult-seck , in
 de blauwe hymmel to syn teckne) az dizze in socken greaten stilt-
 me in macklyckheite : Wan jæ dwaen naet az om-wranteljen in-
 wrotten , altyd duchtjende datse immen kommen heare , in kinne
 yn herre rest ninsins restje. Byjarje Y , yn ien somme , to witten
 het onderschie 'er twissche herre , in dy quælckst-hânle finsene
 liue iz ? Alle beide binne se fletten , in habbe ien swiere lest to
 schoaftjen. In æft nu d'iene wol mei iersen in d'ore mei goald oer-
 lädne iz , so iz d'iene ææk naet fletten az oon earmen in schon-
 ken , mar d'ore oone gaest in siele. De finzene flyppet syn iersne
 kettinge , in dy hoavelinge iz ææk yn syn fest-fytte. Dy finsne
 forrest it lichem jiette sommes trog dy gaest , in siongt wol in
 reiz mids yn syn illinde : Mar de hoavelinge , æf-medde ynne
 gaest , quelt syn lichim on ephâdlycke , in kin 'im naet to reste be-
 jaen. Belang'eade 't fornoeyen dat Y miene datse habbe , dear
 yn binne Y jiette meer forbiuestre : Want Y achtjese great om-
 darschæg op-tein binne : Mar datiz ommers so gick heftig dien ,
 æf y in dwirg-manke , so great az in rðaz'ne tomme , heel great
 achtne om dat'er op in toere , stinsæf hæge wiere stoe. Alsoor
 dwaen-

dwaende miette y 't byldmeye foet-scheamle dear 't op stiet,
dat y besondre mietje moastne, om syn hægste to witten: sian-
de op syn hægheite allinne, in naet op de hægte fenne foet dear
it op rest, ja tjog'er de foet ond're wei, in y sille 't heel lyts be-
fyne. Y reckenje herre æck hæg (so hier oppe ierde ienige hæch-
heite wezze kin, dy, by de hymmel forlycke, naet meer az in
stippe iz) mar wier 't dat Y se yn't hert kyttsne, trog dien dy
wierheftige greatheite yn't klien-achtjen in forsmaedjen fen alle
ydle hægheiten (dear jæ mar earme fletsincken fen binne) gele-
gen iz: Wier for datse jearm salm æck naet hâde, om datse al-
oon hæger klieuwe wolle, in ninter-tyd jearm bejearte be-
klaerdje.

Y sille muwlck wol immen syne, dy socken op-sot yn syn yn-
borste meitse sil: Az ick to socken steat komn bin, so wol ick my
to reste bejaen, in noeye litte: Mar so ringen hy dear to komd
iz, kin hy quälck so lang toavje dat hy syn amme hellet, æf hy
bejaret jiette hæger to klieuwen. Want dat nu to fore so hæg
schynne, dat achtjet hy nu korts naet ien treppeto wezzen. Hy
achtjet him heel leeg, om dat 'er immen boppe him iz, hoe-wol
hy him hæg behearde to reckenjen, om datt 'er so tol-leaze men-
ningte onder him iz. Hierom klicuwese so lang to dat herre de am-
me to leste oppe wei bejout, æf datse fen boppne dol truwzelje:
In æft se schien trog lang ærbeid al op 't hægste komme, so iz 't
æft se op 't hægste fenne Alpische snie-bergen, mar naet boppe
wolckne, wynnen in twierren wierne: Wezzende az den eerst
to riuechte alle onwaeren, blixme, tongre, ængste in pryclke
ynne tuwt juwne, wier trog herre hægmoed wol to tygge fornæ-
rigd wirdekin. Dit punte sil y my, muwlck, wol to stean, om
dat it uwt folle schyd-schriewers in dægelycksche onderfynninge
bewyzd wirdekin: Mar by eventuwre sil y fizze, dat dy to de
kroane in haed-stoack bern' binne, in fen berns-sconcke op yu
socke hægheite set sinte, buwtte dear to ærbeide to habben, dat
dy to minste fry binne fen dizze quolme, in wol lockig achtge
wirde mog ge.

It kin wol wezze datse dit ongemacke so wol naet fiele, om dat
s'er yn berne in op-set binne: Allyck dy jinge dy omtrint de
fluw-

fluwzen fenne Nylle berne in optein binne , it ruwzjen dear salme
 wend binne : dy ynne finzenisse to wrâd komt nin great langjen
 neye fryheite het : dy by de Cimmeren , onder greate tuester-
 nisse teinſin op-fet wirt , nei de dei naet luwckje : In dy op it Al-
 pische bergte great-macke iz , oere miste , on-waer in snie him
 naet forwond'ret . Mar daerom binne se 'er naet fry æf , oermits
 de blixme sommes wol in pearlle fen jearme kroane buwck je , dy
 haed-stoack ynne fest brecke , mei in great heapsen snie oer-stop-
 pje , in trog in onwaer fen droafheite in fortriet jearme 't forstân
 in de gaest fordompje in fortuesterjekin . Ja binne wol kroane ,
 mar mei in kroane dy , iu wierheite , fen hæge-tuwcken in styck-
 len frisſe iz . Ja habbe ien ryyear-stæve ynne hânné , mat fen reid ,
 dat meer az ienig gewaegs ter wrâd fenne wyn hinne in weer flin-
 gre wirt . In forlyckerje jo , dat de kroane in stæve (yn pleats fen
 dit hert-swier to genezzen , in dizze forse , in dit fortriet to for-
 drieuen) de forneamme oorsæke in uwt-lieap iz , wier trog dy
 felle de minsche oon alle iggen to forzje . O kroane ! (sei in Ke-
 ning fenne Perssen) dy wiiste hoe swier du uwz oppe holle persse-
 fte , hy schoe dy naet op nimme wolle , al wier 't dat hy dy opp
 wei lizzen fawn . Dizze Prince dy alle minsche lock ynne hân
 hie , so 't schynne : Dy elckom-lock in ongelock , nei syn be-
 lieavjen , to-foegje koe : In alle liue (so 't him lit oon-sian) ge-
 rust meatse moacht : betjuwgt ommers klearlyck , dat hy fen al
 de wrâd (dy 'im onderdienigh wier) naet den fortriet in greate
 moeite hie . Het sille uwz ææk alle oore Vorsten fizze , asse uwz
 sluechts neye wird andderde wolle . Wy wolle naet freje dy jin-
 ge dy jearm libben , trog rampsilligkeit yn ien schânlycke dead
 eing habbe : Nogh dy jinge dy herre Keningdomme by jearm
 libben bedobbjen sioene , in habbe jiette langh yn greate illinde
 libbe , nei dat se fen jearme state beroave wierne : Allyck Dyo-
 ny z fen Sisilien , dy better gereft wiermeye ryz-biezme ynne hân ,
 om de bern fen Corinthen to gysfeljen , azmeye Steat-stoack om
 't heel trye-hering Sisilien to rejarjen . Æf Sylla , dy nei dat hy
 't gemiene beste fenne Reamere scheint , in de romme wrâde trog-
 plondre in æf-schomme hie , jiette naet koe restje , eer dat hy fen
 salme (ææk mei greate pryclle) syn kreft in oerwiealdgjen del

leid in oerjuwn hie. Mar lit uwz dy Kening Salomon syn miengje æf-freje, dy mei sonderlinge oon-tjoglycke fen God begave, in ryck fen alle dinge wezzende, ææk it goald uwte Eilandnen kommen die: hy schil uwz trog ien besondre boeck onder-rjuechtje, dat hy al it lock dear ierde bepreaun habbende, dear yn naet den ydel-naertigheite moeite, in knæginge ynne gaest suwn het. Lit uwz dy Kezer Augustum freje, dy ien fredige besittre fenne wyde wrâd wier, hy sil syn forlynne libben bekleye, dat trog brocht iz mei greate moeite, in sil de restlyckheite fen ien sluecht minsche oppe ierde bejearje: achtjende dy dei hæg-loc-kig, wier yn hy him fen dizze ondræglycke hægheite soe ontjean mogge, om ford-oon allyck in gemien man, yn rest to libbjen. Lit uwz ææk Tiberium, syn nei-folger freje: hy schil uwz bekin ne dat hy 't rycke az in wolve by d'earen hådet, dat hy jearn forlitte schoe, so hy naet ænge bytten to wirkden. Wier oer hy 'im jamck beklæget oer it Lock dat him so hæg op-tille, in dear nei de learde benimd hie dat hy naet weer dôl klieuwe koe. Foorts Deöcletianus, dy (nei de wrâd to sprecken) so wittne in deugd-lycke Prince wier, sil syn salm-willige ballingschippe fen Salone hæger achtje, den it wrâd-herskjende Roamsche Rycke. Ein-linge Kezer Kaelr dy sijvde (dy hâdne wirt foor dy lockigste Prince dy 'er yn folle honderd jieren libbe het) sil uwz syn conquestearé oer-winsten, siotoarjen in seine-prealljen forflockje, in him naet schamje to sizzen, dat hy folle meer formeits in restlyckheit, yn it Kleastre, in yn syn ienigheite het, az yn syn alderhægsteatlijcke libben. Sille wy nu socke liue lockigh reckenje om dizze ge-niene, dy jearm salm dearom on-siliigh hâaldne, dy herre lock ijnne forleginge sijjekje, in oppe romme ierd-beame nin pleats sijne, om mei dizze hæchheite restje to moggen, nog nin bod so goe dear op jaë sliepje kinne? Ynne somme dy iz allinne to riuechte lockigh, dy free in ien goe fornoeyen ijn sijn hert het: in on-filling boppe alle minschen iz dy, dy nea restlycke in to free iz. So wier den Pier, Keninge fen Epiro wol on-lockig, dy de hele wrâd onder him twingje woe om rest to kryën, so hy peteare, in sijcke so fier, 'tjingje nei by wol better to bekommen wier. Jiette on-silliger wier Alexandre, dy in great-machtigh Keninge bern

wezzende, in de hele ierdbeamē, by nei, foroere habbende, so eer-giergh wier dat hy jiette meer Wrādden sijycke, in wirde lyckewd̄l, binne trye dægen dear nei mei segz foetten ierde for-nuwgge. Kirtom binnele oppe Alpische hægtne bern, jaē wolle ynne hijmmel klieuwe : habbēse alle Keningen oppe ierde tamme, soo sijyckese ynfijnen om tjin God to plachtjen, wollende yn sijn bewâde in gebiede tredde : in hâde nin miette nog eine, to dat God jearm naetigh formiettne belaeitssjende, az jaē nu oppe bopperste treppē miene to wezzen, al dizze opbliez'neheite to naete mecket, herre twang-stoacke ynne hânnē sticken breckt, in herre, trog jearm ein kroane lit fordruwckje. Om den, fluwtende, mei ien wird to sizzen, het goe dat wy trogge eer-gierghēite forkrye: Me lijt folle ongemack om ongemack to forgearenjen: Me mient alle stuwne, mei it op-klieuwjēn, uwt it quea to reitsjen, mar hoe wy meer boddje om greater to warden, hoe wy uwz salm meer ijn dit quea om-wrancelje. Ick kātje hier naet fenne illinde dear jinger dy alle herre libben lang de kapproeene neye wijn tot habbe, om dy mijldheit fenne hoassche fortuwne to ontfean, in jiette naet genietje habbe nogge, mar habbe, mei greate hertswier, oonloaitssje mōaten dat it jild ynne hânnen fāln iz, sen ien dy'er naet om ærbeide het: Nog fen dy jinge dy'er so foerigh om onder in oor kringje, datse't forliezje, in to leste kommen dwaen ynne hannen sen ien tredde, dy him dearom nau iensken forrierd het: Nog fen socke dy't al ijnne festen habbe, dy so fest to-fluwte dat 'et jearm trogge fingren fält. Want dizze binne dy ongelockigste achtge fen alle gearre, allijck se æack sinte, oermits jaē jearm salm dear for hâde. Hier uwt besluwtte wy dat alle dizze mijldigheten, dy uwz fenne wijlde Wrigge (by meneare fen spreken) to finstre ynwijd wirde, naet oorz binne az lif-leffjen, in al sijn jaen æf schinckjen naet oorz az lægen: In dat hy de gick mei uwz schert, dy elckoorme buwissje om socke fodderye, wier trogh dy maest-habbende dy ongelockigste iz.

Weloon (sil Y muwlck sizze) dy gierge goarre het nin genotte fen al ijn goed: In dy eer-gierge wyn-borlle naet den on-rest in quea, In beærbeidje jearm salme alle beid ien hol oppe wrād. Mar

schoe'et nu naet wol ien minsche wezze, dy ienige eertjienst betjie-
 ne, æf by ienige Prince him hâdende, sijn goeden swietjes sohoe ge-
 nietje kinne, in sonder dizze dwelm-sinnige herts-driftmen to fol-
 gjen, ienige hæchheite mei gereftheite in fornoeyinge fen sijn gaest
 bruwkje? Jâ yn foore-geande tyden, da de minschen dy åde iensfå-
 digheite in inkelheite jiette naet alleheel forlearn hiene, moacht it
 iensinz schean: Mar nei dy ongong fen joe-deiz siog ik nin middle
 om dear to to reitsjen: Want az y jo joe-deiz ynne gemiene sæk-
 minge, y moate ommers goe æft quæ dwaen. Dwaen y quæ so hab-
 be y God to fynne, in jon Mei-witten to in boalle, dy jo on-ophåd'-
 lycke priem pricket. Dog y goe, so hab y de minschen, in onder dy
 de kreftigste to fynne, trog waems qrea-wolligheite in nyde y be-
 djoeft, in trog waems wriggerye y sonder op-hâden hoffne wirde.
 Behæg y de gemiente so behægje y ien tuwzen-hollig on-djier, in
 om jerm to behæghjen moat y jo salm mizhæghje: Behægje y jo
 salme soo mizhægje y God: Behægje y God, y stea yn tuwz'ne
 pryclken fenne wrâd, in habbe folle fortriet. In dearom az y de
 nolckste in nommelste liue fen dizze matearje petearjen harckje,
 soo sil y altyd heare datse mei op-sot, æf trogh wierheits kreft
 dre aun, on-betochtsizze fille, dat' er nin meer rest oppe ierde iz,
 az æf-sonderlyk in buwtte gemiente-tjienste to libbjen: Ja sôm-
 ge bekleye herre datse onder it rumoerjen fenne paleisen in hoa-
 ven libbje moatte, intinslje op nin dingे meer az dear fen ontslein
 to moggen wîrdden. Einlinge y siea nimmen dy nin mizhægen
 het oon syn beroppinge, in winschet altyd nei ore liue betjiennin-
 ge, hoe wol it nu wol ringen rouwje schoe, az hy' er yn sot wirde.
 Nûmnen noaget oon dy hanlinge dy syn jeld beteammet, in luwk-
 jet aloon fen dy ontslein to wîrde, hoewol hy de åderdomme jearn
 forlanghje schoe soo folle him muwglyck wier. Het sille wy den
 yn dizze fortwierringe des gæsts dwaen? Sille wy den om de
 riuechte beschiedenheit, beleefheit in friuenlyk heite to synen,
 it selschip fenne minschen ontflean? in uwz ynnewâden forschuwli-
 lje bye wylde in bjuestre on-djier? Om on-miettige herts-drift-
 men to fornyen, uwz fenne mennichte ðer redelycke cretuw-
 ren æf-schiede? In om de boozhete fenne wrâd to ontkommen,
 uwttie wrâd gean? Wier't dat wy socx dwaende restlycke libbjé
 moach-

moachtne, so wier't so heel jamck naet to miz-pryzjen. Mar, ð laessje! alle minschen dy't wol soene dwaen wolle, mogge naet, in dy't al dwaene fyn'er jiette socke fornœilycke reste naet asse wol syyckje. Sommige hab'er wel njue to, mar dy wrâdsche scheamie tjochtse oerbeck. Wier yn datse greatlyckx forbuctre binne, datse herre schamje for dy jinge dy se yn herre herten fordoemje, in to rie geane meye greateste fynne dy se habbe. Yenige oore wirt fore hâdne dat me't gemiene best behéart to tijnen, in jæ loaitsje naet ienskes, dat dizze riets-liue nimmen az herre salme tijnen. In dat dy maeste heapsen fen dy, it wol-searte fen't gemiene minst syyckje. Sommige wirt to forsteân juwn datse trogh herre goe fore-gong oore liue forbetterje mogge. In jæ trog-kytse naet dat tuwzen suwne minschen, jæ de heel-maester salme, yn in onstisfene Sted folle eere de Pest-sieacktme krye, az fordrieuwe sille: In dat dear yn to kommen naet oorz den Goadetentearjen iz, oermits tjin socken stjönc-kendelofte nin better forhoedinge wezze kin, az 'er fen dinne to blieuwen. Einlinge allyck de swiette wettren ynne See'rinnende her dy fâttigheite naet benimme, also lyts schoe ææk Loth, mei jiette fen twae trye fromme tjerllen fyns gelycke ien hoaf æf Sted fen Sodoma forbetterje kinne. Oongeande nu dy forstânnigste minschen, dy (naet litser for herre siel az licheime bekomre sinte) in suwne lofte, fier fenne jerre sea-dear quea menearen syyckje, in dy trog in Ingel'Goads meye hân laet wezzende, yn tydz allyck Loth yn't lyts stedtje Zoär, uwt dizze fordearinge dear wrâd, in uwt dy Stedden dy mei dizze Pest bescherm-slingre binne, yn ienig pleats op't lân flechtje, om jearm aldear mei yn fiernheitie to ofsenien yn ienige goadsillige wittenschippen in optei-ne oer-tinsingen. Ick lit wol to dat dizze yn socken nead-druwck-jenden steat naet binne: mar oermidz jæ salme jearme prycck'e mei bringe, so kinne se herre dear fen ææk quealck befrye. Jæ flechtje 't hoaf in wirdje jiette 'er fen oon alle kanten bestorme. Jæ syyckje de wrâd to ontflechtjen, in jiette folget jearm de wrâd to de deade to nei. Ir jæ mogghe quealck ien-hernke ynne wrâd synne dear de wrâd herre ææk naet synt, soo sioerigh syycktse herre to fordearen in to for-

tieljen. In asse trog ien suwnerlinge graessje Goads for ien tyd fen dizze oerwealdinge schyne forlosse to wezzen, so wirde se mei ienige earmoede beswiere, æf mei on-free binne huwz hoffne, æf æack fen ien quea gaest forsycke. Ynne somme datse de wrâd her altyd yn 't ien æf yn 't oor fen herre fiele. Mar it queaste fen alle iz, dat az wy fry binne fen al dizze stryde in ærbeide, so fierle wy jiette folle heftiger fuechtinge yn uwz salme, tochtme tjinne redne, d'ierde jinne hymmle, ja de wrâd salme kantjet im jinne wrâd, dy him al oon djiep yn uwz hert fyne lit, hoe jamck wy æack ærbeidje mogge om dy to ontrinnen. Ick sil jiette meer fizze. Sommige jaene fore datse de wrâd forlitte wolle, in syykje dear trog d'eere fenne wrâd: ienige litte herre to az æf se de wrâd fotritte wolle in de reg keere, in geane him az to fluwp to miette: Oore wegerje hæge steaten om dear to bean to wirdne: Somge forschuwllje jearme dear for om dat me se dear to komme sil to syyckjen. Also iz de wrâd sommis onder ien mommeklaed huwz-festge, by dy jinge dy se schyne to ontflechting. Dit iz her bedrog: Az wy by folle minschen om-geane, ja het'er her hoaf onder, syyckje wy de woastonye, ja het'er hoallen in schuwlhernen onder, in forsyickt de Heere Jesum ynne woastenyen: Geane wy yn uwz salme, wy fijne 't'er so on-himmel az aerne. Wy kinne de wrâd yn uwz naet stearren dwaen, æf wy moatte salm stearre: Want wy binne ynne wrâd, in de wrâd iz yn uwz, in wae him fenne wrâd æf suwnerje wol, moat im fen 'im salm æfschiedje: Indizze schiedinge wirt de deade neamme. Uwz tinckt dat wy uwt de Sted (dy mei Pest befinzen iz) fortein binne, in merckje naet dat wy dy quea loft al yn florve habbe, dat wy de pest mei uwz toarfje, in ien lid-mate fen dy fordoarne Sted sinne, soo datse uwz ynne woastenyen, ja oer berge in dölle wol gilschip hâde kin. Wy habbe dy beklieminge fen in oore wol ontwycke, mar habbe 't quea al yn uwz salm. Wy binne fortein fenne minschen, mar habbe de minsche uwt uwz salm naet fordreaun. Dizze höl-geande See quelle uwz so jamck, dat wy dear fen weedome yn 't herte fieldne, in bejearrig wierne om to spyen æf oer to jaen: in dear fen ontlestge to wirdne so binne wy fen 't iene schip yn 't oore, in uwt ien great ynien lijtser oer-tredden. Wy miendne

ne den wol gercst to wezzen, mar 't iz om naet: Want it sinte al-
oon dy selle wynen dy'er waeye, in dy selle wægen dy'er op-
stomje, in dy selle sin-driftmen dy uwz beroerje. Dear iz nin ore
hav'ne nogh middle to stiltme az de deade. Wy wierne sieack yn
ien keamer, dy oone striette æf oone mercke stoe, in habbe uwz
yn ien efter-keamerke bringe litten, dearme so folle remoerjen
naet heart; Mar hoewol dear nin gedjoei iz, dearom forlit uwz
dy kieald-hoichtme strax naet, in het dear trog ææk naet fen her
kreft forlern. Dearom æf wy sommes it bod, de keamer æf it
huwz foranderje, ja fen it iene Lân yn't oor tjea, so fille wy lyk-
wol dy selle onrestlyckheite fijne, om dat wy uwz salm oer al mei-
bringe, in naet so gyften arbeidje om oore minschen to warden,
az yn oore pleatsen to kommen. Wy ontjea uwz fenne gebreck-
lyck æf fordoarne minschen, mar wy troffje uwz giergheite, eer-
giergheite, on-kuwsckheite in alle fordoarne herts-drieuwingen
mei uwz, dy uws stees oon knægje, in tuwzenreis deis op sjippe
in loacke fen Egipten tinsjien dwaen. Jæ fearkje altijd ynne
schuwte mei uwz, wierom wy buwtte schoaftjen æf op-hâden op
dizze æf dy ig fen 't wetter habbe to fiuechtjen. Moachtne wy
dit pack (wier trog uwz gaest altijd bijtne in krægewirt) fen uwz
lizze, soo soene wy buwtte twyy'le wðl greate rest habbe, naet
allinne ynne woastenye, mar ææk mids ondere greate mennigte
minschen. Ynne somme it libben fenne minsche hier oppe ierde iz
ien doerjende strijde. Binne wy befrye fenne oonslagen dy fen
buwtne komme, so habbe wy uwz fen binne for dy binne-schuwl-
jende fluwp-lægen to wachtjen. Binne dy Grajen fortein, so hab-
be wy ien Sinon fen binne dy herre de pleats oer-lieuwret. Wy
moatte altijd weitsje, in ægijn 't seil, in dy wapne by'er hânné
habbe, so wy naet rimpne oerfallen, in uwz fijnne hânnen oer-
lieuvre wezze wolle. Mar hoe mogge wy dogge ijn't ein hier fen
ontslein wirde? Naertrog ienge beam-boascken, rin-wetren,
æf bergen, naet dear trog datme him minglen onder it kringjen
fen greate heapen minschen, æf datme ijn ien hólle kuwlle allinne
in oer-schuwlle kript: Dear iz mar ien middel, neamlijcke dy
deade: Dy (schiедjende de gaest fen 't flæsch, dy schiene in lot-
tre pertye uwzer sielen, fenne on-himmele bejarten, dy her al-
oon

oon jin uwz sot , fore wrâd) free kin meitsje , trog dizze schiedinge , twissche't jinge dat yn ien persoane to gearre soege , buchte forstickinge fenne gaest , naet den ien yvige schorttinge in scheelkin wezze . Belangjende nu dy fornoeinge dy dewyz-witne yn iensemheite libbjende , yn herre oeffninge habbe , Az yn't lezzen fen heilige in wrâdlycke boecken , yn't leeren fen witten-schuppen in kinsten : Ick lit wol to dat it better iz az dy rasende jachte wier trog in great deel dear minschen (dy mei socken siocthe me yn't forstân bedwelme binne) poer forwyldre wirde . Lycke-wol moat socx æack al onder it besluwt fen dy alderhægst-bewittenschippe Salomon buwggje , to witten : dat 'et by dy eerste schepping des minsches naet den ydelheite in pynnigjen des gaests iz . Sommige liue leere al herre libben trog , wol in beslypne sprec-ken , in bekroadgje jearm naet iens om herre libben to betterjen . Oore sin-plachtje uwt herre betiuwg-kunst (*Logica*) fen 't petear-jen in herre siz-kunst , in forliezje faeck herre natuwrlyckheit kat-uwtjende forstân . d'Yene leert trog dy kunst fen reckenjen in hier yn siouwer-in-tryttigen brðar , mei free , ein deelje kinne . Yen oor leert trog dy Miete-kinde (*Geometria*) it fjild já Stedden in Lânnen miette-lynjen , in hy sil him salm naet witte to miettigen . Yen Muwlyck-sionger sil de teanen , luwden in wyzen wol oerien bringe , in hy schil alle on-iengheite yn 't heit , in alle dwerz-drieuwende herts-op-wâllingen ynne siel habbe . Dy Styrte-kytser sil om hæg loaitje in onder ynne dobbe ploffje : Hy sil it to-kommene fore fizze , in it jinwirdige for jitte : Jà sil faeck it æg neye hymmel flaen , in't bert djiep ynne ierde bedobbe habbe . Dy Wyz-siochtigert (*Philosophy*) sil wirdden-kauwelje fenne aerd in natuwrre fen alle dingen , in sil him salm naet kinnen leere . Dy Genez-maestre sil oore heelje , mar blyn yn syn ein siochtme wezze : hy schil dy alderlycste forânringe yn ien oorz-polzetaestje , in dy baernende schod-siochtme fen syn siel naet fiele . De Schydnisse-schriewer schil de ðarldage fen Thebes in fen Troajen witte , in het ticht om him iz naet mierckje . Dy Riuecht-geleerde sil alle wrâd wetten in kearren jaen , mar him salm nin wetten sette kinne . Einlinge dy Goad-geleerde sil it maest-deel fen-ne tyd heel jamck fen 't geldave sin-twiftje kinne , mar sil fenne lieaf-

lieafde naet folle kättjen herckje wolle: Hy sil folle fen God p-tearje, in lyts bekomre wezze om syn neisten to holpjen. Al dizze wittenschippen ribleckje 't forstân sonder eine, mar fornocy'e 't naet: Mar hoe m'er meer fen wit, hoe m'er meer fen hejaret to witten. Jæ nimme dy onrestlycke sin-plachtjerye naet wei, dy de minsche yn him salme fielt: Jæ genezze de sieacktme fen syn siele naet: Jæ meitssje de minsche hæg-geleerd mar naet from: scherp-sinnig mar naet wyz. Jâ dat meer iz hoe m'er meer fen wit, ho me besynt dat 'er jiette folle meer fen by-æfter, in to leeren iz. Hoc dë gaest 'ir meer æf forfolle iz, hoe hy 'im leger befiebt, oermidz al it jinge minsche fen ienige kunste yn dizze wrâd leere mei, jiette fier wei 't klienste dele iz fen 't jing 'er jiette naet wit. Want al syn wittenheit leit yn 't bekennen fen (yn on-wittenheit), in alle syn folmackenthiet yn 't betjuwgjen fen syn on-folkommenheit: Fen waem socx bekend in oon-mercke wirt dat iz yn wierheit in forslânnig in folmacke man ondere minsche bern. Ynne somme, wy moate, mei Salomon, to dizze slippe komme: Dat de freze Goads it oonfange in it eine fenne wittenheit iz. In dat dizze wyzdom bye wrâd jiette for inckel nare-wirck nwt hoalle, in fen dy salme az in dead-fynne forfolge wirt. In allyck ien minsche dy God frezet nij quea beheart to freezjen, oermits alle quea him altyd to beste tygget, alsoo sil hy æack yn dizze wrâd naet folle goe's forwachtje, om dat hy de dealle for syn swern fijnne het, dy ijne heilige bledden ien oerste fenne wrâd neamd wirt. Mei het oaffninge den, dat wy uwz tijd trog bringe, soo komt de jeld uwz jiette oer, eer wy 't merckje, dy wy nogh trog in iensem, nog trog in gemien libben ondere minschen naet ontgean mogge. Elck ien het reckninge macke om mei de åder-domme to moggen restjen fen alle moeite, in nin bekomringe meer to habben, den om suwn ik restlycke to libbjen: Onder-twissche iz dizze tijd naet oorz az in geate fen it fore-geande quea, in yn 't gemiene in groeiheftige maei-tijde fen alle miz-dieden in gebrecken dy-se ijn 't fore-hinne-geande libben dien habbe. Yn dizze tijd hab Y de swackheit fenne bernsheite in oon-sloen for-silschippe iz. Yn dizze wird Y leane fenne oerdiede in onkuwshiteit ynne jeugd bedreaun, fenne jichte, lindne-pijne, stien æf

san ijnnē longstālle æf bonge , in oore quolme , dy jo , mei in ly-
 leaze seartme fen it iene lid fore in 't ore nei beroavje . Yn diz-
 salme wird y betelle fen it weitsjen , sorgjen in ærbeide des gaeſts ,
 dat y yn jon manlycke jieren hånd habbe , mei 't fortueſterjen fen
 jon gesicht , gehoare in oore sinnen , dy jo d'iene fore in d'ore
 nei bejaene , uit-nimd it fiele fenne pyne . Dear iz naet in lid oon
 uwz dat de deade naet to pân nimt , ængjende dat wy uwz dei fen
 betelljen quealck fille hâde wolle . Wy habbe by-nei naet folle
 oon uwz dat naet stoarn iz , in naet to min libbje uwz gebrecken
 yn uwz , ja libbje naet allinne mar forjeugdje fen dei to dei , yn
 spytte fenne natuwre . Want dy goarjende giergert (hoe wol korts
 meye iene schonck yn 't græf wezzende) bedobbet jiette syn jild ,
 naet oorz æf hy 't 'er schier-moarn jiette reiz weer uwt dollje
 schoe . De eer-gierge befelt yn syn uwtterste-wolle uwt-windige
 stear-prealle to syn uwt-fearte , in det syn opbliezneheit nei syn
 deade jiette libbjen in wynſetjen . Dy dertne onkuwſſke dy naet
 langermeye foerten donſſje kin , donſſetmeye schofte-bledden .
 Al dizze suwner habbe him bejuwne , mar hy kin 'er jiette naet
 fen æf-schiede . It bern het neye jeugde forlange , mar dizze be-
 klægetſe . De jonge tjerl het libbe heapjende op it to-kommene ,
 mar dizze fielt it jinwirddig quea , in de fore-geande ydle nocht-
 ten berouwje him , in hy beloacket naet . dear hy yn 't to-komme
 nei winschje mei . Hy iz gicker az in bern , oermidz hy de tyd
 beklæget dy naet meer oon 't quea dat hy 'er yn lit het . Hy iz illin-
 digeraz dy jonge-tjerl , oermidz hy nei in illindig libben , naet
 kinnende az illindig steare , naet siocht ruwn om him den miz-
 treatigheite in fortwyv'linge . Oonlangjende dy jinge dy , fen
 syn jeugde oon , de stryde tjin it flæſch in de wrâd oon-nimd het ,
 dy ſo folle moeite dien het om him salme to ſtearren , in de wrâde
 fore tyd to forlitten : Dy him , hoppe gewoontlycke illinde ,
 jiette mei dizze greate in on-genezlycke ſieacktme fenne jelde be-
 fwiere fynt , fielt jiette faeck meer kreft yn syn fortorre flæſch ,
 az ynne gaest . Lieave fiz my dogge , het formeitſe kin hy 'er yn
 habbe ? den allinne dear yn , dat hy syn eine nei by , syn stryde
 eingje , in him ree ſiocht , om trog 'e deade uwt dizze fortrietige
 finzeniſſe onſlein to moggen warden ? Dear yn hy dc heele tyd
 fen

fen syn libben pynge in plæge warden iz. Ick wol hier jiette naet iens petearje fen it on-tollycke quea dat de minsche ynne forschate åderdommen oerwiealdgjen kommt : Az forlies fen Aders in friuenen, fordriewinge , forbân-smerte uwt syn in syn for-åders lân, misginsten in oore dy ynnewråd gemien binne: Dat d'iene klæget oer 't forstearren fen syn bern , d'ore dat 'er dy behâdne het : Dat d'iene gâllet oer de deade fen syn wyy , d'ore datle jiette libbet : dizze klæget dat 'er to djiep ynne hðaf-tabert steckt, dy kiermt dat 'er 'er naet fierer noag yn is. De wrâd iz so fol fen quea dat m'et yn ien wrâd fol boeck-eaven quelck beschriewe schoe kinne. Dit is noag , dat , so de minsche dy me d'alerlockigste neamer , syn lock in on-lock tjin elckoore einsere , hy schil him salm wol illindig achtje: In dy jinge dy sock in sock ien nu so lockig ðardlet , schoe nin trye dægen yn syn pleats wezze , æf hy soe-se de eerst-kommene jearn oerjæn. Ja dat hirder troait , yndien dy jinge dy yn al syn lock in foor-spoede , dat hy ea hânde het , oer-mierck je woe het al moeite in fortriet hy hit het , om dy to bekommen : in dy forkrygge habbende , jiette al dien het om dy to bewearjen , (want ick kåttje hier naet az fen nochtten dy-me bewearje kin , in naet fen socke dy ijn ien ægenblycke forgeane) hy sil uwt in trog him salme ðardelje , dat it to wachte nimmen salme fen it greatste lock oppe ierdne iz fol illinde in fortriet. Lit uwz den besluwttjende fizze , dat de bernskheite naet is az in gicke sluechtigheite : De jeugde in ydel-baernende hietne : De manheite in swiere bekomringe : In de jeld in fortrietlycke quolme : Dat uwz ægen naet binne az trienen : Uws formeitslingen tjenst-siochtme ynne gaest : Uws goe naet den moeite in pijne : Uwz hæchheite in eer-prealle ien swiere leſt fen ydelheite : Uwz leſt ien onrestlijckheite. In it kommen fenne iene åderdomme ijne oore , naet oorz iz den fen 't iene yn 't oore quea to reitsjjen , in fen in lijs to in greater : In dat d'iene wetter-wæge altijd d'ore ford schuwt , te tijde to dat wy ijne hâv'ne des deads komme. Lit uwz den toleſte , fiz ick , besluwttje , dat it libben naet iz az in bejeartme nei 't to-kommene , in ien berouwe fen 't forlijnne : In klien-achtinge fen 't jinge me smecke het , in ien niue to 't jin ge me jiette naet prieuwke het : Yen ydle tinſſing fenne forlynne

in ien on-sjckre forwachtjen fen ien to-komm'ne steate. Ein-
linge dat'er yn 't heele libben naet syckerer iz, den de sycker-
heidt des Deads, in d'onsyckerheidt dear uwre fen dy salme.

Kytse! nu komt de deade uws to : Loaitse! hier begintse to
næckjen, dat wy so ængstig freezje. Nu stiet uws trog to noaz-
jen æft jææck soo quea iz, az-me uws wys macket, in æf wy
dy foo schrilljende flican motte, az wy gemienlycke dwaene.
Wy freezje 'er fore, mar as de lytse bern for ien siamme æf in
byld fen in hixse. Wy forschrickje 'er for, om dat wy it naet be-
gryppje allycken it ynne wierheite iz, mar achtje 't droavigh,
wread, freezlycke, allyck it senne ferve-miellers oone moerre
mielle wirt. Wy fluchtje for her : mar dat is om dat wy mei soc-
ke gicklycke ynbyldinge bedjupt binne, dearom dwae wy 'er de
tyd naet to, dat wy se iens rjuecht oon-schoagje. Lit uws mar
stean blieuwe, in her stantheftiglycke, mei beide ægen oon-
kytsje, wy sille se wol oorz fijne az me se schildret, jå mei friuen-
lycker oonkyts as ien illindig libben.

De dead iz it eine fen dit libben, dit libben is in illindighei-
te in ien doerjende on-waer, soo is de deade den de uwt-komste
fen uws illinde : In de muwlle fenne hâvne, dear yn wy fen alle
storm-twierren befrye sille wirde. Schille wy den schromje dy
uws uwtte illinde in klip-neade ynne hâvne tjocht? Y sille muwlck
sizze dat 'er pynne yn 't stearren field wirt. Az ick jo dat to-
jou, soo moat y bekinne dat dat selle æck yn 't genezzen fen
ien wuwne schyder. In minsche saken steane soo, dat nin quea
wei-nimd nogh heele wirde kin, buwtte ien oore quea. Want
om ien knielinge (contusie) to genezzen, soo moatme 't eerst
yn flymje. Mar y schille sisse dat 'er greate swierigheite yn
disse trog-gongh gelegen is : Dear is æck nin hâvne dy nin nea-
re in moeilycke yn-gongh het. Æck is dy yngong to de deade
allinne fortretlyck, as wy uws dy selle fortretlycke meitsje,
soo wy 'er mei ien fortretlycke Gaest, onrestlyck gemoed, in
mei forsæge in wanckle moedige tinscenisse to-komme : Mar
lit 'er uws ien getreaste gaest, ien stantheftigh in bewisse gemoed
to bringe, wy sille 'er pryclke nog swierigheite yn fyne. Mar
trouwen, het pyne det uws de deade dogge oon? het kin jæ dogge
bet-

betterje it jinge dat wy fiele? Wy beschuldigje her fen al de pyr-ne dy wy yn't eine fen uws libben lye; In oon-merckje naet iens-kes het wy al folle meer smert in siochten lit habbe, in dat buw-te stearren: hoe folle hetsiger in swierer pynnen wy in dit libben field habbe, so dat wy dear trog de deade om holp lioentjene. Alle pynne dy uws dit libben, op uwt-gong, oon-det, lizze wy oppe deade, in trog-mierckje naet dat it libben mei folle forschate pynnen begoast in sol-libbe wezzende, æck nin-sins buwtte dy selle eingje kin. Wy begryppje naet (siz ick) dat it uwt-eine fen uws libbjen, in naet de deade, uwz so hoffnet: dat it left ein fen uws schyp-fearte uws so soer falt, in naet dy rest-håv'ne dear wy yn komme fille, dy nwz dog oors naet wezze fil az in befryinge for alle wynnen. Wy bekleve uwz oer de deade, hoe wol wy uws, mei greater riuecht oer uws libben beheardne to bejamerjen. Al-lyck æfien, dy lang sieack wezzen hie, in dear nei suwn warden-de, dy leste pynne naet op it oerblieuwsille fenne suwchtme, mar oppe suwnwirdinge lizze woe. Ljeave het is dea to wezzen oors to sizzen, den naet meer to libbjen op disse wrâd? Habbe wy æck ienige pynne field, dae wy hier jiette naet wierne? Naet ynne wrâd to wessen is dat pynne? Lyckje wy ea-better ien dea minsche den as wy slieppje? Æf habbe wy inter tyd meer rest, as yn dy uwre? Is dit den nin pijne, wierom beschuldigje wy de deade den meer fenne pijne, dy uws fen't ein-uwtterjen uws libbens oon-dien wirt, as de tyd for de geboarte fenne smerte dy wy ynne geboarte lye? As dy libbens ijngong mei gâlljen schijd't, is 't den wonder dat de uwtgong him dear yn lijcket? So't oom-gong uws wezzens yn pijne begint, is 't den so bjuestre dat it ein æck so-dienig is? Iz 't dat detijd for uws geboarte (dae wy jiette naet wierne) sonder pijne wezzen is, in de stuwnueuwles wezzens, yn 't tjin-deele, fol pijne, op wae schille wy den mei rjuecht, fen disse leste pijne d'orsake lisse, op it jin-wirdig wessen, æf oppe to-komne tyd wier yn wy naet binne? Wy litte uws tinsje dat wy den eerste stearre as wy uws leste amme-lincke uwt-walme-je, in oerkoaje naet dat wy alle dægen, uwren, in æghen-blicken stearre. Wijlst wy libbje soo stearre wy, Wijlst wy waeglsje forgeane wy. Wy geane naet ien stappe ijn dit libben, æf

wy komme de deade in tred ney'er. Dy it tredden-deele fen syjn jieren belibbe het, dy het ien trodde-perte fen syn deade bekomen. Alle forlynne tyd uwze libbens iz dea, dy jinwirdige tyd libbet in steart to gelycke, in de to-komme sil jiette fen gelyckke stearre. De forlynne tyd iz naet meer, dy to-komme iz jiettē naet, dy jinwirdige iz, in iz naet. Einlinge uwz heele libben iz naet den ien deade, ja allyck in kersse dy yn uwz lichem ontstiseien is, dy de wyn ys somge det oerrinnen æf raenen, yn oore stjealplinge uwt-bliefst eerſe jiette to healle is, in yn oore to eine uwt-doerret. It schyd den so 't wol, wylst dat se lieachtget soo forrbaerntse: Her klearheit iz her fortiermjen, her schynſ'le ieſen gauw forswingkjende ryyck: her leſte fioer is æck ic leſte fen ic it smoat in limme. Allyck is it libben fenne minsche æck, libbjeien in stearren iz ien ding ynne minsche. Wolle wy de leſte amme dde deade neamme, soo moatte wy alle oore ſicken æck soo hietee, want ja komme alle gearre uwt ien pleats, in ja schyde op allyckke wyze. Yen onderschie iz 'er jiette twiffche dit libben, in 't jingge wy de deade neamme, to witten: Dat wy doerjende dit libben altyd hette habbe to stearren, in nei ic felle naet fynne wier fen ic to libben. Ynne ſomme, dy jingeæck dy lauwet dat de dead inklijcke ic ein fenne minsche is, dy beheart 'im jiette naet to freezzjen: Want dy langh bejeart to libben, dy bejeart lang to stearren: In dy rimpen ængel to stearren: dy ængel (om egentlyckke to spreken) naet to habben om langer to stearren. Mar de deaad iz uwz (wy dy yn ien bettre schoale onderriuechtge binne) jiettē wol in heel oor dingh. Wy behoave nin fortreatunge jinne deadde allyck de heidnen, mar de dead ſalme beheert uws treast to wezzzen, tjin a'le oonſtiettende fortrietten. Wy moate naet alle pieſijje, allijck ja dwaene, dat wy de deade naet freezje, mar moatte uwz æck wenne dear nei to hōappjen: Want ja iz uwz allinnne nin uwt-gong in eine fen 't quea, mar in to-gong to alle goe. JJæ is uws nin eine fen 't libben mar in eine fenne dead in it begin feen 't libben. Better, seit Salomon iz de dei des deads, den de ddei dear geboarte. Wierom dat? Om dat it uwz leſte dei naet is, maar de geboarte fen ien yvigh-doerjende dei. Onder dizze ſchierne klearheite ſchille wy nin berouwe fen ic forlyane, nog langjgen nnei

nei it to-kommene habbe: Want it sil uwz al to gearre jinwirdigh wesse, in dit jinwirdig schil naet forgean. Wy schille den naet meer troaye nei ydel-naetige in moei-sillige wollustne, want wy fille mei oprjuechte in folkommene nochlyckheiten oer-mietrue fold wezze. Wy sille uwz naet meer wirg meitsje om de ryck in domppe fenne ierde to forgearjen, want de hymmel schil uwzers wezze. Dizze klonte ierde, dy uws altyd neye ierde tiocht, sil den ynne ierde bedobbe wezze. Wy fille naet meer so lestige bodderye dwaen, om fenne iene trappe oppe oore, in fenne iene steate to de oore to kommen; want wy schille hæg boppe alle hæchheite fenne wråd forhæge wesse, in fille fen boppne belaeitsje dy gickheite dear jinger dear oer wy uwz nu forwonderje, dy onder inkoare plockhierje allyck de bern om in sæck dy naet in aeple wird iz. Einlinge wy fille nin stryd meer habbe yn uws salme. Want uwz flaesch sil stóarn wezze, in de gaest sil folkomlycke libbje: Uwz ien-sinnigheten (passien) fille bedobbe wesse, in de reden schil her uwt-breidje. Uws siele forlosse wessende fen disse fuwlle on-himmele finzenisse (dear in jæ trog socken langen tyd by-nei wenne, in fortiermd wier) sil weer loste krye, her åde wen-pleats kinne, in her eerste klearheite in wurdigheite weer beïnsje. Want dit flaesch (mijn friuene) dat Y siele, in dit lichem dat Y oon-riere, dat iz de minsche naet. De minsche is ynne hymmel bern, in de hymmel is syn æf-komste-lân, in syn loste. Dat hy yn 't lichimmeis, dat is allyck æf'er uwt-bânné in besletten wier: Want de minsche is egentlycke siele in gaest. De minsche is fen ien hymmelsche in Godlycke lijckenisse in stalle, dy naet plomps nog growws yn her besluwt: In dit lichem (allyck it nuiz) iz naet oors as de schille, æf baste, fore siele in gaeste, dy neadwinding britsen wirde moat, as wy ontlettne wezze wolle, æf bejarje to libbjen in de dei to sian. Uws tinckt wol dat wy ienig libben in siele habbe, mar wy binne al forkromme, wy mogge uwz wjuecken naet uwt-spriedje, ick swy dat wy uws flecht neye hymmle nimme soene mogge, so langh as dizze ierd-klonte naet fen uws nimd is: Wy loaitsje wol, mar trog brillen dy uwz bedriegje. Wy habbe wol ægen, mar mei fluienen bedissen. Uws tinckt wy sjea, mar dat is trog in droame, dy uwz naet den

den lieagen fore æge guwchlet. Al uws habben in witten is naet den ydelheite in bedriegerie. De dead allinne moi uws it libben in it sian jaen: in wy binne soo onforstânnigh dat wy miene dat uws dat selle dear trogh benimd wirt: Wy fizze dat wy Kerstenen binne, wy leauwje ien yvigh libben nei dit forgonckijcke, wy leauwje dat de deade naet oors is az in schiedinge fen lichem in siel; Dat de siele weer-keert om her fillige resten fen God to nuttigjen, dy allinne alle goeheite salme is: in dat jæ to leste dei jearm lichem weer oonnimme sil, dat den it fordear naet meer onderwijd wezze schil. Wy folle al uws boecken moi dit uwt-nimmend peteare: mar az it 'ir to komt, soo schoddje in ljea-lillje wy allinne fenne deads namme, az for it onjouwlijckste on-djier oppe ierde. Iz'c dat wy leauwe ir jinge wy'er fen fizze, wierom freazje wy dem lokkig, gerefst in better to free to wezzen ien ien ægenblijcke, az wy ijn it langste libben schoene mogge wirde? Schille wy naet jin uwz tanck bekinne moatte, dat wy sockx boppe heale naet lieauwje? dat it naet oorz az wyn-wirdden binne? Dat al uwz peteare (allyck dy great-spreckers by'e diske) naet iz az ydel-pochjend' op-jaen? Y fijn'er wol somge dy fizze: Ick wit wol dat ick uwt dit libben yn in oor better fearje, dear oon twy velje ick ææk naet, mar ick freezje allinne dy tred dy twissche twijn iz, in fen my oer-lieapt wirde moat. O earmhertige minsclien! Jæ sille jearm salme korts daet habbe om herre carme kost hier to bekommen, jæ schille, in oor to wolle, wol tuwzne pijnnen in ontollycke wuwnen fordrein habbe: jâ schille jearm yn greate pryclke fenne deade bejaen, om forgoncklycke dwaen, dat min az naet is, in dat muwlck moi jearm si forgean. Mar asse mar ien tred behðavje oer to staepjen om to formeitse to kommen: naet to ien gemienne wille, mar so-dienige dy ninter minsche gaest het begrypje kind, soo ontsjiet herre't hert, den freezjese, in jiette iz it sonderligste fen jearm quea naet az ængstme. Lit se my hier naet fizze, datse allinne for dy pynne freezje. Want dat iz mar in schuwl-klaed dearse jearm swack geldave moi sykje to befloppjen. Want jæ soene learre yviglycke weinje in kiermje oone jichte blietz-stearen. Jæ schoene learre al uwz tiermjende fen lea to lea steare, in jiette (so to sprecken) nei it fiele in forstân libbje, den

den rimpne in ringen hinne to stearen , om strackx dear nei yvig
to libbjen. Datse hier naet folle wirdden meitse , zizzende : wy
bejearje mar libbjen to leeren yn dizze wrâd : Want elckom iz
fen salm dear yn noagh leerd , in dear iz nimmen æf hy forsliet dy
hanlinge wol. Dearom leere learre stearen yn dizze wrâd : In
om ienskes wol to moggen stearen , so stear yn jo salme alle dæ-
gen , in stel jo so oon allyck æf it eine fen elcke dei , it eine fen jon
libben wier. Mar dear iz naet datse noder in on-leaver hertse den
it kâtjen fenne deade. O onforstânnige minschen ! wy prycl-
tearje uwz libben ynne bloed-wauweljende tuwt fenne oorloge ,
om s'ân fleamschen sôalts dcis : Jâ om in kliene buwtte fille wy
d'firddigste oone storme wezze , in faeck mei pryclke fen lyy'in
siel gean ter pleatse dear nin hðape iz fen weerom kommen. Mar
az wy uwz fen alle pryclke ontlefsgje , on-wirddearlycke dingen
forkrye , in yn it yvige libben komme mogge : so feinzje wy uwz
it trog-geen fen ien tred to freezjen , dear lyckwol nin swierig-
heite yn iz , az allinne it oon-gryppjen. Ja wy feinzjeuwz so jamk,
dat , so wy dy naet moastne passearje , mei æf tjin wolle , in dat
God uwz jin uwz tanck goe dwaen woe , mei soe nauw ien ynne
heele wrâd fyne (hoe illindig in ramp-sillig hy æk wezze moacht)
dy dy wei lanz troaje wolle schoe. In oor mei sizze : Wiert dat ick
fijftig , tseslig , jieren libbe hie , ick soe wol to free wezze , in naet
langer bejearje to libbjen : Mar 't is nin peteare dat ik so jong stea-
re schoe , ick behearde de wrâd ommers kinnen to leeren , fore dat
ick 'er uwt schiede. O ! earme onwittne minsche az y binne , dear
iz yn dizze wrâd nog jonge nog âde. Want dy aller âdste forlycke
by al it jinge forlijnne æf æk jinwirdig is , is nammers in stipke ,
In az y al libbe habbe to dy bejarde tyd fen jeld , so sil al it forlynne
naet wezze , in sille jiette meer bejearje. Want fen it forlynne
schil Y naet behâde as beklei in leedwezzen , fen to-kommene naet
den forwachtjen , in fen 't jinwirddige schille y nin benoeyen hab-
be. Y sille den ommers alsoo beret wezze om nye uwtstelle to for-
syyckjen as foor hinne. Y ontgeane jon Schild-æscher fen mðanne
to mðanne , fen termyne to termyne , in y schille him oppe leste dei
so nei betelle wolle az oppe eerste. Dearom twijldst y dogge be-
tellje moatte , so iz 'er naet better az 'im dear fen quyt to meitssjen.

Y habbe bepreaun al it jinge dat de wrâd nochlijck achtget, dear
 is naet nyys meer to forwachtjen: In schien y dear al faeck in folle-
 mielig weer fen drinckje, y sille dear trog naet meer forsiedge
 wirdde: Want dit lichim dear y mei beheft binne, is allyk it boyem-
 leaze fet fenne Danaïden, dat naet fold wirde kin. It lichim sil eere
 y sed binne fen it to bruwcken, æf, om better to sizzen, to miz-
 bruwckjen. Y bejearje lang libben. Y bejearje ien lang libben om
 it selle to fordwaen yn onnutte nochlykheiten uwt to stirtten, in yn
 ydle naetigheite trog to bringen: Y binne gierg yn 't selle to be-
 jearjen, in stirt-stjealpjende ynne bruwckme. Sizze my naet dat y it
 gemiene-best, jon Fader-lân, ja God salme jearn hette langre tjien-
 je woene. Want dy jo to wirck stelle, in dear in beroppne het, dy
 wit æeck wol hoe lang y dear yn wezze moatte, dy kin sijn wirck
 wol belizze: In az hy jo langer spearre, Y schoener muwlck alle
 heel bedearre. Mar æf hy jo nu myldlijck for jon moeite beleanje
 woe, in so folle for ien heile, az in heele dei-hiere jaen woe: so folle,
 az y to dy mid-dei to xr beide habbende, æft y de lest in de hiett-
 ne fenne hele dei drein hiene, woe betellje: beheare y him des to
 jamcker naet to betanckjen? Mar so y de wierheit riuecht uwtterje
 woene: Y bekleye de saken fenne Wedewe in Weze naet, dy y lit-
 ten hebbe op it stippe fen 't wyzjen, nog it ampte dat y oon jon
 Heite, soone æf friuene naet woene betijenje: nog ienige gefeinte
 boodschip, dy y willig wierne foort' gemiene beste to dwaen. It iz
 jo æeck naet om de tjient Goads, dy him folle better trog jo kin
 dwaen tjienjen, den y jo salm to tjienjen witte. Y bekleye jon huw-
 zen, hoaven, fornimde oonslagen, mirseryen, in jon onfolmacke
 libben, dat nin uwren, jieren, stuwnen nog tyden folmeitsje kin,
 mar y salme sille 't wol yn ien ægenblycke allinne beschickje, az y
 riuecht eernjende betinssje wolle, dat 'ir naet oon gelegen iz wen-
 neer it in eine nimt, az 't sluechts wol eigewirt. Nu iz dit libben
 wol to eingjen, oorz naet den wollig to eingjen folgjende wollig
 de wolle Goads, in him naet luwcke to littin to 't jinge dat wezze
 moat. Om wollig to eingjen so moatme hðapje in naet freezje to
 stearen. Om to hðapjen so moatme hier neimaels, ien wißer, ien
 bettrer libben forwachtje: In om socx to forwachtjen so moatme
 God freezje, mar wae him riuecht freezet dy freezet nin ding ter

ISAAC de SCHEPPER,

Grietman over Acht Karspelen ,

Wenscht geluk ende heil aan sijn vrynd

SIMON ABBES
GABBE MA,

Historie-schrijver van Friesland;

Ter gelegenheid van het uitgeven der
vermeerderde werken

VAN

GYSBERT JAKOBS.

Laat men op d' aaloude blad'ren ,
Daar pronkt Frieslands Moeder-taal
En de vryheid van haar Vad'ren
Tot een eeuwig Zege-praal.

Cæzar mach al-om gaan planten
Met zijn spraak zijn heerschappy ,
Friesland is 't , die zich gaat kanten
Tegen beider slaverny.

Hier in laat zy haar niet tomen
Noch door Romelijne deugd ,
Noch der Noordsche volkren ffromen ,
En het fwermen van haar jeugd.

Of een Fransche Furst haar tarte ,
Of een forszen Batavier ,
Friesland hout , als 't oude Sparte ,
Taal en vryheid even fier ,

(* * *)

J2

Jazy derf haar **wel verkoenen**,
Om te zaaien beider zaad
In de velden der Brittoenen,
En het herte van hun Staat.

Dit kan niet genoeg volpriesezen
* Haar doorluchte Koning's mond,
Dat hun Rijk is op der Friezen
Taal en vryheid gogrond.

Dit paar is zo nauw verbonden,
En zo vast aan een gehecht,
Dat den een niet word gescheiden.
Of den and'ren is ontecht.

Nauwliks was den Staat belastert,
En van nieuwigheid verdacht,
Of de *taal* wierd fluks verbaster,
En de *vryheid* lag verkracht.

Maar de Land-aard aangedreven
Door Furst Willems raad en daat,
Heeft dé *vryheid* weér doen leven,
En hersteld in de oude Staat.

Wen haar trouwe gezelnede
Al te deerlik vermant,
Wierd gebannen uit de *Steden*,
En iworf balling achter land.

Doch den *Adel*, die de zaken
Weet te schatten na hun waard,
Wraakt dees vluchteling te wraken,
En verschafft haar vuur en haard:

Hier door scheenze wat te steig'ren,
Maar viel fluks weer in het stof,
Wijl m'haar eeuwig heul ging weig'ren
Op het *Landschups-kuis en Hof*.

* *Temple, Cas. II.*

Zedert hield men tijd en wijlen
Voor onnuttelijk besteeft,
Die m' aan 't zuiveren en vijlen
Van de Friesche *taal* versleet.

Hier door lagze onbeslepen,
En verroest tot in de grond,
Niemand, die haar *lettergrepēn*
Die haar *speling* recht verstand.

In dees dikke duisternissen
Stelt zich *Gysbert Jakob Zoon*,
Om haar helder op te friszen,
Oppermeesterlik ten toon.

Speurt hy op haar grijze reeg'len
Door een scherp-gepitsten geeft,
Of die reeg'len gaan verzeeg'len,
Beide schaft hy, schoe en leest.

Stelt, ay, stelt eens zijd' aan zijde,
Wie heeft berer, *Quintiliaan*,
Of dees Varro van ons tijden
In zijn Moeder-taal gedaan?

Gaat hy elders aan der heiden
Speelen op een herders fluit,
Of in Palestynsche weiden
Na-bazuinen jefzes spruit.

Wie zag oit zo zoet vereenen
Zalems vreugd en Romens jok,
Zout en Koning van Athenen,
Hoge laars en laage zok?

Dit zal geen bewijs behoeven,
Wijl noch onlangs aan ons eeuw
Zijn verschafft tot wisse proeven
Frisze klauwen van dees Leeuw.

Maar

Maar de *rest* lag gansch ontluisterd,
En verrot, vermot, vertr  n,
Of gekerkert en gekluisterd,
Daar haar Zon noch Maan bescheen.

Meer verwart, als Orpheus snaaren
En de brokken van zijn romp,
Als de Sibilijsche blaaren,
Als de woechte werelds klomp.

Minder arbeid was aan 't schiften
Van den Gordiaanschen knoop,
Als het ziften van dees schriften
Uit haar reddelozen hoop.

Zulks niet anders seheen beschoren,
Of dees onwaardeerb're schat
Zou verstikken en versmoren
In haar wieg en bakermat.

Had dit *Gabb'ma* niet gaan weeren,
En, in plaat van stof en rach,
In spik spilten nieuwe kleeren
Haar doen komen voor den dach.

Dat men ouderloze weezen
Heerlijk uitdost kleed en reet,
Isten allen tijd gepreezen,
Mits men eigen niet vergeet.

Maar hoe lang is 't wel geleden,
Dat ik zag u brave kroost,
Schrap in ryen en geleden,
En den drukpers wel getroost.

Laat dees gasjes ook eens glippen,
Die zo lang staan op de gleed,
En haar boeientjes ontslippen,
Bron en oirzaak van haar leed.

Ziet, gy ziet haar al bereiden
Tot hun lof de flugge Faam,
Laat dan geen Godin verbeiden,
Die zo ievert, dat u naam,

Dat uw veder, dat uw Lauvers
Mogen worden aangeb  n,
En ver' over Vlie en Lauwers
Weiden door de wereld heen.

OP DE
FRIESCHE RYMELEYEN
Gerymt door
GYSBERT JAKOBS,

Eertijds Leermieester in de Schoole tot Bolsward, en on-
vergelijkelijc in de Friesche Lands-spraak.

Uitgegeven door
SIMON ABBES GABBEMA.

DE Friesche spraak-kunst klimt op de hoogste Eere trap,
En haalt heur dierbaar pand, uit diep verhoolen hoeken:
Koomt heer'lijk voordendag, waar voor de Wereld-kloeken
Staan stom, wanneer zy zien, deez' grijze weetenschap.

Hier zet hem in dees blaân den braven G Y S B E R T schrap,
Als hy zo loflijk ging de Friesche oudheid zoeken:
Door aangebooren lust, niet door wijswaande boeken:
Maar lachte met de Rok, en de fluweele Kap.

Wilt dan, Taalkundige, niet op deez' spraak-kunst smalen,
Den grooten J U N I U S, 't Orakel van veel talen,
Quam in Bolzuinaas stad, en leerde 't van dees Man.

Met recht dankt Jakobs Zoon, prijst 't geen hy heeft geschreven,
En G A B B E M A, die 't werk weer doet op nieuw herleven:
Die m'hem een lof-krans vlegt om zijne hersepan.

A. TYMENS.

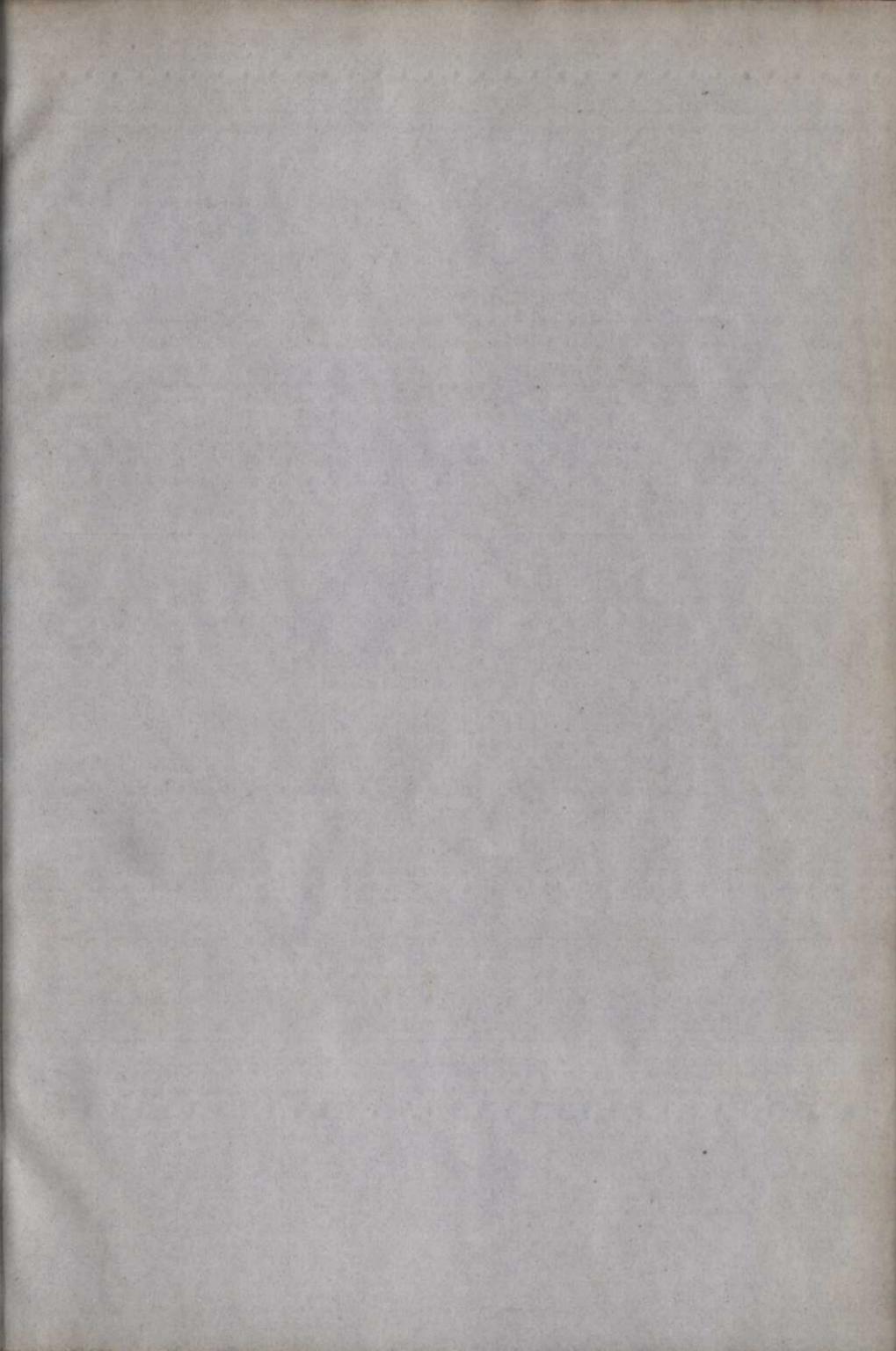
Aan

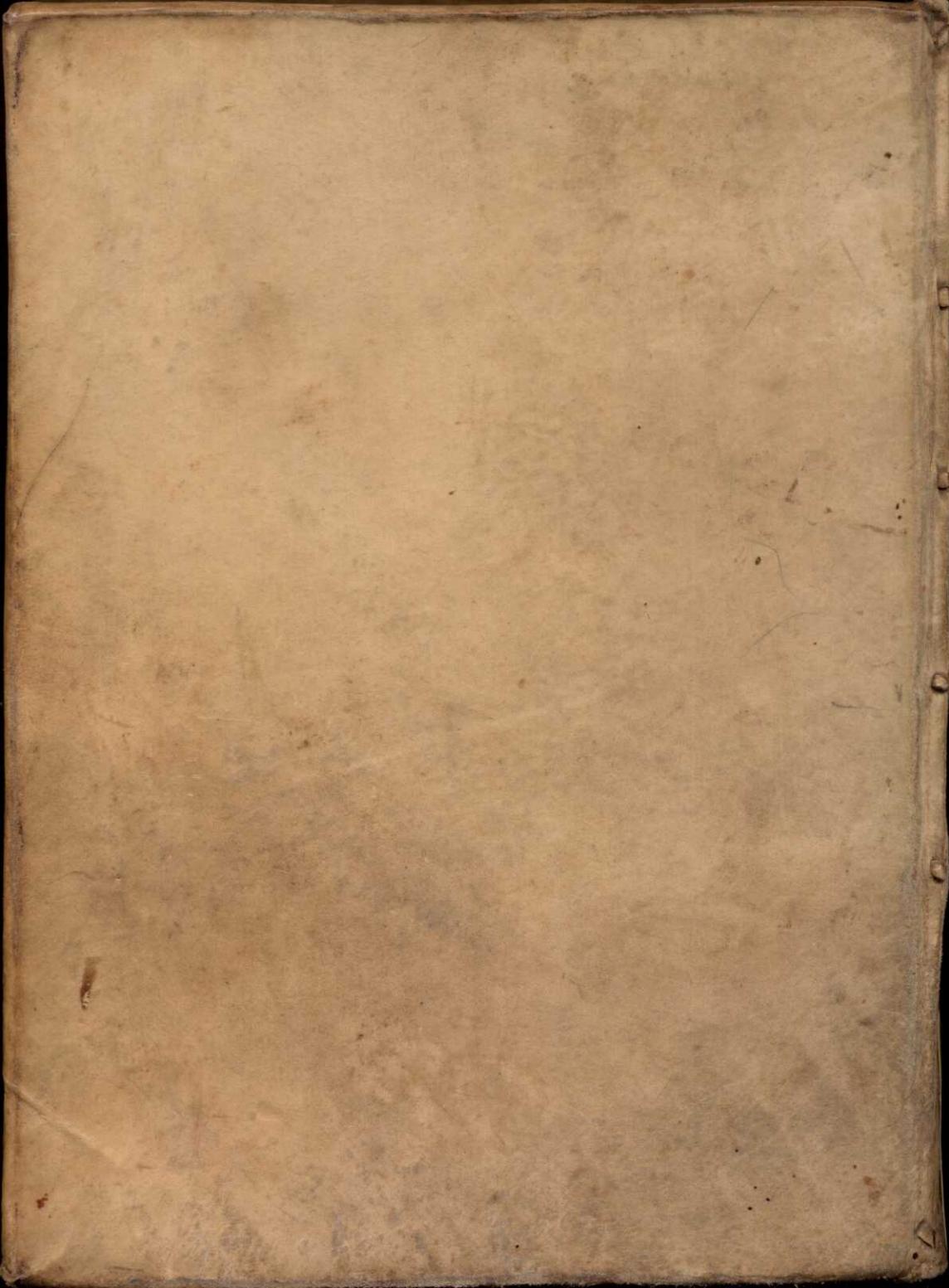
wrâde, in hoapjet oppet to-komme. Dy yn dizze sticken wol gruwnghe iz, dy mei de deade naet oorz az ljeaf in wol-komme wezze, oermidz hy wol wit dat hy dear trog to ien wol-winsche rest komme sil. De pynne dy 'er yn wezze mei, dy schil mei swietigheite trog-huinnigge wezze: Itlyen schil mei dy hðape drinst wirdde. De prieme fenne deade salme sil forstðarn-wezze: Want dizze pjecke iz naet az de ængstme: Jå 'k sil jiette meer sizze, hy schil it quea datme ynne deade freazjet, naet allinne forachtje: mar sil ænk tuwlckje mei alle ongelocken dear fore me yn't libben so schrilljen de be-ængstge iz, in schil om al dizze buwze-mannen laeitſſje. Want het kin hy dogge freezje dy nei't stearen'hðapjet? Wolme him uwt it Lân drieuwe? Hy wit dat hy aernze ien bettre Vader-lân het dearme him naet uwt jeye kin: In dat al dizze lânschuppen naet oorz binne az herbergen dearme uwt schiede moat az't de weerd beljeaft. Wolme him ynne finzenisse 'fytterje? Me kin him nin slimmer, fuwller, tjuestrer, onrestlycker in fortriettiger finzenisse jaen az sijn ein lichim. Jå wolme him deye in fen dizze wrâd jeye? Dat iz 't jinge hy bejaret. Æf't den trog fioer, trye dægen æf trye uwren to-giet, dear passet hy naet op. Want it iz him om't selle, trog het portte dat hy uwt dit libben schaet, oermids syn dwaen altyddien, in syn lækken ree binne: Wittende dat dy selle porte (wier trog hy uwt dit libben giet) ien yngong is fen ien lock-sillig yvig libben. Me kin him naet quea'er drygje az mei'e deade, in dat iz it dear hy 'im nei oonstellet: It queaste dat me him mei oon-dwaen iz dat me him stearren det, in dat iz 't jinge dear hy nei langjet. Dy dregeminten dear Lân-wriggen (Tyranen) achrget hy for oon-laeitſſjende belauwingen: de swirden fen syn fynne tjocht hy to sijn forndelee, want hy wit dat ir dryggjen des deâds oors naet is den onthier des libbens, in dat dy aller-deadlycxe wuwnen in quetzuren him oors naet dwaen mogge den on-stearlyck meitſſje. Yn't kirt, dy God frezet dy frezet dy deade naet, in dy fore deade naet ængst dy schrommet for nin ding yn dit libbjen. Hier op sil y muwlck sizze: Iz de deade so hechlyck to winschjen so beheartme sijn libben to forkirtjen, op dat me fen alle dizze queaen forlosse, in de to-komme gocën geniettje moachte-ne. Ick ængje forwier naet ienskes, dat, wy trog it langh-halzjen

nei ienig goe, uwz libbjen ien ægenbljcke forkirtje schille. Want æt 'er dy gaest wol nei reck-halzjet, foo sil it lichim. (dear mei de gaest befinzen iz) him jiette naet den to folle ney'e ierde tjean. Ææck wol ick 'er dat naet uwt besluutte: Want wy beheare to ærbeidjen om uwz flæsch to deyen in de wrâd dear uwt to jeyen, mar uwz salme uwt de wrâd to holpjen iz uwz nin-sinz beðarlove. Yen Kerstne beheart mei njue uwt dit libben to schieden, in naet mei ængstme dear uwt to fluchtjen. Yen Kerstne iz sen God ordineare om yn dit libben to strijdjen, hy mei sijn rijgge (gelid) sonder schânnē in op-spreckinge naet forlitte: mar so him dizze greate Haed-man beljeaft 'er uwt to roppen, dat hy den mei ien fry gemoed gehoarfamje, in de æf-tochte yn tanck nîm. Want ien Kerstne iz naet bern, om him salme, mar om Goade to libbjen. Hy het sijn libben sen God az yn hiere, om it selle to besitten so lang az it him beljeaft, in om him dear mei to tjenjen. De egener mei 'im dat benimme az 't him beljeaft, mar de bruwcker mei 't naet forlitte az 't him to passe komt. Stear y jong, tanckje 'er God for, allijck in Schipper dy trog ien kieljende forewijn ringen ynne behâdne hâvne komd iz. Stear y âd, tanckje him lijkewol, want hab y hette min wijn in kielte hând, muwlck hab y ææk socke hege wetter-wagen naet field. Dearom onderlizze naet om jo to spoedjen æf to fortðavjen nei jon ein goe-tincken: Want y habbe de wijn naet yn jon mouwe, in y schoene wol licht meitse dat y (ynne pleatse fenne hâvne to foroerjen) schipbreck lye soene. God ropt somge to moarn-stuwne, ienige middeis, oore juwns fenne ærbeide. d'Yene hoffnet hy dat hy begint to swittjen, de oore lit hy forbarne ynne Sinne, yen tredde briedt in fordruwgget hy mey 'er diede. Lockel forlit hy nimmen fen de sijne, mar forgearretfe all yn sijn rest-pleatse, in jouwt jearm herre leane to rjuechter stuwne. Dy nu it wirck forlit eer hy hem ropt, dy forliest sijn ærbeid. In dy him foor de rjuechte tyd lestig fält, fornaectigt sijn leane in fortjienste. Dearom mōate wy uwz yn sijn wolle oerjaen, dy uwz ææk ynne midz fen uwz ærbeidjen kin dwaen reitjen. Ynne somme wy fille dit libben naet haettje om dat it fol on-rest in moeite iz, want dat iz, lôaiheit in sluygheit. Wy schill 'et ææk naet ljeavje omme wol-lusten, want dat iz ydel-naetige gickheit.

Mar wy mōate uwz bruwcke om dear yn God to tjenjen, dy uwz nei dat selle yn sijckre rest bringe fil, in op-follje mei formeits-rycke nocten dy nea forgean schille. Wy schille dy deade ææk naet foor-fjuechtje, want it iz bernskheite dear foor to ængjen, in al fjeande ontmete uwz. Wy file dy ææk naet syyckje, want dat iz onbe tochttheite, in me steart ææk naet az me wol. Want it iene iz in teeckne fen fortwijv'linge, in it oore fen lôamheite, in yn nin fen beide iz ien klockhertige moed. It iz noag dat wy dy alle stuwnen frymoedlijck oerfallé: Want allijck naet wiſſer iz den de deade, also iz 'er ææk naet on-fjukrer az dy uwre fen dy selle, dy allinne bekend iz dy yvige ienige God, wier yn wy (az wezzende dy ienige Autoare fen libben in fenne deade) alle gearre moate sijckje to stearren, A M E N.

U W T.

Gysbert Sapius
Friesche
Rymboek.

WF

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868

1868